Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Szczegółowy Opis Priorytetów

Programu

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Wersja SZOP.FELB.023

Obowiązuje od dnia 2026-10-13

SZOP Bieżący

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Spis treści

I Informacje na temat Priorytetów i Działań 6

Priorytet FELB.01 Fundusze Europejskie dla lubuskiej gospodarki 6

Działanie FELB.01.01 Badania i innowacje 6

Działanie FELB.01.02 Cyfrowe lubuskie – dotacje 14

Działanie FELB.01.03 Cyfrowe lubuskie – instrumenty zwrotne 19

Działanie FELB.01.04 Cyfrowe lubuskie - ZIT 23

Działanie FELB.01.05 Rozwój przedsiębiorczości – dotacje 27

Działanie FELB.01.06 Rozwój przedsiębiorczości – instrumenty zwrotne . 35

Działanie FELB.01.07 Rozwój przedsiębiorczości - ZIT 38

Działanie FELB.01.08 Rozwój inteligentnych specjalizacji 42

Działanie FELB.01.09 Cyfrowe lubuskie - IIT 47

Działanie FELB.01.10 Rozwój przedsiębiorczości - IIT 51

Priorytet FELB.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego 55

Działanie FELB.02.01 Efektywność energetyczna – dotacje 56

Działanie FELB.02.02 Efektywność energetyczna – instrumenty zwrotne 62

Działanie FELB.02.03 Odnawialne źródła energii - dotacje 67

Działanie FELB.02.04 Odnawialne źródła energii – instrumenty zwrotne. 70

Działanie FELB.02.05 Odnawialne źródła energii - ZIT 75

Działanie FELB.02.06 Adaptacja do zmian klimatu 79

Działanie FELB.02.07 Adaptacja do zmian klimatu - ZIT 86

Działanie FELB.02.08 Gospodarka wodno – ściekowa 92

Działanie FELB.02.09 Gospodarka odpadami 97

Działanie FELB.02.10 Ochrona przyrody 102

Działanie FELB.02.11 Ochrona przyrody - ZIT 108

Działanie FELB.02.12 Odnawialne źródła energii - IIT 113

Działanie FELB.02.13 Adaptacja do zmian klimatu - IIT 117

Działanie FELB.02.14 Ochrona przyrody - IIT 123

Priorytet FELB.03 Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej w Lubuskiem 128

Działanie FELB.03.01 Mobilność miejska 129

Działanie FELB.03.02 Mobilność miejska - ZIT 135

Działanie FELB.03.03 Mobilność miejska - IIT 142

Priorytet FELB.04 Fundusze Europejskie na dostępność komunikacyjną Lubuskiego 148

Działanie FELB.04.01 Infrastruktura drogowa 148

Działanie FELB.04.02 Pozostała infrastruktura transportowa 153

Priorytet FELB.05 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury społecznej 155

Działanie FELB.05.01 Infrastruktura edukacyjna 156

Działanie FELB.05.02 Infrastruktura włączenia społecznego 161

Działanie FELB.05.03 Infrastruktura zdrowotna 166

Działanie FELB.05.04 Infrastruktura kulturowa i turystyczna 171

Priorytet FELB.06 Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli 176

Działanie FELB.06.01 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy 177

Działanie FELB.06.02 Realizacja działań na rzecz osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy 180

Działanie FELB.06.03 Zdrowy, aktywny i kompetentny pracownik 185

Działanie FELB.06.04 Edukacja podstawowa i ponadpodstawowa 190

Działanie FELB.06.05 Kształcenie zawodowe 195

Działanie FELB.06.06 Profesjonalny nauczyciel 200

Działanie FELB.06.07 Edukacja - ZIT 204

Działanie FELB.06.08 Edukacja dorosłych 209

Działanie FELB.06.09 Aktywna integracja społeczno-zawodowa 214
Działanie FELB.06.10 Przedsiębiorczość społeczna 217
Działanie FELB.06.11 Aktywna integracja społeczno-zawodowa - ZIT ... 222
Działanie FELB.06.12 Integracja obywateli państw trzecich 226
Działanie FELB.06.13 Usługi społeczne i zdrowotne 230
Działanie FELB.06.14 Aktywizacja społeczna, mieszkalnictwo i wsparcie rodziny 235
Działanie FELB.06.15 Edukacja - IIT 240
Działanie FELB.06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa - IIT 245
Priorytet FELB.07 Fundusze Europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność 249
Działanie FELB.07.01 Aktywizacja społeczności lokalnej w placówkach edukacyjnych 250
Działanie FELB.07.02 Lokalne kształcenie dorosłych 252
Działanie FELB.07.03 Rozwój gospodarstw zielonych 255
Działanie FELB.07.04 Rozwój potencjału społeczności lokalnych 258
Priorytet FELB.08 Fundusze Europejskie dla lokalnego lubuskiego 261
Działanie FELB.08.01 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich - rewitalizacja 261
Działanie FELB.08.02 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich - ZIT .. 267
Działanie FELB.08.03 Wsparcie terytorialne obszarów innych niż miejskie - rewitalizacja 275
Działanie FELB.08.04 Wsparcie terytorialne obszarów innych niż miejskie - IIT 281
Priorytet FELB.09 Pomoc techniczna - EFRR 288
Działanie FELB.09.01 Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 289
Priorytet FELB.10 Pomoc techniczna - EFS+ 293

Działanie FELB.10.01 Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Społeczny + ... 294

Priorytet FELB.11 Fundusze Europejskie na rzecz odbudowy i odporności w lubuskim 298

Działanie FELB.11.01 Infrastruktura drogowa dróg wojewódzkich (odbudowa po powodzi) 298

Priorytet FELB.12 Fundusze Europejskie dla bezpiecznej gospodarki 302

Działanie FELB.12.01 Badania i innowacje dla bezpiecznej gospodarki .. 303

Priorytet FELB.13 Fundusze Europejskie dla bezpieczeństwa mieszkańców województwa lubuskiego 308

Działanie FELB.13.01 Rozwój odpornej infrastruktury obronnej, wzmocnienie infrastruktury energetycznej szpitali 309

Działanie FELB.13.02 Rozwój odpornej infrastruktury obronnej w zakresie infrastruktury liniowej, ochrony zdrowia, obiektów zbiorowej ochrony, bezpieczeństwa systemu 314

Priorytet FELB.14 Fundusze Europejskie dla bezpieczeństwa i gotowości cywilnej mieszkańców 319

Działanie FELB.14.01 Gotowość cywilna w ramach pracodawców i przedsiębiorców 319

Działanie FELB.14.02 Gotowość cywilna w ramach edukacji ogólnej i ponadpodstawowej 323

Działanie FELB.14.03 Gotowość cywilna w ramach edukacji dorosłych .. 327

II Załączniki

Indykatywna tabela finansowa

Indykatywna tabela finansowa w podziale na cele polityki, cele szczegółowe i zakres interwencji

I Informacje na temat Priorytetów i Działań

Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.01 Fundusze Europejskie dla lubuskiej gospodarki
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
CP1 - Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
86 605 175,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
73 614 398,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.01 Badania i innowacje
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
25 717 584,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
21 859 946,00

Zakres interwencji
001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 003 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 004 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w publicznych organizacjach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 006 - Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 008 - Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w publicznych organizacjach badawczych i instytucjach szkolnictwa wyższego bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 010 - Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów, 011 - Działania badawcze i innowacyjne w dużych przedsiębiorstwach, w tym tworzenie sieci kontaktów, 012 - Działania badawcze i innowacyjne w publicznych organizacjach badawczych, instytucjach szkolnictwa wyższego i ośrodkach kompetencji, w tym tworzenie sieci kontaktów (badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności), 028 - Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i sektorem szkolnictwa wyższego, 029 - Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i uczelniami wyższymi, koncentrujące się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmian klimatu, 030 - Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym
Opis działania
Celem działania jest przede wszystkim wsparcie procesów innowacyjnych poprzez działalność B+R oraz zwiększenie zdolności wdrażania i komercjalizacji wyników badań przez podmioty z regionu. Działalność badawczo – rozwojowa (B+R), jak również wykorzystanie wyników działań B+R są siłą napędową gospodarki oraz istotnym czynnikiem wpływającym na wzrost gospodarczy i społeczny. Wysokie koszty związane z tworzeniem działów B+R powodują, że tylko niewielka liczba przedsiębiorstw, decyduje się na prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej, w wyniku której wdrażane będą innowacje. W ramach działania możliwe będzie realizowanie projektów grantowych, projektów w formie modułowej oraz projektów w infrastrukturę B+R, zarówno przedsiębiorstw jak i organizacji badawczych. W ramach działania realizowane będą projekty wyłącznie w obszarach Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS) województwa lubuskiego. Wsparcie dużych przedsiębiorstw możliwe jest pod warunkiem podjęcia współpracy z MŚP i przedstawienia korzyści dla partnerów oraz innych przedsiębiorstw MŚP z regionu. Jednym z elementów projektu modułowego czy też projektu na infrastrukturę B+R (przedsiębiorstw,

organizacji badawczych) są kompetencje. Realizacja prac B+R często wymaga od pracowników i kadry zarządzającej określonych umiejętności. Kompetencje są rozumiane jako doskonalenie kompetencji pracowników i osób zarządzających (związanych z pracami B+R), zdobywanie przez nich nowych umiejętności oraz wiedzy, a także nabywanie kwalifikacji rozumiane jako formalne potwierdzanie posiadanych kompetencji w szczególności z zakresu obszarów inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości, transferu technologii, zarządzania innowacjami, ekoprojektowania, a także kompetencji niezbędnych do obsługi infrastruktury badawczej sfinansowanej w ramach kompleksowego projektu.

Preferowane będą projekty wykorzystujące rozwiązania proekologiczne. Preferencja zostanie określona w kryteriach oceny.
Projekty wspierane będą w formie dotacji, natomiast finansowanie działań związanych z fazą wdrożeniową wyników prac B+R wykraczających poza zakres badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych będzie wspierane dotacją warunkową.

Bez względu na poziom dofinansowania poszczególnych projektów, dofinansowanie UE na poziomie całego priorytetu nie może przekroczyć 85% kosztów kwalifikowalnych.

Typy projektów:
I. Rozwój usług B+R dla przedsiębiorstw – projekt grantowy
II. Inwestycje w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw
III. Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw – projekty modułowe
IV. Inwestycje w publiczną infrastrukturę organizacji badawczych

I. Rozwój usług B+R dla przedsiębiorstw - projekt grantowy
Ostatecznymi odbiorcami wsparcia będą MŚP, które mają niższy poziom technologiczny i jednocześnie poszukują możliwości jego zwiększenia, przy czym nie posiadają własnych zasobów (technicznych, ludzkich) umożliwiających samodzielnie zweryfikowanie koncepcji nowej technologii, produktu, usługi lub chcą ulepszać już istniejące technologie w ramach prac B+R. Dla tej grupy odbiorców szczególnie interesujące będzie oparcie się o doświadczenie i potencjał podmiotów B+R funkcjonujących na rynku.
Wsparcie będzie udzielane w formule projektu grantowego, w ramach którego przedsiębiorcom będą udzielane bony na badania. Bony będą udzielane przez beneficjenta projektu grantowego (wybranego w drodze naboru niekonkurencyjnego ogłaszanego przez IZ).
Usługi B+R dla przedsiębiorstw będą świadczone przez podmioty posiadające akredytację na poziomie regionalnym lub krajowym.

Kwalifikowane będą projekty nieobjęte pomocą publiczną (brak pomocy publicznej na tzw. pierwszym poziomie: IZ – Beneficjent projektu grantowego).
Natomiast na drugim poziomie (Beneficjent projektu grantowego – MŚP) wsparcie będzie udzielane wyłącznie w ramach pomocy de minimis na podstawie Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

II. Inwestycje w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw

W ramach tego typu przewiduje się inwestycje w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw niezbędną do prowadzenia prac przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych, zgodnie z definicjami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER). Inwestycje infrastrukturalne przedsiębiorstw powinny zmierzać do kreowania innowacyjnych produktów i usług, spójnych z obszarami RIS województwa lubuskiego.

Możliwość dofinansowania kompetencji pracowników wyłącznie jako element projektu.

W ramach projektu udzielana będzie pomoc publiczna z art. 14 GBER oraz pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

III. Wsparcie działalności B+R przedsiębiorstw – projekty modułowe

Udzielane będzie kompleksowe wsparcie projektów przedsiębiorstw obejmujących następujące moduły: prace B+R, infrastruktura B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja, kompetencje. Moduł prace B+R jest obligatoryjny a pozostałe moduły są fakultatywne przy czym Wnioskodawca wybiera te moduły, które wynikają z jego potrzeb.
Dofinansowaniem mogą być objęte takie projekty B+R, które będą obejmowały badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe albo tylko eksperymentalne prace rozwojowe, zgodnie z definicjami, o których mowa w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER).
W ramach modułu infrastruktura B+R można uzyskać dofinansowanie inwestycji w infrastrukturę niezbędną do realizacji agendy badawczej na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług spójnych, z obszarami RIS województwa lubuskiego. Infrastruktura musi służyć realizacji badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych, zgodnie z definicją w Rozporządzeniu GBER.

Finansowanie działań związanych z fazą wdrożeniową wyników prac B+R wykraczających poza zakres badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych (zgodnie z definicją zawartą w GBER) będzie realizowane poprzez dotację warunkową. Uzyskanie dofinansowania na fazę wdrożeniową będzie uwarunkowane pomyślnym zakończeniem prac B+R.

W ramach tego typu projektu możliwe jest wsparcie technologii cyfrowych jako element projektu niezbędny do realizacji głównej części przedsięwzięcia.
Możliwa jest realizacja projektu w partnerstwie – konsorcjum, z innym przedsiębiorstwem lub organizacjami badawczymi. W przypadku realizacji projektów przez konsorcja (również z organizacją badawczą), obligatoryjnym warunkiem jest, aby w jego skład wchodziło przedsiębiorstwo, jako lider konsorcjum.
W ramach projektu udzielana będzie pomoc publiczna z art. 14, art. 25 i art. 28 Rozporządzenia GBER oraz pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy

de minimis.

IV. Inwestycje w publiczną infrastrukturę organizacji badawczych

W ramach tego typu planowane jest wzmocnienie roli sektora publicznego w zakresie B+R (w tym zwiększenia publicznych nakładów na B+R) poprzez dofinansowanie publicznej infrastruktury naukowo - badawczej. Wsparcie przełoży się na wzmocnienie kooperacji i powiązań przedsiębiorstw, uczelni oraz podmiotów B+R.

Wsparcie kompetencji pracowników organizacji badawczych związanych z komercyjnym wykorzystaniem infrastruktury będzie stanowiło obligatoryjny element projektu. Możliwe jest również wsparcie technologii cyfrowych jako element projektu niezbędny do realizacji głównej części przedsięwzięcia.

Projekty będą realizowane na warunkach wynikających z Umowy Partnerstwa oraz z Kontraktu Programowego dla Woj. Lubuskiego. Dla tych projektów wymagana będzie opinia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na warunkach i w trybie określonym w Kontrakcie Programowym. Realizacja badań musi być ukierunkowana na komercjalizację i współpracę z przedsiębiorstwami. Wspierana w projekcie infrastruktura badawcza ma być wykorzystywana do realizacji agendy badawczej.

Za przedsięwzięcia stanowiące strategiczną infrastrukturę badawczą uznaje się przedsięwzięcia o wartości powyżej 500 tys. PLN kosztów kwalifikowalnych szacowanych na moment składania wniosku o uzgodnienie danego przedsięwzięcia.

Ta sama publiczna infrastruktura naukowo - badawcza objęta dofinansowaniem w ramach projektu może być wykorzystana zarówno do prowadzenia działalności gospodarczej, jak również do prowadzenia działalności niegospodarczej.

W odniesieniu do części projektu dotyczącej infrastruktury służącej do działalności niegospodarczej maksymalny poziom dofinansowania wynosi 100%.

W odniesieniu do projektu lub części projektu dotyczącej infrastruktury służącej działalności gospodarczej maksymalny poziom dofinansowania wynosi 50%.

W przypadku gospodarczego wykorzystania infrastruktury naukowo – badawczej zastosowanie będą miały zapisy art. 26 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

W przypadku projektu, w którym gospodarcze wykorzystanie publicznej infrastruktury naukowo – badawczej będzie stanowiło poniżej 20%, projekt nie będzie objęty regułami pomocy publicznej, ale zasady dotyczące wsparcia w zakresie infrastruktury B+R będą miały zastosowanie. Oznacza to m.in., że niezależnie od poziomu wykorzystania infrastruktury konieczne będzie monitorowanie sposobu wykorzystania tej infrastruktury poprzez zastosowanie tzw. „mechanizmu monitorowania i

wycofania”.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

100

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

100

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2026 r., poz. 916), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielania mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom pomocy na usługi doradcze oraz na udział w targach w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1399), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz na innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1487), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie udzielania pomocy szkoleniowej w zakresie celu polityki CP1 oraz celu szczegółowego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1649), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2498), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2573)

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 15% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie personelu) [art. 54(b) CPR], do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną/projekty w części objętej pomocą de minimis: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów. Projekty nieobjęte publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów.
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Instytucje otoczenia biznesu, MŚP, Organizacje badawcze
Słowa kluczowe
akredytacja_IOB, B+R, badania, badania_i_rozwój, infrastruktura_badawcza, innowacja, IOB, RIS, usługi_badawcze
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO159 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie realizacji prac B+R
WLWK-PLRO007 - Liczba realizowanych projektów B+R
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO005 - Liczba wspartych laboratoriów badawczych
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO096 - Międzyregionalne inwestycje na rzecz innowacji w projektach unijnych
WLWK-RCO006 - Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych
WLWK-RCO008 - Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji
WLWK-RCO007 - Organizacje badawcze uczestniczące we wspólnych projektach badawczych
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO010 - Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR036 - Liczba pracowników MŚP kończących szkolenie w zakresie działań wzbogacających wiedzę i umiejętności pracowników (KISA)* (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządcze, przedsiębiorczość, zielone, inne)
WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych
WLWK-PLRR006 - Liczba wdrożonych wyników prac B+R
WLWK-PLRR030 - Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych
WLWK-PLRR031 - Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych
WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych
WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych
WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe

WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe
WLWK-RCR102 - Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe
WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR032 - Przychód z komercjalizacji wyników B+R w organizacjach badawczych
WLWK-RCR008 - Publikacje w ramach wspieranych projektów
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-PLRR001 - Wartość nakładów na działalność B+R we wspartych przedsiębiorstwach
WLWK-RCR007 - Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.02 Cyfrowe lubuskie – dotacje
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
12 530 015,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
10 650 512,00
Zakres interwencji
016 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji, 017 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej, 019 - Usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka, internet rzeczy w zakresie aktywności fizycznej i nowoczesnych technologii w służbie osobom starszym)
Opis działania
Działanie dotyczy transformacji cyfrowej obejmującej zarówno obywateli, przedsiębiorstwa, jak i administrację. W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie cyfryzacji działalności instytucji publicznych szczebla regionalnego / lokalnego, w tym m.in. z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwój e-usług lub systemów informatycznych o zasięgu

regionalnym i lokalnym, digitalizacja zasobów publicznych będących w posiadaniu tych instytucji, przedsięwzięcia polegające na budowaniu, aktualizacji, poprawie jakości baz danych, w tym baz danych przestrzennych (geodezyjnych), przedsięwzięcia z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e –usług lub systemów informatycznych o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Oferta samorządów w zakresie dostępu do zasobów i informacji powinna być nadal rozwijana i odbywać się poprzez e – usługi lub aplikacje webowe. W dalszym ciągu komunikowanie się mieszkańca z organami lokalnej administracji jest niewystarczające, często wymaga bezpośredniego kontaktu z instytucją. Cyfryzacja zasobów, wymiana informacji pomiędzy mieszkańcem a instytucją publiczną, a także pomiędzy instytucjami mogą zostać ułatwione, a przede wszystkim przyspieszone poprzez tworzenie nowych i rozwój istniejących e-usług. Podobnie jest w przypadku e-usług w obszarze zdrowia.
Nowoczesne usługi w obszarze e-zdrowia będą wspomagać procesy opieki nad klientami POZ oraz innych podmiotów leczniczych.

W obszarze e-zdrowia możliwe jest wsparcie przedsięwzięć, które nie powielają interwencji programów krajowych oraz realizowanych w ramach Krajowego Programu Odbudowy.

W przypadku kontynuacji projektów zrealizowanych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej, wymagane będzie szczegółowe uzasadnienie kolejnych projektów w tym zakresie – znaczące korzyści społeczno-gospodarcze.

Należy zauważyć, że projekty z zakresu cyfryzacji (tam gdzie to zasadne) muszą zapewnić interoperacyjność i komplementarność z systemami i platformami e – usług na poziomie krajowym (systemy centralne), a także zgodność z założeniami Architektury Informacyjnej Państwa (AIP) , zwłaszcza pryncypiami zawartymi w dokumencie z 25.11.2020 r. Rekomendacja Rady Architektury IT, Zespołu Zadaniowego KRMC w sprawie Pryncypiów Architektury Informacyjnej (https://www.gov.pl/web/krmc/rekomendacje-rady-architektury-it-zespolu-zadaniowego-krmc-w-sprawie-pryncypiow-architektury-informacyjnej-wraz-z-zaleceniami-za-podstawe-budowy-interoperacyjnych-rozwiazan-teleinformatycznych-i-swiadczenia-uslug-w-administracji-rzadowej-ich-publikacje-i-wskazanie-koniecznosci-stosowania-przez-jednostki-administracji-rzadowej).

Dodatkowo projekty związane z e-zdrowiem muszą posiadać pozytywną opinię ministra właściwego ds. zdrowia w zakresie zgodności projektu z dokumentami strategicznymi i programowymi w obszarze zdrowia cyfrowego obowiązującymi na dzień złożenia wniosku o wydanie opinii. Będą także podlegały uzgodnieniom na forum Komitetu Sterującego do spraw koordynacji wsparcia w sektorze zdrowia zgodnie z przyjętym systemem koordynacji.

Dofinansowanie mogą uzyskać nowe lub znacznie ulepszone usługi cyfrowe.

Tworzenie nowych e-usług musi być poprzedzone analizą kosztów i korzyści oraz powinno się opierać, w miarę możliwości, na już istniejących rozwiązaniach na szczeblu krajowym lub regionalnym. Przed zainwestowaniem w nowe e-usługi należy sprawdzić czy obecne lub planowane ogólnokrajowe platformy nie byłyby lepiej przygotowane do zaspokojenia potrzeb podmiotów

ubiegających się o wsparcie.

Nowe lub zmodernizowane e-usługi powinny być realizowane w możliwie najwyższym stopniu dojrzałości e-usługi publicznej (co najmniej na 4 poziomie).

Beneficjenci zostaną zobligowani do tworzenia i świadczenia usług elektronicznych spełniających standardy dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) 2019 / 882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług i (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego.

Digitalizacja zasobów naukowych, kulturowych i administracji (digitalizacja zasobów sektora publicznego) musi wypełniać wymogi ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego oraz Dyrektywy (UE) 2019/1024.

Projekty z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezji będą wymagały pozytywnej opinii Głównego Geodety Kraju.

Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej leżącej w zakresie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego będą mogły być realizowane bez potrzeby uzyskania opinii GGK.

Finansowane będą także działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Elementem projektu mogą być e-kompetencje tj. nabycie kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego w zakresie wdrażanej usługi. Dofinansowanie e-kompetencji będzie realizowane w ramach finansowania krzyżowego do wysokości 15% współfinansowania unijnego.

W ramach działania nie przewiduje się wdrożenia systemów informatycznych IT, które są możliwe do realizacji w ramach CP4 w obszarze e-zdrowia i e-kultury (Działanie FELB.05.03 Infrastruktura zdrowotna oraz Działanie FELB.05.04 Infrastruktura kulturowa i turystyczna).

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r., natomiast końcem okresu kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r. Do wsparcia nie kwalifikują się projekty, które zostały fizycznie (rzeczowo) ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

Preferowane będą projekty
-- partnerskie, będące efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (partnerstw),
-- wykorzystujące innowacyjne rozwiązania informatyczne, np. elementy sztucznej inteligencji, big data, aplikacje na urządzenia mobilne, chmurę obliczeniową itp.

Przykładowe typy projektów:

I. Transformacja cyfrowa e-administracji i publicznych usług cyfrowych.

Usługi w zakresie e – administracji:
a) platformy e-usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym infrastruktura, jako element projektu.
b) tworzenie, standaryzacja i aktualizacja cyfrowych e-usług i referencyjnych zasobów cyfrowych, w tym wsparcie infrastruktury do ich realizacji.
c) aplikacje w oparciu o dostępne cyfrowo ISP w administracji samorządowej i jednostkach jej podległych.
d) udostępnienie zasobów naukowych, kulturowych i administracji podlegających JST.
e) wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego istotnych dla sprawnego funkcjonowania współczesnej administracji samorządowej możliwe jest do realizacji jako komponent powyższych projektów. W Działaniu FELB.01.02 Cyfrowe lubuskie – dotacje wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych skierowane zostanie do pracowników instytucji sektora publicznego w ramach realizowanych projektów, z kolei uniwersalne kompetencje cyfrowe (aktywizacja osób wykluczonych cyfrowo) mogą być wspierane w ramach Działania FELB.07.02 Lokalne kształcenie dorosłych w ramach EFS+.

II. Usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia.

Usługi w zakresie e – zdrowia:
a) rozwój systemu usług w zakresie e-zdrowia (z uwzględnieniem standardów wypracowanych na poziomie krajowym).
b) cyfryzacja procesów back-office (działania związane z prawidłowym działaniem podmiotu m. in. obieg dokumentów, obsługa księgowo-finansowa, prawna, informatyczna, jak i zarządzanie kadrami, etc.).
c) zwiększenie poziomu wykorzystania nowoczesnych technologii w systemie ochrony zdrowia – pilotażowe wdrożenie w POZ na poziomie regionalnym.
d) rozwój telemedycyny – projekty pilotażowe (wdrażanie systemowych rozwiązań z zakresu telemedycyny).
e) zastosowanie sztucznej inteligencji – projekty regionalne.
f) poprawa dojrzałości cyfrowej placówek medycznych (infrastruktura IT, kompetencje cyfrowe w ramach realizowanych projektów oraz cyberbezpieczeństwo) w celu zapewnienia interoperacyjności z rozwiązaniami centralnymi. Doposażenie podmiotów leczniczych – wyposażenie podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające integrację z centralną architekturą informatyczną e-zdrowia.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Administracja rządowa, Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Uczelnie

Słowa kluczowe
cyberbezpieczeństwo, cyfrowa_administracja, cyfrowa_kultura, cyfryzacja, e-administracja, e-urząd, e-zdrowie, sztuczna_inteligencja, telemedycyna, TIK
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO161 - Liczba kampanii edukacyjno-informacyjnych dotyczących TIK
WLWK-PLRO013 - Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych
WLWK-PLRO010 - Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line
WLWK-PLRO014 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa
WLWK-PLRO008 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO160 - Liczba rozwiązań wykorzystujących informacje sektora publicznego/dane prywatne
WLWK-PLRO012 - Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR007 - Liczba rozwiązań informatycznych i technologicznych w ramach współpracy międzysektorowej
WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.03 Cyfrowe lubuskie – instrumenty zwrotne
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 400 000,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 890 000,00

Zakres interwencji
013 - Cyfryzacja MŚP (w tym handel elektroniczny, e-biznes i sieciowe procesy biznesowe, ośrodki innowacji cyfrowych, żywe laboratoria, przedsiębiorcy internetowi i przedsiębiorstwa ICT typu start-up, usługi B2B)
Opis działania
W działaniu możliwe będzie wsparcie transformacji cyfrowej lubuskich przedsiębiorstw (MŚP). Finansowanie będzie mogło być przeznaczone na wdrożenie w przedsiębiorstwie dostępnych technologii TIK, w tym m. in. procesy wewnętrznej informatyzacji, modernizacja wspomagająca bieżącą działalność firm (B2E) oraz w relacjach z klientem (B2C), przedsięwzięcia z zakresu cyberbezpieczeństwa, nowe rozwiązania oparte na robotyzacji, automatyzacji, itd.) oraz w zakresie możliwości wprowadzenia optymalizacji w sposobie wytwarzania produktów lub świadczenia usług opartych o przemysł 4.0 oraz wsparcie produktów i usług opartych na technologiach cyfrowych. Wsparcie dla przedsiębiorców powinno mieć na celu upowszechnienie zastosowania TIK, które doprowadzi do wzrostu efektywności działań MŚP, również w obszarach cyfryzacji, zwiększy zasięg działalności przedsiębiorstw oraz znacznie ułatwi współpracę między przedsiębiorstwami i klientami. W ujęciu globalnym działania w tym obszarze będą przybliżać lubuską gospodarkę do modelu gospodarki 4.0. Nowoczesne kanały komunikacji, automatyzacja wielu procesów i dystrybucji przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności lubuskich przedsiębiorstw. Wybuch pandemii COVID - 19, pokazał że przedsiębiorcy działający w tradycyjnych gałęziach gospodarki powinny inwestować w rozwój cyfrowy. Projekty z zakresu cyfryzacji MŚP będą finansowane z wykorzystaniem instrumentów finansowych, czyli zwrotnych form wsparcia finansowego takich jak pożyczki. Wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Powierniczego, którym zarządzać będzie podmiot spełniający warunki z art. 59 ust. 3 rozporządzenia ogólnego 2021/1060. Zadaniem podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy będzie dystrybucja, poprzez pośredników finansowych – partnerów finansujących (wybieranych w trybie konkurencyjnym), instrumentów finansowych (pożyczek) ostatecznym odbiorcom (przedsiębiorstwom z sektora MŚP). Instytucja Zarządzająca FEWL 21-27 dokona wyboru projektu w trybie niekonkurencyjnym zgodnie z art. 44 ust. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, w ramach którego wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Powierniczego. Przyjęta w Programie FEWL 21-27 konstrukcja instrumentów finansowych zapewnia, że zarówno na poziomie podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy, jak i na poziomie pośrednika finansowego pomoc nie wystąpi. Pomoc publiczna wystąpi na poziomie ostatecznego odbiorcy (MŚP). W związku z tym w ramach pożyczki przedsiębiorstwom będzie udzielana pomoc publiczna na tzw. inwestycję początkową z art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje

pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER) lub pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Ponadto dofinansowanie technologii cyfrowych, jako element większego przedsięwzięcia, będzie możliwe w projektach badawczych w Działaniu FELB.01.01 Badania i innowacje CS (i) oraz w projektach dotyczących wdrożeń wyników prac B+R w Działaniu FELB.01.05 Rozwój przedsiębiorczości – dotacje CS (iii).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje wspierające biznes
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje finansowe
Słowa kluczowe
cyberbezpieczeństwo, cyfryzacja, instrument_finansowy, TIK
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO013 - Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO009 - Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w zakresie technologii cyfrowych
WLWK-PLRO160 - Liczba rozwiązań wykorzystujących informacje sektora publicznego/dane prywatne
WLWK-PLRO012 - Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO003 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR012 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych usług, produktów i procesów cyfrowych opracowanych przez przedsiębiorstwa

WLWK-PLRR003 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.01.04 Cyfrowe lubuskie - ZIT

Cel szczegółowy

EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

3 311 300,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

2 814 605,00

Zakres interwencji

016 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji, 017 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji zgodne z kryteriami redukcji emisji gazów cieplarnianych lub kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego strategii ZIT.

Działanie dotyczy transformacji cyfrowej obejmującej zarówno obywateli, przedsiębiorstwa, jak i administrację.
W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie cyfryzacji działalności instytucji publicznych szczebla regionalnego / lokalnego, w tym m.in. z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwój e-usług lub systemów informatycznych o zasięgu regionalnym i lokalnym, digitalizacja zasobów publicznych będących w posiadaniu tych instytucji, przedsięwzięcia polegające na budowaniu, aktualizacji, poprawie jakości baz danych, w tym baz danych przestrzennych (geodezyjnych), przedsięwzięcia z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e –usług lub systemów informatycznych o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Oferta samorządów w zakresie dostępu do zasobów i informacji powinna być nadal rozwijana i odbywać się poprzez e – usługi lub aplikacje webowe. W dalszym ciągu komunikowanie się mieszkańca z organami lokalnej administracji jest niewystarczające, często wymaga bezpośredniego kontaktu z instytucją. Cyfryzacja zasobów, wymiana informacji pomiędzy mieszkańcem a instytucją publiczną, a także pomiędzy instytucjami mogą zostać ułatwione, a przede wszystkim przyspieszone poprzez tworzenie nowych i rozwój istniejących e-usług.

W przypadku kontynuacji projektów zrealizowanych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej, wymagane będzie szczegółowe uzasadnienie kolejnych projektów w tym zakresie – znaczące korzyści społeczno-gospodarcze.

Należy zauważyć, że projekty z zakresu cyfryzacji (tam gdzie to zasadne) muszą zapewnić interoperacyjność i komplementarność z systemami i platformami e – usług na poziomie krajowym (systemy centralne), a także zgodność z założeniami Architektury Informacyjnej Państwa (AIP), zwłaszcza pryncypiami zawartymi w dokumencie z 25.11.2020 r. Rekomendacja Rady Architektury IT, Zespołu Zadaniowego KRMC w sprawie Pryncypiów Architektury Informacyjnej (https://www.gov.pl/web/krmc/rekomendacje-rady-architektury-it-zespolu-zadaniowego-krmc-w-sprawie-pryncypiow-architektury-informacyjnej-wraz-z-zaleceniami-za-podstawe-budowy-interoperacyjnych-rozwiazan-teleinformatycznych-i-swiadczenia-uslug-w-administracji-rzadowej-ich-publikacje-i-wskazanie-koniecznosci-stosowania-przez-jednostki-administracji-rzadowej).

Dofinansowanie mogą uzyskać nowe lub znacznie ulepszone usługi cyfrowe.

Tworzenie nowych e-usług musi być poprzedzone analizą kosztów i korzyści oraz powinno się opierać, w miarę możliwości, na już istniejących rozwiązaniach na szczeblu krajowym lub regionalnym. Przed zainwestowaniem w nowe e-usługi należy sprawdzić czy obecne lub planowane ogólnokrajowe platformy nie byłyby lepiej przygotowane do zaspokojenia potrzeb podmiotów ubiegających się o wsparcie.

Nowe lub zmodernizowane e-usługi powinny być realizowane w możliwie najwyższym stopniu dojrzałości e-usługi publicznej (co najmniej na 4 poziomie).

Beneficjenci zostaną zobligowani do tworzenia i świadczenia usług elektronicznych spełniających standardy dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) 2019 / 882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług i (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego.

Digitalizacja zasobów naukowych, kulturowych i administracji (digitalizacja zasobów sektora publicznego) musi wypełniać wymogi ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego oraz Dyrektywy (UE) 2019/1024.

Projekty z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezji będą wymagały pozytywnej opinii Głównego Geodety Kraju. Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej leżącej w zakresie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego będą mogły być realizowane bez potrzeby uzyskania opinii GGK.

Finansowane będą także działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Elementem projektu mogą być kompetencje tj. nabycie kompetencji cyfrowych pracowników

instytucji sektora publicznego w zakresie wdrażanej usługi. Dofinansowanie e-kompetencji będzie realizowane w ramach finansowania krzyżowego do wysokości 15% współfinansowania unijnego. W ramach działania nie przewiduje się wdrożenia systemów informatycznych IT, które są możliwe do realizacji w ramach CP4 w obszarze e-kultury (Działanie FELB.05.04 Infrastruktura kulturowa i turystyczna).

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r., natomiast końcem okresu kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r. Do wsparcia nie kwalifikują się projekty, które zostały fizycznie (rzeczowo) ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

Możliwa będzie realizacja projektów:
-- partnerskich, będących efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (partnerstw),
-- wykorzystujących innowacyjne rozwiązania informatyczne, np. elementy sztucznej inteligencji, big data, aplikacje na urządzenia mobilne, chmurę obliczeniową itp.

Typ projektu: Transformacja cyfrowa e-administracji i publicznych usług cyfrowych.

Usługi w zakresie e – administracji:
a) platformy e-usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym infrastruktura, jako element projektu.
b) tworzenie, standaryzacja i aktualizacja cyfrowych e-usług i referencyjnych zasobów cyfrowych, w tym wsparcie infrastruktury do ich realizacji.
c) aplikacje w oparciu o dostępne cyfrowo ISP w administracji samorządowej i jednostkach jej podległych.
d) udostępnienie zasobów naukowych, kulturowych i administracji podlegających JST.
e) wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego istotnych dla sprawnego funkcjonowania współczesnej administracji samorządowej możliwe jest do realizacji jako komponent powyższych projektów. W Działaniu FELB.01.02 Cyfrowe lubuskie – dotacje wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych skierowane zostanie do pracowników instytucji sektora publicznego w ramach realizowanych projektów, z kolei uniwersalne kompetencje cyfrowe (aktywizacja osób wykluczonych cyfrowo) mogą być wspierane w ramach Działania FELB.07.02 Lokalne kształcenie dorosłych w ramach EFS+.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
cyfrowa_administracja, cyfrowa_kultura, cyfryzacja, e-administracja, e-urząd, sztuczna_inteligencja, TIK, transformacja_cyfrowa
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO161 - Liczba kampanii edukacyjno-informacyjnych dotyczących TIK
WLWK-PLRO013 - Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych
WLWK-PLRO010 - Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line
WLWK-PLRO014 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa

WLWK-PLRO008 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO160 - Liczba rozwiązań wykorzystujących informacje sektora publicznego/dane prywatne
WLWK-PLRO012 - Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR007 - Liczba rozwiązań informatycznych i technologicznych w ramach współpracy międzysektorowej
WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.05 Rozwój przedsiębiorczości – dotacje
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
17 209 220,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
14 627 837,00
Zakres interwencji
001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 006 - Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 020 - Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe), 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne, 024 - Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania), 025 - Inkubatory przedsiębiorczości, wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out i przedsiębiorstw typu start-up, 026 - Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i

organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP, 027 - Procesy innowacji w MŚP (innowacje w zakresie procesów, organizacji, marketingu, i współtworzenia, innowacje zorientowane na użytkownika i motywowane popytem)

Opis działania

Wsparcie w ramach działania będzie wieloaspektowe i zostanie zaadresowane do sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które bezpośrednio lub poprzez efekty (pośrednio) będą głównymi odbiorcami tego działania.

Wsparcie dużych przedsiębiorstw musi być zgodne z postanowieniami art. 5, ust. 2 Rozporządzenia w sprawie EFRR 2021/1058.

W ramach działania premiowane będą przedsięwzięcia wpisujące się w obszary Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS) województwa lubuskiego oraz wykorzystujące rozwiązania proekologiczne. Preferencje zostaną określone w kryteriach oceny.

Wsparcie powinno przyczynić się do budowy inteligentnych, innowacyjnych przedsiębiorstw, z perspektywą rozwoju i tworzenia miejsc pracy.

Projekty dofinansowane będą w formie dotacji, natomiast do finansowania działań związanych z wdrożeniem wyników prac B+R (bez poprzedzającego etapu prac B+R) zostanie wykorzystana dotacja warunkowa.

Bez względu na poziom dofinansowania poszczególnych projektów, dofinansowanie UE na poziomie całego priorytetu nie może przekroczyć 85% kosztów kwalifikowalnych.

Typy projektów:

I. Wdrożenie wyników prac B+R i innowacji przez MŚP
II. Bon na rozwój MŚP - projekt grantowy
III. Zwiększenie potencjału regionalnych IOB
IV. Wsparcie inkubowania przedsiębiorczości
V. Wsparcie rozwoju klastrów
VI. Tworzenie oferty dla biznesu – obsługa inwestora i eksportera.

I. Wdrożenie wyników prac B+R i innowacji przez MŚP

W ramach projektu realizowane będą inwestycje dotyczące wdrożenia wyników prac B+R (bez poprzedzającego etapu prac B+R), które przyczynią się do lepszego włączenia efektów prac B+R do gospodarki, a także do wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu prac B+R. Przewiduje się realizację projektów przedsiębiorstw związanych z:
-- wdrożeniem wyników własnych prac B+R (część badawcza projektu została przeprowadzona i/lub sfinansowana przez Wnioskodawcę ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych),
-- wdrożeniem wyników prac B+R zrealizowanych w ramach Działania FELB.01.01 Badania i innowacje

CS (i),
-- wdrożeniem wyników prac B+R zrealizowanych w ramach bonu na badania w ramach I typu projektu Rozwój usług B+R dla przedsiębiorstw – projekt grantowy Działania FELB.01.01 Badania i innowacje CS (i),
-- wdrożeniem wyników prac B+R nabytych od innych podmiotów.

Wdrożeniem muszą być objęte wyniki badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych albo tylko wyniki eksperymentalnych prac rozwojowych, których definicje znajdują się w Rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Przewiduje się dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wykorzystaniu wyników prac B+R do wprowadzenia na rynek nowych/ulepszonych produktów, usług w tym m.in. uruchomienia produkcji przez przedsiębiorcę, rozpoczęcia świadczenia usług opartych na wynikach prac B+R, uruchomienia nowych/innowacyjnych procesów produkcji czy zarządzania.

Projekty dotyczące wdrożeń wyników prac B+R do działalności gospodarczej będą skierowane głównie do przedsiębiorstw z sektora MŚP.

W ramach projektu wdrożeniowego możliwe jest również wsparcie technologii cyfrowych jako elementu projektu niezbędnego do realizacji głównej części przedsięwzięcia.

W ramach projektu udzielana będzie pomoc publiczna na tzw. inwestycję początkową z art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER) oraz pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

Dofinansowanie w ramach tego typu projektu będzie udzielane w formie dotacji warunkowej.

II. Bon na rozwój MŚP - projekt grantowy.

Ostatecznymi odbiorcami wsparcia będą MŚP, które będą mogły skorzystać z szerokiego wachlarza usług doradczych zgodnie z konkretnym zapotrzebowaniem MŚP np. doradztwo w obszarze internacjonalizacji, w zakresie strategii i monitorowania biznesu, transferu technologii i prognozowania, innowacji ukierunkowanych na użytkownika i związanych z wzornictwem. Usługi świadczone na rzecz MŚP muszą mieć charakter prorozwojowy.

Wsparcie będzie udzielane w formule projektu grantowego w ramach, którego przedsiębiorcom będą udzielane bony na rozwój. Bony będą udzielane przez beneficjenta projektu grantowego (wybranego w drodze naboru konkurencyjnego/niekonkurencyjnego ogłaszanego przez IZ), którym może być instytucja otoczenia biznesu IOB/OI.

Usługi doradcze dla przedsiębiorstw będą świadczone przez podmioty posiadające akredytację na

poziomie regionalnym lub krajowym.

Kwalifikowane będą projekty nieobjęte pomocą publiczną (brak pomocy publicznej na tzw. pierwszym poziomie: IZ – Beneficjent projektu grantowego).

III. Zwiększenie potencjału regionalnych IOB

Celem typu projektu jest zwiększenie potencjału IOB i OI, w celu budowania przewagi konkurencyjnej i innowacyjnej MŚP. Finansowane będą projekty mające na celu zapewnienie przedsiębiorcom z sektora MŚP dostępu do wysokiej jakości usług doradczych świadczonych przez IOB i OI.

Wsparcie w tym obszarze będzie obejmowało stworzenie sieci odpowiedniej jakości usług świadczonych na rzecz MŚP, zwłaszcza w obszarach Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS) województwa lubuskiego.

Oferta IOB/OI dla przedsiębiorców powinna wynikać z potrzeb i być do nich dostosowana.

Realizacja projektu musi być poprzedzona przeprowadzeniem badania rynku pod kątem zapotrzebowania wśród przedsiębiorców na usługi/infrastrukturę IOB i OI.
IOB/OI powinny dotrzeć ze swoją ofertą do małych ośrodków miejskich oraz obszarów wiejskich z uwagi na trudności MŚP z rozpoznawalnością dobrej jakości oferty usługowej tych podmiotów. W ramach tego typu przewiduje się również dofinansowanie infrastruktury IOB/OI, w celu zapewnienia równego dostępu MŚP do usług świadczonych przez IOB/OI, w szczególności dla MŚP z terenów poza dużymi miastami.

IV. Wsparcie inkubowania przedsiębiorczości

Celem projektu jest wsparcie MŚP znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju. Beneficjentem w ramach tego typu projektu będą instytucje otoczenia biznesu świadczące usługi na rzecz MŚP, znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju.

Wsparcie dla nowo powstałych przedsiębiorstw, w tym specjalistyczne doradztwo (również w zakresie własności intelektualnej), platformy startowe, usługi inkubacyjne, usługi dotyczące prowadzenia działalności na wczesnym etapie rozwoju, usługi w zakresie akceleracji mają pomóc inkubowanemu przedsiębiorcy w rozwoju i umożliwić samodzielne funkcjonowanie na rynku.

V. Wsparcie rozwoju klastrów

Celem projektu jest rozwój potencjału klastrów w regionie. Wsparcie będzie koncentrowało się na wzmocnieniu klastrów poprzez rozszerzenie i profesjonalizację ich oferty w zakresie innowacyjnych produktów i usług oferowanych w szczególności członkom klastra.

Wsparcie klastrów przyczyni się do budowania przewag konkurencyjnych MŚP oraz zwiększenia zdolności do sieciowania (a docelowo do klasteryzacji) w regionie.

Wsparcie dostosowane będzie do poziomu rozwoju klastra i powiązane z wdrażaniem przez klastry nowych usług dla przedsiębiorstw. Beneficjentem będzie klaster lub koordynator klastra – w obu przypadkach musi to być podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego lub innej ewidencji, właściwej dla jego formy prawnej.

VI.Tworzenie oferty dla biznesu – obsługa inwestora i eksportera

Celem jest tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie lubuskim.

Docelowym odbiorcą wsparcia będą głównie przedsiębiorstwa z sektora MŚP. Natomiast za działania związane z tworzeniem warunków dla rozwoju przedsiębiorczości będą odpowiedzialne jednostki samorządu terytorialnego, które będą Beneficjentami tego typu projektu.

W ramach projektu przewiduje się wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w zakresie obsługi inwestora i eksportera czy na rzecz powstawania i rozwoju infrastruktury biznesowej. Działania mogą objąć też usługi doradcze związane z wejściem MŚP na nowe rynki.

Zakres prowadzonych działań obejmie:
a) wsparcie rozwoju aktywności eksportowej przedsiębiorstw poprzez rozwój kompetencji w zakresie internacjonalizacji oraz dostosowanie oferty firmy do wymagań rynków zagranicznych,
b) wsparcie procesów uzyskania międzynarodowych certyfikatów, patentów, uprawnień i pozwoleń,
c) wsparcie udziału MŚP, grup branżowych i międzybranżowych, IOB w międzynarodowych wydarzeniach gospodarczych, targach, misjach gospodarczych oraz w nawiązywaniu relacji, z zagranicą, w tym w celu nawiązania współpracy międzynarodowej
d) wsparcie IOB organizujących wydarzenia gospodarcze dla MŚP oraz inicjujących działania w obszarze współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw,
e) badania i analizy rynków eksportowych w celu wyłonienia kluczowych rynków i oferowanych na nich produktach i usługach na rzecz działalności eksportowej MŚP oraz wyłonienie kluczowych kierunków, branż oraz produktów i usług mających istotne znaczenie dla rozwoju poszczególnych obszarów województwa,
f) wsparcie inwestorów napływających do regionu.
g) działania na rzecz zwiększenia nowoczesnych przestrzeni dla MŚP na potrzeby badań i innowacji.

W ramach projektu nie przewiduje się wsparcia terenów inwestycyjnych (będą przedmiotem interwencji w Działaniach Priorytetu 8 FEWL 21-27).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

100

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

100
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu polityki CP1 (iii) w zakresie wzmacniania trwałego wzrostu i konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz tworzenia miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach, małych i średnich przedsiębiorstwach, w tym poprzez inwestycje produkcyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 1642)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie

0,00
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje wspierające biznes, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Klastry, MŚP, Ośrodki innowacji
Słowa kluczowe
B+R, inkubacja, innowacja, inwestycja, IOB, klastry, osrodki_innowacji, promocja_regionu
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO164 - Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO162 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności
WLWK-PLRO264 - Liczba usług (nowych i /lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO016 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym
WLWK-PLRO017 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO103 - Wspierane przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu
WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR080 - Liczba kontaktów biznesowych
WLWK-PLRR081 - Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji
WLWK-PLRR085 - Liczba obsłużonych inwestorów
WLWK-PLRR102 - Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRR100 - Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki
WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych
WLWK-PLRR030 - Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych
WLWK-PLRR031 - Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych
WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych
WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych
WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR018 - MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe
WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-RCR025 - MŚP z wyższą wartością dodaną na pracownika
WLWK-RCR019 - Przedsiębiorstwa o wyższym obrocie
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR007 - Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe

Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.06 Rozwój przedsiębiorczości – instrumenty zwrotne
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
13 600 000,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
11 560 000,00
Zakres interwencji
001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne, 027 - Procesy innowacji w MŚP (innowacje w zakresie procesów, organizacji, marketingu, i współtworzenia, innowacje zorientowane na użytkownika i motywowane popytem)
Opis działania
W działaniu możliwe będzie dofinansowanie przedsięwzięć związanych z rozwojem i konkurencyjnością MŚP oraz indywidualną internacjonalizacją MŚP. Projekty w tym działaniu będą finansowane z wykorzystaniem instrumentów finansowych, czyli zwrotnych form wsparcia finansowego takich jak pożyczki. Wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Powierniczego, którym zarządzać będzie podmiot spełniający warunki z art. 59 ust. 3 rozporządzenia ogólnego 2021/1060. Zadaniem podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy będzie dystrybucja, poprzez pośredników finansowych – partnerów finansujących (wybieranych w trybie konkurencyjnym), instrumentów finansowych (pożyczek) ostatecznym odbiorcom (przedsiębiorstwom z sektora MŚP). Instytucja Zarządzająca FEWL 21-27 dokona wyboru projektu w trybie niekonkurencyjnym zgodnie z art. 44 ust. 2 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, w ramach którego wsparcie w ramach działania zostanie przekazane do Funduszu Powierniczego. Przyjęta w Programie FEWL 21-27 konstrukcja instrumentów finansowych zapewnia, że zarówno na

poziomie podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy, jak i na poziomie pośrednika finansowego pomoc nie wystąpi.
Pomoc publiczna wystąpi na poziomie ostatecznego odbiorcy (MŚP).

I. Wsparcie konkurencyjności MŚP

W ramach tego typu projektu instrumenty finansowe będą miały zastosowanie do przedsięwzięć związanych ze wsparciem rozwoju i konkurencyjności MŚP w zakresie budowy, rozbudowy lub odtworzenia infrastruktury przedsiębiorstw, mających na celu utrzymanie lub zwiększenie zdolności produkcyjnych, które charakteryzują się niewielkim ryzykiem inwestycyjnym i małym potencjałem innowacyjnym, natomiast dużym potencjałem do generowania przychodów.

Dla MŚP udzielana będzie pomoc publiczna na tzw. inwestycję początkową z art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER) lub pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

II. Wsparcie internacjonalizacji MŚP oraz promocji eksportu.

W ramach tego typu projektu instrumenty finansowe będą miały zastosowanie do kompleksowego wsparcia promocji oferty MŚP oraz ich internacjonalizacja, począwszy od analizy możliwości wejścia na rynki zagraniczne, poprzez wsparcie w opracowaniu i wdrożeniu strategii wejścia przedsiębiorstwa na rynek zagraniczny, promocję oferty MŚP poprzez udział w targach, wystawach i misjach gospodarczych.

Działania w przedmiotowym obszarze powinny generować dla przedsiębiorców określone korzyści w postaci zwiększenia potencjału eksportowego, zwiększenia przychodów związanych z ekspansją na rynki zagraniczne lub eksportem dóbr i usług.

Dla MŚP udzielana będzie pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz pomoc publiczna na usługi doradcze i na udział w targach z art. 18 i art. 19 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje wspierające biznes
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje finansowe
Słowa kluczowe
infrastruktura, instrument_finansowy, inwestycja, umiędzynarodowienie

Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO164 - Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO162 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO017 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO003 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych
WLWK-RCO103 - Wspierane przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR080 - Liczba kontaktów biznesowych
WLWK-PLRR081 - Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji
WLWK-PLRR085 - Liczba obsłużonych inwestorów
WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR025 - MŚP z wyższą wartością dodaną na pracownika
WLWK-RCR019 - Przedsiębiorstwa o wyższym obrocie
WLWK-PLRR003 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.07 Rozwój przedsiębiorczości - ZIT
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 001 395,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 551 186,00
Zakres interwencji
001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 006 - Inwestycje w wartości niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 020 - Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe), 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne, 024 - Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania), 025 - Inkubatory przedsiębiorczości, wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out i przedsiębiorstw typu start-up, 026 - Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP, 027 - Procesy innowacji w MŚP (innowacje w zakresie procesów, organizacji, marketingu, i współtworzenia, innowacje zorientowane na użytkownika i motywowane popytem)
Opis działania
Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego strategii ZIT. Celem jest tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie lubuskim. Docelowym odbiorcą wsparcia będą głównie przedsiębiorstwa z sektora MŚP. Natomiast za działania związane z tworzeniem warunków dla rozwoju przedsiębiorczości będą odpowiedzialne jednostki samorządu terytorialnego, które będą Beneficjentami tego typu projektu. W ramach projektu przewiduje się wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w zakresie obsługi inwestora i eksportera, czy na rzecz powstawania i rozwoju infrastruktury biznesowej. Działania mogą objąć też usługi doradcze związane z wejściem MŚP na nowe rynki. Usługi doradcze dla przedsiębiorstw będą świadczone przez podmioty posiadające akredytację na poziomie regionalnym lub krajowym. Zakres prowadzonych działań obejmie m.in.: a) wsparcie rozwoju aktywności eksportowej przedsiębiorstw poprzez rozwój kompetencji w zakresie internacjonalizacji oraz dostosowanie oferty firmy do wymagań rynków zagranicznych,

b) wsparcie procesów uzyskania międzynarodowych certyfikatów, patentów, uprawnień i pozwoleń,
c) wsparcie udziału MŚP, grup branżowych i międzybranżowych, IOB w międzynarodowych wydarzeniach gospodarczych, targach, misjach gospodarczych oraz w nawiązywaniu relacji, z zagranicą, w tym w celu nawiązania współpracy międzynarodowej,
d) wsparcie IOB organizujących wydarzenia gospodarcze dla MŚP oraz inicjujących działania w obszarze współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw,
e) badania i analizy rynków eksportowych w celu wyłonienia kluczowych rynków i oferowanych na nich produktach i usługach na rzecz działalności eksportowej MŚP oraz wyłonienie kluczowych kierunków, branż oraz produktów i usług mających istotne znaczenie dla rozwoju poszczególnych obszarów województwa,
f) wsparcie inwestorów napływających do regionu,
g) działania na rzecz zwiększenia nowoczesnych przestrzeni dla MŚP na potrzeby badań i innowacji.

W ramach projektu nie przewiduje się wsparcia terenów inwestycyjnych (będą przedmiotem interwencji w Działaniach Priorytetu 8 FEWL 21-27).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych

ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
inwestycja, umiędzynarodowienie, Zintegrowane_Inwestycje_Terytorialne
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO164 - Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO162 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności
WLWK-PLRO264 - Liczba usług (nowych i /lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO016 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym
WLWK-PLRO017 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO103 - Wspierane przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)

WLWK-PLRR080 - Liczba kontaktów biznesowych
WLWK-PLRR081 - Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji
WLWK-PLRR085 - Liczba obsłużonych inwestorów
WLWK-PLRR102 - Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRR100 - Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki
WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych
WLWK-PLRR030 - Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych
WLWK-PLRR031 - Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych
WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych
WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych
WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR018 - MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe
WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-RCR025 - MŚP z wyższą wartością dodaną na pracownika
WLWK-RCR019 - Przedsiębiorstwa o wyższym obrocie
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR007 - Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.08 Rozwój inteligentnych specjalizacji
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.IV - Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Wysokość alokacji ogółem (EUR)
4 314 046,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
3 666 939,00
Zakres interwencji
023 - Rozwój umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej, przedsiębiorczości i zdolności przedsiębiorstw dostosowania się do zmian, 028 - Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i sektorem szkolnictwa wyższego
Opis działania
Celem działania jest wspieranie innowacyjności lubuskiej gospodarki, a w szczególności Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji województwa lubuskiego. Działanie polega na wsparciu integracji środowiska wpływającego na rzecz rozwoju innowacji w regionie. W ramach działania wspierane będą powiązania między przedsiębiorstwami a środowiskiem naukowym. Kontynuowany będzie proces przedsiębiorczego odkrywania (PPO) na rzecz inteligentnych specjalizacji, jedynie w zakresie pozwalającym na koncentrację zasobów w obszarach i technologiach o potencjalnie najwyższym społecznym i ekonomicznym zwrocie z inwestycji, przy jak najniższych kosztach środowiskowych. Niezbędne są przy tym dalsze działania na rzecz wypracowania efektywnych mechanizmów zaangażowania w PPO przedsiębiorców, a także zwiększenie interdyscyplinarności projektów badawczych i wdrożeniowych. Projekty w przedmiotowym działaniu muszą być powiązane z obszarami Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji województwa lubuskiego oraz obszarami mającymi istotne znaczenie dla rozwoju poszczególnych obszarów województwa zidentyfikowanymi na poziomie Programu Rozwoju Innowacji 2030 i innych strategii/programów regionalnych lub w procesie ich monitorowania i prowadzonego procesu przedsiębiorczego odkrywania. Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r., natomiast końcem okresu kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r. Do wsparcia nie kwalifikują się projekty, które zostały fizycznie (rzeczowo) ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta. Zainicjowane w tym działaniu procesy rozwoju innowacji oraz wzmocnione kompetencje podmiotów tworzących ekosystem innowacji w regionie będą przekładały się na aktywność tych podmiotów w Działaniu FELB.01.01 Badania i innowacje oraz w Działaniu FELB.01.05 Rozwój przedsiębiorczości - dotacje, a także w innych programach czy w działalności międzynarodowej. Bez względu na poziom dofinansowania poszczególnych projektów, dofinansowanie UE na poziomie

całego priorytetu nie może przekroczyć 85% kosztów kwalifikowalnych.
Bez względu na poziom cross-financingu w poszczególnych projektach, wartość wydatków w ramach cross-financingu w całym priorytecie nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE.

Typy projektów:

I. Zwiększenie zdolności regionalnych ekosystemów innowacji w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO)

Celem projektu jest rozwój potencjału Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS) województwa lubuskiego poprzez proces przedsiębiorczego odkrywania (PPO). Za ten proces będzie odpowiedzialny samorząd województwa lubuskiego.

Dofinansowaniem zostaną objęte działania mające na celu zwiększanie zdolności regionalnych ekosystemów innowacji do sieciowania przedsiębiorstw z sektorem nauki oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi poprzez identyfikację bieżących potrzeb przedsiębiorców w obszarze technologii i umiejętności w zakresie inteligentnych specjalizacji regionu oraz wspólne kreowanie i planowanie rozwiązań w celu wypełnienia tych potrzeb z zaangażowaniem szkół wyższych, instytucji badawczych, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego.

II. Rozwój umiejętności i kompetencji na rzecz inteligentnych specjalizacji, głównie w MŚP.

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS) województwa lubuskiego poprzez rozwój umiejętności i kompetencji parterów społecznych i gospodarczych pracujących na rzecz RIS. Za ten proces będzie odpowiedzialny samorząd województwa lubuskiego.

Realizacja polityki wspierania innowacyjności, a w szczególności Regionalnych inteligentnych specjalizacji (RIS), wymaga stałego rozwoju umiejętności oraz kompetencji parterów społecznych i gospodarczych pracujących na rzecz RIS. Dlatego tak istotne jest realizowanie działań szkoleniowych dla głównych uczestników systemu innowacji w regionie. Szkolenia dla MŚP wspierające zarządzanie innowacjami w MŚP, specjalne szkolenia dla pracowników przedsiębiorstw oraz przekwalifikowanie, czy szkolenia ukierunkowane na rozwój umiejętności w instytucjach otoczenia innowacji (szkolnictwa wyższego, instytucjach badawczych, IOB czy OI) przyczynią się do pogłębienia współpracy oraz transferu technologii w celu zwiększenia rentowności i przydatności rynkowej projektów badawczych.

Wsparcie w obszarze kompetencji pracowników przedsiębiorstw będzie komplementarne z Działaniem FELB.06.0. Zdrowy aktywny i kompetentny pracownik w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

99
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
99
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
100
Minimalny wkład własny beneficjenta
zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 1%
Minimalna wartość projektu
0,00
Maksymalna wartość projektu
0,00
Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie
0,00
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
innowacja, IOB, klastry, nauka, RIS
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO018 - Liczba wspartych klastrów
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO101 - MŚP inwestujące w umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO016 - Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR036 - Liczba pracowników MŚP kończących szkolenie w zakresie działań wzbogacających wiedzę i umiejętności pracowników (KISA)* (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządcze, przedsiębiorczość, zielone, inne)
WLWK-PLRR008 - Liczba przedsiębiorstw zaangażowanych we wsparte klastry
WLWK-PLRR058 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: inne)
WLWK-PLRR056 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: przedsiębiorczość)
WLWK-PLRR057 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: ekologiczne)
WLWK-PLRR054 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne)

WLWK-RCR098 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarzadzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne)
WLWK-PLRR055 - Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: zarządzanie)
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.01.09 Cyfrowe lubuskie - IIT

Cel szczegółowy
EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
1 417 945,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 205 253,00
Zakres interwencji
016 - Rozwiązania TIK, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji
Opis działania

Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego - strategii IIT.

Działanie dotyczy transformacji cyfrowej obejmującej zarówno obywateli, przedsiębiorstwa, jak i administrację.
W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie cyfryzacji działalności instytucji publicznych szczebla regionalnego / lokalnego, w tym m.in. z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, rozwój e-usług lub systemów informatycznych o zasięgu regionalnym i lokalnym, digitalizacja zasobów publicznych będących w posiadaniu tych instytucji, przedsięwzięcia polegające na budowaniu, aktualizacji, poprawie jakości baz danych, w tym baz danych przestrzennych (geodezyjnych), przedsięwzięcia z zakresu rozwoju cyberbezpieczeństwa, tj. wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e –usług lub systemów informatycznych o zasięgu regionalnym i lokalnym.

Oferta samorządów w zakresie dostępu do zasobów i informacji powinna być nadal rozwijana i odbywać się poprzez e – usługi lub aplikacje webowe. W dalszym ciągu komunikowanie się mieszkańca z organami lokalnej administracji jest niewystarczające, często wymaga bezpośredniego

kontaktu z instytucją. Cyfryzacja zasobów, wymiana informacji pomiędzy mieszkańcem a instytucją publiczną, a także pomiędzy instytucjami mogą zostać ułatwione, a przede wszystkim przyspieszone poprzez tworzenie nowych i rozwój istniejących e-usług.

W przypadku kontynuacji projektów zrealizowanych w ramach poprzedniej perspektywy finansowej, wymagane będzie szczegółowe uzasadnienie kolejnych projektów w tym zakresie – znaczące korzyści społeczno-gospodarcze.

Należy zauważyć, że projekty z zakresu cyfryzacji (tam gdzie to zasadne) muszą zapewnić interoperacyjność i komplementarność z systemami i platformami e – usług na poziomie krajowym (systemy centralne), a także zgodność z założeniami Architektury Informacyjnej Państwa (AIP) , zwłaszcza pryncypiami zawartymi w dokumencie z 25.11.2020 r. Rekomendacja Rady Architektury IT, Zespołu Zadaniowego KRMC w sprawie Pryncypiów Architektury Informacyjnej (https://www.gov.pl/web/krmc/rekomendacje-rady-architektury-it-zespolu-zadaniowego-krmc-w-sprawie-pryncypiow-architektury-informacyjnej-wraz-z-zaleceniami-za-podstawe-budowy-interoperacyjnych-rozwiazan-teleinformatycznych-i-swiadczenia-uslug-w-administracji-rzadowej-ich-publikacje-i-wskazanie-koniecznosci-stosowania-przez-jednostki-administracji-rzadowej).

Dofinansowanie mogą uzyskać nowe lub znacznie ulepszone usługi cyfrowe.

Tworzenie nowych e-usług musi być poprzedzone analizą kosztów i korzyści oraz powinno się opierać, w miarę możliwości, na już istniejących rozwiązaniach na szczeblu krajowym lub regionalnym. Przed zainwestowaniem w nowe e-usługi należy sprawdzić czy obecne lub planowane ogólnokrajowe platformy nie byłyby lepiej przygotowane do zaspokojenia potrzeb podmiotów ubiegających się o wsparcie.

Nowe lub zmodernizowane e-usługi powinny być realizowane w możliwie najwyższym stopniu dojrzałości e-usługi publicznej (co najmniej na 4 poziomie).

Beneficjenci zostaną zobligowani do tworzenia i świadczenia usług elektronicznych spełniających standardy dostępności zgodnie z dyrektywami (UE) 2019 / 882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług i (UE) 2016/2102 w sprawie dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych organów sektora publicznego.

Digitalizacja zasobów naukowych, kulturowych i administracji (digitalizacja zasobów sektora publicznego) musi wypełniać wymogi ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego oraz Dyrektywy (UE) 2019/1024.

Projekty z zakresu cyfryzacji powiatowego i wojewódzkiego zasobu geodezji będą wymagały pozytywnej opinii Głównego Geodety Kraju. Projekty z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej leżącej w zakresie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego będą mogły być realizowane bez potrzeby uzyskania opinii GGK.

Finansowane będą także działania wzmacniające bezpieczeństwo świadczenia e-usług lub systemów informatycznych poprzez budowę lub modernizację istniejących systemów, o zasięgu regionalnym i

lokalnym.

Elementem projektu mogą być kompetencje tj. nabycie kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego w zakresie wdrażanej usługi. Dofinansowanie e-kompetencji będzie realizowane w ramach finansowania krzyżowego do wysokości 15% współfinansowania unijnego. W ramach działania nie przewiduje się wdrożenia systemów informatycznych IT, które są możliwe do realizacji w ramach CP4 w obszarze e-kultury (Działanie FELB.05.04 Infrastruktura kulturowa i turystyczna).

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r., natomiast końcem okresu kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r. Do wsparcia nie kwalifikują się projekty, które zostały fizycznie (rzeczowo) ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne": 18, 20 oraz 24.

Możliwa będzie realizacja projektów:
-- partnerskich, będących efektem trwałej współpracy wielu podmiotów (partnerstw),
-- wykorzystujących innowacyjne rozwiązania informatyczne, np. elementy sztucznej inteligencji, big data, aplikacje na urządzenia mobilne, chmurę obliczeniową itp.

Typ projektu: Transformacja cyfrowa e-administracji i publicznych usług cyfrowych.

Usługi w zakresie e – administracji:
a) platformy e-usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym infrastruktura, jako element projektu.
b) tworzenie, standaryzacja i aktualizacja cyfrowych e-usług i referencyjnych zasobów cyfrowych, w tym wsparcie infrastruktury do ich realizacji.
c) aplikacje w oparciu o dostępne cyfrowo ISP w administracji samorządowej i jednostkach jej podległych.
d) udostępnienie zasobów naukowych, kulturowych i administracji podlegających JST.
e) wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych pracowników instytucji sektora publicznego istotnych dla sprawnego funkcjonowania współczesnej administracji samorządowej możliwe jest do realizacji jako komponent powyższych projektów. W Działaniu FELB.01.02 Cyfrowe lubuskie – dotacje wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych skierowane zostanie do pracowników instytucji sektora publicznego w ramach realizowanych projektów, z kolei uniwersalne kompetencje cyfrowe (aktywizacja osób wykluczonych cyfrowo) mogą być wspierane w ramach Działania FELB.07.02 Lokalne kształcenie dorosłych w ramach EFS+.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
cyfrowa_administracja, cyfrowa_kultura, cyfryzacja, e-administracja, e-urząd, sztuczna_inteligencja, TIK, transformacja_cyfrowa
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO161 - Liczba kampanii edukacyjno-informacyjnych dotyczących TIK

WLWK-PLRO013 - Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych
WLWK-PLRO010 - Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line
WLWK-PLRO014 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa
WLWK-PLRO008 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO160 - Liczba rozwiązań wykorzystujących informacje sektora publicznego/dane prywatne
WLWK-PLRO012 - Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR007 - Liczba rozwiązań informatycznych i technologicznych w ramach współpracy międzysektorowej
WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.01.10 Rozwój przedsiębiorczości - IIT
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.III - Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 103 670,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 788 120,00
Zakres interwencji
001 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w mikroprzedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 002 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w małych i średnich przedsiębiorstwach (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 003 - Inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, w dużych przedsiębiorstwach bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 006 - Inwestycje w wartości

niematerialne i prawne w MŚP (w tym prywatnych organizacjach badawczych) bezpośrednio związane z działaniami badawczymi i innowacyjnymi, 020 - Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki i obiekty przemysłowe), 021 - Rozwój działalności i umiędzynarodowienie MŚP, w tym inwestycje produkcyjne, 024 - Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania), 025 - Inkubatory przedsiębiorczości, wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out i przedsiębiorstw typu start-up, 026 - Wsparcie dla klastrów innowacyjnych, w tym między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i organami publicznymi oraz sieciami biznesowymi, z korzyścią głównie dla MŚP, 027 - Procesy innowacji w MŚP (innowacje w zakresie procesów, organizacji, marketingu, i współtworzenia, innowacje zorientowane na użytkownika i motywowane popytem)

Opis działania

Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego - strategii IIT.

Celem jest tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w województwie lubuskim.

Docelowym odbiorcą wsparcia będą głównie przedsiębiorstwa z sektora MŚP. Natomiast za działania związane z tworzeniem warunków dla rozwoju przedsiębiorczości będą odpowiedzialne jednostki samorządu terytorialnego, które będą Beneficjentami tego typu projektu.

W ramach projektu przewiduje się wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w zakresie obsługi inwestora i eksportera, czy na rzecz powstawania i rozwoju infrastruktury biznesowej. Działania mogą objąć też usługi doradcze związane z wejściem MŚP na nowe rynki.

Usługi doradcze dla przedsiębiorstw będą świadczone przez podmioty posiadające akredytację na poziomie regionalnym lub krajowym.

Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24.

Zakres prowadzonych działań obejmie m.in.:
a) wsparcie rozwoju aktywności eksportowej przedsiębiorstw poprzez rozwój kompetencji w zakresie internacjonalizacji oraz dostosowanie oferty firmy do wymagań rynków zagranicznych,
b) wsparcie procesów uzyskania międzynarodowych certyfikatów, patentów, uprawnień i pozwoleń,
c) wsparcie udziału MŚP, grup branżowych i międzybranżowych, IOB w międzynarodowych wydarzeniach gospodarczych, targach, misjach gospodarczych oraz w nawiązywaniu relacji, z zagranicą, w tym w celu nawiązania współpracy międzynarodowej,
d) wsparcie IOB organizujących wydarzenia gospodarcze dla MŚP oraz inicjujących działania w obszarze współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw,
e) badania i analizy rynków eksportowych w celu wyłonienia kluczowych rynków i oferowanych na nich produktach i usługach na rzecz działalności eksportowej MŚP oraz wyłonienie kluczowych

kierunków, branż oraz produktów i usług mających istotne znaczenie dla rozwoju poszczególnych obszarów województwa, f) wsparcie inwestorów napływających do regionu, g) działania na rzecz zwiększenia nowoczesnych przestrzeni dla MŚP na potrzeby badań i innowacji. W ramach projektu nie przewiduje się wsparcia terenów inwestycyjnych (będą przedmiotem interwencji w Działaniach Priorytetu 8 FEWL 21-27).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
inwestycja, umiędzynarodowienie

Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO164 - Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO162 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności
WLWK-PLRO264 - Liczba usług (nowych i /lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO016 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym
WLWK-PLRO017 - Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO103 - Wspierane przedsiębiorstwa wysokiego wzrostu
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR080 - Liczba kontaktów biznesowych
WLWK-PLRR081 - Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji
WLWK-PLRR085 - Liczba obsłużonych inwestorów
WLWK-PLRR102 - Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu, Ośrodki Innowacji
WLWK-PLRR100 - Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki
WLWK-PLRR051 - Liczba przedsięwzięć proekologicznych

WLWK-PLRR030 - Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych
WLWK-PLRR031 - Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych
WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych
WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych
WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR018 - MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe
WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-RCR025 - MŚP z wyższą wartością dodaną na pracownika
WLWK-RCR019 - Przedsiębiorstwa o wyższym obrocie
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR007 - Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Lubuskiego
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
CP2 - Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
186 145 566,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
158 189 731,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.02.01 Efektywność energetyczna – dotacje

Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
84 076 524,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
71 431 045,00
Zakres interwencji
041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 043 - Budowa nowych energooszczędnych budynków, 044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości
Opis działania
Realizacja projektów w Działaniu powinna doprowadzić do ograniczenia zużycia energii. W ramach działań zmniejszających zapotrzebowanie na energię przewiduje się wsparcie projektów polegających na zwiększeniu efektywności energetycznej obiektów publicznych oraz mieszkalnictwa wielorodzinnego (budynki komunalne). W przypadku braku technicznej możliwości wykonania podłączeń do sieci ciepłowniczej/braku

uzasadnienia ekonomicznego na danym terenie, przewiduje się wsparcie zaspokajania potrzeb cieplnych przez niskoemisyjne źródła indywidualne.
Preferowane będą projekty, które mają największy wpływ na poprawę efektywności energetycznej oraz projekty o najwyższej efektywności kosztowej liczonej jako stosunek nakładów finansowych przeznaczonych na realizację usprawnień (koszty kwalifikowane), do zmniejszenia rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych wyliczonego na podstawie wskaźnika "Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)".
Minimalny próg oszczędności energii pierwotnej - na poziomie nie niższym niż 30% (z wyjątkiem zabytków).
Priorytetem będzie wsparcie projektów o charakterze kompleksowym (kryterium premiujące na ocenie merytorycznej).
W przypadku wymiany nieefektywnych źródeł ciepła preferowane będą źródła wykorzystujące energię z OZE (kryterium premiujące na ocenie merytorycznej). Dopuszcza się możliwość wykorzystania źródeł gazowych w sytuacji, gdy instalacje OZE nie będą technicznie wykonalne lub ekonomicznie opłacalne.
Wymiana indywidualnego źródła ciepła węglowego na gazowe będzie możliwa tylko jako element termomodernizacji danego budynku lub w budynkach nie wymagających termomodernizacji tak, aby zmniejszyć zapotrzebowanie na energię z paliw kopalnych, emisję gazów cieplarnianych i ograniczyć zjawisko ubóstwa energetycznego.
Modernizacja energetyczna budynków przeprowadzana będzie z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy.
Ważnym elementem poprawy efektywności energetycznej oraz wykorzystania OZE jest prowadzenie działań promocyjnych, doradczych oraz edukacyjnych.
W związku z powyższym możliwa jest realizacja przedsięwzięć w obszarze edukacji na rzecz efektywności energetycznej, jako komplementarnych dla zaplanowanej interwencji o charakterze inwestycyjnym oraz do interwencji planowanych na poziomie krajowym.

Zakres działań w obszarze efektywności energetycznej, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych, instalacji, czy procesów technologicznych, powinien wynikać z audytów energetycznych.
W przypadku projektów kompleksowych wspierane mogą być także uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują szersze cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii Fala renowacji na potrzeby Europy, jak rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany), rozwoju elektromobilności, rozwoju infrastruktury związanej z dostępnością, czy rozwiązania na rzecz GOZ. Dodatkowe elementy wykraczające poza koszty wynikające z audytu energetycznego mogą stanowić max. 15% kosztów kwalifikowanych projektu.

Ponadto wsparcie może dotyczyć budowy modelowych publicznych budynków pasywnych, które będą realizowane, jako pilotaż dla promowania i upowszechniania wykorzystania OZE, nowoczesnych rozwiązań technicznych dla minimalizowania wpływu eksploatacji budynków na środowisko. Projekty budynków pasywnych stanowiące nowe obiekty nie mogą naruszać zapisów Programu FEWL 21-27 odnoszących się do włączeń i ograniczeń co do budowy niektórych typów budynków określonych w innych Działaniach FEWL 21-27 lub Umowie Partnerstwa Dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027

w Polsce.

W pierwszej kolejności dofinansowane będą budynki użyteczności publicznej przeznaczone na: budynki edukacyjne, budynki publicznej służby zdrowia, budynki administracji samorządowej.

Główne typy projektów do realizacji:
W formie dotacji będzie możliwe uzyskanie wsparcia na:
I Termomodernizację budynków mieszkalnych komunalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej.
II Termomodernizację budynków użyteczności publicznej będących budynkami historycznymi (przez budynki historyczne rozumiemy: - budynek lub zespół budynków ujęty w gminnej ewidencji zabytków lub budynki wybudowane przed 1945r.) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej w budynkach publicznych, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane, budynków użyteczności publicznej niezwiązanych z administracją rządową.
W formie dotacji warunkowej (która podlega pełnemu lub częściowemu zwrotowi) będzie możliwe uzyskanie wsparcia na:
III Termomodernizację budynków użyteczności publicznej wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej w budynkach publicznych, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane, budynków użyteczności publicznej niezwiązanych z administracją rządową.
IV Realizacja inwestycji polegających na budowie budynków pasywnych

Dotacja warunkowa.
W dotacji warunkowej część środków będzie podlegała zwrotowi po realizacji inwestycji. Wysokość zwrotu będzie zależała od energochłonność budynku po termomodernizacji (wyrażona wskaźnikiem EP– Energi Pierwotnej, w Kwh/m2/rok) weryfikowanej na postawie świadectwa charakterystyki energetycznej budynku.

Dla budynków użyteczności publicznych z wyłączeniem budynków użyteczności publicznej opieki zdrowotnej udział części zwrotnej w dotacji wynosi:
EP≤20 Kwh/m2/rok - 84% dotacji 1% części zwrotnej
20< EP ≤45 Kwh/m2/rok – 80% dotacji 5% części zwrotnej
45< EP≤80 Kwh/m2/rok – 75% dotacji 10% części zwrotnej
80< EP ≤100 Kwh/m2/rok – 70% dotacji 15% części zwrotnej
100< EP≤150 Kwh/m2/rok – 65% dotacji 20% części zwrotnej
150< EP≤250 Kwh/m2/rok – 60% dotacji 25% części zwrotnej
250≤ EP≤– Kwh/m2/rok 55% dotacji 30% części zwrotnej

Dla budynków użyteczności publicznych opieki zdrowotnej udział części zwrotnej w dotacji wynosi:
EP≤45 Kwh/m2/rok - 84% dotacji 1% części zwrotnej
45< EP≤100 Kwh/m2/rok – 80% dotacji 5% części zwrotnej
100< EP ≤150 Kwh/m2/rok – 75% dotacji 10% części zwrotnej

150< EP≤200 Kwh/m2/rok – 70% dotacji 15% części zwrotnej
200< EP≤250 Kwh/m2/rok – 65% dotacji 20% części zwrotnej
250< EP≤300 Kwh/m2/rok – 60% dotacji 25% części zwrotnej
300≤ EP≤– Kwh/m2/rok 55% dotacji 30% części zwrotnej

Przez pasywny budynek użyteczności publicznej rozumie się budynek użyteczności publicznej, w którym mogą być spełnione (łącznie bądź rozdzielnie) następujące warunki:
- roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania nie przekracza 15 kWh/ (m2 x rok),
- roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną (tj. energię wynikającą z eksploatacji obiektu) na poziomie nie przekraczającym 120 kWh/(m2 x rok),
- współczynnik przenikania ciepła U dla ścian zewnętrznych nie może być większy niż 0,15 W/ (m2 x K),
- zastosowano okna o współczynniku przenikania ciepła U poniżej 0,80 W/ (m2 x K), a współczynnik przepuszczalności energii promieniowania słonecznego przez oszklenie wynosi około 50%.
W związku z powyższym w udział części zwrotnej w dotacji wynosi:
W przypadku spełnienia tylko jednego kryterium z powyższych dotacja wynosi 55% a część zwrotna 30% .
W przypadku spełnienia dwóch kryteriów z powyższych dotacja wynosi 65% a część zwrotna 20% .
W przypadku spełnienia trzech kryteriów z powyższych dotacja wynosi 75% a część zwrotna 10% .
W przypadku spełnienia wszystkich kryteriów z powyższych dotacja wynosi 84% a część zwrotna 1% .

W przypadku gdy wniosek nie uzyskał maksymalnego poziomu dofinansowania (brak środków na pełne dofinansowanie projektu) w pierwszej kolejności pomniejszana jest część zwrotna dofinansowania.

Rozliczenie dotacji warunkowej wraz z dokumentacją niezbędną do weryfikacji spełnienia warunków zwrotu, następuje najpóźniej w terminie 30 dni po upływie 12 miesięcy od dnia zakończenia realizacji Projektu. Po weryfikacji rozliczenia Beneficjent będzie wezwany do zwrotu dotacji warunkowej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania lub złożenia wniosku o rozłożenie zwrotu na równe raty, nie częstsze niż raz na kwartał określone w harmonogramie spłat, jednak okres spłaty ratalnej nie może być dłuższy niż 12 miesięcy i nie może przekroczyć 31 grudnia 2029r. Beneficjent w przypadku jednorazowej spłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia przez Instytucję Zarządzającą wezwania do zapłaty, ma możliwość zapłaty 90% kwoty do zwrotu. Instytucja Zarządzająca w wezwaniu wskaże zarówno kwotę podstawową podlegającą zwrotowi jak i kwotę pomniejszoną w przypadku terminowego i jednorazowego dokonania zwrotu dotacji warunkowej.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. 2026, poz. 729), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 152), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)
Uproszczone metody rozliczania
do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalna wartość projektu
1 000 000,00
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej

Słowa kluczowe
budynki_mieszkalne, budynki_pasywne, budynki_użyteczności_publicznej, budynki_wielorodzinne, efektywność_energetyczna, modernizacja_energetyczna, oszczędność_energii, OZE
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO272 - Liczba gmin doposażonych w urządzenia do kontroli w zakresie jakości powietrza
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO260 - Liczba wybudowanych budynków z uwzględnieniem standardów budownictwa pasywnego
WLWK-PLRO273 - Liczba zakupionych smogowozów
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła
WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO123 - Lokale mieszkalne wykorzystujące kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym zastępujące instalacje zasilane stałymi paliwami kopalnymi
WLWK-PLRO022 - Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR061 - Liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych

WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych
WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych
WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach
WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR105 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych z kotłów i systemów ciepłowniczych przekształconych z zasilania stałymi paliwami kopalnymi na zasilanie gazem
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.02 Efektywność energetyczna – instrumenty zwrotne
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
23 529 412,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
20 000 000,00
Zakres interwencji
038 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz działania wspierające, 040 - Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP lub w dużych przedsiębiorstwach oraz działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej, 041 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 042 - Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej
Opis działania
Zakres interwencji przedmiotowego Działania powinien doprowadzić do ograniczenia zużycia energii. W ramach działań zmniejszających zapotrzebowanie na energię przewiduje się wsparcie projektów

polegających na zwiększeniu efektywności energetycznej w sektorze mikro i małych przedsiębiorstw oraz wielorodzinnych budynkach mieszkalnych (np. wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie mieszkaniowe), innych niż budynki mieszkalne komunalne oraz innych niż budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa.
W przypadku spółdzielni mieszkaniowych warunki wsparcia nie mogą być korzystniejsze od zasad przewidzianych dla programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
Najważniejszym celem interwencji jest zmniejszenie zapotrzebowania na wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, poprzez zastosowanie energooszczędnych technologii, wprowadzanie systemów zarządzania energią czy zmiany systemów wytwarzania i wykorzystywania energii (np. poprzez odzysk ciepła odpadowego z procesów technologicznych). Inwestycje przedsiębiorstw w przedmiotowym działaniu będą z założenia związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej procesu produkcyjnego (np. inwestycja w bardziej oszczędne maszyny/urządzenia, czy też całe linie technologiczne), na podstawie audytów energetycznych/audytów efektywności energetycznej.
Planuje się wsparcie inwestycji z zakresu modernizacji oświetlenia w kierunku instalacji energooszczędnych, na podstawie audytów efektywności energetycznej.
W przypadku braku technicznej możliwości wykonania podłączeń do sieci ciepłowniczej/braku uzasadnienia ekonomicznego na danym terenie, przewiduje się wsparcie zaspokajania potrzeb cieplnych przez niskoemisyjne źródła indywidualne.
Dla inwestycji związanych z efektywnością energetyczną przyjmuje się próg oszczędności, na poziomie nie niższym niż 30% energii pierwotnej (z wyjątkiem zabytków i budynków historycznych).
Priorytetem będzie wsparcie projektów o charakterze kompleksowym. W przypadku wymiany nieefektywnych źródeł ciepła preferowane będą źródła wykorzystujące energię z OZE preferencja dla poszczególnych typów przedsięwzięć lub podmiotów będą stanowiły przedmiot strategii inwestycyjnej dla instrumentu finansowego. Dopuszcza się możliwość wykorzystania źródeł gazowych w sytuacji, gdy instalacje OZE nie będą technicznie wykonalne lub ekonomicznie opłacalne. Wymiana indywidualnego źródła ciepła węglowego na gazowe powinna być powiązana z termomodernizacją danego budynku tak, aby zmniejszyć zapotrzebowanie na energię z paliw kopalnych, emisję gazów cieplarnianych i ograniczyć zjawisko ubóstwa energetycznego.
Zakres działań w obszarze efektywności energetycznej, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych, instalacji, czy procesów technologicznych, powinien wynikać z audytów energetycznych/audytów efektywności energetycznej.
W przypadku projektów kompleksowych wspierane mogą być także uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują szersze cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii Fala renowacji na potrzeby Europy, jak rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany), rozwoju elektromobilności, rozwoju infrastruktury związanej z dostępnością, czy rozwiązania na rzecz GOZ. Dodatkowe elementy wykraczające poza koszty wynikające z audytu energetycznego mogą stanowić max. 15% kosztów kwalifikowanych projektu.
Modernizacja energetyczna budynków przeprowadzana będzie z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy.
Ważnym elementem poprawy efektywności energetycznej oraz wykorzystania OZE jest prowadzenie działań promocyjnych, doradczych oraz edukacyjnych.

Typy projektów
I Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem), w

tym instalacja urządzeń OZE.
II. Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej/chłodniczej w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych innych niż budynki spółdzielni mieszkaniowych oraz innych niż budynki mieszkalne stanowiące własność Skarbu Państwa (np. wspólnoty mieszkaniowe, TBS).
III. Modernizacja infrastruktury oświetlenia publicznego (w tym oświetlenia ulicznego) w kierunku rozwiązań energooszczędnych.
Elementem powyższych typów interwencji mogą być działania związane z promocją oraz podnoszeniem świadomości na temat efektywności energetycznej i wykorzystania OZE.

Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.

Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.
Dopuszcza się udzielenie pomocy Publicznej ostatecznemu odbiorcy pomocy na podstawie:

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2607), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693)
Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje wspierające biznes
Typ beneficjenta – szczegółowy
Bank Gospodarstwa Krajowego
Słowa kluczowe
budynki_mieszkalne, budynki_wielorodzinne, efektywność_energetyczna, magazyn_ciepła, modernizacja_energetyczna, termomodernizacja, zużycie_energii
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO165 - Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-PLRO024 - Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła
WLWK-PLRO025 - Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO123 - Lokale mieszkalne wykorzystujące kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym zastępujące instalacje zasilane stałymi paliwami kopalnymi
WLWK-PLRO022 - Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO003 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR075 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR073 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych
WLWK-PLRR072 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych
WLWK-PLRR074 - Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach
WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR105 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych z kotłów i systemów ciepłowniczych przekształconych z zasilania stałymi paliwami kopalnymi na zasilanie gazem
WLWK-PLRR003 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.02.03 Odnawialne źródła energii - dotacje

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

536 470,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

455 999,00

Zakres interwencji

047 - Energia odnawialna: wiatrowa, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 050 - Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 053 - Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie

Opis działania

Typy projektów:
1 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej
2 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej
3 Budowa magazynów energii wytworzonej z OZE
Typ trzeci projektu może być elementem typu pierwszego lub drugiego jak również samodzielnym projektem dla istniejącej instalacji OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej i/lub elektrycznej.

Celem jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej/ cieplnej z OZE w województwie lubuskim.

Beneficjentem wsparcia będą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki im podległe.
W ramach projektu przewiduje się wsparcie budowy niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała (biometan, biopaliwo drugiej generacji, innowacyjne technologicznie panele fotowoltaiczne - PV dwustronne, PV perowskitowe, energia geotermalna) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością oraz na budowę magazynów energii pracujących wyłącznie na rzecz istniejącej instalacji energii odnawialnej lub jako element projektu.

Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia elektryczna:
- wiatr: bez ograniczeń mocy,
- biomasa: nie więcej niż 5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- woda: bez ograniczeń mocy,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne.
Moce magazynów przewidziane do dofinansowania - nie więcej niż 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.

Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE. Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia cieplna:
- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy,
- geotermia: bez ograniczeń mocy,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.
Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie.

W przypadku instalacji dla których jest możliwość wsparcia z programu krajowego (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027) warunki wsparcia nie mogą być korzystniejsze od tych oferowanych w programie krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. 2026, poz. 729), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)

Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej
Słowa kluczowe
biogaz, czysta_energia, instalacja_słoneczna, instalacja_wiatrowa, magazyn_energii, odnawialne_źródła_energii, OZE
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO257 - Liczba powstałych magazynów chłodu
WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej

WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-RCO097 - Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej
WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-PLRO208 - Pojemność magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO263 - Pojemność magazynu ciepła lub chłodu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR107 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej
WLWK-PLRR106 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej i elektrycznej
WLWK-PLRR108 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) elektrycznej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.04 Odnawialne źródła energii – instrumenty zwrotne
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Wysokość alokacji ogółem (EUR)
18 823 529,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
16 000 000,00
Zakres interwencji
047 - Energia odnawialna: wiatrowa, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 050 - Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 053 - Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie
Opis działania
Rozwój sektora odnawialnych źródeł energii jest kluczowym elementem obniżenia emisyjności gospodarki oraz dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii. Mając przy tym na uwadze uwarunkowania regionalne, jak i potrzebę osiągnięcia celów klimatycznych strategii Europa 2020, (jak podano w Sprawozdaniu krajowym – Polska 2020 Polska znajduje się poniżej orientacyjnego poziomu prowadzącego do osiągnięcia odnośnych celów zgodnie z unijnymi ramami energetycznymi oraz klimatycznymi na 2020 r. KE zaleca intensyfikację postępów m.in. w obszarze OZE), w przedmiotowym Celu zaplanowano interwencję wspierającą przejście na czystą energię. Zakres interwencji: Wsparcie będzie przeznaczone na budowę i rozbudowę instalacji wytwarzania energii elektrycznej, cieplnej i chłodu użytkowego, a także magazynowanie energii ze wszystkich rodzajów OZE (w tym gazów odnawialnych), instalacje hybrydowe (integrujące wytwarzanie i przesył energii elektrycznej, ciepła i chłodu, w których w procesie wytwarzania energii wykorzystuje się dwa albo więcej źródła energii), a także magazyny energii. Dodatkowo w celu wspierania wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych zaplanowano interwencję w zakresie przyłączenia danego źródła OZE do sieci elektroenergetycznej. Promowane będą projekty demonstracyjne i pilotażowe oraz te o najwyższej efektywności kosztowej przedsięwzięcia. Priorytetowo wspierana będzie produkcja odnawialnych gazów, w tym biogazu i biometanu, zgodnie z zapisami PEP 2040, w której wskazuje się na istotną rolę gazów odnawialnych w realizacji szeregu celów polityki energetycznej. Wykorzystanie biomasy do celów energetycznych powinno odbywać się z poszanowaniem zasady „nie czyń poważnych szkód”, w szczególności w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza i różnorodności biologicznej. W zakresie biopaliw i biomasy, wspierane będą projekty związane z biopaliwami drugiej i trzeciej generacji, które spełniają kryteria środowiskowe określone w art 29 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, z późn. zm. Inwestycje w elektrownie wodne ograniczone będą do działań dotyczących istniejących obiektów. Nie

mogą one powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000.
Główne działania planowane do realizacji:

- I typ projektu: Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej

Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia elektryczna:
- wiatr: bez ograniczeń mocy,
- biomasa: nie więcej niż 5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- woda: bez ograniczeń mocy,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne które będą realizowane na poziomie regionalnym.

- II typ projektu: Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła

Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia cieplna:
- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy,
- geotermia: bez ograniczeń mocy,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie, które będą realizowane na poziomie regionalnym.
Moce magazynów przewidziane do dofinansowania - nie więcej niż 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.

W przypadku instalacji dla których jest możliwość wsparcia z programu krajowego (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027) warunki wsparcia nie mogą być korzystniejsze od tych oferowanych w programie krajowym.

Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.

Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.
W przypadku występowania pomocy publicznej w projekcie będzie ona udzielna na podstawie:

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2693), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: dotacje w ramach operacji instrumentu finansowego, Wsparcie poprzez instrumenty finansowe: pożyczka
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje wspierające biznes
Typ beneficjenta – szczegółowy
Bank Gospodarstwa Krajowego
Słowa kluczowe

biogaz, dystrybucja_energii, instalacja_słoneczna, instalacja_wiatrowa, magazyn_energii, odnawialne_źródła_energii, OZE
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-RCO097 - Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO003 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej

WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR003 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.05 Odnawialne źródła energii - ZIT
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
1 971 806,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 676 035,00
Zakres interwencji
047 - Energia odnawialna: wiatrowa, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 050 - Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 053 - Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie
Opis działania
Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego strategii ZIT. Typy projektów: 1 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej 2 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej 3 Budowa magazynów energii wytworzonej z OZE Typ trzeci projektu może być elementem typu pierwszego lub drugiego jak również samodzielnym projektem dla istniejącej instalacji OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej i/lub elektrycznej. W celu dokonania pomiaru wskaźnika rezultatu należy uwzględnić w projekcie obowiązkowo zakup urządzenia pomiarowego (TIK).

Celem jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej/ cieplnej z OZE w województwie lubuskim.

Beneficjentem wsparcia będą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki im podległe.

W ramach projektu przewiduje się wsparcie budowy niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała (biometan, biopaliwo drugiej generacji, innowacyjne technologicznie panele fotowoltaiczne - PV dwustronne, PV perowskitowe, energia geotermalna) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością oraz na budowę magazynów energii pracujących wyłącznie na rzecz istniejącej instalacji energii odnawialnej lub jako element projektu.

Beneficjentem mogą być również spółki z o.o. lub spółki S.A z udziałem należącym w 100% do jednostek samorządu terytorialnego.

Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia elektryczna:
- wiatr: bez ograniczeń mocy,
- biomasa: nie więcej niż 5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- woda: bez ograniczeń mocy,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne.
Moce magazynów przewidziane do dofinansowania - nie więcej niż 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.

Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE. Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia cieplna:
- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy,
- geotermia: bez ograniczeń mocy,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.

Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie.

W przypadku instalacji dla których jest możliwość wsparcia z programu krajowego (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027) warunki wsparcia nie mogą być korzystniejsze od tych oferowanych w programie krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. 2026, poz. 729), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)
Uproszczone metody rozliczania
do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Podmioty świadczące usługi

publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
biomasa, energia_geotermalna, fotowoltaika, instalacja_słoneczna, instalacja_wiatrowa, magazyn_energii, odnawialne_źródła_energii, OZE
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO257 - Liczba powstałych magazynów chłodu
WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej
WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-RCO097 - Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej
WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO208 - Pojemność magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO263 - Pojemność magazynu ciepła lub chłodu

WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR107 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej
WLWK-PLRR106 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej i elektrycznej
WLWK-PLRR108 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) elektrycznej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.06 Adaptacja do zmian klimatu
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.IV - Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
9 067 488,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
7 707 365,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 058 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 059 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom

związanym z klimatem i zarządzanie nimi: pożary (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 060 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 061 - Zapobieganie ryzykom naturalnym niezwiązanym z klimatem (na przykład trzęsienia ziemi) oraz wywołanym działalnością człowieka (na przykład awarie przemysłowe) i zarządzanie ryzykami w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe

Opis działania

Działanie ukierunkowane jest na przystosowanie się do zmian klimatu oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców regionu w związku z nieprzewidzianymi sytuacjami kryzysowymi, wynikającymi m.in. ze zjawisk klimatycznych (zapobieganie ryzyku związanego z klęskami żywiołowymi i katastrofami).

Realizacja projektów powinna być zgodna z horyzontalną zasadą DNSH.

Wspierane inwestycje, nie mogą powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą także pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000.

W ramach działania przewidziano realizację następujących typów projektów:
Typ I: Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu. Wdrażanie działań dla miast innych niż wspieranych na poziomie krajowym.
Zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej, wsparcie będzie możliwe dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców), w tym miasta nie posiadające Miejskich Planów Adaptacji.
Przystosowanie terenu objętego realizacją projektu, społeczeństwa, gospodarki, a także środowiska przyrodniczego, do negatywnych skutków spowodowanych zmianą klimatu, poprzez skuteczne zarządzanie w sytuacjach wystąpienia ekstremów pogodowych oraz możliwie jak najszybszej naprawy zaistniałych szkód.

- zazielenienia zbiorników wodnych lub ich renaturyzacji w lokalnych zlewniach;
- budowa, rozbudowa lub remont zbiorników wód opadowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym m.in. urządzenia podczyszczające i instalacje rozprowadzania zebranej wody);
- likwidacja zasklepienia lub uszczelnienia gruntu poprzez stosowanie wzmocnień przepuszczalnych dla wody np.: ażurowych lub żwirowych, jak również poprzez stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie, w tym zakładających przywrócenie do stanu pierwotnego;
- tworzenie ogrodów deszczowych, stawów, niecek (zagłębienia terenu), nawierzchni przepuszczalnych, zielone dachy, mokradła;
- projekty dotyczące gospodarowania i zarządzania wodą przeznaczoną do spożycia (z wyjątkiem uzdatniania i dystrybucji wody), w zakresie, w jakim wynika to z konieczności dostosowania do ekstremalnych zjawisk pogodowych;

- tworzenie korytarzy ekologicznych wentylacyjnych (przewietrzających);
- projekty obejmujące rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych (usuwanie betonowych, asfaltowych i innych powierzchniowych uszczelnień gruntu, a także wymiana gruntów, które stały się nieprzepuszczalne w wyniku chemicznego zasklepienia oraz wymiana lub spulchnienie gruntów zagęszczonych) i przywrócenie na tych powierzchniach wegetacji na gruncie rodzimym.
- Budowa lub zakup urządzeń wodnych uzupełniających sieć kanalizacyjną pozwalających na zatrzymanie wody w miejscu opadu (w tym zazielenienie obszaru objętego realizacją projektu), które przyczyniają się do odprowadzania, zatrzymania, retencjonowania, wykorzystania wód opadowych/i lub oczyszczania (w razie potrzeby) wód opadowych, przy czym dla tej infrastruktury preferowane będzie użycie metod naturalnych lub bazujących na rozwiązaniach opartych na przyrodzie, w tym wiążących się z zasilaniem wód gruntowych i podziemnych oraz rozwojem zieleni. Wspierane będą działania bazujące na wykorzystaniu naturalnej zdolności retencji, samooczyszczania oraz odprowadzania wód opadowych z danego terenu np. rowy odwadniające, muldy, zbiorniki odparowujące, obsadzone roślinnością stawy sedymentacyjne, obiekty hydrofitowe oczyszczania wód opadowych, ogrody deszczowe, mikromokradła, niecki bioretencyjne i infiltracyjne.

Projekty dotyczące rozbudowy kanalizacji deszczowej mogą uzyskać wsparcie, jeśli wynikają z planów adaptacji miast do zmian klimatu (w przypadku miast powyżej 20 tys. mieszkańców.) lub są uzasadnione zagrożeniem powodziowym (dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców.). Projekty w miastach, które nie posiadają planów adaptacji do zmian klimatu będą realizowane w sposób zintegrowany (integrujące działania takie jak: zielono-niebieska infrastruktura, zarządzanie i retencja wodami opadowymi na miejscu, m.in. rozwiązania oparte na mikroretencjach, odseparowanie gruntu w miejscach publicznych itp.).

Typ II: Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu.

Przy opracowaniu miejskiego planu adaptacji można wykorzystać model znajdujący się w dokumencie wydanym przez Ministerstwo Środowiska - „Podręcznik adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu".

Dokumentem stanowiącym punkt wyjściowy dla opracowania MPA jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020).

Zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej, wsparcie będzie możliwe dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców).

Typ III: Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnym wynikające z potrzeb JST.

Inwestycje w zakresie zwiększenia naturalnej retencji oraz działań wspierających przeciwdziałania skutkom susz lub powodzi. Projekty mające na celu ochronę i odtworzenie naturalnego lub półnaturalnego ekosystemu retencjonującego wodę (tj. torfowiska, bagna, tereny podmokłe, stawy, starorzecza i oczka wodne, trwałe użytki zielone).

Typy działań:

- ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- ochrona lub przywrócenie retencji dolin rzecznych;
- zachowanie i rozbudowa (poprawa) funkcjonalności systemu zabezpieczenia obszarów

depresyjnych;

- odbudowa zniszczonej przez powodzie infrastruktury przeciwpowodziowej. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnych wynikające z potrzeb JST.
- zwiększanie retencji na gruntach leśnych zadrzewionych i zakrzewionych, wodno-błotnych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- zwiększenie retencji dolin rzecznych;
- budowę mobilnych systemów ochrony przed powodzią;
- budowę, przebudowę wałów przeciwpowodziowych wyłącznie w przypadku, gdy nie ma możliwości zastosowania innych rozwiązań.

Typ IV: Wspieranie małej retencji (w tym zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury)wsparcie projektów realizowanych przez podmioty inne niż podlegające/nadzorowane przez administrację centralną.
Wspierane będą systemy zapobiegające podtopieniom i zalaniom, ograniczające lub likwidujące skutki tych zdarzeń, poprzez zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe. Opóźnienie odpływu wód opadowych oraz retencjonowanie wody w zlewniach lokalnych wraz z systemami jej dystrybucji na okres suszy. Wykorzystanie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury do zatrzymywania wody w miejscu upadku na terenach objętych realizacją projektu.

- budowa, przebudowa lub odbudowa zbiorników małej retencji i zbiorników suchych;
- budowa, przebudowa lub odbudowa małych urządzeń piętrzących na kanałach i rowach w celu spowolnienia odpływu wód powierzchniowych, przywracania funkcji obszarów mokradłowych i ich ochrony oraz odtwarzanie terenów zalewowych;
- zakup urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe;

Typ V: Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego oraz ratownictwa.
Wsparciem objęte mogą być działania polegające na:

- Rozwijaniu systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego - w obrębie jednego województwa.

Wspierana będzie budowa nowych, rozbudowa lub rozszerzenie skali zasięgu już istniejących systemów wczesnego reagowania i ratownictwa w sytuacjach wystąpienia zjawisk katastrofalnych i usuwanie ich skutków w obrębie jednego województwa. Realizacja zaplanowanych zadań pozwoli na stworzenie systemu szybkiego reagowania, koniecznego dla ciągłej analizy stanu środowiska oraz możliwości wystąpienia zagrożeń zarówno wywołanych siłami natury jak i zagrożenia związane z działalnością człowieka.

- Rozwijaniu systemów ratownictwa (zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii chemiczno-ekologicznych).

Interwencją będzie zakup specjalistycznego sprzętu oraz wyposażenia niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych (tj. porywiste wiatry, gwałtowne burze, ulewne deszcze) lub awarii chemiczno–ekologicznych.
Wsparcie jednostek straży pożarnej możliwe będzie przy współpracy ze Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych (ZOSP RP), wskazana będzie w tym obszarze koordynacja działań ze strony ZOSP RP.
Katalog wnioskodawców/partnerów oraz katalog wydatków kwalifikowalnych zostanie ujęty w Regulaminie wyboru projektów.

Typ VI: Edukacja w obszarze zmian klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych (również jako

element projektów Typu I-V).
Wsparcie na projekty w zakresie edukacji w celu zmiany postaw i upowszechniania zielonych praktyk, co przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych. Dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
15% kosztów kwalifikowalnych projektu
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy

Administracja rządowa, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Organizacje pozarządowe, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Policja, straż pożarna i służby ratownicze
Słowa kluczowe
adaptacja_do_zmian_klimatu, gospodarka_wodna, powódź, ratownictwo, susza, systemy_ostrzegania, wody_opadowe, zielona_infrastruktura, zmiany_klimatu
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Nie dotyczy
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO172 - Długość udrożnionego ekologicznie korytarza rzecznego
WLWK-PLRO057 - Długość wspartej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO058 - Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO239 - Długość wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych
WLWK-PLRO059 - Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO170 - Długość zreanaturyzowanych i zrewitalizowanych odcinków koryta cieku
WLWK-RCO024 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych
WLWK-RCO122 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku ryzyk naturalnych niezwiązanych z klimatem oraz ryzyk związanych z działalnością człowieka
WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO041 - Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
WLWK-PLRO178 - Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO175 - Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)

WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO246 - Liczba wspartych systemów zagospodarowania wód opadowych/roztopowych
WLWK-PLRO247 - Liczba wspartych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi/roztopowymi
WLWK-PLRO167 - Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO042 - Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
WLWK-PLRO169 - Liczba zlikwidowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO173 - Liczba zmodernizowanych/usuniętych barier migracyjnych
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO106 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przed osunięciami ziemi
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO044 - Pojemność obiektów małej retencji
WLWK-RCO121 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)
WLWK-RCO028 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-PLRO166 - Powierzchnia obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego, która zostanie objęta ochroną w wyniku realizacji inwestycji
WLWK-PLRO168 - Powierzchnia odtworzonych obszarów zalewowych
WLWK-PLRO177 - Wartość inwestycji w nowe/ przebudowane/ wyremontowane urządzenia wodne i infrastruktury towarzyszącej
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR084 - Długość infrastruktury zabezpieczonej w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-PLRR083 - Liczba budynków zabezpieczonych w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-RCR035 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej
WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami

WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.02.07 Adaptacja do zmian klimatu - ZIT

Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.IV - Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
4 755 609,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
4 042 268,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 058 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 060 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 061 - Zapobieganie ryzykom naturalnym niezwiązanym z klimatem (na przykład trzęsienia ziemi) oraz wywołanym działalnością człowieka (na przykład awarie przemysłowe) i zarządzanie ryzykami w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe
Opis działania
Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii terytorialnej i ujęte są na liście projektów w niej zawartej. Działanie ukierunkowane jest na przystosowanie się do zmian klimatu oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców regionu w związku z nieprzewidzianymi sytuacjami kryzysowymi, wynikającymi m.in. ze zjawisk klimatycznych (zapobieganie ryzyku związanego z klęskami żywiołowymi i katastrofami). Realizacja projektów powinna być zgodna z horyzontalną zasadą DNSH.

Wspierane inwestycje, nie mogą powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą także pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000.

W ramach działania przewidziano realizację następujących typów projektów:
Typ I: Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu. Wdrażanie działań dla miast innych niż wspieranych na poziomie krajowym.
Zgodnie z odstępstwem ujętym w dokumencie Linia Demarkacyjna dla projektów znajdujących się na liście projektów ZIT o której mowa w art. 34 ust. 15 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, dla których planowanym źródłem finansowania jest program regionalny, limit dotyczący wsparcia dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców) nie dotyczy Jednostek Samorządu Terytorialnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
Przystosowanie terenu objętego realizacją projektu, społeczeństwa, gospodarki, a także środowiska przyrodniczego, do negatywnych skutków spowodowanych zmianą klimatu, poprzez skuteczne zarządzanie w sytuacjach wystąpienia ekstremów pogodowych oraz możliwie jak najszybszej naprawy zaistniałych szkód.

- zazielenienia zbiorników wodnych lub ich renaturyzacji w lokalnych zlewniach;
- budowa, rozbudowa lub remont zbiorników wód opadowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym m.in. urządzenia podczyszczające i instalacje rozprowadzania zebranej wody);
- likwidacja zasklepienia lub uszczelnienia gruntu poprzez stosowanie wzmocnień przepuszczalnych dla wody np.: ażurowych lub żwirowych, jak również poprzez stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie, w tym zakładających przywrócenie do stanu pierwotnego;
- tworzenie ogrodów deszczowych, stawów, niecek (zagłębienia terenu), nawierzchni przepuszczalnych, zielone dachy, mokradła;
- projekty dotyczące gospodarowania i zarządzania wodą przeznaczoną do spożycia (z wyjątkiem uzdatniania i dystrybucji wody), w zakresie, w jakim wynika to z konieczności dostosowania do ekstremalnych zjawisk pogodowych;
- tworzenie korytarzy ekologicznych wentylacyjnych (przewietrzających);
- projekty obejmujące rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych (usuwanie betonowych, asfaltowych i innych powierzchniowych uszczelnień gruntu, a także wymiana gruntów, które stały się nieprzepuszczalne w wyniku chemicznego zasklepienia oraz wymiana lub spulchnienie gruntów zagęszczonych) i przywrócenie na tych powierzchniach wegetacji na gruncie rodzimym.
- Budowa lub zakup urządzeń wodnych uzupełniających sieć kanalizacyjną pozwalających na zatrzymanie wody w miejscu opadu (w tym zazielenienie obszaru objętego realizacją projektu), które przyczyniają się do odprowadzania, zatrzymania, retencjonowania, wykorzystania wód opadowych/i lub oczyszczania (w razie potrzeby) wód opadowych, przy czym dla tej infrastruktury preferowane będzie użycie metod naturalnych lub bazujących na rozwiązaniach opartych na przyrodzie, w tym wiążących się z zasilaniem wód gruntowych i podziemnych oraz rozwojem zieleni. Wspierane będą działania bazujące na wykorzystaniu naturalnej zdolności retencji, samooczyszczania oraz odprowadzania wód opadowych z danego terenu np. rowy odwadniające, muldy, zbiorniki odparowujące, obsadzone roślinnością stawy sedymentacyjne, obiekty hydrofitowe oczyszczania wód opadowych, ogrody deszczowe, mikromokradła, niecki bioretencyjne i infiltracyjne.

Projekty dotyczące rozbudowy kanalizacji deszczowej mogą uzyskać wsparcie, jeśli wynikają z planów adaptacji miast do zmian klimatu (w przypadku miast powyżej 20 tys. mieszkańców.) lub są

uzasadnione zagrożeniem powodziowym (dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców.). Projekty w miastach, które nie posiadają planów adaptacji do zmian klimatu będą realizowane w sposób zintegrowany (integrujące działania takie jak: zielono-niebieska infrastruktura, zarządzanie i retencja wodami opadowymi na miejscu, m.in. rozwiązania oparte na mikroretencjach, odseparowanie gruntu w miejscach publicznych itp.).
Typ II: Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu.
Przy opracowaniu miejskiego planu adaptacji można wykorzystać model znajdujący się w dokumencie wydanym przez Ministerstwo Środowiska - „Podręcznik adaptacji dla miast – wytyczne do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu".
Dokumentem stanowiącym punkt wyjściowy dla opracowania MPA jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020).
Zgodnie z odstępstwem ujętym w dokumencie Linia Demarkacyjna dla projektów znajdujących się na liście projektów ZIT o której mowa w art. 34 ust. 15 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, dla których planowanym źródłem finansowania jest program regionalny, limit dotyczący wsparcia dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców) nie dotyczy Jednostek Samorządu Terytorialnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Typ III: Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnym wynikające z potrzeb JST.
Inwestycje w zakresie zwiększenia naturalnej retencji oraz działań wspierających przeciwdziałania skutkom susz lub powodzi. Projekty mające na celu ochronę i odtworzenie naturalnego lub półnaturalnego ekosystemu retencjonującego wodę (tj. torfowiska, bagna, tereny podmokłe, stawy, starorzecza i oczka wodne, trwałe użytki zielone).
Typy działań:
- ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- ochrona lub przywrócenie retencji dolin rzecznych;
- zachowanie i rozbudowa (poprawa) funkcjonalności systemu zabezpieczenia obszarów depresyjnych;
- odbudowa zniszczonej przez powodzie infrastruktury przeciwpowodziowej. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnych wynikające z potrzeb JST.
- zwiększanie retencji na gruntach leśnych zadrzewionych i zakrzewionych, wodno-błotnych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- zwiększenie retencji dolin rzecznych;
- budowę mobilnych systemów ochrony przed powodzią;
- budowę, przebudowę wałów przeciwpowodziowych wyłącznie w przypadku, gdy nie ma możliwości zastosowania innych rozwiązań.

Typ IV: Wspieranie małej retencji (w tym zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury)wsparcie projektów realizowanych przez podmioty inne niż podlegające/nadzorowane przez administrację centralną.
Wspierane będą systemy zapobiegające podtopieniom i zalaniom, ograniczające lub likwidujące

skutki tych zdarzeń, poprzez zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe. Opóźnienie odpływu wód opadowych oraz retencjonowanie wody w zlewniach lokalnych wraz z systemami jej dystrybucji na okres suszy. Wykorzystanie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury do zatrzymywania wody w miejscu upadku na terenach objętych realizacją projektu.

- budowa, przebudowa lub odbudowa zbiorników małej retencji i zbiorników suchych;
- budowa, przebudowa lub odbudowa małych urządzeń piętrzących na kanałach i rowach w celu spowolnienia odpływu wód powierzchniowych, przywracania funkcji obszarów mokradłowych i ich ochrony oraz odtwarzanie terenów zalewowych;
- zakup urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe;

Typ V: Edukacja w obszarze zmian klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych (również jako element projektów Typu I-IV).
Wsparcie na projekty w zakresie edukacji w celu zmiany postaw i upowszechniania zielonych praktyk, co przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych. Dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
15% kosztów kwalifikowalnych projektu

Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
adaptacja_do_zmian_klimatu, mała_retencja, susza, wody_opadowe, zmiany_klimatu
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO172 - Długość udrożnionego ekologicznie korytarza rzecznego
WLWK-PLRO057 - Długość wspartej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO058 - Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO239 - Długość wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych
WLWK-PLRO059 - Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO170 - Długość zreanaturyzowanych i zrewitalizowanych odcinków koryta cieku
WLWK-RCO122 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku ryzyk naturalnych niezwiązanych z klimatem oraz ryzyk związanych z działalnością człowieka
WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO178 - Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO175 - Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną

WLWK-PLRO246 - Liczba wspartych systemów zagospodarowania wód opadowych/roztopowych
WLWK-PLRO247 - Liczba wspartych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi/roztopowymi
WLWK-PLRO167 - Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO169 - Liczba zlikwidowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO173 - Liczba zmodernizowanych/usuniętych barier migracyjnych
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO106 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przed osunięciami ziemi
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO044 - Pojemność obiektów małej retencji
WLWK-RCO121 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)
WLWK-RCO028 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-PLRO166 - Powierzchnia obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego, która zostanie objęta ochroną w wyniku realizacji inwestycji
WLWK-PLRO168 - Powierzchnia odtworzonych obszarów zalewowych
WLWK-PLRO177 - Wartość inwestycji w nowe/ przebudowane/ wyremontowane urządzenia wodne i infrastruktury towarzyszącej
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR084 - Długość infrastruktury zabezpieczonej w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-PLRR083 - Liczba budynków zabezpieczonych w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-RCR035 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej
WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami

WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka

WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.02.08 Gospodarka wodno – ściekowa

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.V - Wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

17 218 301,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

14 635 556,00

Zakres interwencji

062 - Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia), 063 - Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, działania na rzecz efektywności, zaopatrzenie w wodę do spożycia) zgodne z kryteriami efektywności, 064 - Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, konkretne działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, ponowne użycie, ograniczanie wycieków), 065 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, 066 - Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodne z kryteriami efektywności energetycznej

Opis działania

Priorytetem działania będą realizowane inwestycje zgodnie z postanowieniami Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych oraz Aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków.

W ramach działania przewidziano realizację następujących typów projektów:
Typ I: Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe).
Typ II: Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu przypadkach - projekty gmin o liczbie ludności nie większej niż 15 tys. mieszkańców.

Szczegółowy opis Typów projektu:
Typ I: Projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe)
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

1. Priorytetem będzie wsparcie inwestycji ujętych w KPOŚK, w zakresie aglomeracji, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 z dnia 27 listopada 2024 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Gdy inwestycje ujęte w KPOŚK nie wyczerpały alokacji, dopuszcza się realizację inwestycji nieujętych w KPOŚK pod warunkiem, że aglomeracja jest ujęta w KPOŚK a inwestycje przyczyniają się do zapewnienia zgodności z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019. Realizowane będą dwa priorytety, w kolejności:

- priorytet 1. aglomeracje od co najmniej/powyżej 10 tys. RLM do poniżej 15 tys. RLM
- priorytet. 2. aglomeracje od co najmniej 2 tys. RLM do poniżej/co najmniej 10 tys. RLM (pod warunkiem, że potrzeby z priorytetu 1. zostały zaspokojone).

Zgodnie z Wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji ≥ 2 000 RLM do VI aktualizacji KPOŚK 10 aglomeracji w województwie nie wykazuje pełnej zgodności z ww. dyrektywą, w tym 1 aglomeracja znajdująca się w przedziale 10-15 tys. RLM oraz 9 aglomeracji w przedziale 2-10 tys. RLM. Z uwagi na brak aktualizacji KPOŚK pod kątem zmiany Dyrektywy - dokument nie uwzględnia aglomeracji powyżej 1 tys. RLM.

2. W kolejnym kroku przewiduje się wsparcie inwestycji nie ujętych w KPOŚK w aglomeracjach w przedziale 1-15 tys. RLM ujętych w KPOŚK (przy czym warunek nie dotyczy aglomeracji z przedziału 1-2 tys. RLM), spełniających wymogi oraz niespełniających wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 (projekty w zakresie spełnienia wymogów będą traktowane priorytetowo), pod warunkiem niewykorzystania dostępnej alokacji po zakończonych naborach wniosków ogłoszonych przez IZ dla aglomeracji określonych w pkt. 1.

3. W następnym kroku dopuszcza się wsparcie inwestycji na obszarach pozaaglomeracyjnych liczących poniżej 1 tys. RLM. Interwencja taka będzie warunkowana łącznym spełnieniem następujących warunków:

- pozostaną środki w programie po zakończonych naborach dla aglomeracji określonych w pkt. 1 oraz 2;
- wyczerpania środków przewidzianych w KPO na wsparcie obszarów poniżej 2 tys. RLM, a w dalszym ciągu wykazywania przez region potrzeby wsparcia pod warunkiem dostępnej alokacji po zakończonych naborach.

Interwencja w niniejszym obszarze wynika z faktu, iż w regionie odnotowuje się nadal niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich. Z oczyszczalni ścieków na obszarach wiejskich korzystało w 2020 roku mniej niż 50% ogólnej liczby ludności.

W pierwszej kolejności wspierane będą projekty, przyczyniające się do zapewnienia zgodności aglomeracji w przedziale od co najmniej/powyżej 1 tys. RLM do poniżej/co najmniej 15 tys. RLM z wymogami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3019 z oraz aktualizacją KPOŚK poprzez:

- budowę lub modernizację systemów oczyszczalni ścieków komunalnych, w zakresie standardów oczyszczania i / lub sumarycznej przepustowości oczyszczalni obsługujących aglomerację. Tam gdzie to możliwe, stosowane będą mogły być technologie wykorzystujące potencjał energetyczny ścieków i osadów ściekowych do produkcji energii cieplnej i elektrycznej oraz energooszczędne urządzenia;
- budowę lub modernizację zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji;
- wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania sieciami kanalizacyjnymi;
- przedsięwzięcia z zakresu systemów odbioru ścieków komunalnych;
- budowę infrastruktury wodociągowej, wsparcie budowy sieci wodociągowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody. Zadania związane z budową

systemów zaopatrzania ludności w wodę poprzez ograniczenia strat wody w sieciach wodociągowych, zwiększenia efektywności dostaw wody, rozwoju systemów ujęć, uzdatniania, zaopatrzenia wody do spożycia. Dopuszczalne jest wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociągowymi;

- inwestycje umożliwiające efektywne zagospodarowanie przyrastającej masy osadów ściekowych. Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków.

Właściwa gospodarka osadami ściekowymi pozwoli także na ograniczenie emisji jednego z głównych gazów cieplarnianych, tj. metanu, który jest emitowany w procesie fermentacji osadów ściekowych.
Limity wydatków na inwestycje umożliwiające efektywne zagospodarowanie przyrastającej masy osadów ściekowych. Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków zostaną określone w Regulaminie naboru.
Ponadto w przypadku aglomeracji z przedziału od co najmniej/powyżej 1 tys. RLM do poniżej/co najmniej 15 tys. RLM wymagających dostosowania do wymogów Dyrektywy ściekowej, jako uzupełnienie sieci kanalizacyjnej, dopuszczalne będzie wsparcie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, które pozwolą na osiągnięcie pełnej zgodności aglomeracji z wymogami Dyrektywy ściekowej. Wsparcie możliwe będzie jedynie w uzasadnionych przypadkach, tj. w miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacji zbiorczej nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty. uwagi na powyżej wskazane dysproporcje w zakresie rozwoju infrastruktury na obszarach miejskich i wiejskich, wsparcie będzie realizowanie komplementarnie i uzupełniająco do interwencji finansowanej ze środków EFRROW.

W uzasadnionych przypadkach oraz mając na uwadze priorytetyzację w obszarze gospodarki ściekowej, przewiduje się także wsparcie budowy i modernizacji linii wodociągowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody. Zadania te będą mogły być realizowane jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej, a w uzasadnionych przypadkach, w sytuacji gdy zapewniona jest już gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi na danym obszarze (lub taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów), również jako samodzielne projekty. Wydatki na projekty lub ich części będą limitowane. Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia w zakresie wydajnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, pozwalające na efektywne wykorzystanie wody m.in. poprzez wykorzystanie systemów pomiaru zużycia wody czy monitorujących straty sieciowe.
Wsparcie inwestycji na obszarach pozaaglomeracyjnych liczących poniżej 1 tys. RLM
Zadania te będą mogły być realizowane jako uzupełniający element projektów dotyczących gospodarki ściekowej, a w uzasadnionych przypadkach, w sytuacji gdy zapewniona jest już gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi na danym obszarze (lub taka zgodność zostanie uzyskana w wyniku zakończenia realizowanych już projektów), również jako samodzielne projekty.
Inwestycje dotyczące systemów oczyszczania ścieków poza Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych:

- przedsięwzięcia z zakresu systemów odbioru ścieków komunalnych, budowa / modernizacja oczyszczalni ścieków lub poprawa parametrów istniejących instalacji w celu dostosowania ich do obowiązujących norm;
- dopuszczalne jest w uzasadnionych przypadkach wsparcie na budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Limity wydatków na zadania wodociągowe zostaną określone w Regulaminie naboru.

Typ II: Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia w uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu przypadkach - projekty gmin o liczbie ludności nie większej niż 15 tys. mieszkańców.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody do: ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji do spożycia;
- inteligentne systemy zarządzania mające na celu zapobieganie stratom wody;
- magazynowanie / przechowywanie wody zdatnej do spożycia, poprzez zakup odpowiednich zbiorników do przechowywania i magazynowania cieczy spożywczych;
- budowa lub modernizacja infrastruktury do ujęcia wody zwiększająca wydajność ujęcia, polepszająca jakość wody oraz zapewniającej bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę mieszkańców.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
15% kosztów kwalifikowalnych projektu
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny

Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Administracja rządowa, Duże przedsiębiorstwa, Instytucje odpowiedzialne za gospodarkę wodną, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, Spółki wodne
Słowa kluczowe
dostarczanie_wody, dostęp_do_wody, gospodarka_ściekowa, gospodarka_wodna, ścieki, woda_pitna
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO031 - Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków
WLWK-RCO030 - Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę
WLWK-PLRO047 - Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej
WLWK-PLRO045 - Długość wybudowanej sieci wodociągowej
WLWK-PLRO048 - Długość zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej
WLWK-PLRO046 - Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej
WLWK-PLRO056 - Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody
WLWK-PLRO049 - Liczba nowych indywidualnych / przydomowych oczyszczalni ścieków
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO233 - Liczba przebudowanych / zmodernizowanych ujęć wody
WLWK-PLRO055 - Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody

WLWK-PLRO052 - Liczba rozbudowanych / przebudowanych / zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych
WLWK-PLRO234 - Liczba wdrożonych inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO050 - Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych
WLWK-PLRO053 - Liczba wspartych stacji uzdatniania wody
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO051 - Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych
WLWK-PLRO054 - Liczba wybudowanych stacji uzdatniania wody
WLWK-PLRO232 - Liczba wybudowanych ujęć wody
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO032 - Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR039 - Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR038 - Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej
WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę
WLWK-RCR042 - Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia
WLWK-PLRR086 - Równoważna liczba mieszkańców przyłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej
WLWK-RCR043 - Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-PLRR018 - Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.09 Gospodarka odpadami
Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VI - Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 167 734,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 842 574,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 067 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, ich minimalizacji, segregacji, ponownego użycia, recyklingu, 068 - Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: przetwarzanie odpadów resztkowych, 071 - Promowanie wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców, 072 - Wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu jako surowców zgodnie z kryteriami efektywności, 075 - Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP
Opis działania
Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie w ramach przedmiotowego działania będzie wpis na listę Planu Inwestycyjnego stanowiącego Załącznik do Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego na lata 2020-2026 (nie dotyczy projektów Gospodarki Obiegu Zamkniętego w przedsiębiorstwach oraz inwestycji dotyczących punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych). Wsparciem objęte zostaną przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz systemów produkcji, które generują mniej odpadów lub prowadzą do wytworzenia większej ilości produktów przy mniejszych nakładach surowców (optymalizacja wykorzystania wszystkich zasobów zgodnie z koncepcją gospodarki zasobooszczędnej). Wsparciem zostaną objęte inwestycje z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi polegające na ich modernizacji i rozbudowie w kierunku efektywnego wysortowania odpadów (zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku materiałów). Dążeniem jest także zwiększenie masy odpadów komunalnych poddawanych recyklingowi. Inwestycje w instalacje do przetwarzania odpadów zmieszanych mające na celu zwiększenia stopnia odzysku surowców dobrej jakości, mogą być dopuszczone w ograniczonym zakresie, pod warunkiem wykazania wzrostu odzysku surowców oraz zapewnienia wysokiej jakości produktu na końcu procesu. W przypadku Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) premiowane będą projekty z komponentem w postaci punktu napraw, wymiany rzeczy, czy kompostowni bioodpadów. Zakres interwencji obejmie także budowę lub przebudowę instalacji do zagospodarowania odpadów zebranych selektywnie ulegających biodegradacji w procesach kompostowania lub fermentowania. Interwencją zostaną objęte działania na rzecz Gospodarki Obiegu Zamkniętego w przedsiębiorstwach, w tym służące redukcji zasobo- i energochłonności procesów produkcyjnych. Przewiduje się podejmowanie działań mających na celu stymulowanie wzrostu skłonności przedsiębiorstw do

realizacji przedsięwzięć z zakresu GOZ.
Inwestycje realizowane w ramach niniejszego Działania powinny wpisywać się w koncepcję przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapewniając tym samym zintegrowane podejście, zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań akcesyjnych oraz dorobku prawnego UE, tj. zapobieganie powstawaniu - przygotowanie do ponownego użycia (recykling) - inne metody odzysku - unieszkodliwianie.
W ramach projektów edukacyjnych, dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także elementów edukacyjnych dotyczących szeroko pojętej ochrony środowiska, zagadnień dotyczących zmian klimatu oraz działań jakie możemy podjąć, aby zapobiegać skutkom zmian klimatu.
Typy projektów planowane do realizacji:
I. Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami - z wyłączeniem inwestycji w Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)
II. Systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniające rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponowne użycie (PSZOK)
III. Projekty w kierunku gospodarki zasobooszczędnej – dotyczące wdrażania technologii (nie dotyczy projektów mających charakter badawczo – rozwojowy).
IV. Projekty Gospodarki Obiegu Zamkniętego w przedsiębiorstwach.
V. Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym - wyłącznie jako element uzupełniający ww. projektów.
Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.

Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2026 r., poz. 916), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)
Uproszczone metody rozliczania
do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Przedsiębiorstwa gospodarujące odpadami
Słowa kluczowe
gospodarka_o_obiegu_zamkniętym, gospodarka_odpadami, oszczędność_zasobów, punkt_selektywnej_zbiórki_odpadów_komunalnych, rekultywacja
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu

WLWK-RCO034 - Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów
WLWK-RCO107 - Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów
WLWK-PLRO064 - Liczba doposażonych zakładów zagospodarowania odpadów
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO063 - Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO228 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym
WLWK-PLRO180 - Liczba utworzonych Punktów Napraw i Ponownego Użycia
WLWK-PLRO179 - Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych
WLWK-PLRO182 - Liczba wspartych inwestycji w zakresie zagospodarowania odpadów w procesach innych niż recykling
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO060 - Liczba wspartych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO061 - Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów
WLWK-PLRO062 - Liczba wybudowanych zakładów zagospodarowania odpadów
WLWK-RCO119 - Odpady przygotowane do ponownego użycia
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR020 - Ilość zredukowanych odpadów będących pozostałością w procesie produkcyjnym przedsiębiorstwa
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR066 - Liczba osób, do których zostały skierowane kampanie informacyjno-edukacyjne w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym
WLWK-PLRR019 - Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych
WLWK-PLRR067 - Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów
WLWK-PLRR041 - Masa odpadów zagospodarowana w procesach innych niż recykling

WLWK-PLRR040 - Masa przedmiotów przekazanych do Punktów Napraw i Ponownego Użycia
WLWK-PLRR070 - Masa żywności zebrana dodatkowo w związku z realizacją wspartych przedsięwzięć
WLWK-PLRR068 - Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów
WLWK-RCR047 - Odpady poddane recyklingowi
WLWK-RCR048 - Odpady wykorzystywane jako surowce
WLWK-RCR103 - Odpady zbierane selektywnie
WLWK-PLRR069 - Ograniczenie zużycia wody w procesach technologicznych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.10 Ochrona przyrody
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VII - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
11 498 466,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
9 773 696,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 073 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, 074 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 078 - Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000, 079 - Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura, 080 - Inne działania służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w dziedzinie zachowania i odtwarzania obszarów naturalnych o wysokim potencjale pochłaniania i składowania dwutlenku węgla, np. poprzez ponowne nawadnianie wrzosowisk, wychwytywanie gazu składowiskowego, 167 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000
Opis działania
W ramach niniejszego celu szczegółowego wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące: zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa

naturalnego i zasobów naturalnych. Ochrona środowiska, bioróżnorodność oraz łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych ma istotne znaczenie w celu wzmocnienia obszarów i ochrony przyrody oraz zapobieganie zagrożeniom wynikających ze zmian klimatycznych.
W ramach działania przewidziano finansowanie następujących typów projektów:
Typ I: Wdrażanie zapisów zatwierdzonych dokumentów strategicznych i planistycznych z zakresu ochrony przyrody - wsparcie parków krajobrazowych, rezerwatów i obszarów Natura 2000, komplementarnie do wsparcia na poziomie krajowym.
Typ II: Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych - parki krajobrazowe (również te pokrywające się z obszarami Natura 2000) i rezerwaty (nie pokrywające się z obszarami Natura 2000).
Typ III: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.
Typ IV: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.
Typ V: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
Typ VI: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych.

Wsparciem mogą zostać objęte działania zidentyfikowane w Priorytetowych ramach działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, art. 8 Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa siedliskowa) dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027.

Szczegółowy opis Typów projektu:
Typ I: Wdrażanie zapisów zatwierdzonych dokumentów strategicznych i planistycznych z zakresu ochrony przyrody - wsparcie parków krajobrazowych, rezerwatów i obszarów Natura 2000, komplementarnie do wsparcia na poziomie krajowym.
Zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej na poziomie regionalnym, interwencją będą mogły być objęte:
• parki krajobrazowe i rezerwaty przyrody w części nie pokrywającej się z obszarami Natura 2000
• w przypadku, gdy obszar Natura 2000 pokrywa się z parkiem krajobrazowym lub rezerwatem przyrody, dofinansowanie gdy:
- brak planowanej/realizowanej interwencji z FEnIKS,
- są to projekty ograniczone terytorialnie do jednego województwa i
- tylko za zgodą organu nadzorującego dany obszar chroniony.

W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na:
• wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych.

Typ II: Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych - parki krajobrazowe (również te pokrywające się z obszarami Natura 2000) i rezerwaty (nie pokrywające się z obszarami Natura 2000).
Interwencją będą objęte projekty na przygotowanie / aktualizację dokumentów planistycznych dla

obszarów chronionych, tj.

- parki krajobrazowe, w tym obszary Natura 2000 pokrywające się z obszarem danego parku krajobrazowego - tylko plany ochrony bez uwzględnienia zakresu planów zadań ochronnych dla Natura 2000;
- rezerwaty przyrody – jeśli nie pokrywają się z obszarami Natura 2000;
- obszary Natura 2000 – tylko aktualizacja planów ochrony (PO) parków krajobrazowych, które dotychczas uwzględniały zakres planów zadań ochronnych (PZO) dla fragmentów obszarów Natura 2000.

Dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Typ III: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.

W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- tworzenie obszarów zielonych w miastach, rozszczelnienie gruntów, wykorzystanie niebieskiej i zielononiebieskiej infrastruktury w celu zwiększenia/przywrócenia różnorodności biologicznej na obszarach miejskich - wdrażanie działań służących celom ochrony różnorodności biologicznej w miastach o liczbie mieszkańców nie większej niż 20 tys. (z wyłączeniem stolic powiatów z przedziału 15-20 tys. mieszkańców);
- realizacja inwestycji w zakresie tworzenia centów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu, jak i również na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, między innymi: banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;
- projekty z zakresu ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne, na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime tj. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;
- projekty z zakresu wsparcia gatunków i siedliska przyrodniczego, które wymagają działań ochronnych do utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji;
- wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Elementy projektu nie związane bezpośrednio z ochroną siedlisk i gatunków chronionych są objęte limitem maksymalnie do 30% wydatków kwalifikowalnych projektu.

W związku z pełnieniem przez obszary o wysokich walorach przyrodniczych funkcji turystyczno-rekreacyjnych będą realizowane działania ograniczające negatywny wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze w ramach rozwoju m.in. infrastruktury kanalizującej ruch turystyczny. Inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, takie jak np. parkingi czy drogi dojazdowe, nie będą kwalifikowalne.

Typ IV: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.

W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- projekty dotyczące remediacji, dekontaminacji i rekultywacji terenów zanieczyszczonych i

zdegradowanych. Podejmowane działania powinny prowadzić w pierwszej kolejności do przeznaczenia terenów na cele przyrodnicze (rozwój terenów zielonych i zielonej infrastruktury), publiczne, czy społeczne, realizacja projektów przyczyni się do poprawienia stanu środowiska na danym terenie. W przypadku, kiedy takie przeznaczenie nie jest możliwe ze względu na poziom skażenia lub względy związane z ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem, wówczas dopuszcza się działalność gospodarczą wnoszącą istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie Taksonomii. Wsparcie może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci" oraz Dyrektywą 2004/35.
Projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa. Dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Typ V: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:
- demontaż wyrobów azbestowych z możliwością zastąpienia materiałami nieszkodliwymi, w celu przywrócenia stanu obiektu sprzed demontażu. Koszty związane z wymianą materiałów na termoizolacyjne będą stanowić maksymalnie 30% kosztów projektu. Koszty związane z transportem wyrobów azbestowych na składowisko i koszty ich składowania są kwalifikowalne;
- dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Typ VI: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych.
Działania edukacyjne i informacyjne, ukierunkowane na zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat celów i zasad ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, wpływ zanieczyszczeń na stan środowiska i zdrowie ludzi jak również korzyści płynących z dobrze zachowanego środowiska naturalnego. W ramach projektów edukacyjnych i informacyjnych, dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
15% kosztów kwalifikowalnych projektu
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Administracja rządowa, Instytucje kultury, Jednostki naukowe, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Organizacje pozarządowe
Słowa kluczowe
bioróżnorodność, edukacja_ekologiczna, edukacja_przyrodnicza, ekologiczny, ekosystem, ochrona_gatunków, park_krajobrazowy, rezerwat_przyrody
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Nie dotyczy
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-PLRO074 - Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-PLRO066 - Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO069 - Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia
WLWK-PLRO072 - Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony
WLWK-PLRO070 - Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-PLRO174 - Powierzchnia zrekultywowanych jezior/sztucznych zbiorników
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR052 - Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną
WLWK-PLRR042 - Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne
WLWK-PLRR044 - Liczba inwazyjnych gatunków obcych, wobec których podjęto działania ograniczające ich negatywny wpływ
WLWK-PLRR045 - Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej

WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-PLRR043 - Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
PROG-FELBCR07 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.11 Ochrona przyrody - ZIT
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VII - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 822 407,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
3 249 046,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 073 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, 074 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 078 - Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000, 079 - Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura, 080 - Inne działania służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w dziedzinie zachowania i odtwarzania obszarów naturalnych o wysokim potencjale pochłaniania i składowania dwutlenku węgla, np. poprzez ponowne nawadnianie wrzosowisk, wychwytywanie gazu składowiskowego, 167 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000
Opis działania
Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla

Lubuskiego 2021-2027 strategii terytorialnej i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.

W ramach niniejszego celu szczegółowego wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące: zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów naturalnych. Ochrona środowiska, bioróżnorodność oraz łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych ma istotne znaczenie w celu wzmocnienia obszarów i ochrony przyrody oraz zapobieganie zagrożeniom wynikających ze zmian klimatycznych.

Zgodnie z odstępstwem ujętym w dokumencie Linia Demarkacyjna dla projektów znajdujących się na liście projektów ZIT o której mowa w art. 34 ust. 15 pkt 3 ustawy wdrożeniowej, dla których planowanym źródłem finansowania jest program regionalny, limit dotyczący wsparcia dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców) nie dotyczy Jednostek Samorządu Terytorialnego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W ramach działania przewidziano finansowanie następujących typów projektów:
Typ I: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.
Typ II: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.
Typ III: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
Typ IV: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych.

Wsparciem mogą zostać objęte działania zidentyfikowane w Priorytetowych ramach działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, art. 8 Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa siedliskowa) dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027.

Szczegółowy opis Typów projektu:
Typ I: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- tworzenie obszarów zielonych w miastach, rozszczelnienie gruntów, wykorzystanie niebieskiej i zielononiebieskiej infrastruktury w celu zwiększenia/przywrócenia różnorodności biologicznej na obszarach miejskich – wdrażanie działań służących celom ochrony różnorodności biologicznej w miastach. Dopuszcza się realizację projektów w całym MOF-ie, a nie tylko w granicach administracyjnych miasta. Wymagane powiązania projektu z miastem rdzeniowym, np. przez wpływ na jego rozwój lub realizację celów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT);
- realizacja inwestycji w zakresie tworzenia centów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu, jak i również na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, między innymi: banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;

- projekty z zakresu ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne, na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime tj. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;
- projekty z zakresu wsparcia gatunków i siedliska przyrodniczego, które wymagają działań ochronnych do utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji;
- wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Elementy projektu nie związane bezpośrednio z ochroną siedlisk i gatunków chronionych są objęte limitem maksymalnie do 30% wydatków kwalifikowalnych projektu.
W związku z pełnieniem przez obszary o wysokich walorach przyrodniczych funkcji turystyczno-rekreacyjnych będą realizowane działania ograniczające negatywny wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze w ramach rozwoju m.in. infrastruktury kanalizującej ruch turystyczny. Inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, takie jak np. parkingi czy drogi dojazdowe, nie będą kwalifikowalne.

Typ II: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:
- projekty dotyczące remediacji, dekontaminacji i rekultywacji terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych. Podejmowane działania powinny prowadzić w pierwszej kolejności do przeznaczenia terenów na cele przyrodnicze (rozwój terenów zielonych i zielonej infrastruktury), publiczne, czy społeczne, realizacja projektów przyczyni się do poprawienia stanu środowiska na danym terenie. W przypadku, kiedy takie przeznaczenie nie jest możliwe ze względu na poziom skażenia lub względy związane z ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem, wówczas dopuszcza się działalność gospodarczą wnoszącą istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie Taksonomii. Wsparcie może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci" oraz Dyrektywą 2004/35.

Projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa. Dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Typ III: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:
- demontaż wyrobów azbestowych z możliwością zastąpienia materiałami nieszkodliwymi, w celu przywrócenia stanu obiektu sprzed demontażu. Koszty związane z wymianą materiałów na termoizolacyjne będą stanowić maksymalnie 30% kosztów projektu. Koszty związane z transportem wyrobów azbestowych na składowisko i koszty ich składowania są kwalifikowalne;
- dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Typ IV: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych. Działania edukacyjne i informacyjne, ukierunkowane na zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat celów i zasad ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, wpływ zanieczyszczeń na stan środowiska i zdrowie ludzi jak również korzyści płynących z dobrze zachowanego środowiska naturalnego. W ramach projektów edukacyjnych i informacyjnych, dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
15% kosztów kwalifikowalnych projektu
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
bioróżnorodność, edukacja_ekologiczna, edukacja_przyrodnicza, ochrona_krajobrazu, ochrona_środowiska
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO066 - Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO069 - Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia
WLWK-PLRO072 - Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony
WLWK-PLRO070 - Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-PLRO174 - Powierzchnia zrekultywowanych jezior/sztucznych zbiorników

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR052 - Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną
WLWK-PLRR042 - Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne
WLWK-PLRR044 - Liczba inwazyjnych gatunków obcych, wobec których podjęto działania ograniczające ich negatywny wpływ
WLWK-PLRR045 - Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-PLRR043 - Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
PROG-FELBCR07 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.12 Odnawialne źródła energii - IIT
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.II - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 063 514,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 753 987,00
Zakres interwencji

047 - Energia odnawialna: wiatrowa, 048 - Energia odnawialna: słoneczna, 049 - Energia odnawialna: biomasa, 050 - Energia odnawialna: biomasa o wysokim poziomie redukcji emisji gazów cieplarnianych, 052 - Inne rodzaje energii odnawialnej (w tym energia geotermalna), 053 - Inteligentne systemy energetyczne (w tym inteligentne sieci i systemy TIK) oraz związane z nimi magazynowanie

Opis działania

Działanie dedykowane jest projektom wynikającym ze strategii terytorialnych opracowanych przez partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego w celu wdrażania instrumentu terytorialnego (strategii IIT).

Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne": 18, 20 oraz 24.

Typy projektów:
1 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej
2 Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej
3 Budowa magazynów energii wytworzonej z OZE
Typ trzeci projektu może być elementem typu pierwszego lub drugiego jak również samodzielnym projektem dla istniejącej instalacji OZE w zakresie wytwarzania energii cieplnej i/lub elektrycznej. W celu dokonania pomiaru wskaźnika rezultatu należy uwzględnić w projekcie obowiązkowo zakup urządzenia pomiarowego (TIK).

Celem jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej/ cieplnej z OZE w województwie lubuskim.

Beneficjentem wsparcia będą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki im podległe.

W ramach projektu przewiduje się wsparcie budowy niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała (biometan, biopaliwo drugiej generacji, innowacyjne technologicznie panele fotowoltaiczne - PV dwustronne, PV perowskitowe, energia geotermalna) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością oraz na budowę magazynów energii pracujących wyłącznie na rzecz istniejącej instalacji energii odnawialnej lub jako element projektu.

Beneficjentem mogą być również spółki z o.o. lub spółki S.A z udziałem należącym w 100% do jednostek samorządu terytorialnego.

Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia elektryczna:
- wiatr: bez ograniczeń mocy,
- biomasa: nie więcej niż 5 MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- woda: bez ograniczeń mocy,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy.
Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub

spółdzielnie energetyczne.
Moce magazynów przewidziane do dofinansowania - nie więcej niż 1 MWe, przy czym w przypadku magazynów realizowanych w ramach instalacji OZE ich moc nie powinna przekraczać sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych wchodzących w skład tej instalacji.

Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE. Moce przewidziane do dofinansowania w ramach programu regionalnego: energia cieplna:
- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: bez ograniczeń mocy,
- geotermia: bez ograniczeń mocy,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth.
Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie.

W przypadku instalacji dla których jest możliwość wsparcia z programu krajowego (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027) warunki wsparcia nie mogą być korzystniejsze od tych oferowanych w programie krajowym.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. 2026, poz. 729), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego
Słowa kluczowe
biomasa, energia_geotermalna, fotowoltaika, instalacja_słoneczna, instalacja_wiatrowa, magazyn_energii, odnawialne_źródła_energii, OZE
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO030 - Długość sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO031 - Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO032 - Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO033 - Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO257 - Liczba powstałych magazynów chłodu

WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej
WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-RCO097 - Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej
WLWK-PLRO036 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO034 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-PLRO037 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE
WLWK-PLRO035 - Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO208 - Pojemność magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO263 - Pojemność magazynu ciepła lub chłodu
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR107 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej
WLWK-PLRR106 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej i elektrycznej
WLWK-PLRR108 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) elektrycznej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.13 Adaptacja do zmian klimatu - IIT
Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.IV - Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 333 194,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 833 215,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 058 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 059 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: pożary (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 060 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: inne ryzyka, np. burze i susze (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe), 061 - Zapobieganie ryzykom naturalnym niezwiązanym z klimatem (na przykład trzęsienia ziemi) oraz wywołanym działalnością człowieka (na przykład awarie przemysłowe) i zarządzanie ryzykami w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe
Opis działania
Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii IIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej. Działanie ukierunkowane jest na przystosowanie się do zmian klimatu oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców regionu w związku z nieprzewidzianymi sytuacjami kryzysowymi, wynikającymi m.in. ze zjawisk klimatycznych (zapobieganie ryzyku związanego z klęskami żywiołowymi i katastrofami). Realizacja projektów powinna być zgodna z horyzontalną zasadą DNSH. Wspierane inwestycje, nie mogą powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą także pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000. Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24. W ramach działania przewidziano realizację następujących typów projektów:

Typ I: Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu. Wdrażanie działań dla miast innych niż wspieranych na poziomie krajowym.
Zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej, wsparcie będzie możliwe dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców), w tym miasta nie posiadające Miejskich Planów Adaptacji.
Przystosowanie terenu objętego realizacją projektu, społeczeństwa, gospodarki, a także środowiska przyrodniczego, do negatywnych skutków spowodowanych zmianą klimatu, poprzez skuteczne zarządzanie w sytuacjach wystąpienia ekstremów pogodowych oraz możliwie jak najszybszej naprawy zaistniałych szkód.

- zazielenienia zbiorników wodnych lub ich renaturyzacji w lokalnych zlewniach;
- budowa, rozbudowa lub remont zbiorników wód opadowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym m.in. urządzenia podczyszczające i instalacje rozprowadzania zebranej wody);
- likwidacja zasklepienia lub uszczelnienia gruntu poprzez stosowanie wzmocnień przepuszczalnych dla wody np.: ażurowych lub żwirowych, jak również poprzez stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie, w tym zakładających przywrócenie do stanu pierwotnego;
- tworzenie ogrodów deszczowych, stawów, niecek (zagłębienia terenu), nawierzchni przepuszczalnych, zielone dachy, mokradła;
- projekty dotyczące gospodarowania i zarządzania wodą przeznaczoną do spożycia (z wyjątkiem uzdatniania i dystrybucji wody), w zakresie, w jakim wynika to z konieczności dostosowania do ekstremalnych zjawisk pogodowych;
- tworzenie korytarzy ekologicznych wentylacyjnych (przewietrzających);
- projekty obejmujące rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych (usuwanie betonowych, asfaltowych i innych powierzchniowych uszczelnień gruntu, a także wymiana gruntów, które stały się nieprzepuszczalne w wyniku chemicznego zasklepienia oraz wymiana lub spulchnienie gruntów zagęszczonych) i przywrócenie na tych powierzchniach wegetacji na gruncie rodzimym.
- Budowa lub zakup urządzeń wodnych uzupełniających sieć kanalizacyjną pozwalających na zatrzymanie wody w miejscu opadu (w tym zazielenienie obszaru objętego realizacją projektu), które przyczyniają się do odprowadzania, zatrzymania, retencjonowania, wykorzystania wód opadowych/i lub oczyszczania (w razie potrzeby) wód opadowych, przy czym dla tej infrastruktury preferowane będzie użycie metod naturalnych lub bazujących na rozwiązaniach opartych na przyrodzie, w tym wiążących się z zasilaniem wód gruntowych i podziemnych oraz rozwojem zieleni. Wspierane będą działania bazujące na wykorzystaniu naturalnej zdolności retencji, samooczyszczania oraz odprowadzania wód opadowych z danego terenu np. rowy odwadniające, muldy, zbiorniki odparowujące, obsadzone roślinnością stawy sedymentacyjne, obiekty hydrofitowe oczyszczania wód opadowych, ogrody deszczowe, mikromokradła, niecki bioretencyjne i infiltracyjne.

Projekty dotyczące rozbudowy kanalizacji deszczowej mogą uzyskać wsparcie, jeśli wynikają z planów adaptacji miast do zmian klimatu (w przypadku miast powyżej 20 tys. mieszkańców.) lub są uzasadnione zagrożeniem powodziowym (dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców.). Projekty w miastach, które nie posiadają planów adaptacji do zmian klimatu będą realizowane w sposób zintegrowany (integrujące działania takie jak: zielono-niebieska infrastruktura, zarządzanie i retencja wodami opadowymi na miejscu, m.in. rozwiązania oparte na mikroretencjach, odseparowanie gruntu w miejscach publicznych itp.).
Typ II: Opracowanie planów adaptacji do zmian klimatu.
Przy opracowaniu miejskiego planu adaptacji można wykorzystać model znajdujący się w dokumencie wydanym przez Ministerstwo Środowiska - „Podręcznik adaptacji dla miast – wytyczne

do przygotowania Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu".
Dokumentem stanowiącym punkt wyjściowy dla opracowania MPA jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020).
Zgodnie z zapisami Linii Demarkacyjnej, wsparcie będzie możliwe dla miast poniżej 20 tys. mieszkańców (w przypadku stolic powiatów - do 15 tys. mieszkańców).
Typ III: Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnym wynikające z potrzeb JST.
Inwestycje w zakresie zwiększenia naturalnej retencji oraz działań wspierających przeciwdziałania skutkom susz lub powodzi. Projekty mające na celu ochronę i odtworzenie naturalnego lub półnaturalnego ekosystemu retencjonującego wodę (tj. torfowiska, bagna, tereny podmokłe, stawy, starorzecza i oczka wodne, trwałe użytki zielone).
Typy działań:

- ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- ochrona lub przywrócenie retencji dolin rzecznych;
- zachowanie i rozbudowa (poprawa) funkcjonalności systemu zabezpieczenia obszarów depresyjnych;
- odbudowa zniszczonej przez powodzie infrastruktury przeciwpowodziowej. Projekty o charakterze regionalnym i lokalnych wynikające z potrzeb JST.
- zwiększanie retencji na gruntach leśnych zadrzewionych i zakrzewionych, wodno-błotnych, na użytkach rolnych oraz na gruntach zabudowanych i zurbanizowanych;
- zwiększenie retencji dolin rzecznych;
- budowę mobilnych systemów ochrony przed powodzią;
- budowę, przebudowę wałów przeciwpowodziowych wyłącznie w przypadku, gdy nie ma możliwości zastosowania innych rozwiązań.

Typ IV: Wspieranie małej retencji (w tym zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury)wsparcie projektów realizowanych przez podmioty inne niż podlegające/nadzorowane przez administrację centralną.
Wspierane będą systemy zapobiegające podtopieniom i zalaniom, ograniczające lub likwidujące skutki tych zdarzeń, poprzez zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe. Opóźnienie odpływu wód opadowych oraz retencjonowanie wody w zlewniach lokalnych wraz z systemami jej dystrybucji na okres suszy. Wykorzystanie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury do zatrzymywania wody w miejscu upadku na terenach objętych realizacją projektu.

- budowa, przebudowa lub odbudowa zbiorników małej retencji i zbiorników suchych;
- budowa, przebudowa lub odbudowa małych urządzeń piętrzących na kanałach i rowach w celu spowolnienia odpływu wód powierzchniowych, przywracania funkcji obszarów mokradłowych i ich ochrony oraz odtwarzanie terenów zalewowych;
- zakup urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe;

Typ V: Edukacja w obszarze zmian klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych (również jako element projektów Typu I-IV).
Wsparcie na projekty w zakresie edukacji w celu zmiany postaw i upowszechniania zielonych praktyk, co przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych. Dla kompleksowości oraz jak

najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
adaptacja_do_zmian_klimatu, mała_retencja, susza, wody_opadowe, zmiany_klimatu
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu

WLWK-PLRO172 - Długość udrożnionego ekologicznie korytarza rzecznego
WLWK-PLRO057 - Długość wspartej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO058 - Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO239 - Długość wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych
WLWK-PLRO059 - Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji deszczowej
WLWK-PLRO170 - Długość zreanaturyzowanych i zrewitalizowanych odcinków koryta cieku
WLWK-RCO122 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku ryzyk naturalnych niezwiązanych z klimatem oraz ryzyk związanych z działalnością człowieka
WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO178 - Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO175 - Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO246 - Liczba wspartych systemów zagospodarowania wód opadowych/roztopowych
WLWK-PLRO247 - Liczba wspartych urządzeń służących gospodarowaniu wodami opadowymi/roztopowymi
WLWK-PLRO167 - Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO169 - Liczba zlikwidowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych)
WLWK-PLRO173 - Liczba zmodernizowanych/usuniętych barier migracyjnych
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO106 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przed osunięciami ziemi
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO044 - Pojemność obiektów małej retencji
WLWK-RCO121 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)

WLWK-RCO028 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-PLRO166 - Powierzchnia obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego, która zostanie objęta ochroną w wyniku realizacji inwestycji
WLWK-PLRO168 - Powierzchnia odtworzonych obszarów zalewowych
WLWK-PLRO177 - Wartość inwestycji w nowe/ przebudowane/ wyremontowane urządzenia wodne i infrastruktury towarzyszącej
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR084 - Długość infrastruktury zabezpieczonej w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-PLRR083 - Liczba budynków zabezpieczonych w wyniku stabilizacji terenów objętych ruchami masowymi
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-RCR035 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej
WLWK-RCR037 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)
WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.02.14 Ochrona przyrody - IIT
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VII - Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 281 112,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 788 945,00
Zakres interwencji

046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 073 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów, 074 - Rewaloryzacja obszarów przemysłowych i rekultywacja skażonych gruntów zgodnie z kryteriami efektywności, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 078 - Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000, 079 - Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura, 080 - Inne działania służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w dziedzinie zachowania i odtwarzania obszarów naturalnych o wysokim potencjale pochłaniania i składowania dwutlenku węgla, np. poprzez ponowne nawadnianie wrzosowisk, wychwytywanie gazu składowiskowego, 167 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000

Opis działania

Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowana przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii IIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
W ramach niniejszego celu szczegółowego wsparcie ukierunkowane będzie na działania dotyczące: zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ochrony przyrody, różnorodności biologicznej, dziedzictwa naturalnego i zasobów naturalnych. Ochrona środowiska, bioróżnorodność oraz łagodzenie zachodzących zmian klimatycznych ma istotne znaczenie w celu wzmocnienia obszarów i ochrony przyrody oraz zapobieganie zagrożeniom wynikających ze zmian klimatycznych.
Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24.

W ramach działania przewidziano finansowanie następujących typów projektów:
Typ I: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.
Typ II: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.
Typ III: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
Typ IV: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych.
Wsparciem mogą zostać objęte działania zidentyfikowane w Priorytetowych ramach działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, art. 8 Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa siedliskowa) dla Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027.
Szczegółowy opis Typów projektu:
Typ I: Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu oraz obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.

W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- tworzenie obszarów zielonych w miastach, rozszczelnienie gruntów, wykorzystanie niebieskiej i zielononiebieskiej infrastruktury w celu zwiększenia/przywrócenia różnorodności biologicznej na obszarach miejskich - wdrażanie działań służących celom ochrony różnorodności biologicznej w miastach o liczbie mieszkańców nie większej niż 20 tys. (z wyłączeniem stolic powiatów z przedziału 15-20 tys. mieszkańców). Dopuszcza się realizację projektów na obszarze funkcjonalnie powiązanym z miastem, a nie tylko w granicach administracyjnych miasta. Wymagane powiązania projektu z miastem rdzeniowym, np. przez wpływ na jego rozwój lub realizację celów Strategii IIT;
- realizacja inwestycji w zakresie tworzenia centów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach chronionego krajobrazu, jak i również na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, między innymi: banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;
- projekty z zakresu ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne, na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime tj. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki;
- projekty z zakresu wsparcia gatunków i siedliska przyrodniczego, które wymagają działań ochronnych do utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji;
- wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.

Elementy projektu nie związane bezpośrednio z ochroną siedlisk i gatunków chronionych są objęte limitem maksymalnie do 30% wydatków kwalifikowalnych projektu.

W związku z pełnieniem przez obszary o wysokich walorach przyrodniczych funkcji turystyczno-rekreacyjnych będą realizowane działania ograniczające negatywny wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze w ramach rozwoju m.in. infrastruktury kanalizującej ruch turystyczny. Inwestycje, które nie przyczyniają się do ochrony, odnowy oraz zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, takie jak np. parkingi czy drogi dojazdowe, nie będą kwalifikowalne.

Typ II: Rekultywacja, w tym remediacja, terenów zdegradowanych działalnością gospodarczą – projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu Państwa.

W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:

- projekty dotyczące remediacji, dekontaminacji i rekultywacji terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych. Podejmowane działania powinny prowadzić w pierwszej kolejności do przeznaczenia terenów na cele przyrodnicze (rozwój terenów zielonych i zielonej infrastruktury), publiczne, czy społeczne, realizacja projektów przyczyni się do poprawienia stanu środowiska na danym terenie. W przypadku, kiedy takie przeznaczenie nie jest możliwe ze względu na poziom skażenia lub względy związane z ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem, wówczas dopuszcza się działalność gospodarczą wnoszącą istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie Taksonomii. Wsparcie może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci" oraz Dyrektywą 2004/35.

Projekty jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na terenach nie należących do Skarbu

Państwa. Dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.
Typ III: Projekty z zakresu usuwania azbestu z budynków publicznych i prywatnych.
W ramach działania będzie można uzyskać wsparcie na następujące projekty:
• demontaż wyrobów azbestowych z możliwością zastąpienia materiałami nieszkodliwymi, w celu przywrócenia stanu obiektu sprzed demontażu. Koszty związane z wymianą materiałów na termoizolacyjne będą stanowić maksymalnie 30% kosztów projektu. Koszty związane z transportem wyrobów azbestowych na składowisko i koszty ich składowania są kwalifikowalne;
• dopuszczalne jest w ramach Typu projektu wprowadzenie elementów edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej.
Typ IV: Projekty służące edukacji i informacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, również jako element powyższych projektów - wsparcie dla projektów wpisujących się w cele strategii regionalnych.
Działania edukacyjne i informacyjne, ukierunkowane na zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat celów i zasad ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, wpływ zanieczyszczeń na stan środowiska i zdrowie ludzi jak również korzyści płynących z dobrze zachowanego środowiska naturalnego. W ramach projektów edukacyjnych i informacyjnych, dla kompleksowości oraz jak najszerszego oddziaływania, dopuszcza się realizację także komponentów dotyczących odpowiedniego działania CS (iv) oraz CS (vi).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Sposób wyboru projektów

Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
bioróżnorodność, edukacja_ekologiczna, edukacja_przyrodnicza, ochrona_krajobrazu, ochrona_środowiska
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO171 - Liczba jednolitych części wód, w których realizacja projektu przyczyniła się do poprawy stanu/potencjału
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO066 - Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-PLRO069 - Powierzchnia obszarów chronionych i cennych przyrodniczo innych niż Natura 2000 objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia

WLWK-PLRO072 - Powierzchnia parków krajobrazowych objętych wsparciem w ramach realizacji zadań objętych planami ochrony
WLWK-PLRO070 - Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR052 - Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną
WLWK-PLRR042 - Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne
WLWK-PLRR044 - Liczba inwazyjnych gatunków obcych, wobec których podjęto działania ograniczające ich negatywny wpływ
WLWK-PLRR045 - Liczba przedsięwzięć z zakresu ochrony przyrody wspartych w fazie przygotowawczej
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-PLRR043 - Powierzchnia obszarów chronionych, dla których opracowano dokumenty planistyczne
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
PROG-FELBCR07 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.03 Fundusze Europejskie na rozwój mobilności miejskiej w Lubuskiem
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki
CP2 - Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
76 562 791,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
65 078 372,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.03.01 Mobilność miejska

Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
30 363 333,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
25 808 833,00
Zakres interwencji
046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 081 - Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa, 085 - Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport miejski, 086 - Infrastruktura paliw alternatywnych
Opis działania
Wsparcie inwestycji w ramach Działania będzie uzależnione od przyjęcia Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub od przyjęcia odpowiedniego dokumentu z zakresu planowania

transportu miejskiego (np. odpowiednio dostosowanej strategii terytorialnej), na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja – zgodnie z właściwymi wymogami Umowy Partnerstwa (Zgodnie z UP: we wszystkich miastach wojewódzkich oraz w gminach położonych w ich miejskich obszarach funkcjonalnych przyznanie dofinansowania projektom będzie uzależnione od przyjęcia SUMP; w pozostałych miastach poniżej 100 000 mieszkańców przyznanie dofinansowania projektom będzie uzależnione od przyjęcia odpowiedniego dokumentu z zakresu planowania transportu miejskiego (np. odpowiednio dostosowanej strategii ZIT), przy czym preferowany będzie SUMP.
W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony, jeżeli plan ten:
1. będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski,
2. będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym Komunikacie Komisji dotyczącym SUMP oraz rozporządzeniem UE w sprawie sieci TEN-T,
3. będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację SUMP. Wsparcie programu może zostać ukierunkowane na przygotowanie i aktualizację SUMP.
Wsparcie w ramach Działania zostało ukierunkowane na wzmocnienie zrównoważonego transportu w miastach, uwzględniającego transport publiczny, rowerowy i ruch pieszych oraz transport zintegrowany w zakresie mobilności w miastach i obszarach miejskich. Realizacja tych działań ma przyczynić się przede wszystkim do poprawy dostępności i konkurencyjności transportu zbiorowego w kontekście przemieszczeń wykonywanych transportem indywidualnym.
Mając na uwadze trendy europejskie w obszarze zielonej, zrównoważonej gospodarki i mobilności najważniejszym działaniem w obszarze transportu niskoemisyjnego będzie dalsze wsparcie zbiorowej mobilności o niskiej lub zerowej emisyjności poprzez rozwój infrastruktury i unowocześnianie taboru transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z komunikacji zbiorowej. Priorytetem będzie również wsparcie wszystkich form aktywnej mobilności indywidualnej, w tym ruchu pieszego i rowerowego z zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym. Wspierane będą także działania w zakresie wdrażania nowych technologii służących zwiększeniu zrównoważonej mobilności miejskiej i udziału transportu niskoemisyjnego.
Bardzo ważne będzie uwzględnienie w projektach, jako elementu szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową, działań informacyjnych i promocyjnych, pokazujących zalety i korzyści wykorzystania transportu zbiorowego czy roweru.
Wsparcie w ramach niniejszego działania zostanie skupione na zakupie taboru i dostosowaniu infrastruktury do potrzeb transportu zbiorowego, w celu zmniejszenia presji środowiskowej transportu w miastach i zwiększenia jego atrakcyjności, w tym poprzez zwiększenie częstotliwości kursów lub ich zasięgu. Wszystkie działania podejmowane w obszarze transportu miejskiego, zarówno w zakresie infrastruktury jak i taboru będą uwzględniać dostępność dla osób o ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnościami. Działania te powinny być powiązane z rozwojem systemów roweru miejskiego, infrastruktury okołorowerowej, dróg rowerowych, a także bezpiecznych ciągów pieszo-rowerowych.
W podnoszeniu jakości usług znaczenie będzie miał system zarządzania ruchem i integralność transportu publicznego z pozostałymi rodzajami transportu, tj. integracja połączeń autobusowych z kolejowymi, odpowiednia infrastruktura poprawiająca bezpieczeństwo i łatwość przejazdów.
W ramach Działania nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych niewykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem obiektów P+R oraz środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów). Wyjątek dotyczy infrastruktury dla pojazdów samochodowych

wykorzystywanych na potrzeby indywidualnego transportu publicznego, w tym np. buspas dla taksówek, czy samochodów wykorzystywanych w systemie carsharing. Przy projektowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych z zakresu mobilności będą podejmowane obligatoryjne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury i usług transportu miejskiego, zgodnie ze standardami: transportowym, architektonicznym oraz cyfrowym. Wobec czego wspierane inwestycje będą odpowiadały na specyficzne potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników. Pozytywny wpływ na zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami będzie kryterium dostępu warunkującym otrzymanie dofinansowania.
Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz niezmotoryzowanych uczestników ruchu.
W ramach realizacji Działania wsparcie będzie dystrybuowane w formie dotacji.
TYPY PROJEKTÓW:
I: Rozwój infrastruktury transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. budowę systemu węzłów przesiadkowych,
Węzeł przesiadkowy to miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki, punkty sprzedaży biletów i systemy informacyjne.
2. budowę parkingów typu Park&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym,
Park and Ride (P&R) to parking zlokalizowany w pobliżu peryferyjnych przystanków przeznaczony dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. Kierowcy pozostawiają swoje pojazdy w wyznaczonych miejscach, przesiadają się do komunikacji zbiorowej i w ten sposób kontynuują drogę do centrum miasta.Lokalizacja obiektów P+R objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem śródmieścia/strefą zabudowy śródmiejskiej, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego albo w planie zagospodarowania przestrzennego.
3. budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników (w przypadku infrastruktury dla użytkowników indywidualnych) – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych,
4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności, w tym w szczególności:
w zakresie infrastruktury transportu (np. pętle autobusowe, wiaty z aktywną informacją pasażerską, infrastruktura punktowa np. przystanki, wysepki, centra przesiadkowe), w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z ograniczoną możliwością poruszania się i osób z niepełnosprawnościami.
5. cyfryzacja transportu miejskiego, w tym w szczególności:
technologie wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność, rozwiązania umożliwiające integrację taryfową i wdrożenie koncepcji MaaS – priorytetowe wsparcie otrzymają projekty powiązane z wprowadzaniem integracji taryfowej oraz wdrażaniem koncepcji MaaS, Mobility as a Service (MaaS) to nowa koncepcja w mobilności łącząca różne usługi transportowe w jeden spójny system, dostępny na żądanie.
Typ I można łączyć z typem II.

II: Zakup taboru transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. zakup taboru kołowego nisko i zeroemisyjnego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów" w rozumieniu dyrektywy 2019/1161/WE zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.
2. zakup i montaż ładowarek elektrycznych służących wyłącznie do ładowania taboru kołowego w Publicznym transporcie zbiorowym.
III: Rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. inwestycje preferujące ruch pieszy i rowerowy, w tym w szczególności: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów; ciągi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, przejścia dla pieszych, chodniki, sygnalizacja świetlna, azyle dla pieszych, dedykowane pasy ruchu dla komunikacji zbiorowej,
2. budowę parkingów typu Bike&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym.
Bike and ride (B&R) to system parkingów dla rowerów, który umożliwia bezpieczne pozostawienie swojego roweru i kontynuację dalszej podróży przy użyciu publicznego transportu zbiorowego.
3. wdrażanie/rozwój roweru miejskiego, w tym w szczególności: zakup rowerów, stacji dokowania, systemu informatycznego, na który składa się m.in. moduł geo-lokalizacji, wypożyczeń, rezerwacji, moduł serwisowy i integrujący system rowerowy z informacją pasażerską.
Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.
Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.
Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Nie dotyczy
Uproszczone metody rozliczania
do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego
Słowa kluczowe
autobusy_elektryczne, czysty_transport, inteligentny_transport, komunikacja_miejska, mobilność_miejska, rowery_miejskie, ścieżki_rowerowe, tabor_miejski, tabor_niskoemisyjny
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRO093 - Liczba doposażonych obiektów „parkuj i jedź"

WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO099 - Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO092 - Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO280 - Liczba przygotowanych i przyjętych planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP)
WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO184 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania rowerów
WLWK-PLRO185 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania samochodów w oparciu o systemy bezemisyjne
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO262 - Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych
WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-PLRO084 - Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-PLRO087 - Liczba zakupionych jednostek taboru tramwajowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-RCO060 - Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego
WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)

WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR091 - Ilość energii pobranej ze wspartej infrastruktury paliw alternatywnych
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR047 - Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego
WLWK-PLRR101 - Liczba pojazdów korzystających z infrastruktury paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRR021 - Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-PLRR090 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (AC)
WLWK-PLRR052 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (DC)
WLWK-PLRR046 - Objętość paliwa wykorzystanego we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.03.02 Mobilność miejska - ZIT
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
27 161 815,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
23 087 543,00
Zakres interwencji

046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 081 - Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa, 085 - Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport miejski, 086 - Infrastruktura paliw alternatywnych

Opis działania

Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą Programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii ZIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
Wsparcie inwestycji w ramach Działania będzie uzależnione od przyjęcia Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub od przyjęcia odpowiedniego dokumentu z zakresu planowania transportu miejskiego (np. odpowiednio dostosowanej strategii terytorialnej), na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja.
W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony, jeżeli plan ten:
1. będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski,
2. będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym Komunikacie Komisji dotyczącym SUMP oraz rozporządzeniem UE w sprawie sieci TEN-T,
3. będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację SUMP. Wsparcie programu może zostać ukierunkowane na przygotowanie i aktualizację SUMP.
Wsparcie w ramach Działania zostało ukierunkowane na wzmocnienie zrównoważonego transportu w miastach, uwzględniającego transport publiczny, rowerowy i ruch pieszych oraz transport zintegrowany w zakresie mobilności w miastach i obszarach miejskich. Realizacja tych działań ma przyczynić się przede wszystkim do poprawy dostępności i konkurencyjności transportu zbiorowego w kontekście przemieszczeń wykonywanych transportem indywidualnym.
Z uwagi na trendy europejskie w obszarze zielonej, zrównoważonej gospodarki i mobilności najważniejszym działaniem w obszarze transportu niskoemisyjnego będzie wsparcie zbiorowej mobilności o niskiej lub zerowej emisyjności przez rozwój infrastruktury i unowocześnianie taboru transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z komunikacji zbiorowej. Priorytetem będzie wsparcie form aktywnej mobilności indywidualnej, w tym ruchu pieszego i rowerowego z zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym. Wspierane będą też działania w zakresie wdrażania nowych technologii służących zwiększeniu zrównoważonej mobilności miejskiej i udziału transportu niskoemisyjnego.
Bardzo ważne będzie uwzględnienie w projektach, jako elementu szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową, działań informacyjnych i promocyjnych, pokazujących zalety i korzyści wykorzystania transportu zbiorowego czy roweru.
Wsparcie w ramach Działania zostanie skupione na zakupie taboru i dostosowaniu infrastruktury do potrzeb transportu zbiorowego, w celu zmniejszenia presji środowiskowej transportu w miastach i zwiększenia jego atrakcyjności, w tym poprzez zwiększenie częstotliwości kursów lub ich zasięgu.
Wszystkie działania podejmowane w obszarze transportu miejskiego, zarówno w zakresie infrastruktury jak i taboru będą uwzględniać dostępność dla osób o ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnościami. Działania te powinny być powiązane z rozwojem systemów roweru

miejskiego, infrastruktury okołorowerowej, dróg rowerowych, a także bezpiecznych ciągów pieszo-rowerowych.
W podnoszeniu jakości usług znaczenie będzie miał system zarządzania ruchem i integralność transportu publicznego z pozostałymi rodzajami transportu, tj. integracja połączeń autobusowych z kolejowymi, odpowiednia infrastruktura poprawiająca bezpieczeństwo i łatwość przejazdów.
W ramach Działania nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych niewykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem obiektów P+R oraz środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów). Wyjątek dotyczy infrastruktury dla pojazdów samochodowych wykorzystywanych na potrzeby indywidualnego transportu publicznego, w tym np. buspas dla taksówek, czy samochodów wykorzystywanych w systemie carsharing. Przy projektowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych z zakresu mobilności będą podejmowane obligatoryjne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury i usług transportu miejskiego, zgodnie ze standardami: transportowym, architektonicznym oraz cyfrowym. Wobec czego wspierane inwestycje będą odpowiadały na specyficzne potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników. Pozytywny wpływ na zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami będzie kryterium dostępu warunkującym otrzymanie dofinansowania.
Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz niezmotoryzowanych uczestników ruchu.
W ramach realizacji Działania wsparcie będzie dystrybuowane w formie dotacji.
TYPY PROJEKTÓW:
I: Rozwój infrastruktury transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. budowę systemu węzłów przesiadkowych,
Węzeł przesiadkowy to miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki, punkty sprzedaży biletów i systemy informacyjne.
2. budowę parkingów typu Park&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym,
Park and Ride (P&R) to parking zlokalizowany w pobliżu peryferyjnych przystanków przeznaczony dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. Kierowcy pozostawiają swoje pojazdy w wyznaczonych miejscach, przesiadają się do komunikacji zbiorowej i w ten sposób kontynuują drogę do centrum miasta.Lokalizacja obiektów P+R objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem śródmieścia/strefą zabudowy śródmiejskiej, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego albo w planie zagospodarowania przestrzennego.
3. budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników (w przypadku infrastruktury dla użytkowników indywidualnych) – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych,
4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności, w tym w szczególności:
w zakresie infrastruktury transportu (np. pętle autobusowe, wiaty z aktywną informacją pasażerską,

infrastruktura punktowa np. przystanki, wysepki, centra przesiadkowe), w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z ograniczoną możliwością poruszania się i osób z niepełnosprawnościami.
5. cyfryzacja transportu miejskiego, w tym w szczególności:
technologie wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność, rozwiązania umożliwiające integrację taryfową i wdrożenie koncepcji MaaS – priorytetowe wsparcie otrzymają projekty powiązane z wprowadzaniem integracji taryfowej oraz wdrażaniem koncepcji MaaS, Mobility as a Service (MaaS) to nowa koncepcja w mobilności łącząca różne usługi transportowe w jeden spójny system, dostępny na żądanie.
Typ I można łączyć z typem II.
II: Zakup taboru transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. zakup taboru kołowego nisko i zeroemisyjnego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów" w rozumieniu dyrektywy 2019/1161/WE zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.
2. zakup i montaż ładowarek elektrycznych służących wyłącznie do ładowania taboru kołowego w Publicznym transporcie zbiorowym.
III: Rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. inwestycje preferujące ruch pieszy i rowerowy, w tym w szczególności: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów; ciągi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, przejścia dla pieszych, chodniki, sygnalizacja świetlna, azyle dla pieszych, dedykowane pasy ruchu dla komunikacji zbiorowej,
2. budowę parkingów typu Bike&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym.
Bike and ride (B&R) to system parkingów dla rowerów, który umożliwia bezpieczne pozostawienie swojego roweru i kontynuację dalszej podróży przy użyciu publicznego transportu zbiorowego.
3. wdrażanie/rozwój roweru miejskiego, w tym w szczególności: zakup rowerów, stacji dokowania, systemu informatycznego, na który składa się m.in. moduł geo-lokalizacji, wypożyczeń, rezerwacji, moduł serwisowy i integrujący system rowerowy z informacją pasażerską.
Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.
Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.
Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Nie dotyczy
Uproszczone metody rozliczania
do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
autobusy_elektryczne, czysty_transport, inteligentny_transport, mobilność_miejska, ścieżki_rowerowe, tabor_ekologiczny, tabor_niskoemisyjny
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów

https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRO093 - Liczba doposażonych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO099 - Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO092 - Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO280 - Liczba przygotowanych i przyjętych planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP)
WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO184 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania rowerów
WLWK-PLRO185 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania samochodów w oparciu o systemy bezemisyjne
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO262 - Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych
WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-PLRO084 - Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej

WLWK-PLRO087 - Liczba zakupionych jednostek taboru tramwajowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO060 - Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego
WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR091 - Ilość energii pobranej ze wspartej infrastruktury paliw alternatywnych
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR047 - Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego
WLWK-PLRR101 - Liczba pojazdów korzystających z infrastruktury paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRR021 - Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-PLRR090 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (AC)
WLWK-PLRR052 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (DC)
WLWK-PLRR046 - Objętość paliwa wykorzystanego we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.03.03 Mobilność miejska - IIT

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.VIII - Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

19 037 643,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

16 181 996,00

Zakres interwencji

046 - Wsparcie dla podmiotów, które świadczą usługi wspierające gospodarkę niskoemisyjną i odporność na zmiany klimatu, w tym działania w zakresie zwiększania świadomości, 077 - Działania mające na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie hałasu, 081 - Infrastruktura czystego transportu miejskiego, 082 - Tabor czystego transportu miejskiego, 083 - Infrastruktura rowerowa, 085 - Cyfryzacja transportu, gdy ma częściowo na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych: transport miejski, 086 - Infrastruktura paliw alternatywnych

Opis działania

Wsparciem w Działaniu mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez IZ Programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii IIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
Wsparcie inwestycji będzie uzależnione od przyjęcia Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) lub od przyjęcia odpowiedniego dokumentu z zakresu planowania transportu miejskiego (np. odpowiednio dostosowanej strategii terytorialnej) na obszarze, w którym realizowana jest inwestycja.
W przypadku wymogu przyjęcia SUMP, wymóg ten będzie uznany za spełniony, jeżeli plan ten:
1. będzie obejmował właściwy funkcjonalny obszar miejski,
2. będzie zgodny z wymogami SUMP określonymi we właściwym Komunikacie Komisji dotyczącym SUMP oraz rozporządzeniem UE w sprawie sieci TEN-T,
3. będzie przyjęty przez organ właściwy terytorialnie oraz rzeczowo, w formie zapewniającej praktyczną realizację SUMP. Wsparcie programu może zostać ukierunkowane na przygotowanie i aktualizację SUMP.
Wsparcie w ramach Działania zostało ukierunkowane na wzmocnienie zrównoważonego transportu w miastach, uwzględniającego transport publiczny, rowerowy i ruch pieszych oraz transport zintegrowany w zakresie mobilności w miastach i obszarach miejskich. Realizacja tych działań ma przyczynić się przede wszystkim do poprawy dostępności i konkurencyjności transportu zbiorowego w kontekście przemieszczeń wykonywanych transportem indywidualnym.
Najważniejszym działaniem w obszarze transportu niskoemisyjnego będzie wsparcie zbiorowej mobilności o niskiej lub zerowej emisyjności przez rozwój infrastruktury i unowocześnianie taboru transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z komunikacji zbiorowej. Priorytetem będzie wsparcie form aktywnej mobilności indywidualnej, w tym ruchu pieszego i rowerowego z

zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów w ruchu drogowym. Wspierane będą też działania w zakresie wdrażania nowych technologii służących zwiększeniu zrównoważonej mobilności miejskiej i udziału transportu niskoemisyjnego.
Ważne będzie uwzględnienie w projektach, jako elementu szerszego projektu związanego z infrastrukturą transportową, działań informacyjnych i promocyjnych, pokazujących zalety i korzyści wykorzystania transportu zbiorowego czy roweru.
Wsparcie zostanie skupione na zakupie taboru i dostosowaniu infrastruktury do potrzeb transportu zbiorowego, w celu zmniejszenia presji środowiskowej transportu w miastach i zwiększenia jego atrakcyjności, w tym poprzez zwiększenie częstotliwości kursów lub ich zasięgu. Wszystkie działania podejmowane w obszarze transportu miejskiego, zarówno w zakresie infrastruktury jak i taboru będą uwzględniać dostępność dla osób o ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnościami. Działania te powinny być powiązane z rozwojem systemów roweru miejskiego, infrastruktury okołorowerowej, dróg rowerowych, a także bezpiecznych ciągów pieszo-rowerowych.
W podnoszeniu jakości usług znaczenie będzie miał system zarządzania ruchem i integralność transportu publicznego z pozostałymi rodzajami transportu, tj. integracja połączeń autobusowych z kolejowymi, odpowiednia infrastruktura poprawiająca bezpieczeństwo i łatwość przejazdów.
W ramach Działania nie będą wspierane inwestycje w infrastrukturę drogową służącą dla ruchu pojazdów samochodowych niewykorzystywanych w transporcie publicznym, z wyłączeniem obiektów P+R oraz środków ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg (w tym pieszych i rowerzystów). Wyjątek dotyczy infrastruktury dla pojazdów samochodowych wykorzystywanych na potrzeby indywidualnego transportu publicznego, w tym np. buspas dla taksówek, czy samochodów wykorzystywanych w systemie carsharing. Przy projektowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych i organizacyjnych z zakresu mobilności będą podejmowane obligatoryjne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury i usług transportu miejskiego, zgodnie ze standardami: transportowym, architektonicznym i cyfrowym. Wobec czego wspierane inwestycje będą odpowiadały na specyficzne potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników. Pozytywny wpływ na zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami będzie kryterium dostępu warunkującym otrzymanie dofinansowania.
Inwestycje będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz niezmotoryzowanych uczestników ruchu.
W ramach realizacji Działania wsparcie będzie dystrybuowane w formie dotacji.
Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24.
TYPY PROJEKTÓW:
I: Rozwój infrastruktury transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. budowę systemu węzłów przesiadkowych,
Węzeł przesiadkowy to miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki, punkty sprzedaży biletów i systemy informacyjne.
2. budowę parkingów typu Park&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym,
Park and Ride (P&R) to parking zlokalizowany w pobliżu peryferyjnych przystanków przeznaczony dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. Kierowcy pozostawiają swoje pojazdy w

wyznaczonych miejscach, przesiadają się do komunikacji zbiorowej i w ten sposób kontynuują drogę do centrum miasta.Lokalizacja obiektów P+R objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys. mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem śródmieścia/strefą zabudowy śródmiejskiej, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego albo w planie zagospodarowania przestrzennego.
3. budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp dla wszystkich użytkowników (w przypadku infrastruktury dla użytkowników indywidualnych) – jeżeli nie ma możliwości finansowania inwestycji ze źródeł prywatnych,
4. budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury na potrzeby transportu miejskiego i komplementarnych form mobilności, w tym w szczególności:
w zakresie infrastruktury transportu (np. pętle autobusowe, wiaty z aktywną informacją pasażerską, infrastruktura punktowa np. przystanki, wysepki, centra przesiadkowe), w tym dostosowanie jej do potrzeb osób z ograniczoną możliwością poruszania się i osób z niepełnosprawnościami.
5. cyfryzacja transportu miejskiego, w tym w szczególności:
technologie wspierające dekarbonizację transportu i zrównoważoną mobilność, rozwiązania umożliwiające integrację taryfową i wdrożenie koncepcji MaaS – priorytetowe wsparcie otrzymają projekty powiązane z wprowadzaniem integracji taryfowej oraz wdrażaniem koncepcji MaaS, Mobility as a Service (MaaS) to nowa koncepcja w mobilności łącząca różne usługi transportowe w jeden spójny system, dostępny na żądanie.
Typ I można łączyć z typem II.
II: Zakup taboru transportu publicznego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. zakup taboru kołowego nisko i zeroemisyjnego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów" w rozumieniu dyrektywy 2019/1161/WE zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE, przy czym zakup taboru innego niż bezemisyjny będzie możliwy tylko w przypadku, gdy zakup taboru bezemisyjnego nie będzie uzasadniony z przyczyn eksploatacyjnych lub technicznych.
2. zakup i montaż ładowarek elektrycznych służących wyłącznie do ładowania taboru kołowego w Publicznym transporcie zbiorowym.
III: Rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego
W ramach typu można pozyskać dofinansowanie m.in. na:
1. inwestycje preferujące ruch pieszy i rowerowy, w tym w szczególności: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów; ciągi rowerowe i ciągi pieszo-rowerowe, przejścia dla pieszych, chodniki, sygnalizacja świetlna, azyle dla pieszych, dedykowane pasy ruchu dla komunikacji zbiorowej,
2. budowę parkingów typu Bike&Ride, przy czym lokalizacja obiektów objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym.
Bike and ride (B&R) to system parkingów dla rowerów, który umożliwia bezpieczne pozostawienie swojego roweru i kontynuację dalszej podróży przy użyciu publicznego transportu zbiorowego.
3. wdrażanie/rozwój roweru miejskiego, w tym w szczególności: zakup rowerów, stacji dokowania, systemu informatycznego, na który składa się m.in. moduł geo-lokalizacji, wypożyczeń, rezerwacji, moduł serwisowy i integrujący system rowerowy z informacją pasażerską.
Warunki kwalifikowania inwestycji:
Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej, początkiem okresu kwalifikowalności

wydatków jest 1 stycznia 2021 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego. Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r. Zgodnie z art. 63 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z Funduszy, w przypadku gdy zostały fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone przed przedłożeniem wniosku o dofinansowanie w ramach programu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy

Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizatorzy i operatorzy publicznego transportu zbiorowego
Słowa kluczowe
autobusy_elektryczne, czysty_transport, inteligentny_transport, mobilność_miejska, ścieżki_rowerowe, tabor_ekologiczny, tabor_niskoemisyjny
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRO093 - Liczba doposażonych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO094 - Liczba miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO099 - Liczba przebudowanych i rozbudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO092 - Liczba przebudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO073 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną
WLWK-PLRO280 - Liczba przygotowanych i przyjętych planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP)
WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO090 - Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź”
WLWK-PLRO184 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania rowerów
WLWK-PLRO185 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania samochodów w oparciu o systemy bezemisyjne
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO097 - Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych

WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
WLWK-PLRO091 - Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź"
WLWK-PLRO098 - Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych
WLWK-PLRO262 - Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych
WLWK-PLRO088 - Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-PLRO084 - Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-PLRO087 - Liczba zakupionych jednostek taboru tramwajowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO060 - Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego
WLWK-RCO057 - Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR091 - Ilość energii pobranej ze wspartej infrastruktury paliw alternatywnych
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR047 - Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego
WLWK-PLRR101 - Liczba pojazdów korzystających z infrastruktury paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-PLRR021 - Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź”
WLWK-RCR050 - Ludność odnosząca korzyści ze środków na rzecz jakości powietrza
WLWK-PLRR090 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (AC)
WLWK-PLRR052 - Moc wykorzystana we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych (DC)
WLWK-PLRR046 - Objętość paliwa wykorzystanego we wspartej infrastrukturze paliw alternatywnych
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR062 - Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego

WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.04 Fundusze Europejskie na dostępność komunikacyjną Lubuskiego
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
CP3 - Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
109 531 053,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
93 101 395,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.04.01 Infrastruktura drogowa
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP3.II - Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
71 543 472,00

Wysokość alokacji UE (EUR)
60 811 951,00
Zakres interwencji
083 - Infrastruktura rowerowa, 089 - Nowo wybudowane lub rozbudowane drugorzędne połączenia drogowe z siecią drogową i węzłami TEN-T, 090 - Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe, 093 - Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)
Opis działania
Celem działania jest rozwój zrównoważonej mobilności w oparciu o regionalną infrastrukturę drogową. Ponadto, celem działania jest poprawa warunków ruchu na drogach, w tym wzrost bezpieczeństwa ruchu, zwiększająca mobilność mieszkańców (ułatwiająca dostęp do rynku pracy, usług społecznych, kulturalnych, czy edukacji). Zaplanowana w działaniu interwencja ma na celu wzmocnienie układu powiązań drogowych w regionie, co będzie miało szczególne znaczenie dla procesów włączających obszary peryferyjne regionu oddalone względem miast wojewódzkich oraz lokalnych ośrodków rozwoju gospodarczego. Ponadto, wspierane inwestycje mają przyczynić się do promocji publicznego transportu zbiorowego oraz transportu rowerowego (nie tylko w kontekście turystyki, ale jako środek transportu z i do pracy/szkoły, co przełoży się na zmniejszenie udziału emisji transportu indywidualnego w podziale zadań przewozowych). Ograniczenie wpływu transportu drogowego na środowisko, będzie osiągane również dzięki inwestycjom mającym na celu wyprowadzenie ruchu pojazdów z centrów miast poprzez budowę obwodnic miejscowości. Na poprawę bezpieczeństwa i efektywności zarządzania transportem pozytywnie wpływa cyfryzacja sektora transportu. W tym celu wdrażane będą nowoczesne rozwiązania cyfrowe związane ze zrównoważoną mobilnością, inteligentne systemy transportowe. Typy projektów możliwe do realizacji: W ramach przedmiotowego działania realizowane będą projekty dotyczące budowy, przebudowy i modernizacji dróg nienależących do sieci TEN-T. Wsparciem zostaną objęte następujące kategorie inwestycji drogowych: I. budowa i/albo przebudowa dróg wojewódzkich, w tym przepraw mostowych w celu umożliwienia wykonywania codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; II. budowa i/albo przebudowa obwodnic i obejść miejscowości w przebiegu dróg wojewódzkich; III. rozwój infrastruktury dla transportu niezmotoryzowanego obejmujące inwestycje w drogi rowerowe. wraz z infrastrukturą towarzyszącą (punktowe inwestycje - dotyczy I i II typu) poprawiającą bezpieczeństwo ruchu drogowego, a także bezpieczeństwo niezmotoryzowanych uczestników ruchu, tj.: budowa i/albo przebudowa chodników, ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych, zatoczek i przystanków, skrzyżowań, bezkolizyjnych połączeń drogowych; sygnalizacja świetlna, bariery ochronne, ekrany akustyczne; poprawa/wprowadzenie oświetlenia przejść dla pieszych, oznakowania.

W ramach punktowych inwestycji dopuszczone są prace remontowe.
Elementem ww. typów projektów mogą być:
1. cyfryzacja sektora transportu – dedykowane działania o charakterze regionalnym lub lokalnym, tj.:
- system komunikacji pomiędzy pojazdami a infrastrukturą drogową, pozwalający na automatyczną wymianę informacji o położeniu, prędkości i kierunku jazdy;
- system zarządzania ruchem – inteligentne sygnalizacje świetlne, systemy sterowania przepływem pojazdów;
- aplikacje mobilne, platformy internetowe umożliwiające planowanie trasy przejazdu, wybór najlepszego sposobu przewozu.
2. poprawa bezpieczeństwa poprzez działania edukacyjno-promocyjne mające na celu zwiększenie świadomości wszystkich uczestników ruchu drogowego oraz wdrażanie rozwiązań egzekwujących przestrzeganie dopuszczalnej prędkości oraz z zakresu infrastruktury niechronionych użytkowników drogi – dedykowane działania o charakterze regionalnym lub lokalnym, realizowane przez samorządy, tj.:
- kampanie informacyjne skierowane do kierowców, pieszych i rowerzystów dotyczące zasad bezpiecznego poruszania się po drogach;
- kampanie promujące korzystanie z transportu publicznego oraz bezpiecznego zachowania podczas podróży;
- działania promocyjne na rzecz zwiększenia zainteresowania komunikacją mieszaną rower-transport publiczny.
IZ może zawęzić zakres naboru wniosków do wybranego/ych typu/typów projektu/projektów.
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem innych jednostek samorządu terytorialnego.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż jednostki samorządu terytorialnego, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.
Wszystkie projekty obejmujące budowę lub modernizację dróg będą obejmowały dostosowanie dróg do nośności 11,5 tony/oś. Tam gdzie jest to technicznie możliwe, realizowane projekty w zakresie infrastruktury drogowej będą obejmowały (jako element projektu) zapewnienie retencji i podczyszczania wód opadowych poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie.
Na obszarach miast realizowane inwestycje drogowe (z wyłączeniem obwodnic, obejść miejscowości, umożliwiających przekierowanie ruchu z centrów miast poza ich ścisły obszar i obiektów P+R zlokalizowanych wzdłuż dróg wojewódzkich) nie będą obejmowały budowy nowych, ani zwiększenia pojemności lub przepustowości istniejących dróg lub parkingów i nie będą przyczyniały się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego w obszarach miejskich.
W ramach działania kwalifikowalne będą wydatki objęte mechanizmem finansowania krzyżowego, ponoszone na zadania związane z rozwojem kompetencji osób obsługujących zakupione/zainstalowane systemy zarządzania ruchem – wydatki nie mogą stanowić więcej niż 15% finansowania UE.
Projekty w ramach działania mogą być dofinansowane z budżetu państwa (BP). Kwota bądź procent wsparcia BP zostanie każdorazowo określony w regulaminie wyboru projektów.
W przypadku inwestycji realizowanych na obszarach miejskich, inwestycje te będą musiały być spójne z właściwymi Planami Zrównoważonej Mobilności Miejskiej, a jeśli nie są one wymagane – z innymi

właściwymi dokumentami planowania mobilności miejskiej.
Realizacja przedsięwzięć w ramach niniejszego działania, będzie uzależniona od zgodności danego projektu z Regionalnym Programem Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego z prognozą rozwoju do roku 2030.
Wspierane będą szczególne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury transportu drogowego. Wspierana infrastruktura będzie odpowiadała na potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.
Celem podejmowanych działań m.in. w zakresie transportu drogowego, obiektów inżynieryjnych i obiektów obsługi podróżnych będzie eliminacja barier i zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z architektonicznym standardem dostępności. Inwestycje (dążąc do zmniejszenia ruchu samochodowego w centrach miejscowości) będą również uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, w szczególności na rzecz niezmotoryzowanych uczestników ruchu.
W celu uniknięcia dyskryminacji pośredniej, jaką jest nierówny dostęp do informacji, której doświadczają osoby państw trzecich (osoby mieszkające w Polsce o innym pochodzeniu), zaplanowane zostaną działania zapewniające powszechnie dostępne, przejrzyste i aktualizowane przez kompetentne instytucje informacje w językach obcych, przede wszystkim angielskim.

Definicje:
Budowa drogi – wykonywanie połączenia drogowego między określonymi miejscami lub miejscowościami, a także odbudowa i rozbudowa drogi.

Obszar miejski – to obszar gminy miejskiej oraz obszar wyznaczony granicami administracyjnymi miasta w przypadku gmin miejsko-wiejskich.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 5%
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
bezpieczeństwo_ruchu, drogi, drogi_wojewódzkie, obwodnice
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO244 - Budowa i przebudowa obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich
WLWK-RCO046 - Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T
WLWK-RCO110 - Długość dróg z nowymi lub zmodernizowanymi systemami zarządzania ruchem – poza TEN-T
WLWK-RCO044 - Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T
WLWK-PLRO105 - Długość wybudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO109 - Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO245 - Liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO279 - Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno - edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego

WLWK-PLRO274 - Liczba wybudowanych obiektów inżynieryjnych
WLWK-PLRO120 - Liczba wybudowanych obwodnic
WLWK-PLRO262 - Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych
WLWK-PLRO286 - Liczba zakupionego sprzętu służącego poprawie bezpieczeństwa/ochronie uczestników ruchu drogowego
WLWK-PLRO281 - Liczba zintegrowanych platform cyfrowych do obsługi informacji pasażerskiej / do sprzedaży biletów
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR056 - Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej
WLWK-RCR055 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.04.02 Pozostała infrastruktura transportowa
Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP3.II - Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
37 987 581,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
32 289 444,00
Zakres interwencji
106 - Tabor kolejowy, 107 - Bezemisyjny / zasilany energią elektryczną tabor kolejowy
Opis działania
W ramach przedmiotowego działania realizowane będą projekty dotyczące inwestycji w transport kolejowy poza TEN-T. Istotna jest poprawa konkurencyjności kolejowych przewozów pasażerskich poprzez nowoczesny, niezawodny, szybki i dostępny dla każdego tabor kolejowy, umożliwiający włączenie go na liniach szczególnie uczęszczanych (zwiększenie częstotliwości kursów), czy w połączeniach kierowanych do miejscowości oddalonych (cel włączający). Typ projektu możliwy do realizacji: I inwestycje w transport kolejowy poza TEN-T – zakup bezemisyjnego taboru kolejowego wykorzystywanego do przewozów regionalnych o charakterze użyteczności publicznej (w sieci TEN-T i poza TEN-T) uwzględniający w szczególności dostępność dla osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami

zależnymi. Dofinansowanie będzie dotyczyć operatorów wybranych w konkurencyjnej procedurze przetargowej w rozumieniu Rozporządzenia 1370/2007, z zastrzeżeniem wyjątków wskazanych w tym rozporządzeniu. Realizowane będą te projekty, w których nastąpi pełne rozliczenie korzyści wynikającej z dofinansowania inwestycji taborowej. Między innymi możliwe będzie przejęcie taboru przez organizatora po cenie rynkowej bez pomocy publicznej, bądź udostępnienie taboru innym uczestnikom rynku na niedyskryminujących warunkach. Zakupiony tabor będzie wyposażony w system ERTMS/ECTS. Realizacja przedsięwzięć w ramach działania, będzie uzależniona od zgodności danego projektu z Regionalnym Programem Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego z prognozą rozwoju do roku 2030.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie (WE) NR 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)

0
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
czysty_transport, kolej, komunikacja_zbiorowa, tabor_niskoemisyjny, transport
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO113 - Liczba zakupionych jednostek kolejowego taboru pasażerskiego
WLWK-PLRO116 - Pojemność zakupionych jednostek taboru kolejowego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR022 - Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.05 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury społecznej
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki
CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
72 307 526,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
61 461 397,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.05.01 Infrastruktura edukacyjna

Cel szczegółowy
EFRR.CP4.II - Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
11 299 895,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
9 604 911,00
Zakres interwencji
121 - Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, 122 - Infrastruktura na potrzeby szkolnictwa podstawowego i średniego, 124 - Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji dorosłych, 172 - Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)
Opis działania
Edukacja przedszkolna W ramach edukacji przedszkolnej niezbędna jest realizacja przedsięwzięć, które przyczynią się do wzrostu dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, co w konsekwencji doprowadzi do wyrównania szans edukacyjnych na dalszym etapie nauki. Działania będą odpowiadać na realne

zapotrzebowanie na nowe miejsca w placówkach przedszkolnych, w tym uwzględniać migracje dzieci z obszarów wiejskich w kierunku miast i zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach.
Typ projektu możliwy do realizacji:
I inwestycje w infrastrukturę na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego (przedszkoli lub innych form edukacji przedszkolnej).
Elementem projektu może być:
- termomodernizacja budynku (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu),
- zagospodarowanie terenu przyległego przeznaczonego na plac zabaw,
- inwestycje w infrastrukturę służącą poprawie warunków kształcenia dzieci o specjalnych potrzebach bądź umożliwieniu włączenia dzieci o specjalnych potrzebach w proces edukacyjny (tzw. edukacja włączająca),
- inwestycje (w tym wyposażenie) z zakresu technologii informacyjno – komunikacyjnych muszą wynikać z analizy potrzeb, przy czym inwestycje nie mogą dotyczyć zakresu wsparcia, który będzie objęty dofinansowaniem z KPO.

Kształcenie zawodowe i ustawiczne
Wsparcie zostanie udzielone na stworzenie warunków nauczania praktycznego, odpowiadającego na potrzeby rynku. Istniejąca infrastruktura szkolnictwa zawodowego jest często niedostosowana do potrzeb gospodarki i wymogów rynku pracy. Szkolnictwo zawodowe wymaga podejmowania działań, zwłaszcza w zakresie tworzenia i unowocześniania bazy techniczno – dydaktycznej. Konieczne jest również zwiększenie zaangażowania pracodawców w proces kształcenia praktycznego. Wspierane będą inwestycje polegające na stworzeniu warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.
Wsparciem będzie także objęte kształcenie ustawiczne oraz uczenie przez całe życie, które jest ważnym elementem ciągłego dostosowywania się do dynamicznie zmieniających się warunków społeczno – ekonomicznych, w tym rynku pracy. Wsparcie będzie udzielane w obszarze zwiększania aktywności zawodowej osób dorosłych (w wieku 25-64 lata). Inwestycje muszą bezpośrednio dotyczyć warsztatów szkolnych i pracowni praktycznej nauki zawodu. Inwestycje przyczynią się do wyrównania szans życiowych oraz będą sprzyjać wzrostowi aktywności zawodowej. Inwestycje muszą być związane ze szkoleniami zawodowymi w zawodach deficytowych na rynku pracy.
Typ projektu możliwy do realizacji:
II inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół zawodowych (branżowych i techników) oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne.
Elementem projektu może być:
- termomodernizacja budynku, jednakże tylko w części będącej przedmiotem projektu związanej bezpośrednio z kształceniem zawodowym/ustawicznym (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu),
- wsparcie przyszkolnej infrastruktury sportowej, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- inwestycje w infrastrukturę służącą poprawie warunków kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach, bądź umożliwieniu włączenia uczniów o specjalnych potrzebach w proces edukacyjny (tzw. edukacja włączająca),
- inwestycje (w tym wyposażenie) z zakresu technologii informacyjno – komunikacyjnych muszą wynikać z analizy potrzeb, przy czym inwestycje nie mogą dotyczyć zakresu wsparcia, który będzie objęty z KPO.

Projekty muszą dotyczyć wyłącznie szkół i placówek edukacyjnych prowadzących kształcenie

zawodowe i ustawiczne, działających w publicznym systemie oświaty.
Dostosowanie infrastruktury musi odpowiadać na oczekiwania rynku pracy względem kierunków i jakości kształcenia zawodowego, w tym zwłaszcza w zakresie zawodów przyszłości, zielonej gospodarki, Przemysłu 4.0 oraz branżach zgodnych z RIS.
W ramach kształcenia zawodowego będą wspierane tylko inwestycje związane bezpośrednio z praktyczną nauką zawodu (warsztaty szkolne, pracownie praktycznej nauki zawodu) w szkołach i placówkach edukacyjnych prowadzących kształcenie zawodowe/ustawiczne, działających w publicznym systemie oświaty.
Zagospodarowanie terenu przyległego nie będzie stanowiło wydatku kwalifikowalnego.
Kształcenie ogólne
Wsparciem zostaną objęte wyłącznie projekty w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i/lub w zakresie poprawy kompetencji STEM (nauka, technologia, inżynieria, matematyka, czyli grup ścisłych i przyrodniczo-techniczno-matematycznych).
W zakresie poprawy kompetencji STEM wsparcie będzie obejmowało pracownie do nauczania praktycznego.
Typ projektu możliwy do realizacji:
III inwestycje w infrastrukturę szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne w zakresie dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i/lub w zakresie poprawy kompetencji STEM.
Elementem projektu może być:
- termomodernizacja budynku, jednakże tylko w części będącej przedmiotem projektu związanej bezpośrednio z kształceniem ogólnym (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu),
- wsparcie przyszkolnej infrastruktury sportowej, w tym przystosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- inwestycje (w tym wyposażenie) z zakresu technologii informacyjno – komunikacyjnych muszą wynikać z analizy potrzeb, przy czym inwestycje nie mogą dotyczyć zakresu wsparcia, który będzie objęty dofinansowaniem z KPO.
Warunki ogólne dotyczące edukacji przedszkolnej, kształcenia zawodowego oraz kształcenia ogólnego:
Na potrzeby projektowania programu przygotowany został dokument roboczy „Analiza obszaru infrastruktury usług edukacyjnych", który zawiera obraz statystyczny w zakresie edukacji w województwie lubuskim. Dofinansowanie będzie możliwe, o ile planowane wsparcie będzie zgodne z adekwatnymi rekomendacjami uwzględnionymi w „Analizie obszaru Infrastruktury usług edukacyjnych" oraz w oparciu o diagnozę Beneficjenta uwzględnioną na poziomie projektu (w tym uwzględniającą wyzwania demograficzne) i wpisuje się w priorytety związane z równym dostępem do kształcenia i szkolenia, podniesieniem jakości edukacji oraz jej większym powiązaniem z rynkiem pracy.
Budowa nowych obiektów jest możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach.
Infrastruktura o charakterze administracyjno – biurowym jest niekwalifikowalna.
W ramach działania kwalifikowalne będą wydatki objęte mechanizmem finansowania krzyżowego, ponoszone na zadania związane z rozwojem kompetencji osób obsługujących zakupioną/zainstalowaną infrastrukturę w ramach interwencji – wydatki nie mogą stanowić więcej niż 15% finansowania UE.
Edukacja włączająca zostanie zapewniona m.in. dzięki wykorzystaniu edukacyjnego standardu dostępności, czy Modelu Dostępnej Szkoły. Umożliwi uczestnictwo w życiu szkoły każdego ucznia, bez

względu na ograniczenia wynikające z niepełnosprawności czy specjalnych potrzeb.
Inwestycje w infrastrukturę sportową muszą mieć także na celu popularyzowanie właściwych postaw w kontekście chorób cywilizacyjnych, nauki organizacji czasu wolnego w oparciu o aktywność sportową oraz muszą posiadać charakter integracyjny i włączający w ramach walki z wykluczeniem społecznym. Inwestycje w infrastrukturę sportową nie dotyczą edukacji przedszkolnej. Wsparcie infrastruktury sportowej będzie możliwe o ile wynika to z analizy potrzeb, jest powiązane z celami EFS+ i wspiera rozwój działań integracyjnych, włączających, w ramach walki z wykluczeniem społecznym i zapewniają pełną dostępność do wspartej infrastruktury.
Wsparcie w ramach Działania ma zapewnić warunki kształcenia niedyskryminujące żadnej grupy defaworyzowanej. Ze wsparcia wykluczone są szkoły specjalne. Nie będą wspierane placówki prowadzące do segregacji lub utrzymania segregacji jakiejkolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym.
Wsparcie tego obszaru powinno odbywać się w ścisłej korelacji ze wsparciem EFS+, tak aby możliwie najsilniej wzmocnić efekt interwencji. Wszystkie działania muszą być bezpośrednio powiązane i muszą mieć uzupełniający charakter w stosunku do interwencji prowadzonej w ww. zakresie w celach EFS+.
Zasada równości i niedyskryminacji będzie realizowana poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień.
W przypadku edukacji przedszkolnej Wnioskodawcami mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, związki, stowarzyszenia i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego, MŚP, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego. Wnioskodawcy muszą być organami prowadzącymi przedszkola i/lub inne formy wychowania przedszkolnego.
W ramach Działania 5.1 Wnioskodawcami mogą być związki, stowarzyszenia i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego.
Dofinansowaniu podlega infrastruktura służąca do realizacji zadań publicznych z zakresu edukacji przedszkolnej, kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz kształcenia ogólnego regulowanej/regulowanego przepisami Ustawy o systemie oświaty oraz Ustawy Prawo oświatowe.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Osoby fizyczne, Przedsiębiorstwa
Typ beneficjenta – szczegółowy
Administracja rządowa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Osoby fizyczne, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty
Słowa kluczowe
infrastruktura_edukacji_przedszkolnej, infrastruktura_kształcenia_ustawicznego, infrastruktura_kształcenia_zawodowego, jednostka_naukowa, kształcenie_zawodowe, przedszkole, szkoła, szkoła_podstawowa, szkoła_zawodowa, wychowanie_przedszkolne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO124 - Liczba doposażonych przedszkoli
WLWK-PLRO191 - Liczba doposażonych szkół

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO123 - Liczba przebudowanych lub rozbudowanych przedszkoli
WLWK-PLRO127 - Liczba przebudowanych lub rozbudowanych szkół
WLWK-PLRO121 - Liczba wspartych przedszkoli
WLWK-PLRO125 - Liczba wspartych szkół
WLWK-PLRO122 - Liczba wybudowanych przedszkoli
WLWK-PLRO126 - Liczba wybudowanych szkół
WLWK-RCO066 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi
WLWK-RCO067 - Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR076 - Liczba korzystających z obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-RCR070 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi
WLWK-RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.05.02 Infrastruktura włączenia społecznego
Cel szczegółowy
EFRR.CP4.III - Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 289 403,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 795 992,00
Zakres interwencji
125 - Infrastruktura mieszkaniowa dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią, 126 - Infrastruktura mieszkaniowa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią), 127 - Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego, 172 - Finansowanie

krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)

Opis działania

W ramach przedmiotowego działania realizowane będą inwestycje dotyczące wspierania rozwoju infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług. W sposób pośredni wspierana będzie także integracja społeczno-gospodarcza obywateli państw trzecich, w tym migrantów (działania obejmujące usługi mieszkaniowe i usługi społeczne).
Dodatkowo, w celu stopniowego przechodzenia od opieki instytucjonalnej do świadczonej w społeczności lokalnej planowane są inwestycje w rozwój zasobów mieszkaniowych – o ile nie prowadzi to do segregacji mieszkańców (wsparte lokale nie powinny być zapewniane na obszarach odizolowanych od społeczności lokalnej i słabo skomunikowanej), w tym mieszkania wspomagane/treningowe (z poszanowaniem wszystkich zasad dotyczących podmiotowości i niezależnego życia) lub w podmioty świadczące usługi wsparcia w środowisku.
W ramach działania, wspierana będzie budowa, remont, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, adaptacja, wyposażenie infrastruktury związanej z tworzeniem dziennych form pobytu. Ponadto, zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji realizowane będą usługi świadczone w formach domowych lub dziennych np. hospicja domowe, dzienne ośrodki opieki paliatywnej. Interwencja będzie stanowiła odpowiedź na wyzwania wynikające z:
- trendów demograficznych (problem starzejącego się środowiska);
- konieczności dostosowania infrastruktury do potrzeb osób obejmowanych wsparciem oraz tworzenia jej w mniejszych miejscowościach;
- planowanych działań związanych z przechodzeniem od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej.
W ramach działania wzmacniany będzie również system pieczy w zakresie inwestycyjnym, w tym na rzecz:
- infrastruktury służącej wsparciu rodzin oraz dzieci i młodzieży w społeczności lokalnej (w tym placówek wsparcia dziennego);
- infrastruktury potrzebnej do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej (w tym rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego).
Jednym z najbardziej istotnych działań w celu dążenia do rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej jest wsparcie infrastruktury:
- mieszkań o charakterze wspomaganym/treningowym lub innych mieszkań połączonych z usługami oraz
- społecznej dla włączenia społecznego.
W związku z tym, priorytetowo będą traktowane działania związane z ww. mieszkalnictwem.
Inwestycje dla osób w niekorzystnej sytuacji (m.in. osób z niepełnosprawnością, osób uzależnionych, osób wychodzących z narkomanii, osób w kryzysie bezdomności, byłych więźniów, osób opuszczających pieczę zastępczą albo młodzieżowe ośrodki wychowawcze, migrantów) pozwolą na wsparcie dostosowania np. mieszkalnictwa wspomaganego/chronionego oraz organizację wsparcia zintegrowanego z wykorzystaniem środków EFS+.
Typy projektów możliwe do realizacji:
I. rozwój infrastruktury społecznej powiązanej z procesem integracji społecznej, aktywizacji

społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług m.in.:
- infrastruktury placówek reintegracyjnych (ZAZ);
- infrastruktury służącej wsparciu dziennemu, środowiskowemu i w formie opieki wytchnieniowej świadczonej w formie zdeinstytucjonalizowanej;
- infrastruktury rodzinnych domów pobytu lub mieszkań (w tym wspomaganych/treningowych, adaptowalnych lub innych związanych z usługami);
- infrastruktury służącej wsparciu rodzin oraz dzieci i młodzieży w społeczności lokalnej (w tym placówek wsparcia dziennego);
- infrastruktury potrzebnej do rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej (w tym rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego)
połączonej z działaniami finansowanymi z EFS+ w CS (h), (k) oraz (l) m.in. w takich obszarach jak piecza zastępcza, wsparcie rodziny, usługi opiekuńcze i asystenckie, wsparcie osób w kryzysie bezdomności czy aktywizacja społeczno – zawodowa.
II. rozwój infrastruktury służącej opiece paliatywnej i hospicyjnej w formach zdeinstytucjonalizowanych, świadczącej usługi w społeczności lokalnej, a więc z poszanowaniem zasad indywidualizacji wsparcia, zapewnienia osobom kontroli nad swoim życiem i decyzjami, które ich dotyczą, pierwszeństwa indywidualnych potrzeb mieszkańców przed wymaganiami organizacyjnymi) zostanie połączony z działaniami finansowanymi z EFS+ w CS (k) oraz (g) m.in. w takich obszarach jak usługi zdrowotne w społeczności lokalnej, deinstytucjonalizacji opieki medycznej czy kształcenie kadr, w tym w zawodach medycznych i niemedycznych.
III. rozwój infrastruktury mieszkaniowej (w tym mieszkania wspomagane/treningowe, z poszanowaniem wszystkich zasad dotyczących podmiotowości i niezależnego życia) lub w podmioty świadczące usługi wsparcia w środowisku. Typ zostanie połączony z działaniami finansowanymi z EFS+ w CS (k) m.in. w takich obszarach jak opieka długoterminowa (społeczna i zdrowotna) czy usługi opiekuńcze.
IV. rozwój infrastruktury na potrzeby mieszkań adaptowalnych oraz mieszkań o charakterze wspomaganym/treningowym lub innych mieszkań z usługami, skierowane w szczególności dla osób opuszczających pieczę zastępczą, zakłady poprawcze albo młodzieżowe ośrodki wychowawcze, osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z kryzysu bezdomności, migrantów. Typ ten zostanie połączony z działaniami finansowanymi z EFS+ w CS (i), (k) oraz (l).
W ramach ww. typów, elementem projektu infrastrukturalnego może być:
- wyposażenie niezbędne do osiągnięcia celu głównego i prawidłowej realizacji zadania;
- termomodernizacja budynków (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu);
- zagospodarowanie terenu.
W ramach działania kwalifikowalne będą wydatki objęte mechanizmem finansowania krzyżowego, ponoszone na zadania związane z rozwojem kompetencji osób obsługujących zakupioną/zainstalowaną infrastrukturę w ramach interwencji – wydatki nie mogą stanowić więcej niż 15% finansowania UE.
IZ może zawęzić zakres naboru wniosków do wybranego/ych typu/typów beneficjenta oraz do wybranego/ych typu/typów projektu/projektów.
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną

ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.
Wsparcie dla ZAZ oraz WTZ będzie mieć charakter warunkowy tj. będzie możliwe w przypadku, gdy placówka otrzyma wsparcie z EFS+ zgodnie z warunkami wskazanymi w CS 4(h) (aktywna integracja społeczno-zawodowa i przedsiębiorczość społeczna) oraz gdy będzie wynikało z regionalnej strategii deinstytucjonalizacji.
Produkty powstałe w ramach projektów będą zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania, a realizowane działania z zasadami DI. W wyniku realizacji projektów nastąpi poprawa dostępu do infrastruktury powiązanej z procesami integracji i aktywizacji oraz deinstytucjonalizacji usług społecznych.
Dzięki dofinansowanej infrastrukturze możliwe będzie realizowanie usług na rzecz grup ze specjalnymi potrzebami. Szczególne działania będą nakierowane na poprawę dostępu do zapewnienia potrzeb bytowych osób w kryzysie bezdomności, OzN, migrantów, osób opuszczających pieczę zastępczą celem umożliwienia wejścia/powrotu do samodzielnego życia (w tym osób narażonych na dyskryminację ze względu na orientację seksualną, płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, niepełnosprawność lub wiek).
Wszystkie realizowane inwestycje będą bezpośrednio powiązane i będą mieć uzupełniający charakter w stosunku do interwencji prowadzonej w ww. zakresie w celach współfinansowanych ze środków EFS+ (CP 4, CS (h), (k), (l)), szczególnie w odniesieniu do zdefiniowanych tam typów projektów ukierunkowanych na poszczególne kategorie odbiorców.
Decyzje o udzieleniu wsparcia powinny być poprzedzone analizą dostępnych form świadczenia usług (tj. instytucjonalne, środowiskowe i w rodzinie) oraz uwzględniać indywidualne potrzeby jednostek, które będą odbiorcami usług (w tym preferowane przez nich opcje opieki, z uwzględnieniem opcji zgodnych z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych). Jeśli opcje preferowane przez odbiorców usług nie są dostępne, priorytetem powinno być ich zapewnienie.
Rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, będzie zgodny z założeniami Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, w tym Komentarzem ogólnym Nr 5 (2017) oraz Uwagami końcowymi dla Polski Komitetu ONZ ds. Praw Osób Niepełnosprawnych, Strategią Rozwoju Usług Społecznych […] oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (aktualizacja 2021-2027) oraz Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej
Słowa kluczowe
aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, deinstytucjonalizacja, integracja_migrantów, mieszkania_chronione, mieszkania_wspierane, opieka_hospicyjna, opieka_paliatywna, piecza_zastępcza, placówki_wsparcia_dziennego
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO205 - Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne

WLWK-RCO113 - Ludność objęta projektami w ramach zintegrowanych działań na rzecz włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji
WLWK-RCO065 - Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR076 - Liczba korzystających z obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLRR112 - Liczba pacjentów objętych opieką długoterminową w formach zdeinstytucjonalizowanych (osoby/rok)
WLWK-RCR067 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych
WLWK-PLRR105 - Roczna liczba użytkowników obiektów świadczących usługi społeczne
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.05.03 Infrastruktura zdrowotna
Cel szczegółowy
EFRR.CP4.V - Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
41 203 867,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
35 023 287,00
Zakres interwencji
128 - Infrastruktura zdrowotna, 129 - Wyposażenie opieki zdrowotnej, 130 - Aktywa ruchome opieki zdrowotnej, 172 - Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)
Opis działania
Wsparcie skierowane będzie na inwestycje przyczyniające się do wzmocnienia jakości życia poprzez poprawę zdrowia mieszkańców i zmniejszenie nierówności w dostępie do opieki zdrowotnej. W ramach działania przewiduje się kontynuowanie wsparcia jednostek ochrony zdrowia ukierunkowanego na wzmocnienie reformy związanej z odwracaniem piramidy świadczeń – wsparcie infrastruktury szpitalnej, w zakresie opieki jednego dnia oraz ambulatoryjnej (w tym przyszpitalnej), przy równoczesnym wzmacnianiu roli POZ i AOS w systemie opieki zdrowotnej. Zmianie będzie ulegać struktura świadczeń na poszczególnych szczeblach opieki oraz przesunięcie ciężaru udzielanych świadczeń zdrowotnych z lecznictwa szpitalnego na AOS i POZ. Przewiduje się również wsparcie Dziennych Domów Opieki Medycznej oraz dopuszcza się wsparcie Centrów Zdrowia Psychicznego (w

uzgodnieniu z MZ).
Do najważniejszych obszarów wymagających interwencji należą m.in.: konieczność zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych wynikających ze zmian demograficznych (spadek urodzeń, rosnąca grupa osób w wieku poprodukcyjnym), a także głównych problemów zdrowotnych mieszkańców, w tym choroba niedokrwienna serca i udar oraz nowotwory (zwłaszcza nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzeli i płuc, choroby cywilizacyjne, opieka psychiatryczna).
Wzrasta także potrzeba wparcia (ze względu na wzrost zachorowań i umieralności na nowotwory złośliwe) opieki onkologicznej na poziomie AOS oraz oddziałów szpitalnych w ramach opieki jednego dnia. W KPO w obszarze zdrowia wdrażane będą reformy przede wszystkim w zakresie lecznictwa szpitalnego. Omawiane działanie będzie uzupełniać i wzmacniać te reformy poprzez inwestycje w POZ i AOS. Projekty finansowane w ramach programu regionalnego nie mogą powielać zakresu, na który dany podmiot otrzymał wsparcie w ramach KPO.
Istotnym obszarem w regionie jest również opieka psychiatryczna i konieczność jej dostosowywania do bieżących potrzeb i wymogów społecznych. Dla zapewnienia spójności z krajowymi ramami strategicznymi reformy psychiatrii, projekty infrastrukturalne w zakresie reformy zdrowia psychicznego będą realizowane po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.
Inwestycje będą skupione przede wszystkim na pierwszym i drugim poziomie referencyjnym i nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia, w tym w dziedzinie psychiatrii oraz psychiatrii dziecięcej. Trzeci poziom referencyjny może być wspierany jedynie w ramach kompleksowych projektów Centrów Zdrowia Psychicznego obejmujących inwestycje we wszystkie poziomy referencyjne.
Typy projektów możliwe do realizacji:
I. wsparcie infrastruktury placówek opieki zdrowotnej oraz zakup sprzętu medycznego w celu poprawy dostępności, jakości i wydajności usług świadczonych na wszystkich szczeblach opieki zdrowotnej (inwestycje w nowoczesną infrastrukturę i sprzęt szpitali, w tym wsparcie na rzecz diagnostyki będą możliwe, o ile będą nakierowane na rozwój opieki jednego dnia oraz wzmocnienie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej);
II. wdrożenie standardu dostępności POZ dla osób ze szczególnymi potrzebami w obszarze architektonicznym, cyfrowym, komunikacyjnym i organizacyjnym. Wsparcie to możliwe będzie także w powiązaniu z działaniem 6.13 Usługi społeczne i zdrowotne współfinansowanym ze środków EFS+ oraz w ramach cross-financingu (wydatki objęte mechanizmem finansowania krzyżowego nie mogą stanowić więcej niż 15% finansowanie UE);
III. wsparcie Dziennych Domów Opieki Medycznej;
IV. wsparcie Centrów Zdrowia Psychicznego.
W ramach wsparcia Dziennych Domów Opieki Medycznej i Centrów Zdrowia Psychicznego możliwy jest zakup sprzętu medycznego.
Wsparcie w powyższym zakresie może uwzględniać elementy dotyczące systemów informatycznych (w tym zakup oprogramowania i sprzętu niezbędnego do wdrożenia systemu) w placówkach medycznych związanych z rozwojem obszaru e-zdrowia i telemedycyny (z uwzględnieniem demarkacji z interwencją poziomu krajowego oraz działania 1.2 Cyfrowe lubuskie - dotacje). Ponadto, w ramach ww. typów, elementem projektu infrastrukturalnego może być:
- wyposażenie niezbędne do osiągnięcia celu głównego i prawidłowej realizacji zadania;
- termomodernizacja budynków (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu);
- zagospodarowanie terenu.
Wsparcie w powyższym zakresie mogą uzyskać wyłącznie podmioty funkcjonujące w publicznym

systemie ochrony zdrowia.
IZ może zawęzić zakres naboru wniosków do wybranego/ych typu/typów beneficjenta oraz do wybranego/ych typu/typów projektu/projektów.
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.
Realizacja wsparcia w przedmiotowym działaniu będzie wynikała z określonych w regionie potrzeb zidentyfikowanych na poziomie regionalnej strategii ochrony zdrowia, wojewódzkiego planu transformacji oraz będzie wynikała z map potrzeb zdrowotnych.
Ponadto, interwencja będzie zgodna z krajowym dokumentem określającym ramy strategiczne w obszarze zdrowia „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030". Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań.
Interwencja działania nie będzie powielała podmiotowego lub przedmiotowego wsparcia innych programów wdrażanych na poziomie krajowym.
Wsparcie infrastruktury będzie powiązane z interwencją na rzecz podnoszenia kompetencji pracowników ochrony zdrowia możliwych do wsparcia ze środków EFS+, w tym w ramach działania 6.8 Edukacja dorosłych.
Działania będą nakierowane na likwidację barier architektonicznych poprzez zastosowanie uniwersalnego projektowania oraz mechanizmu racjonalnych usprawnień. Realizowane projekty będą zgodne ze standardami dostępności, modelem dostępnej placówki służby zdrowia, dzięki czemu wsparta infrastruktura i realizowane przy jej wykorzystaniu usługi zdrowotne będą uwzględniać specjalne potrzeby przyszłych użytkowników. Efektem realizowanych projektów będzie poprawa dostępu do usług zdrowotnych, szczególnie dla osób narażonych na dyskryminację ze względu na miejsce zamieszkania (z obszarów z niskim dostępem do usług zdrowotnych, w szczególności wiejskich), na orientację seksualną (działania podnoszące świadomość personelu medycznego w odniesieniu do grup narażonych na dyskryminację), wiek i poziom sprawności (eliminacja barier fizycznych i dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych i OzN).

Definicje:
E-zdrowie - obszar wykorzystujący technologie informacyjne i telekomunikacyjne do wspomagania działań związanych z ochroną zdrowia. Są to narzędzia lub rozwiązania obejmujące produkty, systemy i usługi dla organów i pracowników służby zdrowia oraz dostosowane do indywidualnych potrzeb systemy opieki zdrowotnej dla pacjentów i obywateli, np. usługi e-rejestracja, e-skierowanie, e-recepta, e-dokumentacja, itp.
Sprzęt medyczny - sprzęt przeznaczony do diagnozowania, leczenia oraz monitorowania stanu zdrowia. Sprzętem medycznym będą również różnego rodzaju oprogramowania, bez których korzystanie z rozmaitych urządzeń ratujących zdrowie i życie ludzi byłoby niemożliwe.
Telemedycyna - świadczenie usług medycznych na odległość z wykorzystaniem telekomunikacji i technologii informatycznych. To wymiana informacji między specjalistą a pacjentem lub między dwoma ekspertami w celu poprawy stanu zdrowia pacjenta.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 15%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej
Słowa kluczowe
AOS, e-zdrowie, infrastruktura_ochrony_zdrowia, POZ, sprzęt_medyczny, system_ochrony_zdrowia, usługi_zdrowotne, zdrowie, zdrowie_publiczne

Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO008 - Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO217 - Liczba wspartych istniejących Centrów Zdrowia Psychicznego
WLWK-PLRO216 - Liczba wspartych nowych Centrów Zdrowia Psychicznego
WLWK-PLRO215 - Liczba wspartych nowych i istniejących Centrów Zdrowia Psychicznego
WLWK-PLRO202 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)
WLWK-PLRO204 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie innym niż POZ, AOS, psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym
WLWK-PLRO203 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym
WLWK-PLRO282 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie psychiatrii na III poziomie referencyjnym
WLWK-PLRO133 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą
WLWK-PLRO201 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna (POZ)
WLWK-RCO069 - Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR076 - Liczba korzystających z obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLRR111 - Liczba porad udzielonych w ramach AOS wskutek inwestycji EFRR
WLWK-RCR072 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych elektronicznych usług opieki zdrowotnej
WLWK-RCR073 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.05.04 Infrastruktura kulturowa i turystyczna

Cel szczegółowy

EFRR.CP4.VI - Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

16 514 361,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

14 037 207,00

Zakres interwencji

165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury

Opis działania

Przedmiotem działania jest wsparcie infrastruktury kultury i turystyki (w tym turystyki zrównoważonej) w kontekście rozwoju tożsamościowego, edukacyjnego i gospodarczego regionu oraz odbudowa obu sektorów po kryzysie COVID-19.
Typy projektów możliwe do realizacji:
I. inwestycje w zakresie ochrony i zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych),
II. inwestycje w zakresie wsparcia infrastruktury kultury i zrównoważonej turystyki,
III. inwestycje w zakresie wsparcia infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej (m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea),
IV. inwestycje w zakresie wsparcia turystycznych szlaków tematycznych, turystycznych szlaków rodzajowych (np. kajakowych, rowerowych) i produktów turystycznych (odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych regionu),
V. inwestycje dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki, wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych.
Dopuszcza się realizację projektów, obejmujących dwa lub więcej z ww. typów projektów.
Wsparcie w powyższym zakresie może także uwzględniać elementy dotyczące:
- działań ułatwiających dostęp do zabytków, instytucji kultury, szlaków turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów/terenu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez działania poprawiające jakość odwiedzanej przestrzeni i lepsze wyeksponowanie jej walorów w wyniku czego nastąpi poprawa komfortu wszystkich korzystających z niej osób; wyposażenie budynków w infrastrukturę komunalną;
- systemów informatycznych poprawiających dostęp do zabytków, instytucji kultury (w tym zakup oprogramowania i sprzętu niezbędnego do wdrożenia systemu), aplikacje, licencje niezbędne do wdrożenia systemu związanego z realizacją projektu, digitalizacja zasobów kultury i turystyki;

- termomodernizacji budynków (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu);
- zagospodarowania terenu przy planowanej inwestycji (w przypadku szlaków – zagospodarowanie wzdłuż/przy szlakach).

W ramach działania możliwa jest realizacja inwestycji polegająca tylko na zagospodarowaniu terenu w przypadku zabytkowych parków, zabytkowych arboretów, itp.

Kwalifikowalne są wydatki objęte mechanizmem finansowania krzyżowego, ponoszone na zadania związane z rozwojem kompetencji osób obsługujących zakupioną/zainstalowaną infrastrukturę w ramach interwencji – wydatki nie mogą stanowić więcej niż 15% finansowania UE.

Wsparcie nie będzie udzielane przedsiębiorstwom realizującym przedsięwzięcia w sektorze turystycznym - takie wsparcie możliwe jest w ramach działania 1.3. oraz działania 1.6.

IZ może zawęzić zakres naboru wniosków do wybranego/ych typu/typów beneficjenta oraz do wybranego/ych typu/typów projektu/projektów.

Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.

Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

W ramach działania wsparcie nie będzie udzielane na przedsięwzięcia obejmujące wyłącznie konserwację, renowację i rekonstrukcję obiektów (czyli nie będzie udzielane wsparcie dla pojedynczej inwestycji, inwestycja musi stanowić część większego przedsięwzięcia) bez powiązania z włączeniem społecznym, rozwojem gospodarczym, czy innowacjami społecznymi. Powiązania muszą wzmacniać rolę kultury.

W ramach działania preferowane będzie wsparcie istniejącej infrastruktury, natomiast nowe inwestycje będą dopuszczalne tylko w wyjątkowych, uzasadnionych okolicznościach (w tym będą musiały wykazać powiązania z włączeniem społecznym, rozwojem gospodarczym, czy innowacjami społecznymi).

Dofinansowywane będą tylko tereny/obiekty/pomieszczenia ogólnodostępne, nierozerwalnie związane z realizacją projektu, chyba, że specyfika Beneficjenta/projektu wykaże niezbędność dofinansowania terenu/obiektów/pomieszczeń, które nie są ogólnodostępne, ale które wpływają na prawidłowe użytkowanie/funkcjonowanie części ogólnodostępnych (przedsięwzięcia, jako całości).

W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kwalifikowalnych kosztów projektu. W miastach, projekty nie mogą zwiększać pojemności lub przepustowości infrastruktury drogowej i natężenia ruchu samochodowego (czyli inwestycja może dotyczyć jedynie odbudowy/odtworzenia istniejącej infrastruktury w tym samym miejscu i z zachowaniem pierwotnej wielkości, kształtu i układu funkcjonalnego).

Interwencje będą dążyć do realizacji założeń Nowej Europejskiej Inicjatywy Bauhaus.

Wsparcie w ramach przedmiotowego działania będzie zgodnie z rekomendacjami zawartymi w sprawozdaniach ETO. Podejmowane działania w zakresie infrastruktury muszą wykazać stabilność finansową i materialną trwałością obiektów po okresie finansowania ze środków UE.

Premiowane będą działania, których elementem będzie komponent związany z ucyfrowieniem usług, uodparniający na sytuacje kryzysowe, np. aplikacje internetowe pozwalające na zwiedzanie muzeów, zabytków, digitalizacja zbiorów, itp.

Preferencją zostaną objęte projekty, które przyczyniają się do powstawania miejsc pracy oraz

projekty przewidujące wykorzystanie potencjału lokalnych podmiotów ekonomii społecznej/przedsiębiorstw społecznych. Wsparcie będzie powiązanie z działaniami na rzecz zwiększenia aktywności zawodowej osób biernych zawodowo i bezrobotnych w celu zapewnienia kadr dla kultury i turystyki, czy rozwojem ekonomii społecznej w kierunkach związanych z obsługą obu sektorów.
Inwestycje w przedmiotowym działaniu powinny być również ukierunkowane na równość, włączenie społeczne i niedyskryminację – art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+. Realizacja zasady równości szans i niedyskryminacji odnosić się będzie przede wszystkim do dostępności infrastruktury, która będzie miała na celu włączenie osób z grup defaworyzowanych w uczestnictwo w kulturze. Projekty będą adresowane do osób dotkniętych największymi barierami w dostępie do dóbr kultury, w tym mieszkańców małych miast i obszarów wiejskich, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi. Poprzez wspierane TIK oraz digitalizację zasobów kultury możliwe będzie włączenie społeczne grup, które dotychczas były wykluczone z korzystania z oferty kulturalnej spowodowanej głównie sytuacją finansową, brakiem chęci partycypacji w wydarzeniach kulturalnych, brakami w infrastrukturze, brakiem kompetencji kulturowych oraz ograniczonym dostępem do informacji o wydarzeniach kulturalnych.
W procesie inwestycyjnym zastosowana będzie zasada uniwersalnego projektowania oraz mechanizm racjonalnych usprawnień. W wyniku realizowanych projektów nastąpi poprawa dostępu do usług kulturalnych w wymiarze terytorialnym, w tym na obszarach wiejskich. Poprzez zastosowanie standardu dostępności architektonicznego, cyfrowego oraz informacyjno-promocyjnego, produkty turystyczne będą dostępne dla ogółu społeczeństwa.
W obszarze kultury przewiduje się realizację inwestycji publicznych o charakterze niekomercyjnym, nienastawionych na osiągnięcie zysku, promujących zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz poprawiających dostęp do usług społecznych w obszarze kultury.
Opracowując i realizując projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe, zasadne jest wykorzystywanie zaleceń wynikających z dokumentu „Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe" opracowanego przez ICOMOS.
Ponadto, przedsięwzięcia w obszarze kultury muszą być zgodne z zapisami linii demarkacyjnej.
Definicje:
Dziedzictwo kulturowe – definicja dostępna jest na stronie internetowej:
https://www.unesco.pl/kultura/dziedzictwo-kulturowe/
Infrastruktura drogowa - to drogi (w tym ciągi/komunikacja pieszo-jezdna) i parkingi o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej (tłuczniowej) i ulepszonej (nawierzchnia bitumiczna, kostka brukowa).
Infrastruktura komunalna (w tym infrastruktura techniczna) – zespół obiektów, urządzeń lub sieci, które są niezbędne do zapewnienia podstawowych usług publicznych. Obejmuje wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizacje, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku, unieszkodliwianie odpadów komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną i cieplną oraz gaz.
Innowacyjny produkt - nowy lub ulepszony (udoskonalony) wyrób lub usługa, który różni się znacząco od dotychczasowych wyrobów lub usług (w zakresie swoich cech lub zastosowań) i który zostanie wprowadzony na rynek.
Instytucje kultury - zgodnie z Ustawą z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej to instytucje, w których prowadzona jest działalność kulturalna.

Nowy Europejski Bauhaus (NEB) - definicja została zawarta w opisie Działania 8.1.
Szlak turystyczny - wytyczona w terenie i oznakowana jednolitymi znakami (symbolami) trasa przechodząca przez tereny krajobrazowo atrakcyjne i łączące obiekty lub ich zespoły, interesujące z przyrodniczego, kulturowego i technicznego punktu widzenia, wyposażona w urządzenia i znaki informacyjne, które zapewniają turyście bezpieczne jej przebycie. Przeznaczona do ruchu turystycznego pieszego lub z użyciem środków transportu (rower, koń wierzchowy, narty, kajak i in.).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1678)

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

15

Minimalny wkład własny beneficjenta

Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej, Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Pozarządowe organizacje turystyczne
Słowa kluczowe
biblioteka, dziedzictwo_kulturowe, instytucja_kultury, kultura, muzeum, ochrona_zabytków, szlaki_edukacyjne, teatr, turystyka, zabytki
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej
WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej
WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
WLWK-PLRO225 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Kamperów (MOK)
WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)

WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO198 - Liczba przeszkolonych osób działających w sektorze kultury
WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych
WLWK-PLRO142 - Liczba wspartych instytucji paramuzealnych
WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym
WLWK-PLRO144 - Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego
WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO240 - Liczba zdigitalizowanych zasobów kultury udostępnionych on - line
WLWK-PLRO196 - Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR076 - Liczba korzystających z obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLRR071 - Liczba nowych wydarzeń wprowadzonych do oferty instytucji realizowanych w formule on-line
WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych
WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych
WLWK-PLRR082 - Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRR064 - Roczna liczba turystów obsłużonych w Miejscach Obsługi Kamperów
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.06 Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Społeczny +
Cel Polityki
CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
246 893 273,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
209 859 282,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.01 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy

Cel szczegółowy
EFS+.CP4.A - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
Instytucja Pośrednicząca
Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
25 529 412,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
21 700 000,00
Zakres interwencji
134 - Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia, 136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych
Opis działania
Celem działania jest podniesienie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy, w szczególności osób młodych do 29 roku życia (w tym NEET), osób długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osób w wieku 50 lat i więcej, osób z niepełnosprawnością. Realizacja działania służy wsparciu szeroko rozumianego rynku pracy i zmierza do przeciwdziałania zjawisku bezrobocia oraz łagodzenia jego skutków. Wsparcie osób bezrobotnych

będzie odpowiadało na zidentyfikowane u tych osób trudności i bariery oraz będzie się charakteryzowało zindywidualizowanym i kompleksowym podejściem do ich rozwiązania. Kompleksowość planowanych działań ma zagwarantować skuteczne i długotrwałe efekty, zapewnienie nowych umiejętności i kwalifikacji oraz realną szansę na zdobycie zatrudnienia. Ponadto, w wyniku realizacji działania nastąpi zwiększenie podaży pracy, co stanowi odpowiedź na zmiany na rynku pracy wynikające z niżu demograficznego, migracji oraz starzenia się społeczeństwa.

Typy projektów:
I. Formy pomocy wynikające z ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia, z wyłączeniem robót publicznych.

Informacje dodatkowe:
1. Projekty realizowane są zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
2. Projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy województwa lubuskiego.
3. W ramach projektu PUP kwalifikowalne będą wydatki poniesione na aktywne formy.
4. Minimalna wartość projektu oraz minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych stanowi wyrażoną w PLN równowartość kwoty 200 tys. EUR.
5. Grupę docelową stanowią osoby pozostające bez pracy, w szczególności: osoby młode do 29 roku życia (w tym NEET), osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnością.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

100

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U. 2017 poz. 1380, z późn. zm.), Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. 2025 poz. 620)

Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje rynku pracy
Grupa docelowa
osoby pozostające bez pracy, w szczególności: osoby młode do 29 roku życia (w tym NEET), osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach i kompetencjach, osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnością
Słowa kluczowe
aktywizacja_zawodowa, dopasowanie_do_rynku_pracy, dotacje_na_miejsca_pracy, instytucje_rynku_pracy, kompetencje, kwalifikacje, staże, szkolenia
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-PLACO01 - Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO08 - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży
Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.02 Realizacja działań na rzecz osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.A - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
Instytucja Pośrednicząca
Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
5 065 585,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
4 305 747,00
Zakres interwencji
134 - Działania na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia, 136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych
Opis działania

W ramach Działania 6.2 realizowane będą dwa typy operacji. Interwencja w ramach Działania odpowiada na wyzwanie, jakim jest podniesienie zdolności do zatrudnienia oraz poprawa sytuacji zawodowej na rynku pracy osób młodych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy oraz osób pracujących.
Jednym z kluczowych wyzwań w obszarze rynku pracy jest wspieranie osób młodych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, w tym w szczególności osób pozostających bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (NEET). Realizacja wsparcia na rzecz osób młodych uwzględnia wymagania Gwarancji dla młodzieży.
Działanie skierowane jest także do osób pracujących, które chcą poprawić swoją sytuację na rynku pracy. W ramach Działania przewidziano wsparcie na rzecz osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno-prawnych, ubogich pracujących i osób odchodzących z rolnictwa.

Typy projektów:
I. Kompleksowe wsparcie realizowane w projektach OHP na rzecz osób młodych odnoszące się do następujących form wsparcia:
1. Formy pomocy wynikające z ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia:
- identyfikacja potrzeb osób młodych oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie indywidualnych planów działań (IPD) lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję,
- pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby i/lub poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej,
- realizacja wysokiej jakości szkoleń służących zdobyciu, zmianie lub podniesieniu kompetencji lub kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu lub zadań na określonym stanowisku;
- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu poprzez staże spełniające standardy wskazane w zaleceniu Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1).
2. Działania towarzyszące (jako uzupełnienie do działań wskazanych w pkt 1), w tym:
- identyfikacja deficytów edukacyjnych i społeczno-wychowawczych, potrzeb i umiejętności danej osoby służące doborowi form wsparcia do indywidualnej sytuacji danej osoby;
- opieka ukierunkowana na osobę młodą m.in. poprzez doradztwo, poradnictwo i mentoring służące zmotywowaniu oraz przygotowaniu danej osoby do wejścia na rynek pracy i na wymogi związane z uczeniem się przez całe życie,
- wsparcie osób młodych w rozwijaniu zdolności i umiejętności m.in. poprzez organizację zajęć rozwoju osobistego,
- wsparcie osób młodych w podnoszeniu umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych potrzebnych do wykonywania danego zawodu m.in. poprzez organizację różnego typu szkoleń służących skutecznemu wejściu na rynek pracy i pomyślnemu funkcjonowaniu w społeczeństwie,
- inne działania, które przyczyniają się do wsparcia osób młodych na rynku pracy.

Kluczowe informacje:
1. Typ projektu realizowany w trybie niekonkurencyjnym.
2. Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych w projekcie wynosi

100%.
3. Projekt realizowany przez Lubuską Wojewódzką Komendę OHP.
4. Projekt realizowany zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Grupę docelową stanowią osoby młode, w wieku od 15 roku życia, wspierane przez ochotnicze hufce pracy.

II. Działania na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy osób ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, osób pracujących na podstawie umów cywilno-prawnych, osób odchodzących z rolnictwa odnoszące się do następujących form wsparcia:
1. identyfikacja potrzeb oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie indywidualnych planów działania lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję (obligatoryjne),
2. pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby i/lub poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej,
3. realizacja wysokiej jakości szkoleń służących nabywaniu, podwyższaniu lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie,
4. realizacja staży mających na celu nabycie lub uzupełnienie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, spełniające standardy wskazane w zaleceniu Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1),
5. niwelowanie barier jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w zakresie poprawy jakości zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
6. inne działania, które przyczyniają się do poprawy sytuacji danej osoby na rynku pracy.
Kluczowe informacje:
1. Typ projektu realizowany w trybie konkurencyjnym.
2. Maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych w projekcie wynosi 90%.
3. Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi 10%.
4. Projekty realizowane przez następujące instytucje: agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego w rozumieniu ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz innych właściwych przepisów prawa krajowego.
5. Projekty realizowane zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
6. Grupę docelową stanowią osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, osoby pracujące na podstawie umów cywilno-prawnych, osoby odchodzące z rolnictwa.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
100
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje rynku pracy
Grupa docelowa

osoby młode, w wieku od 15 roku życia, wspierane przez ochotnicze hufce pracy, osoby odchodzące z rolnictwa, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych, umowach cywilno – prawnych, ubodzy pracujący
Słowa kluczowe
aktywizacja_zawodowa, dopasowanie_do_rynku_pracy, doradztwo_zawodowe, instytucje_rynku_pracy, kompetencje, kwalifikacje, rynek_pracy, szkolenia, wsparcie_dla_młodych
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO05 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO07 - Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO08 - Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży
Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
PROG-FELBCR04 - Liczba osób, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy

Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.03 Zdrowy, aktywny i kompetentny pracownik
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.D - Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
23 967 519,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
20 372 391,00
Zakres interwencji
140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 142 - Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji na rynku pracy ze względu na płeć, 144 - Działania na rzecz zdrowego i dostosowanego środowiska pracy uwzględniające zagrożenia dla zdrowia i obejmujące m.in. promocję aktywności fizycznej, 146 - Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, 147 - Działania zachęcające do aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu
Opis działania
Cel podejmowanych działań: Realizacja działania ma na celu dostosowanie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji do nowości i innowacji, które pojawiają się w poszczególnych branżach. Podnoszenie i zmiana kwalifikacji i umiejętności pracowników będzie miała szczególne znaczenie w obszarze ekologicznej transformacji i gospodarki neutralnej dla klimatu. Celem jest także poprawa jakości kadr będąca odpowiedzią na potrzeby i trendy rynku pracy poprzez zastosowanie systemu popytowego skierowanego dla pracowników i pracodawców. Wspierane będą ponadto działania obejmujące profilaktykę zdrowotną oraz wczesną diagnostykę chorób związanych z miejscem pracy. Realizowane będzie wsparcie usług rehabilitacyjnych, które pozwolą mieszkańcom województwa powrócić na rynek pracy lub zapobiegną skróceniu aktywności zawodowej. Celem jest pomoc osobom aktywnym zawodowo i bezrobotnym w formie programu polityki zdrowotnej (Wojewódzki Plan Transformacji Województwa Lubuskiego na lata 2022-2026 zwraca uwagę na potrzebę wdrożenia programów w tym zakresie). Realizacja działania zmierza także do utrzymania funkcjonowania osób na rynku pracy i przedłużenie ich aktywności zawodowej dzięki tymczasowemu wsparciu psychologicznemu, które ma zmniejszać ryzyko m.in. wypalenia zawodowego czy depresji. Wsparcie obejmie także działania na rzecz aktywności fizycznej osób pracujących. Realizacja działania w obszarze zdrowia ma na celu zmniejszenie ryzyka występowania chorób zawodowych oraz uniknięcie wczesnego odchodzenia z

rynku pracy.

Działania realizowane w obszarze dobrze przystosowanego środowiska pracy obejmują przygotowanie i wdrożenie programów ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia ora programów minimalizujące zdrowotne czynniki ryzyka w miejscu pracy.

Kolejnym celem jest rozpowszechnienie zastosowania elastycznych form zatrudnienia oraz elastycznych form organizacji i zarządzania czasem, które mają pozytywnie wpływać na adaptację do nowych warunków społeczno-gospodarczych. Wykorzystanie tych narzędzi ma wpłynąć pozytywnie na wskaźnik zatrudnienia kobiet i zmniejszyć różnice w poziomie aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn. Prowadzone będą także działania mające na celu zwiększania umiejętności wykorzystywania nowych technologii podczas wykonywania pracy zdalnej dla różnych grup pracowników.

Mając na uwadze ciągłe poszerzanie wiedzy oraz podwyższanie kompetencji pracowników i kadry zarządzającej, działania realizowane będą za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania.

Typy projektów:

I. Podnoszenie wiedzy i dostosowanie kompetencji pracownika.
II. Kompetentna kadra zarządzająca (wsparcie skierowane do przedsiębiorców), którego celem jest optymalizacja procesów zarządzania oraz budowa strategii wspierających rozwój przedsiębiorstw, w tym w obszarze transformacji ekologicznej.
III. Wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym pracy zdalnej.
IV. Outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracownika oraz osób odchodzących z rolnictwa.
V. Zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy, zwłaszcza kobiet mieszkających na obszarach wiejskich.
VI. Zapewnienie bezpiecznego i zdrowego miejsca pracy.
VII. Wsparcie powrotu do zdrowia osób aktywnych zawodowo.
VIII. Działania wspierające rehabilitację umożliwiającą powrót do pracy.
IX. Wsparcie budowania zdolności partnerów społecznych poprzez m.in.:
- działania wzmacniające potencjał w zakresie nabywania kwalifikacji oraz podnoszenia kompetencji kadr (poprzez m.in. szkolenia, kursy, mentoring, wizyty studyjne, warsztaty, konferencje);
- działania wzmacniające potencjał techniczny i organizacyjny poprzez m.in. doradztwo, usługi prawne, zakup sprzętu i wyposażenia umożliwiającego lepszą komunikację i wymianę informacji;
- wzmocnienie współpracy w dialogu społecznym poprzez rozwój sieciowania partnerów społecznych;
- rozwijanie forum badań i analiz w zakresie merytorycznym dotyczącym budowy zdolności partnerów społecznych we wszystkich obszarach celów EFS+.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.

2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Projekty mające na celu poszerzanie wiedzy oraz podwyższanie kompetencji pracowników i kadry zarządzającej realizowane będą za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania.
6. Realizacja projektów obejmujących dostosowanie kompetencji kluczowych zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 189 z 04.06.2018).
7. Projekty realizowane w typach IV-VII mogą obejmować wsparcie na rzecz wzmacniania potencjału samych organizacji rozumianych jako partnerzy społeczni zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie EFS+. Dedykowana alokacja w ramach uzupełniającego obszaru tematycznego EFS+ (kod 07) „Budowanie zdolności partnerów społecznych" wynosi 200 tys. Euro.
8. Projekty w obszarze zdrowia realizowane będą bez naruszenia postanowień dokumentu „Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027, z perspektywą do 2030".
9. Projekty będą mogły być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
10. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
11. Kompetencje czy kwalifikacje należy rozumieć jak w załączniku 2 do Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.
12. Kompetencje społeczne czy społeczno-emocjonalne należy rozumieć jak w ZSU 2030 (część ogólna).
13. Kompetencje cyfrowe należy rozumieć jak w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.
14. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Inne instytucje systemu ochrony zdrowia, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Podmioty ekonomii społecznej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Związki zawodowe

Grupa docelowa
bezrobotni, osoby aktywne zawodowo, osoby aktywne zawodowo wymagające rehabilitacji medycznej w celu powrotu na rynek pracy bądź utrzymania zatrudnienia, osoby aktywne zawodowo, w tym pracujące w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, osoby bezrobotne (kwalifikujące się do rehabilitacji w powiązaniu z działaniami wspierającymi powrót na rynek pracy), osoby bierne zawodowo, osoby długotrwale bezrobotne, osoby odchodzące z rolnictwa, partnerzy społeczni (ich członkowie i przedstawiciele), pracodawcy, pracownicy, pracownicy kwalifikujący się do programów profilaktycznych chorób związanych z miejscem pracy, pracownicy zagrożeni zwolnieniem, pracownicy przewidziani do zwolnienia lub osoby zwolnione z przyczyn niedotyczących pracownika oraz osoby odchodzące z rolnictwa, przedsiębiorcy
Słowa kluczowe
dialog_społeczny, dopasowanie_do_rynku_pracy, kompetencje, kwalifikacje, modernizacja_rynku_pracy, outplacement, profilaktyka, regionalne_programy_zdrowotne, zdrowa_praca
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLDCO02 - Liczba dużych przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi
WLWK-PLDCO01 - Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługami rozwojowymi
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PL0CO08 - Liczba organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLDCO08 - Liczba osób objętych wsparciem w obszarze zdrowia
WLWK-PLDCO06 - Liczba osób objętych wsparciem z zakresu outplacementu
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PLDCO03 - Liczba podmiotów innych niż przedsiębiorstwa objętych usługami rozwojowymi
WLWK-PLDCO07 - Liczba pracodawców objętych wsparciem dotyczącym poprawy środowiska pracy
WLWK-PLDCO05 - Liczba pracowników dużych przedsiębiorstw objętych usługą rozwojową
WLWK-PLDCO04 - Liczba pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) objętych usługą rozwojową
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO09 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem
WLWK-PLDKCO01 - Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PL0CR04 - Liczba organizacji partnerów społecznych, które zwiększyły swój potencjał
WLWK-PLDCR03 - Liczba osób, które dzięki wsparciu w obszarze zdrowia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLDGCR04 - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLDCR02 - Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/poprawy środowiska pracy podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
WLWK-PL0CR05 - Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych, którzy podnieśli kompetencje
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.04 Edukacja podstawowa i ponadpodstawowa
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
6 974 354,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
5 928 201,00
Zakres interwencji
149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury), 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich

Opis działania
Cel podejmowanych działań: Celem realizacji działania jest podniesienie kompetencji kluczowych i przekrojowych (m.in. krytycznego myślenia, umiejętności korzystania z mediów, umiejętności społeczno-emocjonalnych) oraz właściwych postaw i umiejętności, w tym wykorzystywania nabytej wiedzy w praktyce. Ponadto rozwijane będzie indywidualne podejście do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie uczniów w niekorzystnej sytuacji zwiększające szanse na przyszłe zatrudnienie. Podejmowane będą również działania zmierzające do stałego podnoszenia poziomu kształcenia i wzmacniania potencjału uczniów w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. Typy projektów: I. Kompetentny i odkrywczy uczeń - wsparcie placówek systemu oświaty, ich uczniów i kadry, uwzględniające m.in: a) organizację i realizację dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności i kompetencji kluczowych, przekrojowych, przyszłości i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych), b) rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół, c) organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji, d) doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów, e) działania wspierające uczniów szkół ponadpodstawowych w zdobywaniu dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, f) doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w ramach szkoły ćwiczeń jako element uzupełniający wsparcia w projekcie, g) wdrażanie nowych, innowacyjnych metod i form nauczania, h) działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich, i) wsparcie psychologiczne i wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19, j) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym uczniów z doświadczeniem migracji i uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta, k) programy z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły, II. Programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej. III. Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.

Kluczowe warunki realizacji projektów
1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Wsparcie dla danej placówki, jej kadry i uczniów jest realizowane w oparciu o indywidualnie zdiagnozowane potrzeby placówki, przede wszystkim w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów (typ 1 i 3).
6. Wsparcie w zakresie cyfryzacji danej placówki poprzedzone jest samooceną wykonaną przez placówkę, jej kadrę i uczniów przy wykorzystaniu narzędzia SELFIE.
7. Powszechne doradztwo zawodowe jest realizowane na wszystkich poziomach edukacji, w ramach kształcenia ogólnego i zawodowego. Jest ono wolne od stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych, a także wspiera ich przełamywanie oraz promowanie przedmiotów STEAM (typ 1 i 3).
8. Programy stypendialne skierowane będą do uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej; umożliwią im wszechstronny rozwój edukacyjno-zawodowy, w tym wsparcie opiekuna dydaktycznego (typ 2).
9. Ze wsparcia wykluczone są szkoły podstawowe dla dorosłych oraz licea dla dorosłych (typ 1-3).
10. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
11. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

90

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
10
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie
Grupa docelowa
nauczyciele , otoczenie uczniów, w tym rodzina, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne i ich organa prowadzące, szkoły lub placówki kształcenia ogólnego (z wyłączeniem specjalnych), uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty
Słowa kluczowe
edukacja, edukacja_włączająca, szkoła, szkolenie_nauczycieli
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Nie dotyczy
Kryteria wyboru projektów

https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta
WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem
WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu
PROG-FELBCR05 - Liczba uczniów, którzy zrealizowali Indywidualny Plan Rozwoju zgodnie z założonymi celami

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.05 Kształcenie zawodowe

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

27 250 194,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

23 162 665,00

Zakres interwencji

140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 160 - Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

Cel podejmowanych działań:

Celem realizacji działania jest wprowadzenie nowych rozwiązań w organizacji szkolnego procesu dydaktycznego prowadzącego do nabycia przez uczniów umiejętności w ramach wdrażania Zintegrowanej Strategii Umiejętności.
Wprowadzenie nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych umożliwiające poprawę jakości pracy placówek przekładającą się na lepsze przygotowanie uczniów oraz kreowanie postaw proinnowacyjnych.
Realizacja działania sprzyjać będzie odwróceniu obserwowanego wśród młodzieży trendu postrzegania szkolnictwa branżowego jako mniej atrakcyjnego.
Celem działania jest dostosowanie kwalifikacji absolwentów szkół kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.
Rozwój skutecznego szkolnictwa dzięki podnoszeniu jakości nauczania, warunków w których odbywają się zajęcia oraz nawiązywaniu szerszej współpracy z potencjalnymi pracodawcami w celu kształcenia w miejscu pracy.
Wspieranie uczniów oraz słuchaczy publicznych szkół policealnych uczestniczących w stażach i praktykach również w segmencie wymiany stażystów pomiędzy szkołami z innych krajów.
Wzmocnienie potencjału kadr ochrony zdrowia dzięki realizacji oferty bonów dla absolwentów kierunków medycznych aby kontynuowali oni pracę w regionie (m.in. na działania wspierające podnoszenie kwalifikacji). Jednocześnie planowane jest wsparcie w zakresie kształcenia

zawodowego/branżowego na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyć wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi).

Typy projektów:

I. Specjalista na rynku pracy - wsparcie placówek systemu oświaty, ich uczniów i kadry uwzględniające m.in: współpracę szkół i centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego z pracodawcami i uczelniami w celu zwiększenia potencjału szkół, w szczególności poprzez organizację zajęć dla uczniów,
a) dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności zawodowych, w szczególności w zakresie zielonej transformacji oraz kompetencji cyfrowych,
b) wsparcie nauczycieli (w tym nauczycieli zawodu) oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu, w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych,
c) wsparcie osób posiadających przygotowanie zawodowe uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za odpowiednie do prowadzenia zajęć z zakresu kształcenia zawodowego w zakresie uzyskiwania uprawnień/kwalifikacji do nauczania zawodu, w zakresie odbywania staży/szkoleń branżowych,
d) dostosowanie szkół i realizowanego nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz do potrzeb nauczycieli z niepełnosprawnościami, w tym upowszechnienie modelu dostępnej szkoły,
e) organizację i realizację dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych),
f) rozwój umiejętności uczniów poprzez wsparcie potencjału dydaktycznego szkół,
g) organizację i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów (w tym realizację zajęć rewalidacyjnych), wsparcie rodziców/opiekunów prawnych uczniów i nauczycieli w zakresie stymulowania rozwoju ucznia oraz doskonalenia umiejętności wychowawczych, a także zwiększenie kompetencji kadr oświaty w zakresie zapobiegania przemocy i dyskryminacji,
h) doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców),
i) współpracę szkół ponadpodstawowych z uczelniami i pracodawcami, w szczególności organizację staży dla uczniów u pracodawców,
j) wsparcie uczniów szkół ponadpodstawowych w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień i kwalifikacji zwiększających ich szanse na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych,
k) doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w ramach szkoły ćwiczeń, jako element uzupełniający wsparcie w projekcie,
l) wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania,
m) wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19,
n) organizacja praktycznych form nauczania, w tym staże i praktyki poza granicą kraju,
o) realizacja programów z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły – programy wychowawcze szkół.
II. Programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji

społeczno-ekonomicznej.
III. Podniesienie prestiżu szkolnictwa branżowego.
IV. Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.
V. Bony dla absolwentów kierunków medycznych.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Wsparcie dla danej placówki, jej kadry i uczniów jest realizowane w oparciu o indywidualnie zdiagnozowane potrzeby placówki, przede wszystkim w kontekście wyrównywania szans edukacyjnych uczniów (typ I i IV);
6. Wsparcie w zakresie cyfryzacji danej placówki poprzedzone jest samooceną wykonaną przez placówkę, jej kadrę i uczniów przy wykorzystaniu narzędzia SELFIE.
7. Powszechne doradztwo zawodowe jest realizowane na wszystkich poziomach edukacji, w ramach kształcenia ogólnego i zawodowego. Jest ono wolne od stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych, a także wspiera ich przełamywanie oraz promowanie przedmiotów STEAM (typ I i III).
8. Programy stypendialne skierowane będą do uczniów zdolnych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej; umożliwią im wszechstronny rozwój edukacyjno-zawodowy, w tym wsparcie opiekuna dydaktycznego (typ II i III). Programowi towarzyszyć będą działania uświadamiające.
9. Wykorzystanie wniosków płynących z Programu Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego do roku 2030 w zakresie kreowania postaw innowacyjnych.
10. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
11. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarze Strategicznej Interwencji wskazanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
90
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
10
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie

Grupa docelowa
instruktorzy praktycznej nauki zawodu, kadra podmiotów świadczących usługi zdrowotne, kadry medyczne , nauczyciele , nauczyciele, kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia zawodowe, osoby aktywne zawodowo, osoby dorosłe nabywające dodatkowe kwalifikacje, osoby pracujące, otoczenie społeczno-gospodarcze współpracujące ze szkołami lub placówkami kształcenia zawodowego, pracodawcy, pracownicy, przedsiębiorcy, szkoły lub placówki kształcenia zawodowego (z wyłączeniem specjalnych), uczniowie lub słuchacze szkół lub placówek kształcenia zawodowego
Słowa kluczowe
edukacja, kształcenie_praktyczne, kształcenie_zawodowe, promocja_kształcenia_zawodowego, szkoła, szkoła_przysposabiająca_do_pracy, szkoła_zawodowa, szkolenie_nauczycieli
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta
WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem
WLWK-PLEFCO05 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich
WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym
PROG-FELBCO01 - Liczba absolwentów kierunków medycznych objętych wsparciem w programie
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu
PROG-FELBCR01 - Liczba absolwentów kierunków medycznych, którzy kontynuują kształcenie lub pracują w regionie
PROG-FELBCR05 - Liczba uczniów, którzy zrealizowali Indywidualny Plan Rozwoju zgodnie z założonymi celami
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.06 Profesjonalny nauczyciel
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
1 176 471,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
1 000 000,00
Zakres interwencji
140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad

dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury), 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich

Opis działania

Cel podejmowanych działań:

Celem realizacji działania jest rozwój kompetencji nauczycieli oraz kadry pedagogicznej na wszystkich szczeblach edukacji. Wsparcie skierowane będzie na podnoszenie umiejętności pedagogicznych, wprowadzanie metod aktywnego uczenia się, rozwijanie umiejętności miękkich i pogłębianie wiedzy przedmiotowej, a także umiejętności pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
W ramach działania wspierane również będzie rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli.
Szkolenia dla nauczycieli będą komplementarne do działań podejmowanych na poziomie krajowym.
W celu zrealizowania działania kontynuowane będzie wsparcie doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach ćwiczeń, których model wypracowany został w projekcie pilotażowym Ośrodka Rozwoju Edukacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Typy projektów:

I. Podniesienie i rozwój kompetencji nauczycieli z zakresu pracy z uczniem.

Wspierane będzie podnoszenie umiejętności pedagogicznych (np. planowania i realizacji procesu dydaktycznego, indywidualizacji nauczania czy dostosowania metod nauczania do różnych poziomów zaawansowania uczniów), wprowadzanie metod aktywnego uczenia się (np. problem based-learning, grywalizacja–kooperacja, eksperyment) oraz rozwijanie przez nauczycieli umiejętności miękkich (komunikacji, negocjacji, zarządzania klasą, rozwiązywania konfliktów, budowania relacji i innych). Efektywna praca z uczniem uwarunkowana jest również posiadaniem wiedzy przedmiotowej, a więc pozostawanie na bieżąco z najnowszymi osiągnięciami naukowymi w danej dziedzinie oraz umiejętnościami pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych (np. uczniowie z dysleksją, ADHD, autyzmem czy zaburzeniami emocjonalnymi).

II. Wsparcie działań zwiększających kompetencje cyfrowe i informatyczne oraz wykorzystania metod i narzędzi (programów oraz materiałów edukacyjnych i cyfrowych). Rozwój narzędzi informatycznych i materiałów cyfrowych wspierających cyfryzację procesów edukacyjnych.

Wspierane będzie rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli, w szczególności tworzenia interaktywnych lekcji, cyfrowych narządzi edukacyjnych, platform internetowych, aplikacji mobilnych, interaktywnych tablic, gier edukacyjnych, bezpiecznego korzystania z nowych technologii i innych. Nauczyciele zwiększą efektywność stosowania środków dydaktycznych wykorzystujących technologie cyfrowe oraz nabędą umiejętności w zakresie tworzenia własnych materiałów cyfrowych.

III. Doskonalenie zawodowe nauczycieli w szkołach ćwiczeń (zgodnie z modelem wypracowanym w

POWER).

W ramach działania nauczyciele będą doskonalić swój warsztat pracy, a przyszli nauczyciele doświadczać będą praktycznej weryfikacji teorii poznawanej podczas studiów. Realizacja działania pozwoli na rozwój uczniów, nauczycieli oraz szkół w oparciu o wspólną weryfikację doświadczeń oraz przekształcanie ich w wiedzę i konkretne rozwiązania systemowe stosowane w szkołach. Efektem funkcjonowania szkół ćwiczeń będzie poprawa funkcjonowania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów projektów w Regulaminie konkursu.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów w trybie konkursowym.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Projekty realizowane w ramach działania nie powielają działań realizowanych na poziomie krajowym (zarówno ze środków EFS+, jak i źródeł krajowych), w szczególności w zakresie rozwoju kompetencji nauczycieli.
6. Wsparcie doskonalenia zawodowego nauczycieli w szkołach ćwiczeń realizowane będzie zgodnie z modelem wypracowany w projekcie pilotażowym Ośrodka Rozwoju Edukacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.
6. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
7. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarze Strategicznej Interwencji wskazanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

90

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre

rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
10
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Ośrodki kształcenia dorosłych, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty
Grupa docelowa
instruktorzy praktycznej nauki zawodu, nauczyciele , nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania ośrodków wychowania przedszkolnego, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie podstawowym, nauczyciele i kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/ placówek systemu oświaty na poziomie ponadpodstawowym, nauczyciele, kadra zarządzająca, wspierająca i organizująca proces nauczania szkół/placówek systemu oświaty prowadzących kształcenia zawodowe

Słowa kluczowe
kompetencje, kwalifikacje, szkolenie_nauczycieli
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.07 Edukacja - ZIT
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Wysokość alokacji ogółem (EUR)
29 395 638,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
24 986 292,00
Zakres interwencji
140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury), 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich
Opis działania
Cel podejmowanych działań: Celem dla tego obszaru jest wspieranie dostępności i możliwości ukończenia dobrej jakości kształcenia poprzez wsparcie wskazanych niżej typów projektów. Działania realizowane będą w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Typy projektów: 1. Mądry przedszkolak – upowszechnienie wychowania przedszkolnego - utworzenie nowych miejsc, w tym również nowych i alternatywnych form wychowania; - realizacja dodatkowych zajęć oraz zajęć zwiększających kompetencje kluczowe; działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich; - opieka psychologiczna (w tym dla dzieci z doświadczeniem uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta); - szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, w szczególności na rzecz zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 2. Kompetentny i odkrywczy uczeń – wzrost dostępności i jakości kształcenia ogólnego; - rozwój kompetencji kluczowych i kompetencji przyszłości; - wsparcie psychologiczne i wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19; - wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym uczniów z doświadczeniem migracji i uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta); - opieka psychologiczna i pedagogiczna; - poradnictwo i doradztwo edukacyjno-zawodowe; - programy z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły jako programy wychowawcze szkół; - rozwój kompetencji cyfrowych; - działania społeczno-wychowawczych; - wsparcie rozwijania zainteresowań poza edukacją formalną;

- wprowadzanie nowych metod nauczania;
- działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich.

3. Specjalista dla rynku pracy – efektywny system formalnego kształcenia zawodowego
– dostosowanie oferty edukacyjnej kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- podniesienie prestiżu szkolnictwa branżowego;
- organizacja praktycznych form nauczania, w tym staże i praktyki poza granicą kraju;
- włączenie pracodawców;
- doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- działania społeczno-wychowawczych;
- wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19;
- rozwój kształcenia zawodowego/branżowego kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej;
- kształcenie nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu – szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji; wsparcie kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych;
- realizacja programów z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły – programy wychowawcze szkół;
- zapewnienie uczniom wsparcia psychologicznego.

4. Skuteczna edukacja włączająca – wsparcie placówek w prowadzeniu edukacji włączającej, podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej, bezpośrednie wsparcie uczniów (np. zapewnienie usług asystenckich).

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów projektów w Regulaminie naboru.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
6. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarze Strategicznej Interwencji wskazanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
7. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
8. Projekty nie będą powielać zakresu wsparcia realizowanego na poziomie krajowym.
9. Realizacja staży odbywać się będzie w oparciu o stawki jednostkowe wyliczane na podstawie zapisów Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.

10. Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii terytorialnej i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
90
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
10
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Podmioty ekonomii społecznej, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Grupa docelowa
dzieci w wieku przedszkolnym (zgodnie z ustawą - Prawo oświatowe) i ich opiekunowie, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, nauczyciele , nauczyciele zatrudnieni w OWP (oddziałach wychowania przedszkolnego), w tym specjalnych i integracyjnych, nowo utworzone i istniejące OWP (oddziały wychowania przedszkolnego), w tym specjalne i integracyjne, osoby korzystające z usług opiekuńczych, usług wytchnieniowych, usług asystencji, otoczenie społeczno-gospodarcze współpracujące ze szkołami lub placówkami kształcenia zawodowego, otoczenie uczniów, w tym rodzina, pracodawcy, przedsiębiorcy, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne i ich organa prowadzące, szkoły lub placówki kształcenia ogólnego (z wyłączeniem specjalnych), szkoły lub placówki kształcenia zawodowego (z wyłączeniem specjalnych), uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty, uczniowie lub słuchacze szkół lub placówek kształcenia zawodowego
Słowa kluczowe
edukacja, przedszkole, szkoła, szkoła_podstawowa, wychowanie_przedszkolne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLFCO02 - Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego
WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta
WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej
WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem
WLWK-PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem
WLWK-PLEFCO05 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich
WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem
WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.08 Edukacja dorosłych
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.G - Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe

umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

16 112 291,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

13 695 447,00

Zakres interwencji

142 - Działania na rzecz promowania aktywności zawodowej kobiet oraz zmniejszenia segregacji na rynku pracy ze względu na płeć, 151 - Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

Cel podejmowanych działań:

Realizacja działania ma na celu podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób dorosłych. Ma to związek z wymogami pracodawców i rynku pracy, gdzie najbardziej poszukiwane są osoby o konkretnych i potwierdzonych kwalifikacjach bądź takie, które gotowe są na podjęcie starań zmierzających do ich podniesienia lub uzupełniania. Wsparcie skierowane jest do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy chcą podnieść kwalifikacje/kompetencje lub przekwalifikować się. Usługi w tym zakresie będą realizowane w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania, za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych.

Ponadto realizacja działania ma na celu zmniejszenie liczby osób dorosłych o słabych umiejętnościach czytania i pisania, umiejętności rozumowania matematycznego i umiejętnościach cyfrowych. Zjawiska te mają negatywny wpływ na prace zawodową i inne aspekty życia tych osób, takich jak bezrobocie, bieda, wykluczenie społeczne czy problemy zdrowotne. Osoby posiadające niskie kompetencje podstawowe będą mogły podnieść swoje umiejętności/kompetencje w ramach działań podejmowanych poza Podmiotowym Systemem Finansowania, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych (2016/C 484/01).

Celem działania jest także wspierania kształcenia podyplomowego kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalistycznego koordynowanego przez ministra właściwego do spraw zdrowia) oraz ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo zawody medyczne.

Wybrane nabory będą mogły być w szczególności skierowane dla osób zamieszkujących obszary wiejskie (wsparcie dedykowane obszarom wiejskim).

Typy projektów:

I. Aktywni na rynku pracy – uczenie się dorosłych – odpowiedź na wyzwania cywilizacji poprzez upowszechnienie idei uczenia się przez całe życie w celu zwiększenia uczestnictwa osób dorosłych w procesie kształcenia, dostosowanie zakresu i formy oferty kształcenia do potrzeb i wymogów rynku,

w tym wsparcie kompetencji językowych i cyfrowych.
II. Podwyższanie umiejętności podstawowych osób dorosłych (wdrażanie upskilling pathways – ścieżek poprawy umiejętności), w tym cyfrowych dla grup wykluczonych cyfrowo.
III. Kształcenie w zakresie zielonych kompetencji.
IV. Kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane i zarządzane przez MZ).
V. Ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo zawody medyczne.
VI. Podwyższanie podstawowych umiejętności, kompetencji kluczowych odpowiednich dla rynku pracy i aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów projektów w Regulaminie konkursu.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów w trybie konkursowym.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Zaplanowana interwencja obejmie działania dedykowane rozwojowi umiejętności podstawowych, w tym cyfrowych oraz wsparciu podnoszenia kompetencji i umiejętności osób dorosłych.
6. Typy projektów I i III realizowane będą jako usługi rozwojowe za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych.
7. Typ projektu II realizowany będzie poza systemem Bazy Usług Rozwojowych i Podmiotowym Systemem Finansowania.
8. Realizacja projektów obejmujących dostosowanie kompetencji kluczowych zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 189 z 04.06.2018).
9. Realizacja projektów w zakresie podnoszenia umiejętności podstawowych zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych (2016/C 484/01).
10. Osoby dorosłe zainteresowane podniesieniem swoich umiejętności i kompetencji lub nabyciem kwalifikacji mają dostęp do dodatkowego wsparcia ze strony beneficjenta (operatora PSF) w zakresie co najmniej budowania motywacji, analizy potrzeb rozwojowych (w tym z wykorzystaniem modelu Bilansu Kompetencji), wyboru odpowiednich usług rozwojowych w BUR oraz identyfikacji nabytych umiejętności/kompetencji i wsparcia w ich walidacji i certyfikacji (np. Konto Europass).
11. Wsparcie w ramach działania przyczyni się do realizacji celu zawartego w Zobowiązaniach społecznych z Porto dotyczącego osób dorosłych.
12. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
13. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarze Strategicznej Interwencji wskazanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

14. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Ośrodki kształcenia dorosłych, Podmioty ekonomii społecznej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie
Grupa docelowa
osoby dorosłe, które chcą z własnej inicjatywy podnieść lub zmienić swoje kwalifikacje, osoby dorosłe, które z własnej inicjatywy chcą nabywać kompetencje lub kwalifikacje
Słowa kluczowe
baza_usług_rozwojowych, dokształcanie, kompetencje_cyfrowe, kształcenie_dorosłych, kształcenie_podyplomowe_medyków, kształcenie_praktyczne, kształcenie_ustawiczne, szkolenia, usługi_rozwojowe
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLGCO01 - Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi
WLWK-PLGCO03 - Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLGCR01 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

WLWK-PLDGCR04 - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.09 Aktywna integracja społeczno-zawodowa

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.H - Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

3 832 613,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

3 257 721,00

Zakres interwencji

136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 153 - Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji

Opis działania

Celem działania jest dostarczenie narzędzi oraz instrumentów aktywnej integracji, powiązane ze świadczeniem usług na poziomie lokalnym. W celu wykorzystania potencjałów poszczególnych osób i grup wdrażane będą bardziej zindywidualizowane usługi aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, zawodowej i społecznej realizowane m. in. przez ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie. Nacisk zostanie położony na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, a także na podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy.

Typy projektu planowany do realizacji:

I. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (m.in. edukacyjnych, społecznych, zawodowych, zdrowotnych, mieszkaniowych i rekreacyjno-kulturalnych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.

II. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób biernych zawodowo realizowane przez podmioty reintegracyjne oraz tworzenie nowych podmiotów, w ramach których prowadzona będzie m.in. aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w regulaminie wyboru projektów.
2. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
4. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych.
5. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów (usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w projektach jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za obszar włączenia społecznego, tj. OPS, PCPR, ROPS, muszą być realizowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej.
Analogicznie, w projektach innych beneficjentów – aktywizacja zawodowa powinna być realizowana przez podmioty wyspecjalizowane w tym obszarze.)
6. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
7. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy

Uproszczone metody rozliczania

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej
Grupa docelowa
JST oraz podległe im podmioty, organizacje pozarządowe, osoby bierne zawodowo, osoby lub rodziny wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne), osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby prawne planujące utworzenie miejsc pracy w sektorze ES lub wsparcie ich funkcjonowania, osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją
Słowa kluczowe
aktywizacja_kobiet, aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, integracja_społeczna, kluby_integracji_społecznej_KIS, osoby_z_niepełnosprawnościami
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu

WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży
Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.10 Przedsiębiorczość społeczna
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.H - Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
16 470 588,00

Wysokość alokacji UE (EUR)
14 000 000,00
Zakres interwencji
138 - Wsparcie na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych
Opis działania

Celem interwencji będą działania z obszaru ekonomii społecznej w regionie, świadczone przez akredytowane ośrodki wsparcia ekonomii społecznej.
W związku z tym interwencja ta wymaga zwiększenia potencjału utworzonych podmiotów oraz stwarzania warunków dla ich rozwoju. W jej obszarze mieszczą się takie działania jak m.in. usługi wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w tym wsparcie realizacji indywidualnego procesu reintegracji w przedsiębiorstwach społecznych, bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie miejsca pracy i jego utrzymanie w przedsiębiorstwie społecznym przez 12 miesięcy oraz wsparcie finansowe na działania reintegracyjne, usługi wspierające rozwój przedsiębiorstw społecznych realizowane również za pośrednictwem BUR, wsparcie PES celem zwiększenia ich potencjału i możliwości realizacji usług na rzecz społeczności lokalnych, animację lokalną służącą tworzeniu i rozwojowi PES, wsparcie wzrostu udziału PES i PS w realizacji zadań publicznych JST, usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych. Niezwykle istotne będą też działania w obszarze animacji środowisk lokalnych realizowanych przez OWES a także podejmowane będą aktywne działania, w tym kampanie promocyjne i inicjatywy informacyjne ukierunkowane na przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji, np.: mowy nienawiści lub przemocy ze względu na orientacje seksualną, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność.

Typ projektów planowany do realizacji:

I. Trwałe miejsca pracy w ekonomii społecznej.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w regulaminie wyboru projektów.
2. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
4. Wsparcie w obszarze ekonomii społecznej jest zgodne z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej oraz z „ Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej”.
5. OWES pełniący rolę beneficjenta, o którym mowa w art. 2(9)(d) rozporządzenia ogólnego musi posiadać akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla wszystkich typów usług wsparcia ekonomii społecznej wskazanych w KPRES.

W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu OWES utraci akredytację przed terminem, na jaki akredytacja została przyznana lub po upływie terminu, na jaki została przyznana akredytacja, nie uzyska przedłużenia dotychczasowej akredytacji lub nowej akredytacji, IZ RP rozwiąże umowę o dofinansowanie projektu.
6. W części projektu dot. dotacji na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w PS, maksymalny procentowy poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych) wynosi 100%.
6. Udział alokacji przeznaczonej na wsparcie finansowe tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych w ogólnej alokacji przeznaczonej na projekty OWES będzie wynosić 60% (do 60% wlicza się wsparcie przyznawane w postaci stawek jednostkowych na utworzenie i utrzymanie miejsca pracy w PS oraz alokację przeznaczaną na wsparcie reintegracyjne).
W przypadku, gdy w trakcie realizacji projektu OWES utracił akredytację przed terminem, na jaki akredytacja została przyznana lub po upływie terminu, na jaki
została przyznana akredytacja, nie uzyska przedłużenia dotychczasowej akredytacji lub nowej akredytacji, IZ RP rozwiązuje umowę o dofinansowanie projektu.
7. Powoływanie nowych podmiotów ekonomii społecznej będzie uwzględniać kluczowe sfery rozwoju obejmujące również transformację ekologiczną. Konieczne będzie również dostarczenie przedsiębiorcom społecznym możliwości nabywania wiedzy i umiejętności w tym zakresie.
8. Wsparcie finansowe na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w PS będzie kwalifikowalne wyłącznie w formie stawek jednostkowych.9. Wsparcie finansowe będzie udzielane wyłącznie na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.
Nie planuje się wsparcia finansowego (dotacje) na utrzymanie miejsc pracy utworzonych w poprzedniej perspektywie.
10. Po okresie utrzymania miejsca pracy wymagane jest zachowanie okresu trwałości, który wyniesie 6 miesięcy od zakończenia okresu utrzymania miejsca pracy (mierzone od momentu upływu okresu 12 miesięcy finansowania utrzymania miejsca pracy).
11. Stawki jednostkowe na utworzenie miejsca pracy w PS i utrzymanie miejsca pracy w PS będą podlegać indeksacji według następujących wskaźników:
a) stawka jednostkowa na utworzenie miejsca pracy w PS – zmianę przeciętnego wynagrodzenia za pracę w oparciu o Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego o wysokości przeciętnego wynagrodzenia za poprzedni rok;
b) stawka jednostkowa na utrzymanie miejsca pracy w PS – zmianę minimalnego wynagrodzenia za pracę.
Indeksacja obu stawek jednostkowych będzie przeprowadzana corocznie w terminie do 30 kwietnia, po oficjalnym ogłoszeniu wysokości przeciętnego i minimalnego wynagrodzenia przez uprawnione podmioty.
12. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
13. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
14. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie

Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje rynku pracy, Izby Rolnicze, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej
Grupa docelowa
JST oraz podległe im podmioty, organizacje pozarządowe, osoby bierne zawodowo, osoby lub rodziny wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne), osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją
Słowa kluczowe
aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, ekonomia_społeczna, integracja_społeczna, przedsiębiorczość_społeczna
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PLHCO01 - Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLHCR01 - Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.11 Aktywna integracja społeczno-zawodowa - ZIT

Cel szczegółowy
EFS+.CP4.H - Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
13 810 108,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
11 738 592,00
Zakres interwencji
136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 153 - Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji
Opis działania
Celem działania jest dostarczenie narzędzi oraz instrumentów aktywnej integracji, powiązane ze świadczeniem usług na poziomie lokalnym. W celu wykorzystania potencjałów poszczególnych osób i grup wdrażane będą bardziej zindywidualizowane usługi aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, zawodowej i społecznej realizowane m. in. przez ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie.. Nacisk zostanie położony na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, a także na podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy. Jednym z wdrażanych instrumentów będą także usługi aktywnej integracji realizowane przez takie podmioty, jak centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, czy w uzasadnionych przypadkach zakłady aktywności zawodowej lub warsztaty terapii zajęciowej. Interwencja będzie obejmowała m.in. stosowanie narzędzi wykorzystywanych przez podmioty reintegracyjne do

kompleksowego wspierania osób wykluczonych społecznie.
Działania realizowane będą w formie zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT).

Typy projektów planowanych do realizacji:

I. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (m.in. edukacyjnych, społecznych, zawodowych, zdrowotnych, mieszkaniowych i rekreacyjno-kulturalnych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.
II. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób biernych zawodowo realizowane przez podmioty reintegracyjne oraz tworzenie nowych podmiotów, w ramach których prowadzona będzie m.in. aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. W celu podniesienia jakości świadczonych usług przez centra integracji społecznej, działalność tych podmiotów oparta będzie o jednolite standardy określone w dokumencie pn. Koncepcja Systemów Standaryzacji Centrów Integracji Społecznej w województwie lubuskim.
6. Wsparcie w ramach WTZ i ZAZ może być zapewnione przez ograniczony czas dla konkretnego uczestnika (1-2 lata). Warunkiem wsparcia w ramach WTZ jest zaoferowanie uczestnikom realnej ścieżki dojścia do ZAZ (lub innej formy zatrudnienia). Wsparcie w ramach ZAZ jest możliwe pod warunkiem, że 5% uczestników ZAZ wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w Urzędzie Pracy.
7. W przypadku wspierania dzieci interwencja będzie zgodna z Zaleceniami Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci która zapobiega wykluczeniu społecznemu dzieci przez zapewnienie im dostępu do kluczowych usług.
8. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych.
9. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
10. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów (usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w projektach jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za obszar włączenia społecznego, tj. OPS, PCPR, ROPS, muszą być realizowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej.

Analogicznie, w projektach innych beneficjentów – aktywizacja zawodowa powinna być realizowana przez podmioty wyspecjalizowane w tym obszarze.) 11. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. 12. Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii terytorialnej i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Nie dotyczy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Grupa docelowa
JST oraz podległe im podmioty, organizacje pozarządowe, osoby bierne zawodowo, osoby lub rodziny wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne), osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby prawne planujące utworzenie miejsc pracy w sektorze ES lub wsparcie ich funkcjonowania, osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją
Słowa kluczowe
aktywizacja_kobiet, aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, integracja_społeczna, kluby_integracji_społecznej_KIS, osoby_z_niepełnosprawnościami
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży
Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.12 Integracja obywateli państw trzecich
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.I - Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 879 224,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
3 297 341,00
Zakres interwencji
156 - Działania szczególne na rzecz zwiększenia udziału obywateli państw trzecich w rynku pracy, 157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich
Opis działania
Wsparcie osób z państw trzecich będzie miało na celu stworzenie na poziomie regionalnym kompleksowego systemu wsparcia tych osób i ich otoczenia w procesie integracji na rynku pracy oraz w lepszym funkcjonowaniu ich w społeczności lokalnej. Głównymi działaniami możliwymi do realizacji w tym obszarze będzie m.in. możliwości integracji społecznej i zawodowej poprzez np. naukę języka polskiego, zajęcia kulturalne, doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, stażu itp. Obejmie ona również pomoc prawną, wsparcie psychologiczne oraz pomoc w zapewnieniu opieki nad dzieckiem (znalezieniem odpowiedniej placówki lub refundacją kosztów instytucjonalnej opieki nad dzieckiem na czas uczestnictwa rodzica w zajęciach) a także pomoc w znalezieniu zakwaterowania.

Typ projektów planowany do realizacji:

I. Usługi wsparcia dla obywateli państw trzecich i ich otoczenia w procesie integracji na rynku pracy oraz w lepszym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej (m.in. kursy językowe, szkolenia z zakresu wartości i kultury polskiej, szkolenia zawodowe, wsparcie prawne, psychologiczne, pomoc w zapewnieniu opieki nad dzieckiem (w tym refundacja kosztów opieki nad dzieckiem na czas uczestnictwa rodzica w zajęciach), pomocy w znalezieniu zakwaterowania oraz dostarczenie praktycznych informacji dotyczących różnych aspektów życia w Polsce).

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w regulaminie wyboru projektów.
2. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
4. Wsparcie dla osób z państw trzecich będzie wpisywało się w założenia wynikające z planu działania UE na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027, szczególnie w działania z takich obszarów jak kształcenie i szkolenie sprzyjające włączeniu społecznemu, poprawa możliwości zatrudnienia i uznawania umiejętności, informowania na temat możliwości skorzystania z usług zdrowotnych oraz tworzenie partnerstw z organizacjami lokalnymi.
5. Działania zaplanowane w ramach funduszy regionalnych będą komplementarne do interwencji realizowanej w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
6. Możliwe będzie wykorzystanie efektów działań wynikających z realizacji projektu Budowa struktur integracji cudzoziemców w Polsce – etap II – pilotaż ośrodków integracji cudzoziemców oraz doświadczeń Centrów Integracji Cudzoziemców zwłaszcza w kontekście udzielanego wsparcia osobom przybywającym na teren województwa lubuskiego w związku z działaniami wojennymi toczącymi się na terenie Ukrainy tj. po 24 lutego 2022 r.
7. Z uwagi na charakterystykę grupy docelowej ważnym aspektem będzie jak najszybsze zdiagnozowanie problemów i dotarcie z odpowiednią formą pomocy.
8. Z uwagi na specyfikę grupy docelowej jaką są migranci, można przyjąć, że większą ich część będą stanowiły kobiety, które często mają utrudniony dostęp do rynku pracy a ich integracja z nowym otoczeniem jest dłuższa. Zakłada się działania, które ułatwią im aktywizację społeczna i zawodową, jak np. pomoc w opiece nad dzieckiem czy też dostosowanie do ich indywidualnych potrzeb programów integracyjnych.
9. Zgodnie z podziałem alokacji na działania szczególne na rzecz zwiększenia udziału obywateli państw trzecich w rynku pracy przeznaczone zostanie 1 840 000,00 EURO.
10. Zgodnie z podziałem alokacji na działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich przeznaczone zostanie 2 160 000,00 EURO.
11. Instytucja która będzie zajmowała się realizacją projektów powinna mieć:
- duże (wieloletnie) doświadczenie w udzielaniu profesjonalnego doradztwa zawodowego oraz poradnictwa zawodowego (indywidualnego i grupowego);

- duże doświadczenie w realizacji projektów własnych (w tym realizowanych w partnerstwie); - doświadczenie w realizacji projektów własnych dedykowanych bezpośrednio do obywateli Ukrainy (na przestrzeni ostatnich 3 latach) - związanych zwłaszcza z aktywizacją zawodową oraz integracją społeczną. 12. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów. 13. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Osoby fizyczne, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Centra aktywności lokalnej, Inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Lokalne Grupy Działania, MŚP, Niepubliczne instytucje kultury, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Organizacje pozarządowe, Osoby fizyczne, Ośrodki kształcenia dorosłych, Partnerstwa instytucji pozarządowych, Partnerstwa Publiczno-Prywatne, Podmioty ekonomii społecznej, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie
Grupa docelowa
dzieci migrantów i uchodźców, migranci i ich otoczenie, obywatele państw trzecich
Słowa kluczowe
aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, integracja_migrantów, integracja_społeczna, migracje_zarobkowe, szkolenia
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLICO05 - Liczba utworzonych Centrów Integracji Cudzoziemców

Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR02 - Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.13 Usługi społeczne i zdrowotne

Cel szczegółowy
EFS+.CP4.K - Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
24 973 222,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
21 227 239,00
Zakres interwencji
157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich, 158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług, 159 - Działania na rzecz poprawy świadczenia usług w zakresie opieki rodzinnej i środowiskowej, 160 - Działania na rzecz poprawy dostępności, efektywności i odporności systemów opieki zdrowotnej (z wyłączeniem infrastruktury), 161 - Działania na rzecz poprawy dostępu do opieki długoterminowej (z wyłączeniem infrastruktury)
Opis działania
Cel podejmowanych działań: Celem działań będzie interwencja oparta na zwiększeniu dostępu do usług społecznych i zdrowotnych oraz poprawie ich jakości. Podejmowane więc będą działania, w celu stworzenia na poziomie społeczności lokalnych, kompleksowego systemu usług społecznych i zdrowotnych, nakierowanego w szczególności na wsparcie osób starszych i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Wspierane i rozwijane będą miejsca opieki m.in. poprzez wyposażenie ich w nowe technologie (rozwiązania smart), tak aby w maksymalny sposób uniezależnić te osoby od konieczności pomocy

osób trzecich.
Ważnym zadaniem będzie też skierowanie wsparcia na zwiększenie liczby usług opiekuńczych i asystenckich świadczonych w miejscu zamieszkania oraz rozwijanie usług w formie opieki wytchnieniowej. Interwencja zostanie również ukierunkowana na rozwój usług w formie mieszkań treningowych i wspomaganych.
W celu dotarcia do ogółu społeczności a nie tylko do osób z deficytami i problemami w ramach Działania zakłada się tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług. Tworzone będą również nowe miejsca np. w ośrodkach interwencji kryzysowej, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz inne miejsca schronienia, w tym dla osób doświadczających przemocy.
W celu poprawy dostępu do podstawowych usług zdrowotnych i profilaktyki, planowane jest wdrażanie programów profilaktycznych chorób stanowiących poważny problem w regionie.
W związku z koniecznością podjęcia działań w obszarze deinstytucjonalizacji, interwencje realizowane w tym Działaniu ukierunkowane będą na tworzenie miejsc w środowisku lokalnym oraz wsparcie procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych oraz opieki medycznej.

Typy projektów planowane do realizacji:

I. Rozwój usług asystenckich wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami.
II. Rozwój usług mieszkalnictwa o charakterze treningowym lub wspomaganym w połączeniu z usługami wspierającymi.
III. Rozwój (z zachowaniem zasady deinstytucjonalizacji) usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług zdrowotnych świadczonych w społeczności lokalnej w formach dziennych i całodobowych, w tym świadczonych w miejscu zamieszkania.
IV. Rozwój usług wspierających osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością w szczególnie trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, które w przeciwnym wypadku nie miałyby w ogóle dostępu do takich usług w miejscu zamieszkania (kompleksowe wsparcie obejmujące usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, asystenckie, wytchnieniowe, pomocy sąsiedzkiej, remontowe, gastronomiczne w miejscu zamieszkania, integrację seniorów ze społecznością lokalną jako gwarancja wydłużenia samodzielności i zwiększenia jakości funkcjonowania).
V. Wsparcie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych np. telemedycyny, teleopieki, systemów przywoławczych, wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi wsparcia, jak również mających na celu wyłącznie poprawę dostępu do usług zdrowotnych, w szczególności dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (w ramach tych działań nie będą finansowane świadczenia zdrowotne – konsultacje medyczne a jedynie szkolenia z korzystania z takiego sprzętu i rozwiązań).
VI. Upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z ograniczoną mobilnością jako wsparcie uzupełniające w ramach projektu dotyczącego usług społecznych.
VII. Usługi interwencji kryzysowej oraz usługi w zakresie przeciwdziałania przemocy.
VIII. Szkolenie kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej (typ realizowany tylko jako uzupełnienie innych).
IX. Wsparcie opiekunów faktycznych/nieformalnych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
X. Tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług.

XI. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji instytucji całodobowych w tym m.in. poprzez oferowanie takich usług jak wsparcie wytchnieniowe, mieszkalnictwo wspomagane, a także przygotowanie, uzyskanie i zmiana kompetencji oraz udział pracowników tych instytucji w działaniach poza placówkami.
XII. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji opieki medycznej poprzez rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej.
XIII. Programy profilaktyczne chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu w oparciu o dane z map potrzeb zdrowotnych.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Szczegółowy zakres interwencji w obszarze usług społecznych będzie na początku wdrażania Programu wynikał z uzgodnień z podmiotem odpowiedzialnym za koordynację obszaru włączenia społecznego, następnie zaś z regionalnego planu rozwoju usług społecznych/regionalnego planu deinstytucjonalizacji.
6. Programy profilaktyczne i inne usługi zdrowotne finansowane z EFS+ będą wdrażane przy zapewnieniu m.in. dostępności i udziału osób w szczególnie trudnej sytuacji, adresowania działań na białe plamy w dostępie do usług, a także koordynacji usług zdrowotnych i społecznych.
7. Środki EFS+ nie będą mogły być przeznaczone na finansowanie leczenia.
8. Wsparcie z zakresu usług społecznych będzie dotyczyć wyłącznie usług świadczonych w społeczności lokalnej.
9. W przypadku wspierania dzieci interwencja będzie zgodna z Zaleceniami Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci, która zapobiega wykluczeniu społecznemu dzieci przez zapewnienie im dostępu do kluczowych usług.
10. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
11. W przypadku programów polityki zdrowotnej interwencja skupiona będzie w szczególności na ukierunkowaniu wsparcia na „białe plamy"– obszary, na których wskaźniki zapadalności i umieralności z powodu chorób są najwyższe w regionie a dostęp do działań profilaktycznych jest utrudniony. W przypadku usług społecznych interwencja skupiona będzie w szczególności na zapewnieniu dostępu do usług tam, gdzie ich nie ma (białe plamy), a także wsparciu funkcjonujących podmiotów świadczących usługi społeczne, aby poprawić ich jakość i zwiększyć dostępność usług.
12. Projekty będą mogły być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
13. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej

Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. 14. Maksymalny poziom cross-financingu określony na poziomie nie wyższym niż 40% odnosi się wyłącznie do projektów dotyczących tworzenia i funkcjonowania nowoutworzonych Centrów Usług Społecznych (CUS). W przypadku innych typów projektów wysokość limitu CF zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
40
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Instytucje ochrony zdrowia, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Administracja rządowa, Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej, Inne instytucje systemu ochrony zdrowia, Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje rynku pracy, Jednostki doradztwa rolniczego, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne podmioty integracji i pomocy społecznej, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty
Grupa docelowa
osoby kwalifikujące się do objęcia wsparciem z programu profilaktycznego, w tym dzieci, osoby potrzebujące usług społecznych (w tym dzieci), w szczególności osoby mieszkające w instytucjach lub zagrożone umieszczeniem w instytucjach, a także ich rodziny i opiekunowie, osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym dzieci, podmioty świadczące usługi rozwojowe, pracownicy i przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej, pracownicy jednostek organizacyjnych JST posiadających osobowość prawną, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego ich związków, stowarzyszeń i porozumień
Słowa kluczowe
deinstytucjonalizacja, integracja_społeczna, osoby_z_niepełnosprawnościami, usługi_społeczne, usługi_zdrowotne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLKLCO03 - Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLKCO02 - Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej
WLWK-PLKLCO02 - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLDKCO01 - Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLKLCR05 - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie
WLWK-PLKLCR04 - Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie
WLWK-PLKLCR03 - Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług
WLWK-PLKLCR02 - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej
PROG-FELBCR03 - Liczba osób, które dzięki interwencji EFS+ zgłosiły się na badanie profilaktyczne
PROG-FELBCR02 - Liczba utworzonych Centrów Usług Społecznych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.14 Aktywizacja społeczna, mieszkalnictwo i wsparcie rodziny
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
20 699 627,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
17 594 683,00
Zakres interwencji
157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich, 159 - Działania na rzecz poprawy świadczenia usług w zakresie opieki rodzinnej i środowiskowej, 163 - Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Opis działania
W zakresie wsparcia rodziny (w tym dzieci i młodzieży) znajdą się usługi pomocy środowiskowej,

usługi wspierające i interwencyjne ukierunkowane na wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, dysfunkcją i niewydolnością wychowawczą we właściwym pełnieniu ich funkcji (w tym dla rodzin z doświadczeniem uchodźstwa, na podstawie innych przesłanek niż status migranta). Wspierane będzie poradnictwo specjalistyczne, pomoc psychologiczna, terapia i mediacja oraz podniesienie zdolności opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Realizowane będą również działania profilaktyczne dotyczące wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w celu uniknięcia ich rozdzielenia z rodziną biologiczną.
Ważnym działaniem będzie również wspieranie rodzin adopcyjnych w ramach pomocy przedadpocyjnej (w tym preadopcyjnej) i postadopcyjnej poprzez podniesienie kwalifikacji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, co umożliwi skuteczne udzielenie wsparcia i przeprowadzenie terapii dla rodziny adopcyjnej.
Osoby w kryzysie bezdomności, dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożone bezdomnością otrzymają wsparcie w postaci dodatkowych usług dla tej grupy m.in. w formie mieszkań wspomaganych oraz treningowych. Jednocześnie aby zapewnić kompleksowość wsparcia tej grupy realizowane będą usługi środowiskowe i działania z obszaru aktywizacji społecznej.
Dodatkowo aby zapewnić wsparcie dzieciom opuszczającym placówki lub rodzinną pieczę zastępczą w celu wsparcia ich niezależności życiowej i integracji społecznej, planowane jest kompleksowe wsparcie tych osób (przed ukończeniem 18 r. ż. opracowywane są indywidualne plany usamodzielniania). Ścieżka wsparcia oparta będzie o analizę potrzeb oraz zasobów, tak aby zachować indywidualne podejście uwzględniające sytuacje danego dziecka.
Mając na celu budowanie zdolności i potencjału partnerów społeczeństwa obywatelskiego przewiduje się takie działania jak mini dotacje dla organizacji pozarządowych, których wsparcie ukierunkowane będzie na działania wskazane w dokumencie Rekomendacje dla programowania EFS+ w obszarze budowy zdolności organizacyjnych partnerów społeczeństwa obywatelskiego.

Typy projektów planowanych do realizacji:

I. Wsparcie dla rodzin, w szczególności tych wychowujących dzieci i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym m.in. asystentura rodzinna, poradnictwo specjalistyczne, terapia, mediacja, zwiększenie partycypacji dzieci w procesie ich wspierania, treningi/turnusy opiekuńczo-wychowawcze oraz działania antydyskryminacyjne wspierające rodziny i ich członków doświadczających różnych form dyskryminacji np.: mowy nienawiści lub przemocy ze względu na orientacje seksualną, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność.
II. Wsparcie dla rodzin adopcyjnych w regionie, poprzez podniesienie kwalifikacji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawę jakości funkcjonowania rodzin adopcyjnych, w tym: wsparcie przedadopcyjne/preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne.
III. Usługi środowiskowe i aktywizacja społeczna dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym oraz wdrażanie idei Najpierw mieszkanie.
IV. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej i innych instytucji dla dzieci m.in. poprzez tworzenie jej rodzinnych form, usługi wsparcia dla rodzin zastępczych (w tym kandydatów) oraz szkolenia kadr, a także kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą (m.in. programy usamodzielniania – treningi i warsztaty samodzielności, asystent usamodzielniania, wsparcie w edukacji, mieszkalnictwo, poradnictwo prawne i psychologiczne).
V. Usługi wsparcia dla dzieci i młodzieży przebywających w rodzinach i różnego rodzaju instytucjach całodobowych.

VI. Wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań treningowych lub wspomaganych oraz innych rozwiązań łączących wsparcie społeczne i mieszkaniowe (jako element powyższych projektów – typ nie może być realizowany samodzielnie).
VII. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, znajdujących się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym (projekty OPS).
VIII. Budowanie zdolności i potencjału partnerów społeczeństwa obywatelskiego w regionie.
IX. Centra Wsparcia NGO.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. W przypadku wspierania dzieci interwencja będzie zgodna z Zaleceniami Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci, która zapobiega wykluczeniu społecznemu dzieci przez zapewnienie im dostępu do kluczowych usług.
6. Wsparcie będą mogły otrzymać także rodziny z doświadczeniem uchodźctwa, na podstawie innych przesłanek niż status migranta.
7. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
8. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
9. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
10. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 40%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
40
Minimalny wkład własny beneficjenta
5
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej
Grupa docelowa
jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, JST oraz podległe im podmioty, kadry realizujące usługi społeczne, w tym usługi opieki długoterminowej, kandydaci do pełnienia funkcji w ramach pieczy zastępczej, jak i kandydaci na rodziców adopcyjnych oraz członkowie ich rodzin, ofiary przemocy, w tym przemocy w rodzinie i ich otoczenie, organizacje pozarządowe, osoby potrzebujące interwencji kryzysowej, osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), rodziny (naturalne, zastępcze, adopcyjne) z dziećmi i ich otoczenie, rodziny zastępcze i kandydaci na rodziny zastępcze, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją, związki, stowarzyszenia i porozumienia JST

Słowa kluczowe
deinstytucjonalizacja, mieszkania_chronione, mieszkania_treningowe, mieszkania_wspierane, piecza_zastępcza, usługi_społeczne
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-EECO01 - Całkowita liczba osób objętych wsparciem
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PL0CO05 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego wspartych w co najmniej jednym z następujących obszarów: standardy i procedury zarządzania, refleksyjność, wydolność finansowa, rzecznictwo, jakość usług, współpraca międzysektorowa
WLWK-PL0CO06 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego wspartych w zakresie wdrażania nowych metod działania lub rodzajów usług
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLKLCO01 - Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO07 - Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego (w tym wolontariuszy) objętych wsparciem w programie
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLKLCR01 - Liczba dzieci i młodzieży, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie
WLWK-PL0CR02 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które poprawiły lub wprowadziły nowe metody działania lub rodzaje usług

WLWK-PL0CR01 - Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które zwiększyły swój potencjał organizacyjny w co najmniej jednym z następujących obszarów: standardy i procedury zarządzania, refleksyjność, wydolność finansowa, rzecznictwo, jakość usług, współpraca międzysektorowa
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
WLWK-PL0CR03 - Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy zdobyli nowe umiejętności, wiedzę lub uzyskali kwalifikacje
WLWK-PLKLCR06 - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.06.15 Edukacja - IIT
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
20 587 874,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
17 499 693,00
Zakres interwencji
140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury), 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym, 157 - Działania na rzecz integracji społecznej obywateli państw trzecich
Opis działania
Cel podejmowanych działań: Celem dla tego obszaru jest wspieranie dostępności i możliwości ukończenia dobrej jakości kształcenia poprzez wsparcie wskazanych niżej typów projektów. Działania realizowane będą w formie innych instrumentów terytorialnych (IIT) wymienionych w art. 28 c) rozporządzenia ogólnego. Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24.

Typy projektów:

1. Mądry przedszkolak – upowszechnienie wychowania przedszkolnego
- utworzenie nowych miejsc, w tym również nowych i alternatywnych form wychowania;
- realizacja dodatkowych zajęć oraz zajęć zwiększających kompetencje kluczowe; działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich;
- opieka psychologiczna (w tym dla dzieci z doświadczeniem uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta);
- szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli, w szczególności na rzecz zindywidualizowanego podejścia do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

2. Kompetentny i odkrywczy uczeń – wzrost dostępności i jakości kształcenia ogólnego;
- rozwój kompetencji kluczowych i kompetencji przyszłości;
- wsparcie psychologiczne i wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19;
- wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym uczniów z doświadczeniem migracji i uchodźstwa – na podstawie innych przesłanek niż status migranta);
- opieka psychologiczna i pedagogiczna;
- poradnictwo i doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- programy z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły jako programy wychowawcze szkół;
- rozwój kompetencji cyfrowych;
- działania społeczno-wychowawczych;
- wsparcie rozwijania zainteresowań poza edukacją formalną;
- wprowadzanie nowych metod nauczania;
- działania wspierające umiejętności językowe dzieci z obszarów wiejskich.

3. Specjalista dla rynku pracy – efektywny system formalnego kształcenia zawodowego
– dostosowanie oferty edukacyjnej kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- podniesienie prestiżu szkolnictwa branżowego;
- organizacja praktycznych form nauczania, w tym staże i praktyki poza granicą kraju;
- włączenie pracodawców;
- doradztwo edukacyjno-zawodowe;
- działania społeczno-wychowawczych;
- wyrównywanie deficytów powstałych w wyniku pandemii COVID-19;
- rozwój kształcenia zawodowego/branżowego kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej;
- kształcenie nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu – szkolenia, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji; wsparcie kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych;
- realizacja programów z elementami profilaktyki przeciwko wypadaniu uczniów z systemu szkolnego lub z elementami profilaktyki przeciwdziałającej porzucaniu szkoły – programy wychowawcze szkół;
- zapewnienie uczniom wsparcia psychologicznego.

4. Skuteczna edukacja włączająca – wsparcie placówek w prowadzeniu edukacji włączającej, podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej, bezpośrednie wsparcie uczniów (np. zapewnienie

usług asystenckich).

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów projektów w Regulaminie naboru.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
6. Preferowane będą projekty, których wsparcie realizowane będzie na Obszarze Strategicznej Interwencji wskazanym w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
7. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
8. Projekty nie będą powielać zakresu wsparcia realizowanego na poziomie krajowym.
9. Realizacja staży odbywać się będzie w oparciu o stawki jednostkowe wyliczane na podstawie zapisów Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.
10. Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii IIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

90

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)

Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, Szkoły i inne placówki systemu oświaty
Grupa docelowa
dzieci w wieku przedszkolnym (zgodnie z ustawą - Prawo oświatowe) i ich opiekunowie, instruktorzy praktycznej nauki zawodu, nauczyciele , nauczyciele zatrudnieni w OWP (oddziałach wychowania przedszkolnego), w tym specjalnych i integracyjnych, nowo utworzone i istniejące OWP (oddziały wychowania przedszkolnego), w tym specjalne i integracyjne, osoby korzystające z usług opiekuńczych, usług wytchnieniowych, usług asystencji, otoczenie społeczno-gospodarcze współpracujące ze szkołami lub placówkami kształcenia zawodowego, otoczenie uczniów, w tym rodzina, pracodawcy, przedsiębiorcy, szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne i ich organa prowadzące, szkoły lub placówki kształcenia ogólnego (z wyłączeniem specjalnych), szkoły lub placówki kształcenia zawodowego (z wyłączeniem specjalnych), uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty, uczniowie lub słuchacze szkół lub placówek kształcenia zawodowego
Słowa kluczowe
edukacja, przedszkole, szkoła, szkoła_podstawowa, wychowanie_przedszkolne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów

https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLFCO02 - Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego
WLWK-PLFCO09 - Liczba dzieci lub uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, którzy zostali objęci usługami asystenta
WLWK-PLFCO01 - Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej
WLWK-PLFCO08 - Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem
WLWK-PLFCO11 - Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO10 - Liczba obiektów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLFCO12 - Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO14 - Liczba przedstawicieli kadr szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem świadczonym przez szkoły ćwiczeń
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem
WLWK-PLEFCO05 - Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich
WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem

WLWK-PLFCO13 - Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.06.16 Aktywna integracja społeczno-zawodowa - IIT

Cel szczegółowy
EFS+.CP4.H - Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
7 168 553,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
6 093 270,00
Zakres interwencji
136 - Wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych, 153 - Metody integracji z rynkiem pracy oraz powrotu na rynek pracy osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji
Opis działania
Celem działania jest dostarczenie narzędzi oraz instrumentów aktywnej integracji, powiązane ze świadczeniem usług na poziomie lokalnym. W celu wykorzystania potencjałów poszczególnych osób i grup wdrażane będą bardziej zindywidualizowane usługi aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, zawodowej i społecznej realizowane m. in. przez ośrodki pomocy społecznej czy powiatowe centra pomocy rodzinie. Nacisk zostanie położony na nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, a także na podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy. Jednym z wdrażanych instrumentów będą także usługi aktywnej integracji realizowane przez takie podmioty, jak centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, czy w uzasadnionych przypadkach zakłady aktywności zawodowej lub warsztaty terapii zajęciowej. Interwencja będzie obejmowała m.in. stosowanie narzędzi wykorzystywanych przez podmioty reintegracyjne do kompleksowego wspierania osób wykluczonych społecznie. Działania realizowane będą w formie innych instrumentów terytorialnych (IIT) wymienionych w art. 28 akapit pierwszy, lit. c) rozporządzenia ogólnego. Wsparcie realizowane w tym Działaniu będzie klasyfikowane z zastosowaniem kodów dla wymiaru „terytorialny mechanizm realizacji i ukierunkowanie terytorialne”: 18, 20 oraz 24.

Typy projektów planowanych do realizacji:

I. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (m.in. edukacyjnych, społecznych, zawodowych, zdrowotnych, mieszkaniowych i rekreacyjno-kulturalnych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową.
II. Wsparcie aktywizacyjne osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób biernych zawodowo realizowane przez podmioty reintegracyjne oraz tworzenie nowych podmiotów, w ramach których prowadzona będzie m.in. aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna.

Kluczowe warunki realizacji projektów:

1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. W celu podniesienia jakości świadczonych usług przez centra integracji społecznej, działalność tych podmiotów oparta będzie o jednolite standardy określone w dokumencie pn. Koncepcja Systemów Standaryzacji Centrów Integracji Społecznej w województwie lubuskim.
6. Wsparcie w ramach WTZ i ZAZ może być zapewnione przez ograniczony czas dla konkretnego uczestnika (1-2 lata). Warunkiem wsparcia w ramach WTZ jest zaoferowanie uczestnikom realnej ścieżki dojścia do ZAZ (lub innej formy zatrudnienia). Wsparcie w ramach ZAZ jest możliwe pod warunkiem, że 5% uczestników ZAZ wejdzie na otwarty rynek pracy/zarejestruje się w Urzędzie Pracy.
7. W przypadku wspierania dzieci interwencja będzie zgodna z Zaleceniami Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci która zapobiega wykluczeniu społecznemu dzieci przez zapewnienie im dostępu do kluczowych usług.
8. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na wsparcie szczególne na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i integracji społeczno-gospodarczej ludzi młodych.
9. Zgodnie z obowiązującym podziałem alokacji część środków będzie przeznaczona na działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich.
10. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów (usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w projektach jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za obszar włączenia społecznego, tj. OPS, PCPR, ROPS, muszą być realizowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej.
Analogicznie, w projektach innych beneficjentów – aktywizacja zawodowa powinna być realizowana przez podmioty wyspecjalizowane w tym obszarze.)

11. Preferowane będą projekty , których wsparcie realizowane będzie na Obszarach Strategicznej Interwencji wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. 12. Wsparciem w ramach Działania mogą zostać objęte wyłącznie te projekty, które wynikają z pozytywnie zaopiniowanej przez Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 strategii IIT i ujęte są na liście projektów w niej zawartej.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje integracji i pomocy społecznej, Instytucje kultury, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej
Grupa docelowa
JST oraz podległe im podmioty, organizacje pozarządowe, osoby bierne zawodowo, osoby lub rodziny wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne), osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, osoby prawne planujące utworzenie miejsc pracy w sektorze ES lub wsparcie ich funkcjonowania, osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej (w tym przedsiębiorstwa społeczne), środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją
Słowa kluczowe
aktywizacja_kobiet, aktywizacja_społeczna, aktywizacja_zawodowa, integracja_społeczna, kluby_integracji_społecznej_KIS, osoby_z_niepełnosprawnościami
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO02 - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO03 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO10 - Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na realizację gwarancji dla młodzieży
Wskaźniki rezultatu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
WLWK-EECR01 - Liczba osób poszukujących pracy po opuszczeniu programu
WLWK-EECR04 - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.07 Fundusze Europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Społeczny +
Cel Polityki
CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
13 957 707,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
13 259 821,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.07.01 Aktywizacja społeczności lokalnej w placówkach edukacyjnych

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

4 842 258,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

4 600 145,00

Zakres interwencji

148 - Wsparcie na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (z wyłączeniem infrastruktury), 152 - Działania na rzecz promowania równości szans i aktywnego udziału w życiu społecznym

Opis działania

Celem Działania jest zwiększenie aktywności i partycypacji obywatelskiej w życiu publicznym i społecznym, a także integracja społeczności lokalnych poprzez tworzenie życia kulturalnego na danym obszarze. Istotnym działaniem z perspektywy rozwoju regionu i aktywności mieszkańców jest umożliwienie dzieciom i dorosłym dostępu do kultury, a także styczności z kulturą jako formą edukacji i aktywizacji życia społeczności. Celem jest wdrażanie interwencji jak najbliżej obywateli z wykorzystaniem dostępnych zasobów lokalnych oraz zniwelowanie dysproporcji w dostępie do kultury spowodowanej wykluczeniem komunikacyjnym oraz poprawa spójności społecznej.

Działanie powinno być realizowane zgodnie z Programem FELB 2021-2027 oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027oraz z przyjętą do realizacji Lokalną Strategią Rozwoju. Typ projektów – Szkoła i przedszkole jako ośrodek kultury i aktywizacji lokalnej społeczności (realizacja projektów w obszarze integracji społecznej w szczególności na obszarach wiejskich dla lokalnych społeczności na bazie ww. placówek kierowanie zarówno do dzieci jak i dorosłych).

Projekt może być realizowany np. poprzez organizacje różnego rodzaju warsztatów, tworzeniu kółek zainteresowań, grup teatralnych, terapii artystyczno – zajęciowych, wystaw, zapewnienie styczności z kulturą poprzez wyjazdy do filharmonii czy teatru itd.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

95

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
RLKS
Typ beneficjenta – ogólny
Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Lokalne Grupy Działania, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Słowa kluczowe
aktywizacja_społeczna, edukacja, kultura, lokalne_inicjatywy, szkoła, tożsamość_lokalna, wzmacnianie_potencjału_społecznego
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO17 - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PL0CO04 - Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu
PROG-SCR01 - Liczba osób, które zakończyły udział w działaniach kulturalnych, aktywizacyjnych lub edukacyjnych
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.07.02 Lokalne kształcenie dorosłych
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.G - Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 866 515,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 723 189,00
Zakres interwencji
151 - Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania
Celem Działania jest zwiększenie aktywności w kształceniu ustawicznym, realizacja idei uczenia się przez całe życie, a także wyrównanie dysproporcji w poziomie wykształcenia osób dorosłych zwłaszcza na terenach wiejskich i miejskich zagrożonych degradacją. Ponadto poprzez realizację projektów planuje się umożliwienie uczestnikom nabycia nowych lub podniesienia posiadanych już kompetencji. Powyższe spowoduje zmniejszenie dysproporcji w poziomie wykształcenia osób dorosłych pochodzących z terenów wiejskich, zwiększenie szans na rynku pracy oraz na zatrudnienie lub utrzymanie miejsca pracy, a także da możliwość dostępu do miejsc pracy o lepszych warunkach. Interwencja w tym obszarze ma na celu popularyzację podnoszenia kwalifikacji wśród dorosłych mieszkańców regionu. Działanie powinno być realizowane zgodnie z Programem FELB 2021-2027, Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027oraz z przyjętą do realizacji Lokalną Strategią Rozwoju. Typ projektów: Lokalne kształcenie - wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych m. in. Poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, o niskich kwalifikacjach czy osób z niepełnosprawnościami. Projekt może być realizowany poprzez: audyt umiejętności (posiadanych umiejętności i potrzeb w zakresie ich poprawy), dopasowanych i elastycznych ofert uczenia się, zgodnych z wynikami audytu umiejętności, wdrożeniu działań powiązanych z Zintegrowana Strategią Umiejętności 2030. Typ wsparcia umożliwia wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz uczenia się osób dorosłych przy wykorzystaniu dobrych praktyk z modelu LOWE (Lokalne Ośrodki Wsparcia Edukacji) wypracowanych w POWER. opisłnienia
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia

Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
RLKS
Typ beneficjenta – ogólny
Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Lokalne Grupy Działania, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Słowa kluczowe
edukacja, edukacja_dorosłych, kwalifikacje, lokalne_inicjatywy, lokalne_ośrodki_wiedzy_i_edukacji, tożsamość_lokalna
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-PLGCO03 - Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PLGCO02 - Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PL0CO04 - Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLGCR01 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu
WLWK-EECR03 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu
WLWK-PLDGCR04 - Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.07.03 Rozwój gospodarstw zielonych
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.K - Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 282 143,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 168 036,00
Zakres interwencji
158 - Działania w celu zwiększenia równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług, 159 - Działania na rzecz poprawy świadczenia usług w zakresie opieki rodzinnej i środowiskowej
Opis działania
Celem Działania jest umożliwienie osobom starszym jak najdłuższego funkcjonowania w społecznościach lokalnych poprzez zwiększenie dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług społecznych. Działania interwencyjne mają na celu organizację miejsc dziennego pobytu dla osób starszych, a tym samym zmniejszenie liczby osób umieszczanych w instytucjach pomocowych. Tworzenie tzw. gospodarstw opiekuńczych to typ rolnictwa społecznego, którego najważniejszą cechą jest wykorzystanie potencjału gospodarstwa rolnego do prowadzenia zajęć o charakterze terapeutycznym, opiekuńczym i integracyjnym celem włączenia społecznego osób przebywających w danym gospodarstwie opiekuńczym, przy jednoczesnym dostosowaniu potrzeb i możliwości danej osoby – indywidualizacja wsparcia – w warunkach zbliżonych do domowych. Tworzenie gospodarstw opiekuńczych zapewniających opiekę dzienną osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przy wykorzystaniu potencjału gospodarstw rolnych. Przewidziane jest do

realizacji zindywidualizowanie wsparcia w postaci terapii zajęciowych, manualnych, artystycznych, a także poprzez działania istotne dla gospodarstwa (opieka nad zwierzętami, ogrodem, sadem, przygotowanie przetworów itp.). Wsparcie polega m.in. na zapewnieniu usług animacyjnych, asystenckich i opiekuńczych (w tym poprzez szkolenia dla osób prowadzących gospodarstwa opiekuńcze z zakresu usług asystenckich i opiekuńczych). Model gospodarstwa opiekuńczego wpisuje się w proces deinstytucjonalizacji pomocy społecznej w Polsce oraz stanowi sposób zagospodarowania niewykorzystanych gospodarstw rolnych/wiejskich.
Działanie powinno być realizowane zgodnie z Programem FELB 2021-2027, Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz z wybraną do realizacji Lokalną Strategią Rozwoju.

Typ projektów: Rozwój usług w gospodarstwach opiekuńczych
Wsparcie realizowane poprzez Tworzenie gospodarstw opiekuńczych zapewniających osobom starszym, samotnym i/lub potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu integrację, aktywizację poprzez np. organizowanie terapii zajęciowych (szydełkowanie, tworzenie ozdób świątecznych), rozrywki (turnieje gier, wizyty w teatrze/kinie/filharmonii), wspólne układanie puzzli), nauki (nowoczesne technologie np. obsługa smartfonów, internetowych aplikacji do obsługi kont bankowych), zaangażowanie w dopasowaną do możliwości uczestników pomoc w gospodarstwie (opieka nad zwierzętami, robienie przetworów), rozwój aktywności fizycznej (gry i zabawy terenowe, spacerowanie z kijkami, yoga czy gimnastyka na świeżym powietrzu).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15

Minimalny wkład własny beneficjenta
5%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
RLKS
Typ beneficjenta – ogólny
Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Lokalne Grupy Działania, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Słowa kluczowe
aktywizacja_społeczna, integracja_społeczna, lokalne_inicjatywy, tożsamość_lokalna, włączenie_społeczne
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLKLCO02 - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie
WLWK-EECO17 - Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego

WLWK-PL0CO04 - Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLKLCR05 - Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie
WLWK-PLKLCR03 - Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług
WLWK-PLKLCR02 - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.07.04 Rozwój potencjału społeczności lokalnych

Cel szczegółowy
EFS+.CP4.L - Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 966 791,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
3 768 451,00
Zakres interwencji
163 - Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
Opis działania

Celem działania jest aktywizacja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (a także ich rodzin) oraz rozwój społeczności lokalnych. Interwencja przyczyni się do potrzymania lub utworzenia więzi społecznych i rodzinnych poprzez partycypację w życiu lokalnej społeczności.
Aktywizacja społeczności może przebiegać na kilku poziomach – może być to angażowanie mieszkańców lub członków lokalnych organizacji pozarządowych. Wsparcie nakierowane będzie na wzmacnianie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej z udziałem środowiska lokalnego. Istotna dla prawidłowego rozwoju intelektualnego, psychicznego i fizycznego jest organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży zamieszkującej obszary wiejskie. Organizowanie dodatkowych zajęć przez świetlice środowiskowe czy kluby młodzieżowe zachęci do aktywnego spędzania czasu, rozwijania i realizacji swoich pasji. Budowanie potencjału społeczności poprzez np. programy aktywności lokalnej, zajęcia dla dzieci (zajęcia podwórkowe, warsztaty), świetlice środowiskowe przy wsparciu partnerów i organizacji pozarządowych.
Działania zaplanowane w ramach projektu nie mogą mieć charakteru jednorazowych wydarzeń, lecz powinny stanowić spójny i zaplanowany proces wsparcia odpowiadający na zdiagnozowane potrzeby uczestników i społeczności lokalnej.
Celem działania jest rozwój umiejętności integracji z lokalną społecznością.

Działanie powinno być realizowane zgodnie z Programem FELB 2021-2027 ,Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027oraz z przyjętą do realizacji Lokalną Strategią Rozwoju. Typ projektów: Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych (działania na rzecz aktywizacji społecznej osób wykluczonych, zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin w środowisku lokalnym, budowanie potencjału społeczności lokalnych m.in. poprzez programy aktywności lokalnej, pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe dla dzieci, świetlice środowiskowe. Wsparcie realizowane poprzez zdiagnozowanie potrzeb i problemów lokalnej społeczności, opracowanie zindywidualizowanych programów społeczności lokalnych obejmujących aktywizację wszystkich mieszkańców danego terenu poprzez np. zaangażowanie całych społeczności do organizacji wydarzeń umożliwiających wspólne spędzenie czasu, świetlic środowiskowych, zajęć dla dzieci (zimowiska, półkolonie, gry terenowe), dożynek, imprez tematycznych.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Nie dotyczy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
5%
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny, Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych

RLKS
Typ beneficjenta – ogólny
Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Lokalne Grupy Działania, Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)
Słowa kluczowe
aktywizacja_kobiet, aktywizacja_społeczna, integracja_społeczna, lokalne_inicjatywy, tożsamość_lokalna
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-EECO01 - Całkowita liczba osób objętych wsparciem
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO19 - Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO04 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PL0CO03 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PL0CO04 - Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLHILCR01 - Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
Kod i nazwa priorytetu

Priorytet FELB.08 Fundusze Europejskie dla lokalnego lubuskiego

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP5 - Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych

Miejsce realizacji

LUBUSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

101 504 793,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

86 279 074,00

Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych

100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.08.01 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich - rewitalizacja

Cel szczegółowy

EFRR.CP5.I - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

26 291 638,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

22 347 893,00

Zakres interwencji

168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych

Opis działania

W ramach przedmiotowego działania realizowane będą inwestycje dotyczące rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich.
Realizacja przedsięwzięć na obszarach miejskich powinna przebiegać w sposób skoordynowany i mieć charakter zintegrowany (kompleksowy), opierać się o przemyślane i uzgodnione przez interesariuszy strategie terytorialne (GPR) uwzględniające deficyty i definiujące narzędzia będące odpowiedzią na ich niwelowanie. Funkcję strategii terytorialnej w przypadku działań rewitalizacyjnych pełni Gminny Program Rewitalizacji (GPR). Projekty z zakresu rewitalizacji, aby ubiegać się o dofinansowanie muszą być uwzględnione w GPR, który znajduje się w Wykazie GPR i zostać pozytywnie zaopiniowane przez IZ. Należy pamiętać, iż projekty zdefiniowane w strategii terytorialnej (GPR) powinny mieć charakter partnerski.
Typ projektu możliwy do realizacji:
Rewitalizacja obszarów miejskich skierowana na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, uporządkowanie przestrzeni publicznej, dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców.
Inwestycje dotyczące:
- infrastruktury komunalnej, w tym systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;
- termomodernizacja budynków (tylko do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu);
- wsparcia budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych (do 15% kosztów kwalifikowalnych projektu);
mogą stanowić element projektu.
Dofinansowywane będą tylko tereny/obiekty/pomieszczenia ogólnodostępne, nierozerwalnie związane z realizacją projektu, chyba, że specyfika Beneficjenta/projektu wykaże niezbędność dofinansowania terenu/obiektów/pomieszczeń, które nie są ogólnodostępne ale, które wpływają na prawidłowe użytkowanie/funkcjonowanie części ogólnodostępnych (przedsięwzięcia, jako całości).
W ramach Działania nie ma jednak możliwości wspierania projektów związanych z mieszkalnictwem (budynkami mieszkalnymi). Możliwe jest tylko wspieranie otwartych przestrzeni przy/wokół tych budynków.
W ramach działania możliwe jest wsparcie tylko istniejących elementów infrastruktury drogowej (w tym parkingów), które nie zwiększają pojemności lub przepustowości infrastruktury drogowej i natężenia ruchu samochodowego (czyli inwestycja może dotyczyć jedynie odbudowy/odtworzenia istniejącej infrastruktury w tym samym miejscu i z zachowaniem pierwotnej wielkości, kształtu i układu funkcjonalnego). Dofinansowanie jest wówczas możliwe do wysokości 15% kwalifikowalnych kosztów projektu i gdy stanowi jego nieodłączny element.
Warunek dotyczący zwiększenia pojemności i przepustowości infrastruktury nie dotyczy budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych.
Preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.
Projekty infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji nie mogą stanowić oderwanych inwestycji, ale muszą wynikać z szerokiej koncepcji przeciwdziałania i ograniczania zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne mają na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni i gospodarki. Wspierane inwestycje muszą rewitalizowanym obszarom/ obiektom przywrócić lub nadać nowe funkcje.

Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia w zakresie rewitalizacji muszą być zgodne z zapisami obowiązującej ustawy o rewitalizacji.
W planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy dążyć do wykorzystania założeń Nowego Europejskiego Bauhausu. Ponadto, w projektach należy dążyć do:
- zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Opracowując i realizując projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe, zasadne jest wykorzystywanie zaleceń wynikających z dokumentu „Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe" opracowanego przez ICOMOS.
Projekty rewitalizacyjne powinny być powiązane z interwencją EFS+ lub finansowane z innych źródeł, a skierowane na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na poziomie strategii terytorialnej (GPR).
Inwestycje w przedmiotowym działaniu powinny być również ukierunkowane na równość, włączenie społeczne i niedyskryminację – art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+. Zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania spowoduje zmniejszenie i eliminację barier utrudniających dostęp do szlaków dziedzictwa kulturowego, obiektów i szlaków turystycznych, budynków i przestrzeni poddawanych rewitalizacji oraz innych budynków w których realizowane są usługi publiczne objęte wsparciem. Poprzez zastosowanie standardu dostępności: architektonicznego, cyfrowego oraz informacyjno-promocyjnego, produkty powstałe w wyniku realizacji projektów będą dostępne dla ogółu społeczeństwa, w tym również będą odpowiadały na szczególne potrzeby kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.
Projekty z zakresu rewitalizacji nie mogą być wdrażane przez Partnerstwa JST rozumiane jako instrument terytorialny. Projekty rewitalizacyjne mogą być realizowane w partnerstwie (jeśli jest ono uzasadnione przedmiotem projektu).
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

Definicje:
Infrastruktura drogowa - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4
Nowy Europejski Bauhaus (NEB) - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4.
Obszar miejski - to obszar gmin miejskich oraz miast należących do gmin miejsko-wiejskich.
Powierzchnie uszczelnione:
- powierzchnie dachów (w tym tarasów, balkonów),
- powierzchnie szczelne dróg, placów, podjazdów i chodników, w szczególności powierzchnie

betonowe, asfaltowe,
- powierzchnie częściowo przepuszczalne placów i chodników z kostki brukowej lub płytek chodnikowych, jeżeli wody opadowe i roztopowe z tych powierzchni są odprowadzane bezpośrednio (za pośrednictwem przyłącza) lub pośrednio (spływ do sieci kanalizacyjnej odprowadzającej wodę z jezdni) do sieci kanalizacyjnej odprowadzającej te wody.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1818), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1678)

Uproszczone metody rozliczania

Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]

Forma wsparcia

Dotacja

Dopuszczalny cross-financing (%)

0

Minimalny wkład własny beneficjenta

Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Pozarządowe organizacje turystyczne, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe, TBS i SIM
Słowa kluczowe
dziedzictwo_kulturowe, Gminny_Program_Rewitalizacji, instytucja_kultury, kultura, obszar_rewitalizacji, rewitalizacja
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej
WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej
WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
WLWK-PLRO225 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Kamperów (MOK)
WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)
WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych
WLWK-PLRO147 - Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-PLRO142 - Liczba wspartych instytucji paramuzealnych
WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym
WLWK-PLRO144 - Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego
WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu

WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji
WLWK-PLRR113 - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
WLWK-PLRR061 - Liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych
WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych
WLWK-PLRR082 - Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRR064 - Roczna liczba turystów obsłużonych w Miejscach Obsługi Kamperów
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.08.02 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich - ZIT
Cel szczegółowy
EFRR.CP5.I - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
45 653 596,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
38 805 556,00

Zakres interwencji
165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, 169 - Inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych, 170 - Zwiększenie zdolności instytucji programu oraz podmiotów związanych z wdrażaniem Funduszy, 172 - Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)
Opis działania
W ramach przedmiotowego działania realizowane będą zintegrowane inwestycje dotyczące rozwoju obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych. Wsparciem zostaną objęte Obszary strategicznej interwencji (OSI), które wynikają ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 i dotyczą: - miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich; - miejskich obszarów funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych. Miejskie obszary funkcjonalne muszą realizować działania odpowiadające potrzebom mieszkańców, głównie w zakresie wsparcia infrastruktury podstawowej, gospodarczej, kulturowej, zagospodarowania przestrzeni publicznej. Wsparcie OSI ma przede wszystkim poprawić jakość oferowanych mieszkańcom konkretnych terytoriów usług publicznych. Realizacja przedsięwzięć MOF powinna przebiegać w sposób skoordynowany i mieć charakter zintegrowany (kompleksowy), opierać się o przemyślane i uzgodnione przez interesariuszy strategie terytorialne uwzględniające deficyty i definiujące narzędzia będące odpowiedzią na ich niwelowanie. Interwencja w tym działaniu musi wynikać ze strategii terytorialnej przygotowanej zgodnie z wymogami art. 29 rozporządzenia ogólnego oraz zaopiniowanej pozytywnie przez IZ. Projekty zdefiniowane w strategii terytorialnej powinny mieć charakter partnerski oraz powinny być uzgodnione z IZ. Typy projektów możliwe do realizacji: Wsparcie wynikające ze strategii terytorialnych, m.in.: I inwestycje dotyczące rozwoju, zagospodarowania i zarządzania przestrzenią MOF na potrzeby mieszkańców (w tym m.in. w zakresie wypoczynku i spędzania wolnego czasu) i/lub na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego i/lub w celu realizacji usług publicznych; II inwestycje w zakresie wsparcia kultury i dziedzictwa kulturowego; III inwestycje w zakresie rozwoju turystyki poprzez rozwój różnych form turystyki, zróżnicowanie oferty turystycznej, inwestowanie w mniej znane miejsca o dużym potencjale, które przyczynią się do rozwoju danych obszarów i społeczności lokalnych; IV rozwój terenów inwestycyjnych, na podstawie analizy potrzeb zawartej w strategii terytorialnej. Kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje (z wyłączeniem terenów pod inwestycje mieszkaniowe), polegające w szczególności na dostarczeniu do granic poszczególnych działek inwestycyjnych podstawowych mediów; V przygotowanie i wdrażanie strategii terytorialnych; VI inne przedsięwzięcia wskazane w strategii terytorialnej. W ramach działania możliwe jest wsparcie tylko istniejących elementów infrastruktury drogowej (w tym parkingów), które nie zwiększają pojemności lub przepustowości infrastruktury drogowej i

natężenia ruchu samochodowego (czyli inwestycja może dotyczyć jedynie odbudowy/odtworzenia istniejącej infrastruktury w tym samym miejscu i z zachowaniem pierwotnej wielkości, kształtu i układu funkcjonalnego). Dofinansowanie jest wówczas możliwe do wysokości 15% kwalifikowalnych kosztów projektu i gdy stanowi jego nieodłączny element.
W przypadku projektów realizowanych w ramach typu IV do wsparcia nie kwalifikują się inwestycje w infrastrukturę drogową dojazdową do terenów inwestycyjnych, możliwe jest tylko wsparcie dróg wewnętrznych (w tym parkingów) na warunkach określonych powyżej.
W ramach działania finansowane będzie przygotowanie i wdrażanie strategii terytorialnych.
Elementem projektu dotyczącego rozwoju, zagospodarowania i zarządzania przestrzenią MOF mogą być inwestycje w zakresie:
- infrastruktury komunalnej, w tym systemów zabezpieczeń poprawiających bezpieczeństwo,
- termomodernizacji budynków (do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu).
W planowaniu przedsięwzięć należy dążyć do wykorzystania założeń Nowego Europejskiego Bauhausu. Ponadto, należy dążyć do:
- zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Opracowując i realizując projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe, zasadne jest wykorzystywanie zaleceń wynikających z dokumentu „Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe" opracowanego przez ICOMOS.
Inwestycje w przedmiotowym działaniu powinny być również ukierunkowane na równość, włączenie społeczne i niedyskryminację – art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+. Zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania spowoduje zmniejszenie i eliminację barier utrudniających dostęp do szlaków dziedzictwa kulturowego, obiektów i szlaków turystycznych oraz innych budynków w których realizowane są usługi publiczne objęte wsparciem. Poprzez zastosowanie standardu dostępności: architektonicznego, cyfrowego oraz informacyjno-promocyjnego, produkty powstałe w wyniku realizacji projektów będą dostępne dla ogółu społeczeństwa, w tym również będą odpowiadały na szczególne potrzeby kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.
Dofinansowywane będą tylko tereny/obiekty/ pomieszczenia ogólnodostępne, nierozerwalnie związane z realizacją projektu, chyba, że specyfika Beneficjenta/projektu wykaże niezbędność dofinansowania terenu/obiektów/pomieszczeń, które nie są ogólnodostępne ale, które wpływają na prawidłowe użytkowanie/funkcjonowanie części ogólnodostępnych (przedsięwzięcia, jako całości).
W ramach działania możliwa jest realizacja projektów objętych strategią terytorialną, które odpowiadają interwencji Priorytetów 1-5, pod warunkiem zachowania wymagań dla poszczególnych typów działań zdefiniowanych w SZOP. W przypadku przedsięwzięć dotyczących bezpieczeństwa publicznego, np. przeciwpożarowego, możliwe będzie udzielenie wsparcia na budowę/przebudowę budynków związanych z funkcjonowaniem jednostek odpowiedzialnych za ww. bezpieczeństwo. Przeznaczenie wsparcia dla PSP możliwe będzie tylko w uzasadnionych przypadkach.
W ramach działania preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.

Działanie będzie wdrażane za pomocą zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) wskazanych w art. 28 rozporządzenia ogólnego.
W ramach Działania 8.2 Wnioskodawcami mogą być także związki, stowarzyszenia i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego.
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

Definicje:
Dziedzictwo kulturowe – definicja dostępna jest na stronie internetowej:
https://www.unesco.pl/kultura/dziedzictwo-kulturowe/
Nowy Europejski Bauhaus (NEB) - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4.
Infrastruktura drogowa - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4.
Powierzchnie uszczelnione - definicja została zawarta w opisie Działania 8.1.
Tereny inwestycyjne - tereny przeznaczone pod inwestycje (tereny/strefy aktywności gospodarczej).

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1818), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i

zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1678)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
ZIT
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
Słowa kluczowe
dziedzictwo_kulturowe, instytucja_kultury, kultura, turystyka, Zintegrowane_Inwestycje_Terytorialne, ZIT
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej
WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej
WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych

WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-RCO024 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych
WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
WLWK-PLRO049 - Liczba nowych indywidualnych / przydomowych oczyszczalni ścieków
WLWK-PLRO163 - Liczba nowych inwestorów
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
WLWK-PLRO225 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Kamperów (MOK)
WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)
WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-PLRO142 - Liczba wspartych instytucji paramuzealnych
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym
WLWK-PLRO144 - Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego

WLWK-PLRO184 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania rowerów
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO240 - Liczba zdigitalizowanych zasobów kultury udostępnionych on - line
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-PLRO196 - Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO096 - Międzyregionalne inwestycje na rzecz innowacji w projektach unijnych
WLWK-RCO006 - Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych
WLWK-RCO008 - Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji
WLWK-RCO005 - Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO039 - Obszar objęty zainstalowanymi systemami monitorowania zanieczyszczenia powietrza
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO028 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia
WLWK-PLRO145 - Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO010 - Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi
WLWK-RCO016 - Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania
WLWK-RCO013 - Wartość usług, produktów i procesów cyfrowych opracowanych dla przedsiębiorstw
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw

WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-RCO076 - Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR037 - Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych
WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
WLWK-PLRR061 - Liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-RCR102 - Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych
WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych
WLWK-PLRR082 - Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRR064 - Roczna liczba turystów obsłużonych w Miejscach Obsługi Kamperów
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje

WLWK-PLRR018 - Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.08.03 Wsparcie terytorialne obszarów innych niż miejskie - rewitalizacja
Cel szczegółowy
EFRR.CP5.II - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
3 170 646,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 695 049,00
Zakres interwencji
168 - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
Opis działania
W ramach przedmiotowego działania realizowane będą inwestycje dotyczące rewitalizacji zdegradowanych obszarów wiejskich. Interwencja skierowana do obszarów innych niż miejskie powinna obejmować m. in. poprawę dostępu do usług publicznych, kultury i zagospodarowania przestrzeni publicznej na potrzeby mieszkańców, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości, uzupełnienie infrastruktury technicznej, rozwijanie oferty z obszaru turystyki, włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe, odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu. Funkcję strategii terytorialnej w przypadku działań rewitalizacyjnych pełni Gminny Program Rewitalizacji (GPR). Projekty z zakresu rewitalizacji, aby ubiegać się o dofinansowanie muszą być uwzględnione w GPR, który znajduje się w Wykazie GPR i zostać pozytywnie zaopiniowane przez IZ. Należy pamiętać, iż projekty zdefiniowane w strategii terytorialnej (GPR) powinny mieć charakter partnerski. Typ projektu możliwy do realizacji: Rewitalizacja obszarów wiejskich skierowana na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, uporządkowanie przestrzeni publicznej, dostosowanie obiektów i przestrzeni do potrzeb mieszkańców. Inwestycje dotyczące:

- infrastruktury komunalnej, w tym systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego;
- termomodernizacja budynków (do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu);
- wsparcia budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych (do 15% kosztów kwalifikowalnych projektu);

mogą stanowić element projektu.

Dofinansowywane będą tylko tereny/obiekty/pomieszczenia ogólnodostępne, nierozerwalnie związane z realizacją projektu, chyba, że specyfika Beneficjenta/projektu wykaże niezbędność dofinansowania terenu/obiektów/pomieszczeń, które nie są ogólnodostępne ale, które wpływają na prawidłowe użytkowanie/funkcjonowanie części ogólnodostępnych (przedsięwzięcia, jako całości).

W ramach Działania nie ma jednak możliwości wspierania projektów związanych z mieszkalnictwem (budynkami mieszkalnymi). Możliwe jest tylko wspieranie otwartych przestrzeni przy/wokół tych budynków.

W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.

Projekty infrastrukturalne w obszarze rewitalizacji nie mogą stanowić oderwanych inwestycji, ale muszą wynikać z szerokiej koncepcji przeciwdziałania i ograniczania zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne mają na celu wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni i gospodarki. Wspierane inwestycje muszą rewitalizowanym obszarom/ obiektom przywrócić lub nadać nowe funkcje.

Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcia w zakresie rewitalizacji muszą być zgodne z zapisami obowiązującej ustawy o rewitalizacji.

Ponadto, w planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy dążyć do:

- zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Opracowując i realizując projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe, zasadne jest wykorzystywanie zaleceń wynikających z dokumentu „Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe" opracowanego przez ICOMOS.

Projekty rewitalizacyjne powinny być powiązane z interwencją EFS+ lub finansowane z innych źródeł, a skierowane na ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych zdiagnozowanych na poziomie strategii terytorialnej (GPR).

Inwestycje w przedmiotowym działaniu powinny być również ukierunkowane na równość, włączenie społeczne i niedyskryminację – art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+. Na poziomie horyzontalnym obligatoryjny będzie pozytywny wpływ działań rewitalizacyjnych na zasadę równości szans i niedyskryminacji poprzez

konieczność realizacji standardów dostępności (architektonicznych, cyfrowych oraz informacyjno-promocyjnych, produkty powstałe w wyniku realizacji projektów będą dostępne dla ogółu społeczeństwa, w tym również będą odpowiadały na szczególne potrzeby kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi), natomiast interwencja zaplanowana w tym działaniu będzie polegała na działaniach niwelujących bariery i zapobiegających dyskryminacji ze względu na miejsce zamieszkania – dzięki wsparciu kompleksowego zintegrowanego rozwoju lokalnego na tych obszarach.
Wsparcie procesu rewitalizacji zostanie udzielone projektom kompleksowym, adresującym zróżnicowane potrzeby i problemy obszarów wiejskich w sferze ekonomicznej, społecznej, przestrzennej, środowiskowej i technicznej, które powinny wynikać z gminnych programów rewitalizacji (GPR). Nowe produkty powstałe w ramach projektów (infrastruktura czy usługi) będą zgodne z zasadami uniwersalnego projektowania.
Projekty z zakresu rewitalizacji nie mogą być wdrażane przez Partnerstwa JST rozumiane jako instrument terytorialny. Projekty rewitalizacyjne mogą być realizowane w partnerstwie (jeśli jest ono uzasadnione przedmiotem projektu).
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

Definicje:
Infrastruktura drogowa - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4
Obszar wiejski - to obszar należący do gmin miejsko-wiejskich po wyłączeniu terenu zajmowanego przez miasto położone w tych gminach oraz obszar gmin wiejskich.
Powierzchnia uszczelniona - definicja została zawarta w opisie Działania 8.1

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

85

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1818), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1678)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje kultury, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, Niepubliczne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Pozarządowe organizacje turystyczne
Słowa kluczowe
dziedzictwo_kulturowe, Gminny_Program_Rewitalizacji, instytucja_kultury, kultura, obszar_rewitalizacji, obszary_wiejskie, rewitalizacja

Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej
WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej
WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
WLWK-PLRO225 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Kamperów (MOK)
WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)
WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych
WLWK-PLRO147 - Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-PLRO142 - Liczba wspartych instytucji paramuzealnych
WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym

WLWK-PLRO144 - Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego
WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO039 - Obszar objęty zainstalowanymi systemami monitorowania zanieczyszczenia powietrza
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-PLRO146 - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-PLRR048 - Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji
WLWK-PLRR113 - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
WLWK-PLRR061 - Liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury
WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę

WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych
WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych
WLWK-PLRR082 - Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRR064 - Roczna liczba turystów obsłużonych w Miejscach Obsługi Kamperów
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.08.04 Wsparcie terytorialne obszarów innych niż miejskie - IIT
Cel szczegółowy
EFRR.CP5.II - Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
26 388 913,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
22 430 576,00
Zakres interwencji
165 - Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych, 166 - Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury, 169 - Inicjatywy na rzecz rozwoju terytorialnego, w tym przygotowanie strategii terytorialnych, 172 - Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla działań typowych dla EFS+ koniecznych do wdrożenia części operacji objętej EFRR i bezpośrednio z nią związanych)
Opis działania
W ramach przedmiotowego działania realizowane będą zintegrowane inwestycje dotyczące rozwoju obszarów miejsko-wiejskich oraz wiejskich. Objęte wsparciem zostaną m.in. Obszary strategicznej interwencji (OSI), które wynikają z regionalnej strategii rozwoju i dotyczą ośrodków lokalnych oraz obszarów wiejskich, w tym znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz o utrudnionych warunkach rozwojowych. Wsparcie OSI ma przede wszystkim poprawić jakość oferowanych mieszkańcom konkretnych terytoriów usług publicznych. Będzie dotyczyło działań odpowiadających potrzebom mieszkańców, głównie w zakresie wsparcia infrastruktury podstawowej, gospodarczej, kulturowej.

Strategia regionalna wskazuje, że interwencja publiczna skierowana do ośrodków lokalnych powinna obejmować m.in.: poprawę jakości świadczenia usług publicznych, inwestycje związane z polepszeniem jakości środowiska naturalnego czy wspieranie rozwiązań o charakterze smart.
Interwencja skierowana do obszarów wiejskich powinna obejmować m. in. poprawę dostępu do usług publicznych, kultury i zagospodarowania przestrzeni publicznej na potrzeby mieszkańców, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości, uzupełnienie infrastruktury technicznej, rozwijanie oferty z obszaru turystyki, włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe, odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.
Interwencja w tym działaniu musi wynikać ze strategii terytorialnej przygotowanej zgodnie z wymogami art. 29 rozporządzenia ogólnego oraz zaopiniowanej pozytywnie przez IZ. Projekty zdefiniowane w strategii terytorialnej powinny mieć charakter partnerski oraz powinny być uzgodnione z IZ.
Typy projektów możliwe do realizacji:
Wsparcie wynikające ze strategii terytorialnych, m.in.:
I inwestycje w zakresie wsparcia kultury i dziedzictwa kulturowego obszarów miejsko-wiejskich oraz wiejskich;
II inwestycje w zakresie rozwoju turystyki poprzez rozwój różnych form turystyki, zróżnicowanie oferty turystycznej, inwestowanie w mniej znane miejsca o dużym potencjale, które przyczynią się do rozwoju danych obszarów i społeczności lokalnych;
III rozwój terenów inwestycyjnych, na podstawie analizy potrzeb zawartej w strategii terytorialnej . Kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje (z wyłączeniem terenów pod inwestycje mieszkaniowe), polegające w szczególności na dostarczeniu do granic poszczególnych działek inwestycyjnych podstawowych mediów;
IV przygotowanie i wdrażanie strategii terytorialnych;
V inwestycje dotyczące rozwoju, zagospodarowania i zarządzania przestrzenią obszarów miejsko-wiejskich oraz wiejskich dla mieszkańców (w tym m.in. w zakresie wypoczynku i spędzania wolnego czasu, wspierania budowania tożsamości lokalnej) i/lub na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego i/lub w celu realizacji usług publicznych;
VI inne przedsięwzięcia wskazane w strategii terytorialnej.
W ramach działania nie będą wspierane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.
W przypadku projektów realizowanych w ramach typu III do wsparcia nie kwalifikują się inwestycje w infrastrukturę drogową dojazdową do terenów inwestycyjnych, możliwe jest tylko wsparcie dróg wewnętrznych (w tym parkingów) na warunkach określonych powyżej.
Elementem projektu dotyczącego rozwoju, zagospodarowania i zarządzania przestrzenią obszarów miejsko-wiejskich oraz wiejskich mogą być inwestycje w zakresie:
- infrastruktury komunalnej, w tym systemów zabezpieczeń poprawiających bezpieczeństwo,
- termomodernizacji budynków (do 25% kwalifikowalnych kosztów projektu).
Ponadto, w planowaniu przedsięwzięć należy dążyć do:
- zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochrony drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni;
- zwiększania powierzchni biologicznie czynnych i unikania tworzenia powierzchni uszczelnionych.

Opracowując i realizując projekty, które mają wpływ na dziedzictwo kulturowe, zasadne jest wykorzystywanie zaleceń wynikających z dokumentu „Europejskie zasady jakości dla finansowanych przez UE interwencji o potencjalnym wpływie na dziedzictwo kulturowe" opracowanego przez ICOMOS.
Inwestycje w przedmiotowym działaniu powinny być również ukierunkowane na równość, włączenie społeczne i niedyskryminację – art. 22 ust. 3 lit. d) ppkt (iv) rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów i art. 6 rozporządzenia w sprawie EFS+. Na poziomie horyzontalnym obligatoryjny będzie pozytywny wpływ realizowanych działań na zasadę równości szans i niedyskryminacji poprzez konieczność realizacji standardów dostępności (architektonicznych, cyfrowych oraz informacyjno-promocyjnych, produkty powstałe w wyniku realizacji projektów będą dostępne dla ogółu społeczeństwa, w tym również będą odpowiadały na szczególne potrzeby kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi), natomiast interwencja zaplanowana w tym działaniu będzie polegała na działaniach niwelujących bariery i zapobiegających dyskryminacji ze względu na miejsce zamieszkania – dzięki wsparciu kompleksowego zintegrowanego rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich.
Dofinansowywane będą tylko tereny/obiekty/ pomieszczenia ogólnodostępne, nierozerwalnie związane z realizacją projektu, chyba, że specyfika Beneficjenta/projektu wykaże niezbędność dofinansowania terenu/obiektów/pomieszczeń, które nie są ogólnodostępne ale, które wpływają na prawidłowe użytkowanie/funkcjonowanie części ogólnodostępnych (przedsięwzięcia, jako całości).
W ramach działania możliwa jest realizacja projektów objętych strategią terytorialną, które odpowiadają interwencji Priorytetów 1-5, pod warunkiem zachowania wymagań dla poszczególnych typów działań zdefiniowanych w SZOP. W przypadku przedsięwzięć dotyczących bezpieczeństwa publicznego, np. przeciwpożarowego, możliwe będzie udzielenie wsparcia na budowę/przebudowę budynków związanych z funkcjonowaniem jednostek odpowiedzialnych za ww. bezpieczeństwo. Przeznaczenie wsparcia dla PSP możliwe będzie tylko w uzasadnionych przypadkach.
W ramach działania preferencją zostaną objęte przedsięwzięcia w zakresie dostosowania istniejącej infrastruktury, natomiast inwestycje w nową infrastrukturę będą wspierane w wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem zintegrowanego podejścia.
Działanie będzie wdrażane za pomocą innych narzędzi terytorialnych (IIT) – partnerstwa JST wskazanych w art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.
W ramach Działania 8.4 Wnioskodawcami mogą być także związki, stowarzyszenia i porozumienia jednostek samorządu terytorialnego.
Projekty mogą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w typach Beneficjentów niniejszego działania.
Dopuszczalna jest realizacja projektu z zaangażowaniem podmiotów, innych niż określone w katalogu Beneficjentów przedmiotowego działania, realizujących wspólnie projekt w celu osiągnięcia kompleksowego efektu, z zastrzeżeniem, iż wszystkie wydatki ponoszone przez te podmioty, zostaną ujęte jako koszty niekwalifikowalne w budżecie projektu.

Definicje:
Dziedzictwo kulturowe – definicja dostępna jest na stronie internetowej:
https://www.unesco.pl/kultura/dziedzictwo-kulturowe/
Tereny inwestycyjne - definicja została zawarta w opisie Działania 8.2.
Infrastruktura drogowa - definicja została zawarta w opisie Działania 5.4.
Powierzchnie uszczelnione - definicja została zawarta w opisie Działania 8.1

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2686), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 24 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1818), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1678)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej. Projekty nieobjęte pomocą publiczną : zgodnie z Regulaminem wyboru projektów
Sposób wyboru projektów

Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Inne narzędzia terytorialne
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
dziedzictwo_kulturowe, instytucja_kultury, kultura, obszary_wiejskie, turystyka
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-RCO019 - Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-PLRO222 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni gruntowej
WLWK-PLRO221 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej nieulepszonej
WLWK-PLRO220 - Długość wspartych turystycznych szlaków rowerowych o nawierzchni utwardzonej ulepszonej
WLWK-PLRO136 - Długość odnowionych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO137 - Długość utworzonych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO135 - Długość wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-RCO059 - Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania/ładowania)
WLWK-RCO014 - Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-RCO024 - Inwestycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych
WLWK-RCO027 - Krajowe oraz regionalne i lokalne strategie na rzecz przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-PLRO141 - Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
WLWK-PLRO049 - Liczba nowych indywidualnych / przydomowych oczyszczalni ścieków
WLWK-PLRO163 - Liczba nowych inwestorów

WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO194 - Liczba obiektów infrastruktury na cele ukierunkowania ruchu turystycznego albo edukacji przyrodniczej
WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem
WLWK-PLRO225 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Kamperów (MOK)
WLWK-PLRO223 - Liczba powstałych Miejsc Obsługi Rowerzystów (MOR)
WLWK-PLRO224 - Liczba powstałych Miejsc Przyjaznych Kajakarzom (MPK)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO096 - Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO071 - Liczba wspartych form ochrony przyrody
WLWK-PLRO142 - Liczba wspartych instytucji paramuzealnych
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym
WLWK-PLRO144 - Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego
WLWK-PLRO184 - Liczba wspartych publicznych systemów wypożyczania rowerów
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-PLRO095 - Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem
WLWK-PLRO240 - Liczba zdigitalizowanych zasobów kultury udostępnionych on - line
WLWK-PLRO023 - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
WLWK-PLRO196 - Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych
WLWK-RCO018 - Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej
WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO096 - Międzyregionalne inwestycje na rzecz innowacji w projektach unijnych
WLWK-RCO006 - Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych
WLWK-RCO008 - Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji
WLWK-RCO005 - Nowe przedsiębiorstwa objęte wsparciem

WLWK-RCO025 - Nowo wybudowane lub wzmocnione środki ochrony przeciwpowodziowej wybrzeża morskiego oraz brzegów rzek i jezior
WLWK-RCO039 - Obszar objęty zainstalowanymi systemami monitorowania zanieczyszczenia powietrza
WLWK-RCO114 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich
WLWK-RCO112 - Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO028 - Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-RCO037 - Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia
WLWK-PLRO145 - Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych
WLWK-RCO038 - Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
WLWK-RCO010 - Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi
WLWK-RCO016 - Udział podmiotów instytucjonalnych w procesie przedsiębiorczego odkrywania
WLWK-RCO013 - Wartość usług, produktów i procesów cyfrowych opracowanych dla przedsiębiorstw
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego
WLWK-RCO015 - Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw
WLWK-RCO036 - Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu
WLWK-RCO026 - Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu
WLWK-RCO076 - Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLRR012 - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
WLWK-PLRR010 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej
WLWK-PLRR011 - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR037 - Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych
WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
WLWK-PLRR061 - Liczba uczestników spotkań informacyjno-edukacyjnych
WLWK-RCR095 - Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury

WLWK-PLRR099 - Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi
WLWK-RCR036 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami
WLWK-RCR096 - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed ryzykami naturalnymi niezwiązanymi z klimatem oraz ryzykami związanymi z działalnością człowieka
WLWK-RCR041 - Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-RCR102 - Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR063 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków kajakowych
WLWK-PLRR062 - Roczna liczba turystów korzystających ze szlaków rowerowych
WLWK-PLRR082 - Roczna liczba turystów korzystających ze wspartych szlaków turystycznych
WLWK-PLRR064 - Roczna liczba turystów obsłużonych w Miejscach Obsługi Kamperów
WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR011 - Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-PLRR018 - Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu
WLWK-PLRR060 - Zasięg działań/ kampanii edukacyjno-informacyjnych
WLWK-PLRR034 - Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.09 Pomoc techniczna - EFRR
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
PT - Pomoc Techniczna

Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
30 772 252,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
26 156 414,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.09.01 Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel szczegółowy
PT.1 - Pomoc Techniczna
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
30 772 252,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
26 156 414,00
Zakres interwencji
179 - Informacja i komunikacja, 180 - Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, 181 - Ewaluacja i badania, gromadzenie danych, 182 - Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów
Opis działania
Instytucje systemu zarządzania Programem zaangażowane w proces wdrażania funduszy unijnych są zobowiązane podejmować działania efektywne i skuteczne, których oczekiwane rezultaty będą miały bezpośrednie przełożenie na realizację (wdrożenie) Programu z sukcesem. Działania te poprzez wykorzystanie dostępnych zasobów ludzkich i potencjału administracyjnego IZ, zwiększenie zdolności aplikacyjnej beneficjentów (w tym potencjalnych) oraz stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie realizacji Programu, powinny prowadzić do optymalnego wydatkowania środków strukturalnych w ramach Programu, a tym samym do osiągnięcia założonych celów. W ramach pomocy technicznej Programu planowane jest również wsparcie finansowe zadań związanych z zamknięciem perspektywy 2014-2020 oraz przygotowaniem do następnego okresu programowania. Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane

we wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.
Założenia celu głównego priorytetu, w zakresie wsparcia skutecznej i efektywnej realizacji Programu, będą wdrażane w ramach następujących celów:
1) Zapewnienie skutecznego systemu informacji i komunikacji Programu poprzez poprawę widoczności PS, roli i znaczenia funduszy UE oraz informację i promocję Programu (w tym programów z poprzednich perspektyw i planów po 2027).
Ze środków pomocy technicznej finansowane będą zadania z zakresu komunikacji oraz informacji i promocji Programu. Działania mające na celu poprawę widoczności FE, a tym samym wzmocnienie PS i wartości europejskich, będą realizowane poprzez informowanie opinii publicznej o celach i możliwościach finansowania działań z Programu oraz na temat wyników Programu i projektów PS dopasowanych do potrzeb i oczekiwań konkretnych grup docelowych.
Narzędzia i metody komunikacji zostaną tak odpowiednio dobrane do potrzeb i charakteru danej grupy docelowej, aby uzyskać maksymalne efekty, z wykorzystaniem dostępnych środków i zasobów.
Celem działań informacyjno-promocyjnych będzie nie tylko promowanie efektów wdrażania Programu, ale także wzbudzanie popytu na środki funduszowe w obszarach strategicznych.
W zakresie komunikacji, o wynikach i wpływie PS i FE, będzie decydowało zwiększenie widoczności korzyści dla mieszkańców w codziennym życiu oraz wartości unijnych (art. 2 TEU) i zasad horyzontalnych, w celu zwalczania szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację.
Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości szans i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu.
Przewidywane wsparcie będzie służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.
Działania promocyjne i informacyjne będą komplementarne z działaniami finansowanymi ze środków programu krajowego Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich oraz będą zgodne z jednolitym systemem informowania o FE w perspektywie 2021-2027.
2) Zapewnienie niezbędnego potencjału osobowego, instytucjonalnego i organizacyjnego Programu poprzez zatrudnienie wysoko wykwalifikowanych kadr oraz efektywne procesy wspierające przygotowanie, zarządzanie i wykorzystanie funduszy unijnych oraz efektywne i skuteczne monitorowanie, komunikowanie i kontrolę Programu.
Zapewnienie odpowiedniego potencjału kadrowego odbywać się będzie poprzez finansowanie ze środków pomocy technicznej wynagrodzeń wysoko wykwalifikowanych pracowników tych instytucji.
Instytucje zaangażowane w proces realizacji Programu będą funkcjonowały w oparciu o zasoby kadrowe, które posiadają już specjalistyczną wiedzę i doświadczenie z poprzednich okresów programowania, zdobyte w trakcie realizacji RPO-L2020, LRPO na lata 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.
W celu ograniczenia rotacji wyspecjalizowanych pracowników, zachowania pamięci instytucjonalnej systemu i zapewnienia płynnego przejścia zasobów ludzkich pomiędzy dwoma okresami programowania, stosowane będą nowoczesne działania rozwojowe w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL). Działania te zakładają m.in. zapewnienie stabilnego i odpornego na zmiany systemu finansowania wynagrodzeń, zapewnienie kompleksowej oferty dla doświadczonych pracowników (np. dodatkowe oferty szkoleniowe, tj. studia podyplomowe) oraz przejrzystych ścieżek kariery i

rozwoju kompetencji zawodowych dla pracowników z mniejszym doświadczeniem, wzrost efektywności i skuteczności procesów zarządzania zasobami ludzkimi poprzez m.in. wysoki poziom zarządzania oraz optymalne wyposażenie środowiska pracy. Dopuszcza się również promowanie upowszechniania elastycznych i atrakcyjnych form pracy.
Wsparcie instytucji Programu w ZZL i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego odbywać się będzie poprzez finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych, m.in. kosztów utrzymania wsparcia organizacyjnego dla IZ i IP na wykonywanie obowiązków, tj. przygotowanie, programowanie, organizację naborów, ocenę i wybór projektów, weryfikację płatności, monitoring, ewaluację, księgowanie wydatków, audyt i kontrolę Programu (w tym z funkcjonowania KM), a także kosztów zabezpieczenia powierzchni biurowych niezbędnych do wykonywania obowiązków IZ/IP oraz ich kosztów eksploatacji, kosztów doposażania stanowisk pracy, a także kosztów utrzymania systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej.
W celu zapobiegania, wykrywania, korygowania i raportowania w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji, IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 CPR. IZ zapewni działania zapobiegawcze tj.: zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS, utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu, istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE, uwzględnianie nowych ryzyk, np. związanych ze zmianą zasad wydatkowania funduszy UE, wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu, promowanie paktów na rzecz uczciwości.
3) Zapewnienie efektywnego i skutecznego systemu oceny, badań i gromadzenia danych Programu poprzez prowadzenie ewaluacji, badań, ekspertyz i analiz jako sprawne narzędzie wzmacniające proces wdrażania Programu.
Środki w ramach pomocy technicznej Programu zostaną skierowane również na działania związane z doradztwem prawnym, przeprowadzaniem specjalistycznych badań i studiów, ewaluacji oraz przygotowaniem stosownych analiz, ekspertyz i opinii prawnych w wybranym w trybie konkurencyjnym, w zależności od zapotrzebowania. Celem tych działań będzie wzmocnienie i usprawnienie procesu wdrażania Programu.
Analiza wyników badań ewaluacji, ekspertyz i analiz zarówno bezpośrednio związanych z realizacją programu, jak i badań regionalnych, zapewni wieloaspektowe spojrzenie na zachodzące zmiany, pojawiające się zagrożenia i szanse, a w rezultacie przyczyni się do efektywnego przygotowania, zarządzania i wdrażania programu oraz efektywnej informacji i komunikacji Programu.
4) Wzmocnienie potencjału instytucji, beneficjentów i partnerów Programu poprzez podnoszenie kompetencji pracowników oraz wsparcie beneficjentów (w tym potencjalnych) i Komitetu Monitorującego, a także ciał doradczych związanych z realizacją Programu.
Ze środków pomocy technicznej zostaną sfinansowane szkolenia dla kadry IZ (zgodnie z planem szkoleń i zasadami prowadzenia polityki antykorupcyjnej w UMWL), IP, beneficjentów (w tym potencjalnych) oraz partnerów związanych z realizacją Programu (w tym członków Komitetu Monitorującego i ciał doradczych), które będą obejmować szkolenia, m.in. na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, zapobiegania korupcji i nadużyciom finansowym oraz identyfikowania nowych dodatkowych zagrożeń, jakie mogą przynieść nadzwyczajne sytuacje, COVID-19 i zmiany w finansowaniu UE. W celu zapewnienia skutecznej

realizacji zasad horyzontalnych w systemie wdrażania Programu został powołany Koordynator Zasad Równościowych i Karty Praw Podstawowych w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027. Wspierane będą działania na rzecz budowania zdolności partnerów, o których mowa w art. 8 ust. 1 CPR, związane z powołaniem i działalnością KM i grup roboczych powoływanych przez KM, a także grup doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu. Finansowane będą m.in.: koszty organizacji posiedzeń, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu. Dodatkowo będą wspierane działania skierowane na wzmocnienie potencjału administracyjnego JST i organów wdrażających strategie rozwoju terytorialnego i lokalnego poprzez szkolenia, pomoc ekspercką i konsultacje przy opracowaniu dokumentów strategicznych.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy

Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
monitoring, politykihoryzontalne, pomoc_techniczna, promocja
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO158 - Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu
WLWK-PLRO151 - Liczba przeprowadzonych ewaluacji
WLWK-PLRO149 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych z Pomocy Technicznej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-ND001 - Nie dotyczy
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.10 Pomoc techniczna - EFS+
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Społeczny +
Cel Polityki
PT - Pomoc Techniczna
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
12 339 224,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
10 488 340,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.10.01 Pomoc techniczna - Europejski Fundusz Społeczny +

Cel szczegółowy

PT.1 - Pomoc Techniczna

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

12 339 224,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

10 488 340,00

Zakres interwencji

179 - Informacja i komunikacja, 180 - Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola, 181 - Ewaluacja i badania, gromadzenie danych, 182 - Wzmocnienie potencjału instytucji państwa członkowskiego, beneficjentów i odpowiednich partnerów

Opis działania

Instytucje systemu zarządzania Programem zaangażowane w proces wdrażania funduszy unijnych są zobowiązane podejmować działania efektywne i skuteczne, których oczekiwane rezultaty będą miały bezpośrednie przełożenie na realizację (wdrożenie) Programu z sukcesem. Działania te poprzez wykorzystanie dostępnych zasobów ludzkich i potencjału administracyjnego IZ, zwiększenie zdolności aplikacyjnej beneficjentów (w tym potencjalnych) oraz stosowanie przejrzystych procesów i procedur na każdym etapie realizacji Programu, powinny prowadzić do optymalnego wydatkowania środków strukturalnych w ramach Programu, a tym samym do osiągnięcia założonych celów.
W ramach pomocy technicznej Programu planowane jest również wsparcie finansowe zadań związanych z zamknięciem perspektywy 2014-2020 oraz przygotowaniem do następnego okresu programowania.
Cel priorytetu zostanie osiągnięty m.in. poprzez przestrzeganie przez wszystkie strony zaangażowane we wdrażanie Programu postanowień KPP i prawidłową realizację zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację.
Założenia celu głównego priorytetu, w zakresie wsparcia skutecznej i efektywnej realizacji Programu, będą wdrażane w ramach następujących celów:
1) Zapewnienie skutecznego systemu informacji i komunikacji Programu poprzez poprawę widoczności PS, roli i znaczenia funduszy UE oraz informację i promocję Programu (w tym programów z poprzednich perspektyw i planów po 2027).
Ze środków pomocy technicznej finansowane będą zadania z zakresu komunikacji oraz informacji i promocji Programu. Działania mające na celu poprawę widoczności FE, a tym samym wzmocnienie PS i wartości europejskich, będą realizowane poprzez informowanie opinii publicznej o celach i możliwościach finansowania działań z Programu oraz na temat wyników Programu i projektów PS dopasowanych do potrzeb i oczekiwań konkretnych grup docelowych.
Narzędzia i metody komunikacji zostaną tak odpowiednio dobrane do potrzeb i charakteru danej grupy docelowej, aby uzyskać maksymalne efekty, z wykorzystaniem dostępnych środków i zasobów.
Celem działań informacyjno-promocyjnych będzie nie tylko promowanie efektów wdrażania

Programu, ale także wzbudzanie popytu na środki funduszowe w obszarach strategicznych.
W zakresie komunikacji, o wynikach i wpływie PS i FE, będzie decydowało zwiększenie widoczności korzyści dla mieszkańców w codziennym życiu oraz wartości unijnych (art. 2 TEU) i zasad horyzontalnych, w celu zwalczania szkodliwych stereotypów dotyczących grup narażonych na dyskryminację.
Działania komunikacyjne będą prowadzone z uwzględnieniem zasad dostępności, równości szans i niedyskryminacji, postępującej cyfryzacji i zielonego ładu.
Przewidywane wsparcie będzie służyć realizacji zasad horyzontalnych, ze szczególnym uwzględnieniem barier i potrzeb osób z grup narażonych na dyskryminację, poprzez wsparcie eksperckie, szkolenia i konferencje tematyczne, produkcję materiałów informacyjno-edukacyjnych, kampanie.
Działania promocyjne i informacyjne będą komplementarne z działaniami finansowanymi ze środków programu krajowego Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich oraz będą zgodne z jednolitym systemem informowania o FE w perspektywie 2021-2027.
2) Zapewnienie niezbędnego potencjału osobowego, instytucjonalnego i organizacyjnego Programu poprzez zatrudnienie wysoko wykwalifikowanych kadr oraz efektywne procesy wspierające przygotowanie, zarządzanie i wykorzystanie funduszy unijnych oraz efektywne i skuteczne monitorowanie, komunikowanie i kontrolę Programu.
Zapewnienie odpowiedniego potencjału kadrowego odbywać się będzie poprzez finansowanie ze środków pomocy technicznej wynagrodzeń wysoko wykwalifikowanych pracowników tych instytucji. Instytucje zaangażowane w proces realizacji Programu będą funkcjonowały w oparciu o zasoby kadrowe, które posiadają już specjalistyczną wiedzę i doświadczenie z poprzednich okresów programowania, zdobyte w trakcie realizacji RPO-L2020, LRPO na lata 2007-2013 oraz komponentu regionalnego PO KL 2007-2013.
W celu ograniczenia rotacji wyspecjalizowanych pracowników, zachowania pamięci instytucjonalnej systemu i zapewnienia płynnego przejścia zasobów ludzkich pomiędzy dwoma okresami programowania, stosowane będą nowoczesne działania rozwojowe w zarządzaniu zasobami ludzkimi (ZZL). Działania te zakładają m.in. zapewnienie stabilnego i odpornego na zmiany systemu finansowania wynagrodzeń, zapewnienie kompleksowej oferty dla doświadczonych pracowników (np. dodatkowe oferty szkoleniowe, tj. studia podyplomowe) oraz przejrzystych ścieżek kariery i rozwoju kompetencji zawodowych dla pracowników z mniejszym doświadczeniem, wzrost efektywności i skuteczności procesów zarządzania zasobami ludzkimi poprzez m.in. wysoki poziom zarządzania oraz optymalne wyposażenie środowiska pracy. Dopuszcza się również promowanie upowszechniania elastycznych i atrakcyjnych form pracy.
Wsparcie instytucji Programu w ZZL i wzmocnienie ich potencjału administracyjnego odbywać się będzie poprzez finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych, m.in. kosztów utrzymania wsparcia organizacyjnego dla IZ i IP na wykonywanie obowiązków, tj. przygotowanie, programowanie, organizację naborów, ocenę i wybór projektów, weryfikację płatności, monitoring, ewaluację, księgowanie wydatków, audyt i kontrolę Programu (w tym z funkcjonowania KM), a także kosztów zabezpieczenia powierzchni biurowych niezbędnych do wykonywania obowiązków IZ/IP oraz ich kosztów eksploatacji, kosztów doposażania stanowisk pracy, a także kosztów utrzymania systemów informatycznych wraz z niezbędną infrastrukturą, z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej.
W celu zapobiegania, wykrywania, korygowania i raportowania w obszarze nieprawidłowości i nadużyć finansowych oraz korupcji, IZ będzie posiadać i stosować skuteczne i proporcjonalne środki i

procedury zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniające stwierdzone ryzyka, jak przewidziano w art. 74 CPR. IZ zapewni działania zapobiegawcze tj.: zgłaszanie i aktualizowanie nieprawidłowości w systemie IMS, utworzenie systemu rejestracji i kontroli przy wyborze projektów dla zachowania ścieżki audytu, istnienie mechanizmu oznaczania i wykluczania z dofinansowania osób/podmiotów stanowiących zagrożenie dla interesów UE, uwzględnianie nowych ryzyk, np. związanych ze zmianą zasad wydatkowania funduszy UE, wykorzystanie dostępnych narzędzi data mining oraz narzędzi mających na celu wykrywanie podejrzeń nadużyć finansowych, plagiatu, promowanie paktów na rzecz uczciwości.

3) Zapewnienie efektywnego i skutecznego systemu oceny, badań i gromadzenia danych Programu poprzez prowadzenie ewaluacji, badań, ekspertyz i analiz jako sprawne narzędzie wzmacniające proces wdrażania Programu.

Środki w ramach pomocy technicznej Programu zostaną skierowane również na działania związane z doradztwem prawnym, przeprowadzaniem specjalistycznych badań i studiów, ewaluacji oraz przygotowaniem stosownych analiz, ekspertyz i opinii prawnych w wybranym w trybie konkurencyjnym, w zależności od zapotrzebowania. Celem tych działań będzie wzmocnienie i usprawnienie procesu wdrażania Programu.

Analiza wyników badań ewaluacji, ekspertyz i analiz zarówno bezpośrednio związanych z realizacją programu, jak i badań regionalnych, zapewni wieloaspektowe spojrzenie na zachodzące zmiany, pojawiające się zagrożenia i szanse, a w rezultacie przyczyni się do efektywnego przygotowania, zarządzania i wdrażania programu oraz efektywnej informacji i komunikacji Programu.

4) Wzmocnienie potencjału instytucji, beneficjentów i partnerów Programu poprzez podnoszenie kompetencji pracowników oraz wsparcie beneficjentów (w tym potencjalnych) i Komitetu Monitorującego, a także ciał doradczych związanych z realizacją Programu.

Ze środków pomocy technicznej zostaną sfinansowane szkolenia dla kadry IZ (zgodnie z planem szkoleń i zasadami prowadzenia polityki antykorupcyjnej w UMWL), IP, beneficjentów (w tym potencjalnych) oraz partnerów związanych z realizacją Programu (w tym członków Komitetu Monitorującego i ciał doradczych), które będą obejmować szkolenia, m.in. na temat wdrażania zasad horyzontalnych w realizowanych projektach, w tym niedyskryminacji, zapobiegania korupcji i nadużyciom finansowym oraz identyfikowania nowych dodatkowych zagrożeń, jakie mogą przynieść nadzwyczajne sytuacje, COVID-19 i zmiany w finansowaniu UE. W celu zapewnienia skutecznej realizacji zasad horyzontalnych w systemie wdrażania Programu został powołany Koordynator Zasad Równościowych i Karty Praw Podstawowych w ramach Funduszy Europejskich dla Lubuskiego 2021-2027.

Wspierane będą działania na rzecz budowania zdolności partnerów, o których mowa w art. 8 ust. 1 CPR, związane z powołaniem i działalnością KM i grup roboczych powoływanych przez KM, a także grup doradczych zaangażowanych we wdrażanie Programu. Finansowane będą m.in.: koszty organizacji posiedzeń, ekspertyzy, szkolenia, prace przygotowawcze niezbędne do realizacji Programu.

Dodatkowo będą wspierane działania skierowane na wzmocnienie potencjału administracyjnego JST i organów wdrażających strategie rozwoju terytorialnego i lokalnego poprzez szkolenia, pomoc ekspercką i konsultacje przy opracowaniu dokumentów strategicznych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

85
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
85
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
monitoring, politykihoryzontalne, pomoc_techniczna, promocja
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO158 - Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu
WLWK-PLRO151 - Liczba przeprowadzonych ewaluacji
WLWK-PLRO149 - Średnioroczna liczba etatów finansowanych z Pomocy Technicznej
Wskaźniki rezultatu

WLWK-ND001 - Nie dotyczy

Kod i nazwa priorytetu

Priorytet FELB.11 Fundusze Europejskie na rzecz odbudowy i odporności w lubuskim

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Cel Polityki

CP2 - Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej

Miejsce realizacji

LUBUSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

20 481 568,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

19 457 489,00

Odsetek dla regionów lepiej rozwiniętych

0

Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych

100

Odsetek dla regionów przejściowych

0

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.11.01 Infrastruktura drogowa dróg wojewódzkich (odbudowa po powodzi)

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP2.X - Wspieranie inwestycji mających na celu odbudowę w odpowiedzi na klęskę żywiołową, która występuje między dniem 1 stycznia 2024 r. a dniem 31 grudnia 2025 r.
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
20 481 568,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
19 457 489,00
Zakres interwencji
058 - Działania w zakresie przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganie ryzykom związanym z klimatem i zarządzanie nimi: powodzie i osunięcia ziemi (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności i systemy zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami, infrastruktura i podejście ekosystemowe)
Opis działania
Wsparcie w ramach niniejszego Priorytetu ma charakter interwencyjny w odpowiedzi na skutki powodzi. Podejmowane działania w ramach Priorytetu mają na celu umożliwienie odbudowy i przywrócenia zniszczonej w wyniku powodzi infrastruktury, również w wyższym niż pierwotnie standardzie, czy o lepszych parametrach. Wsparcie w zakresie odbudowy i modernizacji będzie możliwe, o ile potrzeba wynika ze zdiagnozowanych potrzeb wynikających z powstałej sytuacji kryzysowej. Interwencja w tym obszarze jest skierowana na odbudowę zniszczeń na obszarach objętych powodzią. Interwencja będzie realizowana na obszarach poszkodowanych, objętych stanem klęski żywiołowej zgodnie z art. 2 Rozporządzenia 2024/3236 z 19 grudnia 2024. Ponadto, interwencja w zakresie usuwania skutków powodzi jest możliwa na terenie gmin wskazanych w: - Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 września 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, opolskiego oraz śląskiego; - Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 września 2024 r. sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego oraz lubuskiego; - Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 października 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego oraz lubuskiego. W związku ze stratami jakie spowodowała powódź w infrastrukturze planowana jest w szczególności odbudowa infrastruktury drogowo-mostowej, dróg i szlaków rowerowych oraz ścieżek rowerowo-pieszych. Przez odbudowę rozumie się przywrócenie do stanu pierwotnego, a tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione, również inwestycje o charakterze rozwojowym i zwiększającym odporność. Ponadto, odbudowa może stanowić okazję do wprowadzenia zrównoważonych rozwiązań infrastrukturalnych, które zmniejszą ryzyko przyszłych katastrof. Interwencja w ramach tego Priorytetu odpowiada zakresowi i zasadom określonym w pozostałych Priorytetach merytorycznych Programu z uwzględnieniem między innymi następujących

postanowień.
Odbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej nie musi wynikać z dokumentów strategicznych dla planowania infrastruktury transportowej.
W przypadku inwestycji realizowanych na obszarach miejskich poszkodowanych w wyniku powodzi, inwestycje te nie będą stały w sprzeczności z celami właściwych Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej/innych właściwych dokumentów planowania mobilności miejskiej.
Inwestycje drogowe realizowane na obszarach objętych powodzią mogą obejmować budowę nowych dróg (wyłącznie w przypadku zniszczenia infrastruktury lub konieczności zapewnienia alternatywnych połączeń dla obszarów o szczególnym ryzyku powodziowym). W przypadku odbudowy dróg/parkingów, powstała infrastruktura nie prowadzi do zwiększenia pojemności lub przepustowości dróg albo parkingów zniszczonych przez powódź i nie będzie przyczyniała się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego w obszarach miejskich w porównaniu do stanu przed powodzią.
Tam, gdzie jest to uzasadnione, projekty dotyczące budowy, odbudowy lub modernizacji dróg będą obejmowały dostosowanie dróg do nośności 11,5 tony/oś.
Tam gdzie jest to technicznie możliwe, realizowane projekty w zakresie infrastruktury drogowej będą obejmowały zapewnienie retencji i podczyszczania wód opadowych poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz rozwiązań opartych na przyrodzie.
Istotne jest, aby przedmiotowa interwencja przyczyniała się do pełnego przywrócenia do użytku infrastruktury komunikacyjnej i umożliwienia realizacji usług publicznych. Ponadto zaplanowane działania w ramach tego wsparcia powinny mieć na celu przywrócenie zdolności rozwojowych poszkodowanych obszarów, dla których efektywny system infrastruktury transportowej stanowi ważny element budowania/odbudowy potencjału.
Ze środków Priorytetu nie są finansowane szkody w infrastrukturze, które podlegają finansowaniu z innych źródeł. Nie jest również możliwe pokrycie strat prywatnych.
Wsparcie może być udzielone do wysokości 95% kosztów kwalifikowalnych. Wartość dofinansowania w ramach niniejszego działania może być pomniejszona o wszelkie inne płatności otrzymane tytułem rekompensaty za szkody, w tym wypłaty z polis ubezpieczeniowych.
W ramach obszaru wsparcia będą podejmowane szczególne działania na rzecz wyrównywania szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji w dostępie do infrastruktury transportu drogowego. Wspierana infrastruktura będzie odpowiadała na potrzeby wszystkich potencjalnych użytkowników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonych możliwościach poruszania się, opiekunów z dziećmi czy osobami zależnymi.
Celem podejmowanych działań m.in. w zakresie transportu drogowego, obiektów inżynieryjnych będzie eliminacja barier i zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z architektonicznym standardem dostępności.
Na poziomie europejskim realizacja przedmiotowego celu szczegółowego będzie komplementarna z Interwencją zaplanowaną w instrumencie Łącząc Europę" (Connecting Europe Facility – CEF) w latach 2021-2027.
Na poziomie krajowym interwencja będzie komplementarna z interwencją zaplanowaną w programach Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, programów finansowanych ze środków budżetu państwa, a także innych programów wdrażanych na podstawie Rozporządzenia nr 2024/3236 z dnia 19 grudnia 2024 r.
Ponadto interwencja będzie powiązana z celami SUERMB, w szczególności celem: Połączenie regionu,

Obszar Tematyczny: Transport. Poprzez realizację działań dążyć się będzie do zapewnienia komplementarności programu z programami w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg) wdrażanymi na obszarze województwa lubuskiego, m.in. w zakresie adaptacji do zmian klimatu, dostępności transportowej oraz odnowę infrastruktury przestrzeni publicznej. Wsparcie obszaru transportu opisane w przedmiotowym CS nie przynosi bezpośrednich korzyści finansowych, a jest realizowane ze względu na szeroko rozumiane korzyści społeczne (są to zadania z zakresu usług publicznych).
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
0
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 5%
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny

Administracja publiczna
Typ beneficjenta – szczegółowy
Jednostki Samorządu Terytorialnego
Słowa kluczowe
adaptacja_do_zmian_klimatu, drogi, powódź
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO244 - Budowa i przebudowa obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich
WLWK-RCO046 - Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T
WLWK-RCO044 - Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T
WLWK-PLRO105 - Długość wybudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO109 - Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO274 - Liczba wybudowanych obiektów inżynieryjnych
WLWK-RCO058 - Wspierana infrastruktura rowerowa
PROG-FELBCO02 - Liczba wspartych obiektów inżynieryjnych
PROG-FELBCO03 - Wsparta infrastruktura drogowa
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR055 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
PROG-FELBCR06 - Roczna liczba użytkowników wspartej infrastruktury drogowej
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.12 Fundusze Europejskie dla bezpiecznej gospodarki
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
CP1 - Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej
Miejsce realizacji

LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 465 469,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 342 195,00
Odsetek dla regionów lepiej rozwiniętych
0
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100
Odsetek dla regionów przejściowych
0
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.12.01 Badania i innowacje dla bezpiecznej gospodarki
Cel szczegółowy
EFRR.CP1.VII - Zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 465 469,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 342 195,00
Zakres interwencji
010 - Działania badawcze i innowacyjne w MŚP, w tym tworzenie sieci kontaktów, 028 - Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, organizacjami badawczymi i sektorem szkolnictwa wyższego
Opis działania
Celem działania jest rozwój produktów, usług i technologii o charakterze dual-use, czyli takich, które mogą być wykorzystywane zarówno w celach cywilnych, jak i obronnych. Wsparcie przewidziane w ramach działania ma charakter strategiczny i odpowiada na rosnące znaczenie odporności przemysłowej w warunkach napiętej sytuacji geopolitycznej. Kluczowe jest stworzenie warunków do wzmacniania potencjału wytwórczego, usługowego i technologicznego przedsiębiorstw oraz rozwoju innowacyjnych rozwiązań, które mogą znaleźć zastosowanie w

systemach bezpieczeństwa, mobilności wojskowej, logistyce czy cyberbezpieczeństwie.
W ramach działania realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie rozwoju przedsiębiorstw poprzez inwestycje w nowoczesne technologie, infrastrukturę badawczo-rozwojową oraz innowacyjne rozwiązania o podwójnym zastosowaniu, w tym głównie poprzez wzmacnianie potencjału przemysłowego i usługowego w zakresie:
a) wsparcia dla przemysłu obronnego, zawierającego m.in. takie technologie jak: cyberbezpieczeństwo, sztuczna inteligencja, drony i systemy antydronowe;
b) wsparcia przedsiębiorstw produkujących wyłącznie na potrzeby przemysłu obronnego pod warunkiem, że zakresem/wynikiem projektu będzie rozwój lub produkcja produktów podwójnego zastosowania;
c) wsparcia badań naukowych i innowacji (obejmujących np. nowe oprogramowanie i sprzęt informatyczny, nowe metody produkcji, nowe produkty) bliskie wprowadzeniu na rynek (TRL 4-9) w zakresie technologii, produktów, rozwiązań, etc o charakterze podwójnego zastosowania;
d) wsparcia inwestycji w zdolności przemysłowe (np. maszyny, budynki, cyfryzacja, specjalistyczne usługi biznesowe) w zakresie wytwarzania produktów i usług wojskowych o charakterze podwójnego zastosowania.
Wsparcie w ramach działania będzie udzielane wyłącznie na inwestycje o charakterze podwójnego zastosowania w kontekście wykorzystania cywilnego oraz w warunkach zagrożenia dla celów obronnych (w tym militarnych) lub dla ochrony ludności.
W ramach działania nie ma możliwości wsparcia nabywania sprzętu wojskowego, amunicji i broni.
Bez względu na poziom dofinansowania poszczególnych projektów, dofinansowanie UE na poziomie całego priorytetu nie może przekroczyć 95% kosztów kwalifikowalnych. Natomiast poziom dofinansowania pojedynczego projektu jest uzależniony od rodzaju pomocy publicznej i wielkości przedsiębiorcy.

Typy projektów:

I. Badania na rzecz innowacji podwójnego zastosowania – projekty modułowe
W ramach tego typu przewiduje się wsparcie dla kompleksowych projektów przedsiębiorstw obejmujących następujące moduły: prace B+R, infrastruktura B+R, wdrożenie innowacji, cyfryzacja. Moduł prace B+R jest obligatoryjny a pozostałe moduły są fakultatywne przy czym Wnioskodawca wybiera te moduły, które wynikają ze zdiagnozowanego zapotrzebowania.
Wsparcie będzie udzielane w formie dotacji, przy czym w Module Wdrożenie innowacji dofinansowanie będzie udzielane w formie dotacji warunkowej zgodnie z art. 57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Dofinansowaniem mogą być objęte takie projekty B+R, które będą dotyczyły prowadzenia prac przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych, zgodnie z definicjami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (GBER).
Zakres prac objętych projektem musi dotyczyć technologii, produktów lub rozwiązań o charakterze podwójnego zastosowania, które mogą być wykorzystywane zarówno w celach cywilnych, jak i obronnych. Uzyskanie dofinansowania na fazę wdrożeniową będzie uwarunkowane pomyślnym zakończeniem prac B+R.

W ramach modułu Infrastruktura B+R można uzyskać dofinansowanie inwestycji w infrastrukturę niezbędną do realizacji agendy badawczej na rzecz tworzenia innowacyjnych produktów lub usług o charakterze podwójnego zastosowania. Infrastruktura musi służyć realizacji badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych, zgodnie z definicją w Rozporządzeniu GBER.
W ramach modułu Cyfryzacja można uzyskać dofinansowanie na rzecz poprawy cyberbezpieczeństwa poprzez wzmacnianie odporności oraz zdolności do skutecznego zapobiegania i reagowania na cyberataki w systemach informacyjnych przedsiębiorstw.
W ramach projektu udzielana będzie pomoc publiczna z art. 14, art. 18, art. 25 i art. 28 Rozporządzenia GBER oraz pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
Możliwa jest realizacja projektu w partnerstwie z innym przedsiębiorstwem lub organizacjami badawczymi. W przypadku realizacji projektów przez konsorcja (również z organizacją badawczą), obligatoryjnym warunkiem jest, aby w jego skład wchodziło przedsiębiorstwo, jako lider konsorcjum.

II. Inwestycje podwójnego zastosowania
W ramach tego typu przewiduje się inwestycje w infrastrukturę, np. maszyny, budynki, cyfryzacja, cyberbezpieczeństwo, specjalistyczne usługi biznesowe, niezbędne do wytwarzania produktów i usług wojskowych i podwójnego zastosowania, związane z:
- wdrożeniem wyników własnych prac B+R (część badawcza projektu została przeprowadzona i/lub sfinansowana przez Wnioskodawcę ze środków własnych lub ze źródeł zewnętrznych),
- wdrożeniem wyników prac B+R nabytych od innych podmiotów.
Wdrożeniem muszą być objęte wyniki badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych albo tylko wyniki eksperymentalnych prac rozwojowych, których definicje znajdują się w Rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.
Przewiduje się dofinansowanie przedsięwzięć polegających na wykorzystaniu wyników prac B+R do wprowadzenia na rynek nowych/ulepszonych produktów, usług podwójnego zastosowania, w tym m.in. uruchomienia produkcji przez przedsiębiorcę, rozpoczęcia świadczenia usług opartych na wynikach prac B+R, uruchomienia nowych/innowacyjnych procesów produkcji czy zarządzania.
W ramach tego typu projektu udzielana będzie pomoc publiczna na tzw. inwestycję początkową z art. 14 Rozporządzenia GBER oraz pomoc de minimis na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
Dofinansowanie w ramach tego typu projektu będzie udzielane w formie dotacji warunkowej.
Możliwa jest realizacja projektu w partnerstwie.

Typów projektów (I i II) nie można łączyć w ramach jednego projektu.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

95

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2026 r., poz. 916), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielania mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom pomocy na usługi doradcze oraz na udział w targach w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1399), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz na innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1487), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2573)
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 15% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie personelu) [art. 54(b) CPR], do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta
Projekty objęte pomocą publiczną/projekty w części objętej pomocą de minimis: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów. Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów.
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy

Typ beneficjenta – ogólny
Partnerstwa, Przedsiębiorstwa
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, MŚP
Słowa kluczowe
B+R, badania, badania_i_rozwój, bezpieczeństwo, dual-use, infrastruktura_badawcza, innowacja, usługi_badawcze, zdolności_obronne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO132 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO199 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)
WLWK-PLRO159 - Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie realizacji prac B+R
WLWK-PLRO007 - Liczba realizowanych projektów B+R
WLWK-PLRO004 - Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO005 - Liczba wspartych laboratoriów badawczych
WLWK-PLRO002 - Liczba wspartych małych przedsiębiorstw
WLWK-PLRO001 - Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw
WLWK-PLRO003 - Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw
WLWK-RCO096 - Międzyregionalne inwestycje na rzecz innowacji w projektach unijnych
WLWK-RCO006 - Naukowcy pracujący we wspieranych obiektach badawczych
WLWK-RCO002 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji
WLWK-RCO001 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże)
WLWK-RCO128 - Przedsiębiorstwa objęte wsparciem, związane głównie ze wspieraniem zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania i zdolności obronnych
WLWK-RCO004 - Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR002 - Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe)
WLWK-PLRR006 - Liczba wdrożonych wyników prac B+R

WLWK-PLRR030 - Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych
WLWK-PLRR031 - Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych
WLWK-PLRR029 - Liczba wprowadzonych innowacji procesowych
WLWK-PLRR028 - Liczba wprowadzonych innowacji produktowych
WLWK-PLRR004 - Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR005 - Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP
WLWK-PLRR025 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe
WLWK-RCR003 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe
WLWK-PLRR024 - Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe
WLWK-RCR102 - Miejsca pracy dla naukowców utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR001 - Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach
WLWK-RCR004 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne
WLWK-PLRR026 - MŚP wprowadzające innowacje marketingowe
WLWK-PLRR027 - MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne
WLWK-RCR005 - MŚP wprowadzające innowacje wewnątrz przedsiębiorstwa
WLWK-PLRR002 - Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne - dotacje
WLWK-PLRR001 - Wartość nakładów na działalność B+R we wspartych przedsiębiorstwach
WLWK-RCR007 - Wnioski w zakresie znaków towarowych oraz wzorów
WLWK-RCR006 - Złożone wnioski patentowe
Kod i nazwa priorytetu
Priorytet FELB.13 Fundusze Europejskie dla bezpieczeństwa mieszkańców województwa lubuskiego
Instytucja Zarządzająca
Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
Fundusz
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Cel Polityki
CP3 - Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności
Miejsce realizacji
LUBUSKIE
Wysokość alokacji ogółem (EUR)

74 108 698,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
70 403 263,00
Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych
100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.13.01 Rozwój odpornej infrastruktury obronnej, wzmocnienie infrastruktury energetycznej szpitali

Cel szczegółowy
EFRR/FS.CP3.III - Rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
2 989 474,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
2 840 000,00
Zakres interwencji
044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 198 - Infrastruktura obronna oraz budowa i modernizacja infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym na potrzeby mobilności wojskowej
Opis działania
Wsparcie w ramach niniejszego działania będzie kierowane na inwestycje w infrastrukturę punktową o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa regionu, w tym obiekty pełniące funkcje logistyczne oraz obiekty usługowe o charakterze publicznym, które mogą być wykorzystywane zarówno w celach cywilnych, jak i obronnych (dual-use) . Do tej kategorii zaliczyć można między innymi infrastrukturę związaną z ochroną zdrowia, której funkcjonowanie ma kluczowe znaczenie dla utrzymania ciągłości działania służb i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach kryzysowych. Uzupełnieniem działań w tym zakresie będzie wzmocnienie infrastruktury energetycznej i technicznej w obiektach o znaczeniu obronnym i cywilnym, zapewniające niezależność energetyczną, w tym zmniejszenie zapotrzebowania na energię, ciągłość dostaw oraz bezpieczeństwo funkcjonowania infrastruktury strategicznej w przypadku przerw w dostawach energii lub sytuacji kryzysowych . Główne działania planowane do realizacji • rozwój i wzmocnienie infrastruktury kluczowej dla bezpieczeństwa ludności w tym kluczowej w warunkach kryzysowych infrastruktury ochrony zdrowia ,

- wsparcie obiektów pod kątem niezależności energetycznej, ciągłości dostaw energii oraz bezpieczeństwo infrastruktury w przypadku zakłóceń lub sytuacji kryzysowych.

Wsparcie w ramach działania będzie udzielane wyłącznie na inwestycje o charakterze podwójnego zastosowania w kontekście wykorzystania cywilnego oraz w warunkach zagrożenia dla celów obronnych (w tym militarnych) lub dla ochrony ludności. Wszystkie inwestycje muszą zawierać dodatkowy element o charakterze obronnościowym wykraczający poza podstawowe wsparcie w pozostałych celach programu.

Dla szpitali komponent dla celów obronnych to miedzy innymi:
Budowy lub przebudowę lądowisk przyszpitalnych, spełniających wymogi techniczne do przyjmowania m.in. wojskowych statków powietrznych, wykorzystywanych do ewakuacji medycznej personelu cywilnego oraz wojsk własnych i sojuszniczych, ale także śmigłowców będących w zasobach Policji, Straży Granicznej, LPR na potrzeby wsparcia tego rodzaju działań, w tym procesu zaopatrywania szpitali,

Utworzenia i wdrożenia w szpitalach kompatybilnego oprogramowania do zarządzania informacją medyczną w celu skutecznego i efektywnego zarządzania przepływem rannych, chorych i porażonych, adekwatnie do wymaganego zakresu pomocy medycznej. Spójny system wymiany danych w czasie rzeczywistym, wykorzystywany przez szpitale i inne podmioty lecznicze, w sposób kluczowy usprawni organizację zabezpieczenia medycznego ludności, szczególnie w sytuacji wystąpienia zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych,

Dostosowania infrastruktury szpitali w sposób umożliwiający przyjęcie zwiększonej liczby pojazdów, w tym autobusów oraz ich przebywania na parkingach przez wydłużony okres (powyżej doby),

W działaniu wspierane będą inwestycje wpisujące się w szerszy kontekst działań, mających na celu zbudowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej przed zagrożeniami, realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Punktem odniesienia do kwalifikowania działań w ramach działania jest Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (oraz jego późniejsze aktualizacje) oraz Wojewódzki Plan Zarządzania Kryzysowego z załącznikami (oraz jego późniejsze aktualizacje). Na poziomie wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego zapewniony zostanie mechanizm koordynacji inwestycji finansowanych ze środków programu regionalnego z działaniami wspieranymi z innych źródeł zgodnie z ww. dokumentami.

Inwestycje w infrastrukturę wojskową lub obronną, w tym podwójnego zastosowania, podlegają opiniowaniu przez wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego.

Komponent termomodernizacyjny
Realizacja projektów w Działaniu powinna doprowadzić do ograniczenia zużycia energii.
W ramach działań zmniejszających zapotrzebowanie na energię przewiduje się wsparcie projektów polegających na zwiększeniu efektywności energetycznej obiektów publicznych (dual-use)
.
W przypadku braku technicznej możliwości wykonania podłączeń do sieci ciepłowniczej/braku uzasadnienia ekonomicznego na danym terenie, przewiduje się wsparcie zaspokajania potrzeb

cieplnych przez indywidualne źródła OZE.
Minimalny próg oszczędności energii pierwotnej - na poziomie nie niższym niż 30% (z wyjątkiem zabytków).
W przypadku wymiany nieefektywnych źródeł ciepła możliwość będzie wymian źródła na wykorzystujące energię z OZE.
Modernizacja energetyczna budynków przeprowadzana będzie z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy.
Zakres działań w obszarze efektywności energetycznej, w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych, instalacji, czy procesów technologicznych, powinien wynikać z audytów energetycznych/audytu efektywności energetycznej /audytu oświetleniowego.

Komponent odnawialnych źródeł energii
Celem jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej/ cieplnej z OZE co pozwoli na zwiększenie odporności infrastruktury na zdarzenia kryzysowe.
W ramach projektu przewiduje się wsparcie budowy niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała (biometan, biopaliwo drugiej generacji, innowacyjne technologicznie panele fotowoltaiczne - PV dwustronne, PV perowskitowe, energia geotermalna) lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością oraz na budowę magazynów energii pracujących wyłącznie na rzecz istniejącej instalacji energii odnawialnej lub budowanych instalacji OZE w ramach projektu.

Komponent dla celów obronnych jest obligatoryjny w projekcie natomiast dwa następne komponenty termomodernizacyjny i OZE mogą być stosowane łącznie lub można być realizowany tylko jeden z nich.
Główne typy projektów do realizacji:
W działaniu będzie można uzyskać wsparcie na:
I Rozbudowa Szpitali w kierunku infrastruktury obronnej wraz z wzmocnieniem infrastruktury energetycznej.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania

do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Instytucje ochrony zdrowia
Typ beneficjenta – szczegółowy
Publiczne zakłady opieki zdrowotnej
Słowa kluczowe
bezpieczeństwo, energia_z_OZE, infrastruktura_ochrony_zdrowia, OZE
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO244 - Budowa i przebudowa obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich
WLWK-RCO046 - Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T
WLWK-RCO044 - Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T
WLWK-PLRO105 - Długość wybudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO109 - Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO245 - Liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego
WLWK-PLRO257 - Liczba powstałych magazynów chłodu
WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej
WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej

WLWK-PLRO202 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)
WLWK-PLRO204 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie innym niż POZ, AOS, psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym
WLWK-PLRO133 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą
WLWK-PLRO274 - Liczba wybudowanych obiektów inżynieryjnych
WLWK-PLRO120 - Liczba wybudowanych obwodnic
WLWK-PLRO208 - Pojemność magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO263 - Pojemność magazynu ciepła lub chłodu
WLWK-RCO069 - Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
PROG-FELBCO04 - Infrastruktura wsparta w celach spełnienia wymogów mobilności wojskowej i/lub zwiększenia gotowości cywilnej
PROG-FELBCO05 - Infrastruktura zwiększająca bezpieczeństwo mieszkańców w sytuacji kryzysowej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR107 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej
WLWK-PLRR106 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej i elektrycznej
WLWK-PLRR108 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) elektrycznej
WLWK-RCR056 - Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej
WLWK-RCR055 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
WLWK-RCR073 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
PROG-FELBCR08 - Ludność mająca dostęp do wspartej infrastruktury obronnej, w tym dual-use
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.13.02 Rozwój odpornej infrastruktury obronnej w zakresie infrastruktury liniowej, ochrony zdrowia, obiektów zbiorowej ochrony, bezpieczeństwa systemu

Cel szczegółowy

EFRR/FS.CP3.III - Rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

71 119 224,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

67 563 263,00

Zakres interwencji

044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające, 090 - Nowo wybudowane lub rozbudowane inne krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe, 128 - Infrastruktura zdrowotna, 198 - Infrastruktura obronna oraz budowa i modernizacja infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym na potrzeby mobilności wojskowej

Opis działania

Wsparcie w ramach działania kierowane będzie na inwestycje w zakresie:
- infrastruktury liniowej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, obejmującej zarówno główne szlaki transportowe, jak i połączenia wewnątrzregionalne kluczowe dla zapewnienia sprawnej komunikacji. Szczególnie istotne są przedsięwzięcia służące poprawie skomunikowania z portem lotniczym, dostępem do przepraw mostowych oraz zapewnieniem alternatywnych tras transportowych umożliwiających efektywne reagowanie w sytuacjach nadzwyczajnych. Działania te przyczynią się do zwiększenia odporności infrastruktury transportowej, poprawy jej przepustowości i elastyczności wykorzystania.

- infrastruktury punktowej o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa regionu, w tym obiekty pełniące funkcje logistyczne oraz obiekty usługowe o charakterze publicznym, które mogą być wykorzystywane zarówno w celach cywilnych, jak i obronnych (dual-use) , m.in.: infrastruktura związana z ochroną zdrowia, której funkcjonowanie ma kluczowe znaczenie dla utrzymania ciągłości działania służb i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach kryzysowych.

Typy projektów możliwe do realizacji:
I. Inwestycje w zakresie wsparcia infrastruktury liniowej o znaczeniu strategicznym, w tym kluczowych odcinków drogowych, mostów i przepraw zapewniających sprawną komunikację w regionie oraz mobilność cywilną i wojskową; poprawa połączeń z portem lotniczym i głównymi szlakami tranzytowymi,

II. Inwestycje w zakresie wsparcia obiektów publicznych, wykorzystywanych zarówno w celach cywilnych, jak i obronnych (dual-use),
III. Inwestycje dotyczące rozwoju i wzmocnienia infrastruktury kluczowej dla bezpieczeństwa ludności w warunkach kryzysowych infrastruktury ochrony zdrowia,
IV. Inwestycje w zakresie zwiększenia poziomu bezpieczeństwa przewozów i komunikacji, w tym zapewnienia utrzymania i szybkiego przywrócenia ruchu.

Wsparcie w ramach działania będzie udzielane wyłącznie na inwestycje o charakterze podwójnego zastosowania w kontekście wykorzystania cywilnego oraz w warunkach zagrożenia dla celów obronnych (w tym militarnych) lub dla ochrony ludności.

Punktem odniesienia do kwalifikowania działań jest Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (oraz jego późniejsze aktualizacje) i/lub Wojewódzki Plan Zarządzania Kryzysowego z załącznikami (oraz jego późniejsze aktualizacje). Planowane inwestycje powinny być zgodne z co najmniej jednym z ww. dokumentów.
Na poziomie wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego zapewniony zostanie mechanizm koordynacji inwestycji finansowanych ze środków programu regionalnego z działaniami wspieranymi z innych źródeł zgodnie z ww. dokumentami. Inwestycje z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej podlegają zatem opiniowaniu przez Wojewodę.
Inwestycje w infrastrukturę wojskową lub obronną podlegają opiniowaniu przez właściwy organ państwa (MON).
Opinia stanowi merytoryczne potwierdzenie zasadności wsparcia planowanych przedsięwzięć pod kątem zgodności z szeroko pojętą ochroną ludności i obroną cywilną lub pod kątem użyteczności inwestycji dla systemu obrony państwa. Warunkiem wsparcia projektów jest zapewnienie pozytywnej opinii.

Inwestycje w infrastrukturę drogową muszą odpowiadać na potrzeby mobilności wojskowej lub ochrony ludności cywilnej (np. na potrzeby ewakuacji). W przypadku inwestycji w zakresie infrastruktury wojskowej bądź obronnej wymagania dotyczące infrastruktury transportowej przewidziane w art. 12 ust. 2 rozporządzenia 2021/1153 określono w załącznikach do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1328 z dnia 10 sierpnia 2021 r. określającego wymogi dotyczące infrastruktury mające zastosowanie do niektórych kategorii działań związanych z infrastrukturą podwójnego zastosowania zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153. W przypadku dróg, obowiązują zapisy wskazane w tabeli nr 4 ww. Rozporządzenia.
Inwestycje Dual-use to projektowanie, budowa lub modernizacja dróg, mostów i tuneli w taki sposób, aby w czasie pokoju służyły cywilnemu ruchowi gospodarczemu, a w razie kryzysu lub konfliktu zbrojnego umożliwiały szybkie przemieszczanie wojsk i ciężkiego sprzętu wojskowego (mobilność wojskowa).

Inwestycje w zakresie obiektów zbiorowej ochrony (budowla ochronna – schron lub ukrycie, miejsca doraźnego schronienia) muszą być zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra spraw wewnętrznych i Administracji z dnia 4 listopada 2025 r. w sprawie warunków technicznych dla budowli ochronnych oraz warunków technicznych ich użytkowania i usytuowania.
Dodatkowo, informacje w zakresie obiektów zbiorowej ochrony znajdują się w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026, pkt 4 Budowa nowych obiektów oraz inwentaryzacja,

sprawdzenie i modernizacja istniejących obiektów zbiorowej ochrony. Zadaniem obiektów zbiorowej ochrony jest ochrona ludności przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych. Inwestycje dotyczące ochrony zdrowia mają na celu poprawę opieki zdrowotnej w czasie pokoju a jednocześnie mogą być wykorzystywane w sytuacjach kryzysowych, konfliktach zbrojnych lub do ochrony infrastruktury krytycznej.Podmiot, który chce skorzystać z procedury zwolnienia z OCI, powinien zwrócić się do MON (jeśli planowana inwestycja dotyczy obronności) lub MSWiA (jeśli dotyczy bezpieczeństwa) w celu ustalenia czy planowane przedsięwzięcie inwestycyjne spełnia przesłanki do zwolnienia z OCI. Następnie odpowiednio MON lub MSWiA we współpracy z MZ podejmuje dalsze decyzje oraz wydaje opinię co do zwolnienia z obowiązku przechodzenia przez procedurę uzyskania OCI zgodnie z przepisami prawa ogólnie obowiązującego. Inwestycje w zakresie zwiększenia poziomu bezpieczeństwa przewozów i komunikacji dotyczą systemów cyfrowych do monitorowania, wykrywania i reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa w czasie rzeczywistym. System powinien zapobiegać awariom (w tym zapewnić utrzymanie i szybkie przywrócenie ruchu), pozwolić zarządzać ruchem, umożliwić sprawną organizację ewakuacji ludności, czy zapewnić wymianę informacji pomiędzy organami odpowiedzialnymi m.in. za realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony ludności i obrony cywilnej.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
95
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
Brak, do 7% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Minimalny wkład własny beneficjenta

Projekty nieobjęte pomocą publiczną: zgodnie z Regulaminem wyboru projektów, jednak nie mniej niż 5%
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Duże przedsiębiorstwa, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, Przedsiębiorstwa kolejowych przewozów pasażerskich, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej
Słowa kluczowe
bezpieczeństwo, drogi, drogi_wojewódzkie, dual-use, system_ochrony_zdrowia, zdrowie, zdrowie_publiczne
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Duże, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PLRO244 - Budowa i przebudowa obiektów inżynieryjnych zlokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich
WLWK-RCO046 - Długość dróg przebudowanych lub zmodernizowanych – poza TEN-T
WLWK-RCO044 - Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T
WLWK-PLRO105 - Długość wybudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO109 - Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg wojewódzkich
WLWK-PLRO027 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRO026 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-RCO022 - Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej)
WLWK-PLRO245 - Liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego
WLWK-PLRO257 - Liczba powstałych magazynów chłodu
WLWK-PLRO237 - Liczba powstałych magazynów energii cieplnej

WLWK-PLRO238 - Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO202 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)
WLWK-PLRO204 - Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie innym niż POZ, AOS, psychiatrii na I i II poziomie referencyjnym
WLWK-PLRO133 - Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą
WLWK-PLRO274 - Liczba wybudowanych obiektów inżynieryjnych
WLWK-PLRO120 - Liczba wybudowanych obwodnic
WLWK-PLRO208 - Pojemność magazynów energii elektrycznej
WLWK-PLRO263 - Pojemność magazynu ciepła lub chłodu
WLWK-RCO069 - Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
PROG-FELBCO04 - Infrastruktura wsparta w celach spełnienia wymogów mobilności wojskowej i/lub zwiększenia gotowości cywilnej
PROG-FELBCO05 - Infrastruktura zwiększająca bezpieczeństwo mieszkańców w sytuacji kryzysowej
Wskaźniki rezultatu
WLWK-RCR032 - Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
WLWK-PLRR014 - Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR013 - Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE
WLWK-PLRR107 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej
WLWK-PLRR106 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) cieplnej i elektrycznej
WLWK-PLRR108 - Ilość zmagazynowanej energii w magazynie energii (ilość energii dostarczona do magazynu) elektrycznej
WLWK-RCR056 - Oszczędność czasu dzięki udoskonalonej infrastrukturze drogowej
WLWK-RCR055 - Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
WLWK-RCR073 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej
WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych
WLWK-RCR031 - Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia cieplna)
PROG-FELBCR08 - Ludność mająca dostęp do wspartej infrastruktury obronnej, w tym dual-use
Kod i nazwa priorytetu

Priorytet FELB.14 Fundusze Europejskie dla bezpieczeństwa i gotowości cywilnej mieszkańców

Instytucja Zarządzająca

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Fundusz

Europejski Fundusz Społeczny +

Cel Polityki

CP4 - Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych

Miejsce realizacji

LUBUSKIE

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

26 473 732,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

25 150 045,00

Odsetek dla regionów słabiej rozwiniętych

100

Kod i nazwa działania

Działanie FELB.14.01 Gotowość cywilna w ramach pracodawców i przedsiębiorców

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.D - Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

6 595 153,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

6 265 395,00

Zakres interwencji

146 - Wsparcie na rzecz przystosowywania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

Opis działania

Cel podejmowanych działań:
Dynamiczna sytuacja geopolityczna (w tym zmiany wynikające z wojny w Ukrainie), powoduje konieczność zapewnienia możliwości adaptacyjnych i podnoszenia kwalifikacji w różnych obszarach aktywności. Zgodnie z zapisami zmienionego rozporządzenia państwa członkowskie powinny traktować priorytetowo projekty promujące zatrudnienie i rozwój umiejętności. Wsparcie należy nakierować na przedsiębiorstwa działające w obszarach technologii podwójnego zastosowania, cyberbezpieczeństwa i sztucznej inteligencji. Taka interwencja będzie korzystanie wpływała na strategiczne interesy Unii oraz na cele dotyczące spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Ponadto w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania gospodarki, niezbędne jest wzmacnianie zdolności adaptacyjnych i odpornościowych pracodawców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz ich pracowników.
W związku z tym planowana interwencja ukierunkowana będzie na rozwój kwalifikacji i kompetencji w zakresie bezpieczeństwa organizacyjnego, cyberbezpieczeństwa i odporności psychicznej, gotowości cywilnej pracowników, czy też szkolenia dla pracowników w zakresie ochrony infrastruktury. Działania te mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa obywateli, utrzymania stabilności gospodarki regionu, bezpieczeństwa społeczno-ekonomicznego oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
Interwencja ta jest częścią działań w ramach inicjatywy, której celem jest zwiększenie wieloaspektowej odporności systemowej regionu lubuskiego na sytuacje kryzysowe poprzez rozwój kwalifikacji i kompetencji w sektorze pracy.
Wsparcie przyczyni się do podniesienia gotowości przedsiębiorstw do funkcjonowania w warunkach niepewności i presji kryzysowej, zwiększając ich odporność organizacyjną i konkurencyjność na niestabilność wynikającą z różnych sytuacji kryzysowych. W dłuższej perspektywie działania te wzmocnią bezpieczeństwo i spójność gospodarczą regionu.

Typy projektów:
I. szkolenia dla pracowników przedsiębiorstw w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe, gotowości cywilnej, cyberzagrożenia i zdarzeń nadzwyczajnych,
II. rozwój kompetencji cyfrowych, technicznych i społecznych zwiększających odporność organizacji i umożliwiających sprawne zarządzanie informacją, szybkie reagowanie na zakłócenia oraz utrzymanie ciągłości procesów w sytuacjach kryzysowych,
III. rozwój kompetencji podwójnego zastosowania, w tym w obszarze ochrony zdrowia,
IV. przygotowanie przedsiębiorstw do funkcjonowania w sytuacjach kryzysowych oraz warunkach przemian wywołanych zmianami zachodzącymi w ich otoczeniu,
V. rozwój programów edukacyjnych typu train the trainers w środowisku gospodarczym pozwalający na budowanie wewnętrznych zasobów szkoleniowych zdolnych do szybkiego przekazywania kluczowych kompetencji w sytuacjach kryzysowych (wykształceni trenerzy umożliwią replikację wiedzy dotyczącej ciągłości działania, reagowania na zagrożenia oraz rozwiązań dual-use w swoim środowisku pracy).

Kluczowe warunki realizacji projektów
1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest

dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Celem działań jest wzmocnienie przygotowania przedsiębiorstw i ich kadr do funkcjonowania w warunkach zagrożeń oraz zwiększenie odporności gospodarczej regionu. Wsparcie będzie realizowane poza podmiotowym systemem finansowania bez pośrednictwa BUR.
6. Wsparcie obejmie szkolenia dla kadry zarządzającej oraz pracowników przedsiębiorstw w zakresie budowania odporności operacyjnej.
7. Działania te mogą wspierać rozwój zdolności podwójnego zastosowania (dual-use) w działalności gospodarczej, umożliwiających wykorzystanie potencjału przedsiębiorstw zarówno w czasie pokoju, jak i w sytuacjach kryzysowych.
8. Kompetencje czy kwalifikacje należy rozumieć jak w załączniku 2 do Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.
9. Kompetencje społeczne czy społeczno-emocjonalne należy rozumieć jak w ZSU 2030 (część ogólna).
10. Kompetencje cyfrowe należy rozumieć jak w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.
11. W ramach realizacji CS (d) wsparcie będzie dystrybuowane w formie dotacji. Przedmiotowe obszary interwencji w ramach ww. celu, nie przynoszą bezpośrednich korzyści finansowych, a są realizowane ze względu na szeroko rozumiane korzyści społeczne. Celem działań nie jest osiąganie korzyści finansowych mogących sfinansować instrument dłużny.
12. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu.
13. Do działań zaplanowanych w ramach projektów niedozwolony jest zakup/doposażanie wykonawców w sprzęt i oprogramowanie służących realizacji szkoleń teoretycznych i praktycznych.

Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie

95

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)

100

Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje ochrony zdrowia, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Inne instytucje systemu ochrony zdrowia, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Organizacje pozarządowe, Organizacje zrzeszające pracodawców, Podmioty ekonomii społecznej, Publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Związki zawodowe
Słowa kluczowe
dopasowanie_do_rynku_pracy, kompetencje, kwalifikacje, modernizacja_rynku_pracy
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/

Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLAGO01 - Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLAGCR01 - Liczba osób, które podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
Kod i nazwa działania
Działanie FELB.14.02 Gotowość cywilna w ramach edukacji ogólnej i ponadpodstawowej
Cel szczegółowy
EFS+.CP4.F - Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
Wysokość alokacji ogółem (EUR)
13 283 426,00
Wysokość alokacji UE (EUR)
12 619 255,00
Zakres interwencji

140 - Wsparcie na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów na rynku pracy, 149 - Wsparcie na rzecz szkolnictwa podstawowego i średniego (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

Cel podejmowanych działań:
Celem realizacji działania jest wspieranie równego dostępu do dobrej jakości edukacji, która kształtuje postawy prospołeczne, obywatelskie i odpornościowe, a jednocześnie przygotowuje młodzież do funkcjonowania w zmieniającym się otoczeniu społeczno-gospodarczym. Działania skierowane będą przede wszystkim na podnoszeniu i rozwijaniu kompetencji oraz umiejętności praktycznych uczniów oraz nauczycieli m.in. z zakresu zagadnień gotowości cywilnej, bezpieczeństwa, w tym cyberbezpieczeństwa i reagowania kryzysowego, a także na podnoszeniu kompetencji kadry dydaktycznej w zakresie nowoczesnych metod kształcenia umiejętności związanych z bezpieczeństwem, odpornością społeczną i cyfrową, w tym również w formule „train the trainers".
Typy projektów:
I. Wsparcie placówek systemu oświaty, ich uczniów i kadry,
uwzględniające m.in:
a) organizację zajęć praktycznych, warsztatów i symulacji sytuacji kryzysowych, rozwijających umiejętności współpracy, reagowania i podejmowania decyzji,
b) nabywanie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców w obszarach bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
c) działania wspierające włączanie uczniów ze środowisk o utrudnionym dostępie do wysokiej jakości edukacji oraz osób z niepełnosprawnościami w proces kształcenia kompetencji odpornościowych i bezpieczeństwa,
d) działania dotyczące zapewnienia kadr dla branż kluczowych w obszarze bezpieczeństwa, przemysłu obronnego, technologii i kompetencji podwójnego zastosowania, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami rynku pracy.

Kluczowe warunki realizacji projektów
1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Wsparcie dla danej placówki, jej kadry i uczniów jest realizowane w oparciu o indywidualnie zdiagnozowane potrzeby placówki.
6. Wsparcie w zakresie cyfryzacji danej placówki poprzedzone jest samooceną wykonaną przez placówkę, jej kadrę i uczniów przy wykorzystaniu narzędzia SELFIE.

7. Powszechne doradztwo zawodowe jest realizowane na wszystkich poziomach edukacji, w ramach kształcenia ogólnego i zawodowego. Jest ono wolne od stereotypów płciowych w wyborze ścieżek edukacyjnych i zawodowych. 8. Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem Partnerów, będących podmiotami wymienionymi w katalogu Beneficjentów.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
100
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na lata 2021–2027 (Dz.U. 2025 poz. 37)
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Niekonkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych
Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy

Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Kościoły i związki wyznaniowe, MŚP, Organizacje pozarządowe, Podmioty ekonomii społecznej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie
Słowa kluczowe
edukacja, szkoła, szkolenie_nauczycieli
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLAGO01 - Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
WLWK-PLFCO06 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO07 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem
WLWK-PLFCO04 - Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem
WLWK-PLFCO03 - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLAGCR01 - Liczba osób, które podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
Kod i nazwa działania

Działanie FELB.14.03 Gotowość cywilna w ramach edukacji dorosłych

Cel szczegółowy

EFS+.CP4.G - Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Wysokość alokacji ogółem (EUR)

6 595 153,00

Wysokość alokacji UE (EUR)

6 265 395,00

Zakres interwencji

151 - Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)

Opis działania

Cel podejmowanych działań:
Nabywanie kwalifikacji i rozwijanie kompetencji w zakresie gotowości cywilnej wśród dorosłych stanowi istotny element budowania odporności społecznej regionu. W kontekście dynamicznych zmian geopolitycznych, a także rosnących potrzeb w zakresie bezpieczeństwa, zarządzania ryzykiem i reagowania na sytuacje kryzysowe, konieczne jest zapewnienie osobom dorosłym możliwości elastycznego rozwijania kompetencji oraz nabywania i zmiany kwalifikacji, obejmujących umiejętności kluczowe dla funkcjonowania w warunkach niepewności oraz niestabilność wynikającej z różnych sytuacji kryzysowych.
Celem wsparcia będzie wzmocnienie indywidualnych i zbiorowych zdolności adaptacyjnych, a także rozwój umiejętności, w tym praktycznych niezbędnych do reagowania na sytuacje kryzysowe, korzystania z technologii podwójnego zastosowania (dual-use) oraz cyberbezpieczeństwa, w tym ochrony danych i infrastruktury krytycznej.
Działania będą ukierunkowane na osoby dorosłe, które z własnej inicjatywy chcą nabywać swoje kwalifikacje i rozwijać kompetencje (osoby dorosłe, które prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą nie mogą zostać objęte wsparciem). Uczenie osób dorosłych będzie elastyczne, dostępne i dopasowane do potrzeb odbiorców w obszarze zgodnym z interwencją priorytetu 14. Ważnym elementem będzie rozwój inicjatyw typu „train the trainers", pozwalających na powielanie zdobytej wiedzy i umiejętności w środowiskach lokalnych, zawodowych.
Działania te zwiększą również zdolność dorosłych mieszkańców regionu do reagowania na zmiany i zagrożenia, a także do aktywnego uczestnictwa w działaniach wspólnot lokalnych na rzecz bezpieczeństwa i stabilności społecznej.
Typy projektów:
Interwencja obejmie w szczególności działania edukacyjne i szkoleniowe w zakresie:
Typ projektów I. bezpieczeństwa, cyberbezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego – rozwijanie

umiejętności rozpoznawania zagrożeń, reagowania na sytuacje kryzysowe oraz ochrony danych i systemów informatycznych,
Typ projektów II. gotowości cywilnej i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych – kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w warunkach niepewności, zasad zachowania w sytuacjach zagrożeń cywilnych (np. alarmy, ewakuacja, komunikacja kryzysowa),
Typ projektów III. technologii obronnych i podwójnego zastosowania (dual-use) – nabywanie kwalifikacji/kompetencji z wykorzystania innowacyjnych rozwiązań technologicznych w celach cywilnych i obronnych, takich jak m.in.: podstawy wykorzystania technologii dual-use w zastosowaniach cywilnych, kompetencje w zakresie przestawiania produkcji/pracy na potrzeby kryzysowe, procedury bezpieczeństwa dla sprzętu o podwójnym zastosowaniu,
Typ projektów IV. nabycia kompetencji i kwalifikacji niezbędnych do właściwego poruszania się – również w sytuacjach kryzysowych – po obszarze dostępu do informacji oraz usługach istotnych dla bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego,
Typ projektów V. świadomego reagowania na sytuacje kryzysowe w miejscu pracy i w życiu społecznym – rozwijanie praktycznych umiejętności w zakresie planowania, koordynacji działań oraz współpracy z instytucjami i społecznościami lokalnymi w sytuacjach zagrożenia, poprzez nabywanie kwalifikacji/kompetencji z tworzenia i wdrażania prostych procedur bezpieczeństwa, koordynacja działań podczas ewakuacji lub alarmu, podstawy współpracy ze służbami pomocowymi i samorządem w sytuacjach kryzysowych.
Kluczowe warunki realizacji projektów
1. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi dla jakich typów projektów przewidziany jest dany nabór.
2. Instytucja Organizująca Nabór każdorazowo określi szczegółowe zasady realizacji wsparcia w zakresie poszczególnych typów w regulaminie wyboru projektów.
3. Projekty realizowane będą zgodnie z przyjętymi przez Komitet Monitorujący kryteriami wyboru projektów.
4. Projekty realizowane będą zgodnie z Wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 oraz pozostałymi obowiązującymi wytycznymi i innymi przepisami prawa krajowego i unijnego.
5. Wsparcie w ramach interwencji będzie ukierunkowane na rozwój kwalifikacji i kompetencji oraz umiejętności praktycznych osób dorosłych w obszarach kluczowych dla budowania odporności społecznej, gospodarczej i indywidualnej, w kontekście współczesnych zagrożeń, w tym sytuacji kryzysowych powodujących niestabilność i zaburzających stabilność społeczną, terytorialną i gospodarczą
6. Działania w tym zakresie będą realizowane w formule uczenia się przez całe życie, z wykorzystaniem elastycznych i dostępnych form kształcenia (szkolenia, w tym obejmujące działania praktyczne, kursy modułowe, e-learning), umożliwiających szybkie reagowanie na potrzeby rynku pracy, sytuacje kryzysowe i zmieniające się warunki bezpieczeństwa.
7. Działania będą realizowane poza systemem BUR.
8. Realizacja projektów obejmujących dostosowanie kompetencji kluczowych zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 189 z 04.06.2018).
9. Realizacja projektów w zakresie podnoszenia umiejętności podstawowych zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla

dorosłych (2016/C 484/01). 8. Kompetencje czy kwalifikacje należy rozumieć jak w załączniku 2 do Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027. 9. Kompetencje społeczne czy społeczno-emocjonalne należy rozumieć jak w ZSU 2030 (część ogólna). 10. Kompetencje cyfrowe należy rozumieć jak w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027. 11. Dla poszczególnych Typów projektów wysokość limitu cross-financing (CF) zostanie określona każdorazowo w Regulaminie wyboru projektów w sposób konkurencyjny, przy czym wysokość limitu CF dla danego typu może wynieść od 0% do 15%. Decyzję o wysokości limitu podejmować będzie Instytucja Organizująca Nabór po wcześniejszej analizie dostępnych środków na finansowanie priorytetu, z zachowaniem zgodności z zasadami realizacji programu. 12. Do działań zaplanowanych w ramach projektów niedozwolony jest zakup/doposażanie wykonawców w sprzęt i oprogramowanie służących realizacji szkoleń teoretycznych i praktycznych.
Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie
95
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję)
100
Pomoc publiczna – unijna podstawa prawna
Bez pomocy
Pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna
Bez pomocy
Uproszczone metody rozliczania
do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR], stawka jednostkowa w oparciu o metodykę IZ [art. 53(3)(a) CPR], uproszczona metoda rozliczania wydatków w oparciu o projekt budżetu [art. 53(3)(b) CPR]
Forma wsparcia
Dotacja
Dopuszczalny cross-financing (%)
15
Sposób wyboru projektów
Konkurencyjny
Realizacja instrumentów terytorialnych

Nie dotyczy
Typ beneficjenta – ogólny
Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Przedsiębiorstwa, Służby publiczne
Typ beneficjenta – szczegółowy
Instytucje rynku pracy, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, MŚP, Organizacje pozarządowe, Ośrodki kształcenia dorosłych, Podmioty ekonomii społecznej, Szkoły i inne placówki systemu oświaty, Uczelnie
Słowa kluczowe
dokształcanie, edukacja_dorosłych, kształcenie_dorosłych, kształcenie_praktyczne, szkolenia
Wielkość podmiotu (w przypadku przedsiębiorstw)
Małe, Mikro, Średnie
Kryteria wyboru projektów
https://funduszeue.lubuskie.pl/dokumenty-list/uchwaly-komitetu-monitorujacego/
Wskaźniki produktu
WLWK-PL0CO02 - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
WLWK-EECO18 - Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym
WLWK-EECO15 - Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO14 - Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
WLWK-PLAGO01 - Liczba osób objętych wsparciem w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
WLWK-EECO16 - Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO13 - Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
WLWK-EECO12 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
WLWK-PL0CO01 - Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki rezultatu
WLWK-PLAGCR01 - Liczba osób, które podniosły umiejętności, lub kompetencje lub nabyły kwalifikacje w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym lub dziedzinie cyberbezpieczeństwa
WLWK-PLGCR01 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu

Załącznik nr 1. Alokacja programu w podziale na działania, wsparcie UE i wkład krajowy (w EUR)

	Cel szczegółowy	Kategoria regionu (*)	Wsparcie UE					Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne				Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Wkład EBI
			ogółem	FS	EFRR	EFS+	FST	ogółem	ogółem	budżet państwa	budżet JST	inne			
			a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
			=b+c+d+e					=g+k	=h+i+j					=a+f	
Priorytet I		reg. słabiej rozwinięte	**73 614 398,00**	**0,00**	**73 614 398,00**	**0,00**	**0,00**	**12 990 777,00**	**3 710 574,00**	**0,00**	**3 710 574,00**	**0,00**	**9 280 203,00**	**86 605 175,00**	**0,00**
działanie nr 1.1	1(i)	reg. słabiej rozwinięte	21 859 946,00	0,00	21 859 946,00	0,00	0,00	3 857 638,00	57 638,00	0,00	57 638,00	0,00	3 800 000,00	25 717 584,00	0,00
działanie nr 1.2	1(ii)	reg. słabiej rozwinięte	10 650 512,00	0,00	10 650 512,00	0,00	0,00	1 879 503,00	1 879 503,00	0,00	1 879 503,00	0,00	0,00	12 530 015,00	0,00
działanie nr 1.3	1(ii)	reg. słabiej rozwinięte	2 890 000,00	0,00	2 890 000,00	0,00	0,00	510 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	500 000,00	3 400 000,00	0,00
działanie nr 1.4	1(ii)	reg. słabiej rozwinięte	2 814 605,00	0,00	2 814 605,00	0,00	0,00	496 695,00	496 695,00	0,00	496 695,00	0,00	0,00	3 311 300,00	0,00
działanie nr 1.5	1(iii)	reg. słabiej rozwinięte	14 627 837,00	0,00	14 627 837,00	0,00	0,00	2 581 383,00	81 383,00	0,00	81 383,00	0,00	2 500 000,00	17 209 220,00	0,00
działanie nr 1.6	1(iii)	reg. słabiej rozwinięte	11 560 000,00	0,00	11 560 000,00	0,00	0,00	2 040 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 040 000,00	13 600 000,00	0,00
działanie nr 1.7	1(iii)	reg. słabiej rozwinięte	2 551 186,00	0,00	2 551 186,00	0,00	0,00	450 209,00	450 209,00	0,00	450 209,00	0,00	0,00	3 001 395,00	0,00
działanie nr 1.8	1(iv)	reg. słabiej rozwinięte	3 666 939,00	0,00	3 666 939,00	0,00	0,00	647 107,00	206 904,00	0,00	206 904,00	0,00	440 203,00	4 314 046,00	0,00
działanie nr 1.9	1(ii)	reg. słabiej rozwinięte	1 205 253,00	0,00	1 205 253,00	0,00	0,00	212 692,00	212 692,00	0,00	212 692,00	0,00	0,00	1 417 945,00	0,00
działanie nr 1.10	1(iii)	reg. słabiej rozwinięte	1 788 120,00	0,00	1 788 120,00	0,00	0,00	315 550,00	315 550,00	0,00	315 550,00	0,00	0,00	2 103 670,00	0,00
Priorytet II		reg. słabiej rozwinięte	**158 189 731,00**	**0,00**	**158 189 731,00**	**0,00**	**0,00**	**27 955 835,00**	**20 662 455,00**	**0,00**	**20 662 455,00**	**0,00**	**7 293 380,00**	**186 145 566,00**	**0,00**
działanie nr 2.1	2(i)	reg. słabiej rozwinięte	71 431 045,00	0,00	71 431 045,00	0,00	0,00	12 645 479,00	11 705 040,00	0,00	11 705 040,00	0,00	940 439,00	84 076 524,00	0,00
działanie nr 2.2	2(i)	reg. słabiej rozwinięte	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00	0,00	0,00	3 529 412,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 529 412,00	23 529 412,00	0,00
działanie nr 2.3	2(ii)	reg. słabiej rozwinięte	455 999,00	0,00	455 999,00	0,00	0,00	80 471,00	80 471,00	0,00	80 471,00	0,00	0,00	536 470,00	0,00
działanie nr 2.4	2(ii)	reg. słabiej rozwinięte	16 000 000,00	0,00	16 000 000,00	0,00	0,00	2 823 529,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 823 529,00	18 823 529,00	0,00
działanie nr 2.5	2(ii)	reg. słabiej rozwinięte	1 676 035,00	0,00	1 676 035,00	0,00	0,00	295 771,00	295 771,00	0,00	295 771,00	0,00	0,00	1 971 806,00	0,00
działanie nr 2.6	2(iv)	reg. słabiej rozwinięte	7 707 365,00	0,00	7 707 365,00	0,00	0,00	1 360 123,00	1 360 123,00	0,00	1 360 123,00	0,00	0,00	9 067 488,00	0,00

działanie nr 2.7	2(iv)	reg. słabiej rozwinięte	4 042 268,00	0,00	4 042 268,00	0,00	0,00	713 341,00	713 341,00	0,00	713 341,00	0,00	0,00	4 755 609,00	0,00
działanie nr 2.8	2(v)	reg. słabiej rozwinięte	14 635 556,00	0,00	14 635 556,00	0,00	0,00	2 582 745,00	2 582 745,00	0,00	2 582 745,00	0,00	0,00	17 218 301,00	0,00
działanie nr 2.9	2(vi)	reg. słabiej rozwinięte	1 842 574,00	0,00	1 842 574,00	0,00	0,00	325 160,00	325 160,00	0,00	325 160,00	0,00	0,00	2 167 734,00	0,00
działanie nr 2.10	2(vii)	reg. słabiej rozwinięte	9 773 696,00	0,00	9 773 696,00	0,00	0,00	1 724 770,00	1 724 770,00	0,00	1 724 770,00	0,00	0,00	11 498 466,00	0,00
działanie nr 2.11	2(vii)	reg. słabiej rozwinięte	3 249 046,00	0,00	3 249 046,00	0,00	0,00	573 361,00	573 361,00	0,00	573 361,00	0,00	0,00	3 822 407,00	0,00
działanie nr 2.12	2(ii)	reg. słabiej rozwinięte	1 753 987,00	0,00	1 753 987,00	0,00	0,00	309 527,00	309 527,00	0,00	309 527,00	0,00	0,00	2 063 514,00	0,00
działanie nr 2.13	2(iv)	reg. słabiej rozwinięte	2 833 215,00	0,00	2 833 215,00	0,00	0,00	499 979,00	499 979,00	0,00	499 979,00	0,00	0,00	3 333 194,00	0,00
działanie nr 2.14	2(vii)	reg. słabiej rozwinięte	2 788 945,00	0,00	2 788 945,00	0,00	0,00	492 167,00	492 167,00	0,00	492 167,00	0,00	0,00	3 281 112,00	0,00
Priorytet III		reg. słabiej rozwinięte	**65 078 372,00**	**0,00**	**65 078 372,00**	**0,00**	**0,00**	**11 484 419,00**	**11 484 419,00**	**0,00**	**11 484 419,00**	**0,00**	**0,00**	**76 562 791,00**	**0,00**
działanie nr 3.1	2(viii)	reg. słabiej rozwinięte	25 808 833,00	0,00	25 808 833,00	0,00	0,00	4 554 500,00	4 554 500,00	0,00	4 554 500,00	0,00	0,00	30 363 333,00	0,00
działanie nr 3.2	2(viii)	reg. słabiej rozwinięte	23 087 543,00	0,00	23 087 543,00	0,00	0,00	4 074 272,00	4 074 272,00	0,00	4 074 272,00	0,00	0,00	27 161 815,00	0,00
działanie nr 3.3	2(viii)	reg. słabiej rozwinięte	16 181 996,00	0,00	16 181 996,00	0,00	0,00	2 855 647,00	2 855 647,00	0,00	2 855 647,00	0,00	0,00	19 037 643,00	0,00
Priorytet IV		reg. słabiej rozwinięte	**93 101 395,00**	**0,00**	**93 101 395,00**	**0,00**	**0,00**	**16 429 658,00**	**16 429 658,00**	**0,00**	**16 429 658,00**	**0,00**	**0,00**	**109 531 053,00**	**0,00**
działanie nr 4.1	3(ii)	reg. słabiej rozwinięte	60 811 951,00	0,00	60 811 951,00	0,00	0,00	10 731 521,00	10 731 521,00	0,00	10 731 521,00	0,00	0,00	71 543 472,00	0,00
działanie nr 4.2	3(ii)	reg. słabiej rozwinięte	32 289 444,00	0,00	32 289 444,00	0,00	0,00	5 698 137,00	5 698 137,00	0,00	5 698 137,00	0,00	0,00	37 987 581,00	0,00
Priorytet V		reg. słabiej rozwinięte	**61 461 397,00**	**0,00**	**61 461 397,00**	**0,00**	**0,00**	**10 846 129,00**	**10 846 129,00**	**0,00**	**10 846 129,00**	**0,00**	**0,00**	**72 307 526,00**	**0,00**
działanie nr 5.1	4(ii)	reg. słabiej rozwinięte	9 604 911,00	0,00	9 604 911,00	0,00	0,00	1 694 984,00	1 694 984,00	0,00	1 694 984,00	0,00	0,00	11 299 895,00	0,00
działanie nr 5.2	4(iii/iv)	reg. słabiej rozwinięte	2 795 992,00	0,00	2 795 992,00	0,00	0,00	493 411,00	493 411,00	0,00	493 411,00	0,00	0,00	3 289 403,00	0,00
działanie nr 5.3	4(v)	reg. słabiej rozwinięte	35 023 287,00	0,00	35 023 287,00	0,00	0,00	6 180 580,00	6 180 580,00	0,00	6 180 580,00	0,00	0,00	41 203 867,00	0,00
działanie nr 5.4	4(vi)	reg. słabiej rozwinięte	14 037 207,00	0,00	14 037 207,00	0,00	0,00	2 477 154,00	2 477 154,00	0,00	2 477 154,00	0,00	0,00	16 514 361,00	0,00
Priorytet VI		reg. słabiej rozwinięte	**209 859 282,00**	**0,00**	**0,00**	**209 859 282,00**	**0,00**	**37 033 991,00**	**37 033 991,00**	**17 867 161,00**	**15 337 418,00**	**3 829 412,00**	**0,00**	**246 893 273,00**	**0,00**
działanie nr 6.1	4(a)	reg. słabiej rozwinięte	21 700 000,00	0,00	0,00	21 700 000,00	0,00	3 829 412,00	3 829 412,00	0,00	0,00	3 829 412,00	0,00	25 529 412,00	0,00
działanie nr 6.2	4(a)	reg. słabiej rozwinięte	4 305 747,00	0,00	0,00	4 305 747,00	0,00	759 838,00	759 838,00	506 559,00	253 279,00	0,00	0,00	5 065 585,00	0,00
działanie nr 6.3	4(d)	reg. słabiej rozwinięte	20 372 391,00	0,00	0,00	20 372 391,00	0,00	3 595 128,00	3 595 128,00	2 396 752,00	1 198 376,00	0,00	0,00	23 967 519,00	0,00
działanie nr 6.4	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	5 928 201,00	0,00	0,00	5 928 201,00	0,00	1 046 153,00	1 046 153,00	348 718,00	697 435,00	0,00	0,00	6 974 354,00	0,00
działanie nr 6.5	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	23 162 665,00	0,00	0,00	23 162 665,00	0,00	4 087 529,00	4 087 529,00	1 362 510,00	2 725 019,00	0,00	0,00	27 250 194,00	0,00

działanie nr 6.6	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	1 000 000,00	0,00	0,00	1 000 000,00	0,00	176 471,00	176 471,00	58 824,00	117 647,00	0,00	0,00	1 176 471,00	0,00
działanie nr 6.7	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	24 986 292,00	0,00	0,00	24 986 292,00	0,00	4 409 346,00	4 409 346,00	1 469 782,00	2 939 564,00	0,00	0,00	29 395 638,00	0,00
działanie nr 6.8	4(g)	reg. słabiej rozwinięte	13 695 447,00	0,00	0,00	13 695 447,00	0,00	2 416 844,00	2 416 844,00	1 611 229,00	805 615,00	0,00	0,00	16 112 291,00	0,00
działanie nr 6.9	4(h)	reg. słabiej rozwinięte	3 257 721,00	0,00	0,00	3 257 721,00	0,00	574 892,00	574 892,00	383 261,00	191 631,00	0,00	0,00	3 832 613,00	0,00
działanie nr 6.10	4(h)	reg. słabiej rozwinięte	14 000 000,00	0,00	0,00	14 000 000,00	0,00	2 470 588,00	2 470 588,00	1 647 059,00	823 529,00	0,00	0,00	16 470 588,00	0,00
działanie nr 6.11	4(h)	reg. słabiej rozwinięte	11 738 592,00	0,00	0,00	11 738 592,00	0,00	2 071 516,00	2 071 516,00	1 381 011,00	690 505,00	0,00	0,00	13 810 108,00	0,00
działanie nr 6.12	4(i)	reg. słabiej rozwinięte	3 297 341,00	0,00	0,00	3 297 341,00	0,00	581 883,00	581 883,00	387 922,00	193 961,00	0,00	0,00	3 879 224,00	0,00
działanie nr 6.13	4(k)	reg. słabiej rozwinięte	21 227 239,00	0,00	0,00	21 227 239,00	0,00	3 745 983,00	3 745 983,00	2 497 322,00	1 248 661,00	0,00	0,00	24 973 222,00	0,00
działanie nr 6.14	4(l)	reg. słabiej rozwinięte	17 594 683,00	0,00	0,00	17 594 683,00	0,00	3 104 944,00	3 104 944,00	2 069 963,00	1 034 981,00	0,00	0,00	20 699 627,00	0,00
działanie nr 6.15	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	17 499 693,00	0,00	0,00	17 499 693,00	0,00	3 088 181,00	3 088 181,00	1 029 394,00	2 058 787,00	0,00	0,00	20 587 874,00	0,00
działanie nr 6.16	4(h)	reg. słabiej rozwinięte	6 093 270,00	0,00	0,00	6 093 270,00	0,00	1 075 283,00	1 075 283,00	716 855,00	358 428,00	0,00	0,00	7 168 553,00	0,00
Priorytet VII		reg. słabiej rozwinięte	**13 259 821,00**	**0,00**	**0,00**	**13 259 821,00**	**0,00**	**697 886,00**	**697 886,00**	**0,00**	**697 886,00**	**0,00**	**0,00**	**13 957 707,00**	**0,00**
działanie nr 7.1	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	4 600 145,00	0,00	0,00	4 600 145,00	0,00	242 113,00	242 113,00	0,00	242 113,00	0,00	0,00	4 842 258,00	0,00
działanie nr 7.2	4(g)	reg. słabiej rozwinięte	2 723 189,00	0,00	0,00	2 723 189,00	0,00	143 326,00	143 326,00	0,00	143 326,00	0,00	0,00	2 866 515,00	0,00
działanie nr 7.3	4(k)	reg. słabiej rozwinięte	2 168 036,00	0,00	0,00	2 168 036,00	0,00	114 107,00	114 107,00	0,00	114 107,00	0,00	0,00	2 282 143,00	0,00
działanie nr 7.4	4(l)	reg. słabiej rozwinięte	3 768 451,00	0,00	0,00	3 768 451,00	0,00	198 340,00	198 340,00	0,00	198 340,00	0,00	0,00	3 966 791,00	0,00
Priorytet VIII		reg. słabiej rozwinięte	**86 279 074,00**	**0,00**	**86 279 074,00**	**0,00**	**0,00**	**15 225 719,00**	**15 225 719,00**	**0,00**	**15 225 719,00**	**0,00**	**0,00**	**101 504 793,00**	**0,00**
działanie nr 8.1	5(i)	reg. słabiej rozwinięte	22 347 893,00	0,00	22 347 893,00	0,00	0,00	3 943 745,00	3 943 745,00	0,00	3 943 745,00	0,00	0,00	26 291 638,00	0,00
działanie nr 8.2	5(i)	reg. słabiej rozwinięte	38 805 556,00	0,00	38 805 556,00	0,00	0,00	6 848 040,00	6 848 040,00	0,00	6 848 040,00	0,00	0,00	45 653 596,00	0,00
działanie nr 8.3	5(ii)	reg. słabiej rozwinięte	2 695 049,00	0,00	2 695 049,00	0,00	0,00	475 597,00	475 597,00	0,00	475 597,00	0,00	0,00	3 170 646,00	0,00
działanie nr 8.4	5(ii)	reg. słabiej rozwinięte	22 430 576,00	0,00	22 430 576,00	0,00	0,00	3 958 337,00	3 958 337,00	0,00	3 958 337,00	0,00	0,00	26 388 913,00	0,00
Priorytet IX		reg. słabiej rozwinięte	**26 156 414,00**	**0,00**	**26 156 414,00**	**0,00**	**0,00**	**4 615 838,00**	**4 615 838,00**	**0,00**	**4 615 838,00**	**0,00**	**0,00**	**30 772 252,00**	**0,00**
działanie nr 9.1	nd	reg. słabiej rozwinięte	26 156 414,00	0,00	26 156 414,00	0,00	0,00	4 615 838,00	4 615 838,00	0,00	4 615 838,00	0,00	0,00	30 772 252,00	0,00
Priorytet X		reg. słabiej rozwinięte	**10 488 340,00**	**0,00**	**0,00**	**10 488 340,00**	**0,00**	**1 850 884,00**	**1 850 884,00**	**0,00**	**1 850 884,00**	**0,00**	**0,00**	**12 339 224,00**	**0,00**
działanie nr 10.1	nd	reg. słabiej rozwinięte	10 488 340,00	0,00	0,00	10 488 340,00	0,00	1 850 884,00	1 850 884,00	0,00	1 850 884,00	0,00	0,00	12 339 224,00	0,00
Priorytet XI		reg. słabiej rozwinięte	**19 457 489,00**	**0,00**	**19 457 489,00**	**0,00**	**0,00**	**1 024 079,00**	**1 024 079,00**	**0,00**	**1 024 079,00**	**0,00**	**0,00**	**20 481 568,00**	**0,00**

działanie 11.1	2(x)	reg. słabiej rozwinięte	19 457 489,00	0,00	19 457 489,00	0,00	0,00	1 024 079,00	1 024 079,00	0,00	1 024 079,00	0,00	0,00	20 481 568,00	0,00
Priorytet XII		reg. słabiej rozwinięte	**2 342 195,00**	**0,00**	**2 342 195,00**	**0,00**	**0,00**	**123 274,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**123 274,00**	**2 465 469,00**	**0,00**
działanie 12.1	1(vii)	reg. słabiej rozwinięte	2 342 195,00	0,00	2 342 195,00	0,00	0,00	123 274,00	0,00	0,00	0,00	0,00	123 274,00	2 465 469,00	0,00
Priorytet XIII		reg. słabiej rozwinięte	**70 403 263,00**	**0,00**	**70 403 263,00**	**0,00**	**0,00**	**3 705 435,00**	**3 705 435,00**	**0,00**	**3 705 435,00**	**0,00**	**0,00**	**74 108 698,00**	**0,00**
działanie nr 13.1	3(iii)	reg. słabiej rozwinięte	2 840 000,00	0,00	2 840 000,00	0,00	0,00	149 474,00	149 474,00	0,00	149 474,00	0,00	0,00	2 989 474,00	0,00
działanie nr 13.2	3(iii)	reg. słabiej rozwinięte	67 563 263,00	0,00	67 563 263,00	0,00	0,00	3 555 961,00	3 555 961,00	0,00	3 555 961,00	0,00	0,00	71 119 224,00	0,00
Priorytet XIV		reg. słabiej rozwinięte	**25 150 045,00**	**0,00**	**0,00**	**25 150 045,00**	**0,00**	**1 323 687,00**	**1 323 687,00**	**0,00**	**1 323 687,00**	**0,00**	**0,00**	**26 473 732,00**	**0,00**
działanie nr 14.1	4(d)	reg. słabiej rozwinięte	6 265 395,00	0,00	0,00	6 265 395,00	0,00	329 758,00	329 758,00	0,00	329 758,00	0,00	0,00	6 595 153,00	0,00
działanie nr 14.2	4(f)	reg. słabiej rozwinięte	12 619 255,00	0,00	0,00	12 619 255,00	0,00	664 171,00	664 171,00	0,00	664 171,00	0,00	0,00	13 283 426,00	0,00
działanie nr 14.3	4(g)	reg. słabiej rozwinięte	6 265 395,00	0,00	0,00	6 265 395,00	0,00	329 758,00	329 758,00	0,00	329 758,00	0,00	0,00	6 595 153,00	0,00
RAZEM		reg. słabiej rozwinięte	**914 841 216,00**	**0,00**	**656 083 728,00**	**258 757 488,00**	**0,00**	**145 307 611,00**	**128 610 754,00**	**17 867 161,00**	**106 914 181,00**	**3 829 412,00**	**16 696 857,00**	**1 060 148 827,00**	**0,00**

Załącznik nr 2. Alokacja programu w podziale na działania i zakres interwencji

Priorytet kod	Cel polityki (numer)	Działanie (numer)	Cel szczegółowy (nr)	Zakres interwencji (kod)	Orientacyjna alokacja UE (EUR)
FELB.01	**CP 1**	FELB.01.01	1(i)	001	500 000,00
				002	4 000 000,00
				003	1 500 000,00
				004	2 160 285,00
				006	200 000,00
				008	300 000,00
				010	8 149 661,00
				011	2 000 000,00
				012	1 000 000,00
				028	1 350 000,00
				029	600 000,00
				030	100 000,00
		FELB.01.02	1(ii)	016	4 142 086,00
				017	4 300 000,00
				019	2 208 426,00
		FELB.01.03		013	2 890 000,00
		FELB.01.04		016	2 114 605,00
				017	700 000,00
		FELB.01.05	1(iii)	001	150 000,00
				002	250 000,00
				006	900 000,00
				020	9 823 693,10
				021	2 072 256,00
				024	643 437,90
				025	788 450,00
				026	0,00
				027	0,00
		FELB.01.06		001	400 000,00
				002	3 000 000,00
				021	8 000 000,00
				027	160 000,00
		FELB.01.07		001	180 000,00
				002	300 000,00
				006	300 000,00
				020	355 622,40
				021	300 000,00
				024	491 563,60
				025	300 000,00
				026	300 000,00
				027	24 000,00
		FELB.01.08	1(iv)	023	3 666 939,00

				028	0,00
		FELB.01.09	1(ii)	016	1 205 253,00
		FELB.01.10	1(iii)	001	120 000,00
				002	200 000,00
				006	200 000,00
				020	237 081,50
				021	200 000,00
				024	415 038,50
				025	200 000,00
				026	200 000,00
				027	16 000,00
FELB.02	**CP 2**	FELB.02.01	2(i)	041	4 000 000,00
				042	13 588 276,00
				043	4 024 500,00
				044	12 218 269,00
				045	36 900 000,00
				046	700 000,00
		FELB.02.02		038	2 000 000,00
				040	7 000 000,00
				041	3 000 000,00
				042	8 000 000,00
		FELB.02.03	2(ii)	047	100 000,00
				048	169 978,00
				049	0,00
				050	100 000,00
				052	86 021,00
				053	0,00
		FELB.02.04		047	2 300 000,00
				048	10 046 806,00
				049	560 000,00
				050	385 000,00
				052	708 194,00
				053	2 000 000,00
		FELB.02.05		047	50 000,00
				048	1 476 035,00
				049	50 000,00
				050	50 000,00
				052	50 000,00
				053	0,00
		FELB.02.06	2(iv)	046	400 000,00
				058	1 497 533,00
				059	4 780 293,00
				060	429 539,00
				061	600 000,00
		FELB.02.07		046	97 533,00

				058	2 861 480,00
				060	903 255,00
				061	180 000,00
		FELB.02.08	2(v)	062	2 429 031,00
				063	900 000,00
				064	2 000 000,00
				065	3 943 331,00
				066	5 363 194,00
		FELB.02.09	2(vi)	046	0,00
				067	1 842 574,00
				068	0,00
				071	0,00
				072	0,00
				075	0,00
		FELB.02.10	2(vii)	046	120 000,00
				073	200 000,00
				074	800 000,00
				077	400 000,00
				078	682 585,00
				079	7 119 290,00
				080	351 821,00
				167	100 000,00
		FELB.02.11		046	27 500,00
				073	100 000,00
				074	100 000,00
				077	110 000,00
				078	450 000,00
				079	1 827 624,25
				080	248 921,75
				167	385 000,00
		FELB.02.12	2(ii)	047	50 000,00
				048	1 553 987,00
				049	50 000,00
				050	50 000,00
				052	50 000,00
				053	0,00
		FELB.02.13	2(iv)	046	65 022,00
				058	840 987,00
				059	840 000,00
				060	967 206,00
				061	120 000,00
		FELB.02.14	2(vii)	046	22 500,00
				073	100 000,00
				074	100 000,00
				077	90 000,00

				078	350 000,00
				079	1 607 782,00
				080	203 663,00
				167	315 000,00
FELB.03	**CP 2**	FELB.03.01	2(viii)	046	138 082,00
				077	300 000,00
				081	2 500 000,00
				082	7 000 000,00
				083	12 770 751,00
				085	1 100 000,00
				086	2 000 000,00
		FELB.03.02		046	122 574,00
				077	381 600,00
				081	2 400 000,00
				082	5 520 000,00
				083	11 063 369,00
				085	1 200 000,00
				086	2 400 000,00
		FELB.03.03		046	81 716,00
				077	254 400,00
				081	1 600 000,00
				082	3 680 000,00
				083	8 165 880,00
				085	800 000,00
				086	1 600 000,00
FELB.04	CP 3	FELB.04.01	3(ii)	083	6 700 000,00
				089	11 440 000,00
				090	21 385 132,00
				093	21 286 819,00
		FELB.04.02		106	6 018 269,00
				107	26 271 175,00
FELB.05	**CP 4**	FELB.05.01	4(ii)	121	3 387 064,00
				122	42 506,00
				124	5 975 341,00
				172	200 000,00
		FELB.05.02	4(iii)	125	0,00
				126	242 685,00
				127	2 553 307,00
				172	0,00
		FELB.05.03	4(v)	128	25 890 747,00
				129	7 557 533,00
				130	1 375 007,00
				172	200 000,00
		FELB.05.04	4(vi)	165	2 524 782,00
				166	11 512 425,00

FELB.06	**CP 4**	FELB.06.01	4(a)	134	11 700 000,00
				136	10 000 000,00
		FELB.06.02		134	3 591 595,00
				136	714 152,00
		FELB.06.03	4(d)	140	11 274 722,00
				142	2 254 105,00
				144	878 444,00
				146	1 000 000,00
				147	4 965 120,00
		FELB.06.04	4(f)	149	4 868 136,00
				152	60 065,00
				157	1 000 000,00
		FELB.06.05		140	17 722 730,00
				152	439 935,00
				160	5 000 000,00
		FELB.06.06		140	54 121,00
				148	200 000,00
				149	445 879,00
				152	100 000,00
				157	200 000,00
		FELB.06.07		140	14 340 000,00
				148	5 280 000,00
				149	4 406 292,00
				152	180 000,00
				157	780 000,00
		FELB.06.08	4(g)	142	0,00
				151	13 695 447,00
		FELB.06.09	4(h)	136	297 341,00
				153	2 960 380,00
		FELB.06.10		138	14 000 000,00
		FELB.06.11		136	3 015 000,00
				153	8 723 592,00
		FELB.06.12	4(i)	156	1 840 000,00
				157	1 457 341,00
		FELB.06.13	4(k)	157	0,00
				158	14 000 000,00
				159	0,00
				160	1 000 000,00
				161	6 227 239,00
		FELB.06.14	4(l)	157	232 441,00
				159	9 362 242,00
				163	8 000 000,00
		FELB.06.15	4(f)	140	9 560 000,00
				148	3 520 000,00
				149	3 779 693,00

				152	120 000,00
				157	520 000,00
		FELB.06.16	4(h)	136	1 485 000,00
				153	4 608 270,00
FELB.07(EFS+)	**CP 4**	FELB.07.01	4(f)	148	3 095 145,00
				152	1 505 000,00
		FELB.07.02	4(g)	151	2 723 189,00
		FELB.07.03	4(k)	158	1 548 679,00
				159	619 357,00
		FELB.07.04	4(l)	163	3 768 451,00
FELB.08 (EFRR)	**CP 5**	FELB.08.01	5(i)	168	22 347 893,00
		FELB.08.02		165	11 000 000,00
				166	12 000 000,00
				169	13 805 556,00
				170	1 000 000,00
				172	1 000 000,00
		FELB.08.03	5(ii)	168	2 695 049,00
		FELB.08.04		165	7 350 000,00
				166	7 900 000,00
				169	6 680 576,00
				172	500 000,00
FELB.09(EFRR)	**PT**	FELB.09.01	nd	179	1 938 750,00
				180	23 006 222,00
				181	461 442,00
				182	750 000,00
FELB.10(EFS+)	**PT**	FELB.10.01	nd	179	646 250,00
				180	9 438 276,00
				181	153 814,00
				182	250 000,00
FELB.11	**CP 2**	FELB.11.1	2(x)	058	19 457 489,00
FELB.12	**CP 1**	FELB.12.1	1(viii)	010	1 171 000,00
				028	1 171 195,00
FELB.13	**CP 3**	FELB.13.1	3(iii)	044	2 700 000,00
				198	140 000,00
		FELB.13.2		044	110 637,00
				090	45 997 579,00
				128	7 776 090,00
				198	13 678 957,00
FELB.14	CP 4	FELB.14.1	4(d)	146	6 265 395,00
		FELB.14.2	4(f)	140	6 319 255,00
				149	6 300 000,00
		FELB.14.3	4(g)	151	6 265 395,00